EDITURA DACIA

Lei 8,75

Florian Oprea • MAREA ÎNTOARCERE

1981

FLORIAN OPREA

marea întoarcere

Editura Dacia

FLORIAN OPREA

MAREA ÎNTOARCERE

Roman

EDITURA DACIA
CLUJ-NAPOCA 1981

Coperta de IOAN HORVAT-BUGNARIU

CAPITOLUL ÎNTÎI

ÎN LINIŞTEA DELTEI

Văzduh înăbuşitor, de caniculă, valuri clipocind uleios, ritmic, în malul canalului. Ţipete depărtate de pescăruşi, miros de nămol, alge, solzi dospiţi de soare. Asudat, Anton face temenele spre malul dimpotrivă, aplecîndu-se deasupra canceului cu care deşartă apa intrată în lotcă. Rezemat de-un capăt de gard care abia ajunge sub salcîmul cu frunziş anemic, Dinu îl urmăreşte mijind ochii din pricina lamelor de lumină mişcate cu miile în apa verzuie. Alene:

— Aşa, bătrîne, dă-i zor, că se duce la fund crucişătorul lui deadea Aleksei!

Anton nici măcar nu întoarce capul.

— Mă şi mir cum v-aţi putut întoarce acasă cu apa pînă la genunchi...

— Hhm!

— Sau aţi fost prea ocupaţi ca să mai băgaţi de seamă că v-a pătruns juma' de baltă-n lotcă...

— Ia nu mai fă pe baba curioasă, băieţel! Mai bine-ai pune şi tu mîna pe canceul ăstalalt.

Lui Dinu, fumul ţigării îi intră-n ochi. Şi-i mijeşte mai tare, fără să scoată restul de Kent din colţul gurii. Vorbeşte pe lîngă chiştoc:

— Imposibil, maiorule! Nu mă lasă inima să renunţ la spectacol! Habar n-ai ce „tableau vivant" oferi: profil trei sferturi, unghi estetic ideal, pectorali şi bicepşi de atlet bronzat nouă zile, nouă ceasuri şi nouă minute sub inegalabilul soare al Murighiolului. Apropo, nu i-a dat prin minte franţuzoaicei să te fotografieze aşaaa, prim-plan publicitar? Ar fi cea mai grozavă „mostră-reclamă" din reportajul ei: „Veniţi cu toţii la Murighiol! Lăsaţi acasă obositoarele exerciţii de culturism şi veniţi la Murighiol, dacă în numai o săptămînă — numai o săptămînă

de leneveală — vreți să ajungeți ca Herculele indigen din fotografie“!

Anton se oprește un moment din golitul apei și își măsoară malițios prietenul:

— După cîte văd, urlă gelozia-n tine, băiețel. Nici nu mă mir: cu burticica ta țuguiată de conțopist în ale chimiei...

— Eu? Burtăăă?

— ... și pe deasupra mîncată de acizi — că, uite, nici soarele n-are chef să te negrească uniform: parc-ai fi plin de pecingini!

Se apleacă iar peste lotcă și o vreme nu se mai aude decît plescăitul leșietic al canceului deșertat. După atît cît îi trebuia să treacă, chipurile, la alt registru, Dinu oftează prefăcut:

— Gata, nu mai e nimic de făcut. Ești pierdut, bătrîne! Veninul de sub limba ta îmi spune c-ai avut zi neagră...

Fără să se oprească din lucru, Anton îl privește dintr-o parte și pufnește într-un rîs vătuit și el în căldura după-amiezii:

— Nu ține, băiețel! Vrei să mă tragi de limbă?

Un țipăt lung, deznădăjduit, care-ar fi făcut să tresară și Arcul de Triumf, un crîmpei de elipsă albă ocolindu-l pe Dinu, și la cinci pași de lotcă aterizează greoi un pescăruș enorm.

— Ce să te mai trag de limbă! Și setca ți-e goală: n-ai pescuit nimic. Uite, ți-a venit prietenul Ilia Muromeț (auzindu-și numele, pescărușul cîrîie grăbit, bate din aripi și ațintind spre Anton un singur ochi sloboade iar țipătul deznădăjduit), ți-a venit prietenul și n-ai să-i dai nici măcar un amărît de ciortan.

— Ce vorbești? Uite ici — sacu' doldora! Hai, Ilia, prinde, prinde bibănelu'. Bravo, ai face carieră la circ! Aha, mai vrei? Ia și somoteiul ăsta. (Țipăt vioi.) Mai na unu ! Halal sac fără fund, ăsta se ia drept pelican! Ia și-un caras! (Pescărușul cîrîie de două ori înfundat, a refuz.) Al dracului, domnul Ilia, refuză!

— Cred și eu! Îl înveți la pană dulce de somotei și pe urmă-i dai o colecție de oase!

— Păi dacă-i nehalit? Somn nu mai am, gata!

Pescărușul cîrîie cu ațîțare, Dinu intervine mieros, consolator:

— Lasă, Ilia, nu-ţi face sînge rău de pomană. Nu vezi? Asta se pricepe la prins altceva, nu peşte. Las' că vine Mişa, stăpînă-tu, şi-l face de ruşine.

Anton e dintr-un pas pe mal, se aşază pe cratiţa enormă, găurită, care serveşte de scăunel şi-şi aprinde o ţigară:

— Crede-l, Ilia, vorbeşte din experienţă. Adu-ţi aminte ce-a pescuit el ieri...

Discuţia e întreruptă de vaietul gros, rostogolit — prelung peste ape, risipindu-se în vibraţii gîlgîitoare. Ilia răspunde sirenei cu un ţipăt voios şi îşi ia în fîlfîit greoi de aripi zborul spre debarcader.

Dinu, oftînd:

— În sfîrşit, a venit şi bătrînul „Moineşti".

— Ca de regulă, cu jumătate de ceas întîrziere.

— Sirena asta e singurul lucru care mă indispune în Deltă. Mi-aduce aminte de şuieratul „pacificurilor" de după război, de secetă, de nesfîrşitele trenuri cu moldoveni flămînzi...

Anton ştie prea bine ce-i aduce aminte lui Dinu şuieratul „pacificurilor": moartea celui mai drag dintre unchi, decapitat şi el de o bară de pod peste apa Ialomiţei pe cînd călătorea pe acoperişul unui vagon tixit spre Ardeal, într-o noapte fierbinte din toamna prăpădului, '47. Ca să-i abată gîndurile, o-ntoarce cu detaşare, insinuant:

— Ce naiba, melancolie în loc de „Dănţuieşte Isaiie"? Păi sirena asta vesteşte că ţi-a adus-o pe cealaltă, pe Thérèse!

— Mie? De ce mie? Ţie ţi-o aduce!

— Greşeşti, băieţel. (Oftînd): Şi cum nu e prima dată, să te lămuresc. Acum un ceas, Anne-Marie îmi bătea un apropo foarte delicat, în genul: „Ce încîntată aş fi dacă prietenul dumitale i-ar fi simpatic lui Thérèse. Am putea petrece împreună, toţi patru, cîteva zile ca-n vis!" (Imită graseind alintat vocea Annei-Marie): „Vraiement comme en rêve!"

— Zăău? Chiar aşa ţi-a spus? C-o să petrec eu cu Thérèse „vraiement comme en rêve?"

— Parole, d'honneur, chéri! Asta în caz că Anne-Marie ajunge la timp la ponton. Altfel, te pomeneşti că Thé-

rèse nu se mai dă jos de pe „Moineşti" şi tu rămîi cu buzele umflate!

— Păi bine, Anton dragă (Dinu se tînguie fals), aşa prieten îmi eşti? Dacă ştiai, de ce n-ai adus-o mai repede pe Anne-Marie acasă? Au bon diable: ce-aţi învîrtit de la patru dimineaţa în baltă?

— La trei întrebări deodată, nu răspund! Eventual, numai dacă mi se pune şi-a patra...

— Nu, serios, de ce-aţi întîrziat atîta?

Anton oftează iar, încă mai prefăcut:

— Deşi te repeţi — ceea ce înseamnă o îngrijorătoare scădere a stocului tău de imaginaţie — hai să-ţi răspund: Secret!

— Ne-mai-po-me-nit! (Îngînă în falset refrenul la modă pe vremea studenţiei:)

Să vie Tenebras
Să ne lămurească
Si-tu-a-ţi-a-de-ne-pă-truns!

Secret profesional, ai?

— Care profesional, Dinu chéri? N-am promis să lăsăm Bucureştiul la porţile Deltei?

— Păi dacă-i aşa, primeşte, bătrîne maior scos din priză, compasiuni sincere. Dimpreună cu o sută de grame premiu de consolare Milcov cinci stele, înainte de masă. O să-ţi prindă bine, mărturiseşte: Ziua de azi nu prea ţi-a dat poftă de mîncare...

Anton îl scrutează, cercetător: Dinu insistă pour tuer le temps, cum ar zice Anne-Marie, din amuzament, sau l-au cam prins ultimele zile? Se decide să continue jocul:

— Ascultă, băieţel: te tot chinui de-o juma'de ceas să zgîrii în cortina discreţiei mele o găurică de care să-ţi lipeşti unul din ochişorii tăi albaştri. Mare — spectacol — mare, mă rog! Dar pe gratis?

— Dau două sute de Milcov.

— Mţ! Nu ţine. Şi la urma urmei, pe fundul ăla nenorocit de sticlă, ai cel mult o sută cincizeci de grame. Nici o pagubă, că şi aşa zicea deadea Aleksei...

— ... strîmbînd din nas...

— ... strîmbînd din nas a lehamite, cînd l-ai îmbiat: „ştiţi la dumneavoastră, domnu Dinu, morum haraşo înota la burta numai la votca curata".

— Haraşo, uite, la morunul de azi pun la bătaie cîte două sute de grame de „Krepkaia". Aşa că, dă-i drumu!

Cu un bobîrnac, Anton aruncă ţigara într-un arc lung, dincolo de prova ascuţită a lotcii, în apa verzuie. Se-ntoarce apoi dojenitor:

— Vai, tinere, la vîrsta dumitale crudă încerci să mă cumperi cu alcool, ca eu în schimb să-ţi împui căpuşorul fraged cu istorioare deochiate. Nici prin vis n-aş fi visat...

În derîndere, Dinu, întrerupîndu-l:

— ... că tot ştiu ce s-a-ntîmplat? (Şi alene): Eh, am vrut şi eu, numai aşa, să văd dacă-mi spui cu de la tine putere, ca un prieten care zici şi pretinzi că-mi eşti...

— Băieţaş, mă uimeşti! Chiar ştii tot, cum zici şi pretinzi?

— Absolut tot.

— Aiurea!

— Vrei să-ţi dovedesc?

— Dă-i drumul!

— Stai aşa, monsieur. Dacă e exact, dai tu la masă „Krepkaia"?

— Dau. Dar în rezerva mea n-am decît „Stolicinaia".

— Fie. Să zicem că două flacoane ajung pentru cîţi om fi împrejurul morunului...

— S-a făcut. Două flacoane.

Dinu trage în umbra anemică a salcîmului un capăt de ladă, aşezîndu-se în faţa lui Anton pe care-l fixează o vreme, înainte de a articula rar, persuasiv:

— Ei bine, ca să nu rămîie nimic pe dinafară, să încep cu începutul. Azi pe la trei şi ceva ai zis în sinea ta ceva foarte dulce, cînd foarte dulcea ta franţuzoaică — sau belgiancă, ce-o fi — te-a sculat cu noaptea-n cap. Dar ţi-a zîmbit dulce, tu ţi-ai închipuit că mutra ta cu ochi cît cepele se moaie într-un sirop la fel de dulce...

— Bun, nu mai bate siropu'n piuă că te zahariseşti, zi-i mai departe.

— ... aşa că te-ai încărcat, mahmurel, cu undiţe, setcă, vîsle, sac de peşte — de parcă aveai să faci mare ispravă! — şi cum aveai ochii cum ziceam, de adormit ce erai ai uitat tocmai sacoşa cu mîncarea.

Anton se foieşte iritat de amintirea incidentului:

— Vax! Pînă-aici, nici o filozofie. Sacoşa ai observat-o la sculare.

— N-am observat-o, am gustat-o. Şalăuaş înăbuşit în pănuşi de porumb verde, de lapte. (Dinu plescăia pofticios). Buuun! Mai departe: ea se-nhamă cu toate harnaşamentele ei, trei aparate la gît — Nicon automatic, Exacta Varex, Kiev 10 — plús camera de luat vederi în stînga şi cutia cu filme şi role în dreapta, aşa, că, de! cavaler cum eşti, a trebuit să mai faci un drum după trusa de teleobiective...

— Asta puteai s-o vezi „în direct". Ia-o de-a dreptul, n-o mai lungi atît!

— Lung e el, canalul mare. Stai la provă, fără tu gustărică, fără tu cafeluţă, fără ţigărică şi tra-a-gi vîrtos la rame. Ea are altceva, mai important, de făcut: îţi administrează periodic mici doze de zîmbet de-ncurajare. Lumina e încă cenuşie, peisaj nu cine ştie ce — aşa că te uiţi la ce-ai în faţă, adică la Anne-Marie. Ce-i al ei, e-al ei — şi nu de mîna a doua. Ehei! (oftează, apoi continuă): Cu astfel de adînci reflecţii filozofice şi juma' de oca de plumb în umeri, ajungeţi la Ozerul Scurt. Îi tăiaţi, adică îi tai oglinda pe dreapta, în timp ce iese din imersiune soarele gigantic, roşu (graseiază ca Anne-Marie): „C'est merveilleux! C'est unique! Qu'il est colossal!", aparatele fac ţac-ţac, ţac-ţac, cel de filmat — prr, prr, tu îţi cam înţepeneşti capul pe stînga ca să vezi „Quel rouge magnifique!" dar oricum, măcar îţi mai tragi sufletul — nu chiar atît cît ai vrea, că o şi luaţi din loc, tot la dreapta, pe lîngă grindul cu salcia lovită de trăsnet şi intraţi pe un canal strîmt, întortocheat, plin de lintiţă şi nuferi mărunţi, galbeni. Din cînd în cînd, franţuzoaica se apleacă la rasul apei, mai-mai să răstoarne barca, iar ţac-ţac şi pe urmă, în chip de scuză: „Ça ferait une page d'album, ou peut-être fond à la une!"* După vreun sfert de ceas, te roagă în şoaptă să tai un braţ de trestii şi să le resfiri în spatele tău, la vîrful lotcii, în chip de camuflaj. Pe urmă vîsleşti cu încetinitorul, ca să nu picure un singur strop de pe rame. Lîngă alt grind, cu răchiţi, îţi face semn şi opreşti. Aştepţi să susure puţin vîntul

* Asta va fi o pagină de album sau fond pentru o copertă (fr.)

prin stuf și vă apropiați de cotlonul în care se-ascunde un cuib de stîrc trandafiriu.

— Începi să mă uimești, tinere ghicitor în stele. Dar ziuă fiind, cum de știi atît de precis itinerarul și mai ales chestia cu stîrcii trandafirii? Ori te pomenești că ieri ați dat greș acolo...

Fără să ia în seamă întreruperea, Dinu continuă cu același glas egal, scăzut, persuasiv, fără să-și desprindă privirea din ochii lui Anton:

— ... Ea suflă din cînd în cînd nu prea tare în fluierícea de plastic, care imită strigătul raței sălbatice, ca să acopere zumzetul ușor al aparatului de filmat și să liniștească stîrcii, te pune să împingi înainte două-trei tufe de stuf proaspăt desprins, să treci în spatele lor ca să-și mai schimbe unghiul. Și după ce filmează-n fel și chip cuibul, puii, stîrcul ori stîrca aducîndu-le de mîncare, îți face semn să te depărtezi fără zgomot, să nu-i speriați. Îți arată pe unde să dai iar la dreapta — pe lîngă un pîlc de flori înalte, violete, semănînd cu moțucurcanului, și, pe drum, țaca-țaca ba pentru o pasăre, ba pentru niște libelule care fac dragoste...

— Ești obsedat, Dinu chericule! n-au fost nici un fel de libelule.

— Mă rog, rectific: pești în hîrjoană, brotăcei, ori alte insecte. Așaaa! Era să uit: între timp, în lipsă de niscai bucăți de șalău între pănuși, te mulțumești cu desertul — adică una — două — trei — patru — cinci țigări.

— Eeee, nici chiar așa!

— Și mai era să uit ceva: era atît de încîntată că te-a chinuit o juma de ceas lîngă cuibul ăla de bîtlan (de care ziceam mai înainte c-o fi de stîrc), încît după ce v-ați depărtat destul de cuib, de fericire c-a reușit „une pelicule sans pareille“ — țoc-țoc, cîte-un pupic pe fiecare obraz. Asta te-a făcut, pentru refulare, să te dai la prima țigară pe stomacul nud, în timp ce ea, puțin jenată de sus-amintita dovadă de euforică recunoștință și bucurie, îți explică ce grozav poate arăta o frunză de nufăr cu boabe strălucitoare de rouă și cu un brotăcel lăcuit pe margine, ori un calu-dracului cu aripioare de un violet transparent agățat de-un lujer de clopoței galbeni — totul pe fundalul de albastru orbitor al cerului, pătat c-o scamă de nor; că o fi ea trimis special pentru publicitate

al organizației de turism „l'Aurore joyeuse" ca să facă o broșură despre Deltă, dar mai împușcă francul și cu cîte-o fotografie de album, de calendar ilustrat ori carte pentru copii. Că pentru o fotografie reușită e nevoie uneori de zeci, dacă nu de sute de clișee. Că e sigură că-n dimineața asta i-au reușit mai multe ca niciodată, că lucrîndu-le ori privindu-le, de fiecare dată o să-i aducă aminte de tine — și-ți aruncă o ocheadă pe sub gene, așa, pe după colț, tu te simți iar puști prins cu lecția neînvățată, și-ți mai aprinzi o țigară fără să te gîndești vai, vai! că-i a doua pe stomacul gol. Quelle splendeur! Quelle fraîcheur! Quel bleu! Quel vert! C'est un miracle, votre Deltà", în fine, ajungeți iar la Ozerul Scurt, îl traversați și gata — ancora la Grindul Mare.

— Singurul loc mai ca lumea, pe care să poți aprinde un foc, în toată delta din jur.

— ... Unde să perpelești în proțap, la marea viteză, dacă ai norocul să prinzi, niscai crăpceni și unde se mai află și o limbă de nisip — nu mai mare ca o marcă poștală, e drept, dar oricum se poate face plajă. A, da! Iar era să uit: înainte de a aprinde focul, ai aruncat undițele și un pic mai încolo — setca.

Dinu face o pauză. Se apleacă spre grămăjoara de lucruri de sub gardul de stuf scorojit.

— Îmi dai voie? E al tău doar...

Declicul clapei unui casetofon, și Bonney M, cu Belfast-Belfast, zgîlțîie din toropeală cîteva rațe, mai încolo, în umbra îngustă a cotețului. Anton mormăie, îngîndurat:

— Da, tot așa a zis și ea, dîndu-i drumul. Am rugat-o să-l pună mai încet că sperie peștele...

Își lasă privirea să lunece spre malul de dincolo. Numai gri și verde. De lîngă el și pînă sub orizontul scund. Mai întîi, grămăjoarele cenușii de trestii rupte, peste care cresc frunze late de brustur, lîngă gard. Apoi cei doi pași de nisip spălăcit, cu pecingini furișe de troscot și, între ele, cîțiva solzi sticlind în soare. Dunga de nisip ud și mîl feld-grau de la mal, apa virînd de la verdele străveziu de aproape la cel opac sub muchea îngustă a celuilalt mal, păpuriș și sălcii, pitite în verdele pălit de căldură, care se răsfrînge și în decolorarea cerului. Dacă asta ar fi balta... Dar știe că nu peste mult o să treacă o înfiorare de vînt foșnind trestiile, pescărușii o să se

înalţe în stoluri gureşe, cei mai tineri vor săgeta insolent de aproape (probabil ca să se grozăvească în faţa găinuşelor lor), şi o undă de răcoare va roti culori incredibile spre apus. Să priveşti şi să tragi în piept aerul proaspăt, să nu te mai saturi... Se-ntoarce:

— Ei?

— Aşaaa! Şi cum spuneam, parcă niciodată nu s-a-mbiat mai greu crăpceanu' la nadă. Totuşi, uite-l pe primul, apoi pe al doilea... Repede... curăţatul, înfăşuratul în frunze de lipan — şi-n jăratic cu ei. În sfîrşit, festinul. Anne-Marie îţi jură că n-a mîncat niciodată ceva mai gustos, iar tu îţi aprinzi satisfăcut o ţigară.

— Înainte de cafea?

— Păi nesul ţi l-ai uitat în sacoşa cu mîncare!

Anton rîde:

— O subestimezi pe Anne-Marie, şerifule: în magazia cu filme şi role de schimb, de care nu se desparte niciodată, mi-a spus că păstrează şi o cutie de ness — „în rezervă strategică pentru orice eventualitate!“ Aşa că...

— Aşa că ai înghiţit totuşi o porţie dublă — pariez că după dubla asta ai cerut supliment — şi în sfîrşit prima ţigară a zilei trasă pe-ndelete, cu tot dichisul şi probabil gemînd de plăcere. Între timp — bancuri, păţanii hazlii, anecdote. Capitol în care excelează mai cu seamă ea. Tu, încă în dubiu, nu ştii de pe unde să te aduni: e prima voastră zi de „tête-à-tête intim“ şi, cu prudenţa care te caracterizează, aştepţi „să se declare“. Nu te grăbeşti, după atîta tras la rame plaja şi soarele sînt pentru tine răsfăţ divin. Te scoli arareori, să mai desprinzi din undiţă cîte-un peşte. Dar nu prea des.

— De, peştele trage-n zori, nu cînd începe să se lase căldura! oftează Anton.

— Fie-ntre noi vorba, nu-ţi prea ardea ţie de peşte: „las' că aduce el deadea Aleksei“... Mă rog — căldura creşte, anecdota se răreşte, pînă rămîneţi amîndoi tăcuţi, moleşiţi de soare, sub acompaniamentul ăsta muzical în surdină.

Dinu întinde mîna, învîrte butonul volumului: melodiile de patos sincopat, pe care continuă să le transmită casetofonul, se aud acum în surdină. Scade şi volumul spuselor lui Dinu, aproape pînă la şoaptă:

— Eşti încîntat că dimineaţa curge lin undeva, în em-

pireul zilelor plăcute de vacanță, te lași din plin mîngîiat de inegalabila, pentru că e rară senzația dolcelui far niente — asta pînă în clipa în care o auzi, și nu-ți vine să crezi urechilor, și totuși o auzi pe Anne-Marie spunîndu-ți cu glas mic, dar simplu, și în gura ei cuvintele sună foarte natural: „Aș vrea să mă scald un pic, domnule Anton. Vă supără dacă vă rog să vă întoarceți puțin, pînă îmi scot costumul?" Bîigui un ambiguu „vai de mine!" și te întorci, cu un sentiment penibil de ațîțare și neputință, dar îți spui — consolator! — că, în definitiv, n-ai martori, pescarii își aruncă în cu totul altă parte setcile decît la Grindul Mare, iar puștimea Murighiolului nu bate atîta amar de cale numai să se îmbăieze, cînd are Dunărea la doi pași. De fapt, te tulbură altceva: în cele cincișase zile de cînd o cunoști, Anne-Marie se arătase discretă, cu tact, foarte la fel ca toată lumea, nu frapase prin nici un gest ieșit din comun: o fată atrăgătoare, desigur, dar care-și struneşte sex-appeal-ul, care știe sau, mă rog, intuiește că nu trebuie să dea de-a azvîrlita cu cochetăriile, că agresivitatea paradei diluează și ucide frumusețea, că puterea adevăratei frumuseți stă în fireasca măsură, pînă în clipa în care simte că rupe toate zăgazurile ca să fie EA... Din asemenea profunde meditații te smulge glasul ei, un pic malițios — sau așa ți se pare ție: „Ce faci domnule Anton, nu vii și dumneata? Apa asta e-o minune, e proaspătă ca roua". Fără să aștepte răspunsul tău, se întoarce și o pornește spre un plaur tivit cu flori alb-liliachii de săpunul-calului. Umbra de maliție, trecerea de la dumneavoastră la dumneata, faptul că se întorsese ca înotînd să se afle cu spatele spre tine — toate astea nu constituiau oare o invitație ca să intri în apă așa cum intrase ea? Ea înoată frumos, băiețește, cu lovituri puternice de brațe care-i scot în salturi din apă spatele unduitor, nu se uită înapoi, iar tu te simți ridicol stînd așa, într-un colț, conștient de nisipul jilăvit brusc sub tine...

Privirea lui Anton părăsește dunga cenușiu-verzuie a malului dimpotrivă și poposește limpede, sigură, liniștită în ochii lui Dinu. Dar glasul îi e puțin răgușit, deși și-l drege, înainte de a articula:

— Eee! Nu chiar atît de ridicol pe cît îți închipui...

(Și făcînd un efort să glumească): Bun, să zicem cam cinci la mie, cîtă curara e într-o injecție de strofantină...

— Să zicem, fie! După injecția asta de curara te scoli și, cum, necum — aici globul magic de cristal se tulbură și nu te pot desluși bine — intri și tu în apă. Adică tu mai întîi, în apă, te-arunci. Te-arunci puțin fatalist, cu capu-nainte, în fie ce-o fi! Pe cînd te-apropii de plaur, ea deja înoată lent, majestuos, înapoi. Ca o zeitate marină. Te rog iartă-mi banalitatea comparației, dar ți se potrivește și ție, și clipei. Trebuie să accepți că în asemenea clipe nu-ți prea arde de performanțe în originalitate poetică...

(„Ce naiba o fi avînd prietenul ăsta al meu de mă tot împunge? Un dram de amărăciune refulată? Faptul că eu încă mai dispun de o șansă, el neputîndu-se sustrage «prezentului» «reconstituirii»? Da, încă ne aflăm în miezul misteriosului, ispititorului posibil...“)

— ... În apropierea ei tu încetinești, o aștepți, ea nu se oprește însă, înoată mai departe și lasă să-i scape numai așa, în treacăt, un „oh, ce mireasmă pătrunzătoare, amăruie, au buchetele de săpunul-calului!“ E o invitație să-ți vezi cuminte de drum, și tu, tot cuminte, îi dai curs.

— Admițînd — numai la absurd, te asigur! — că chestia cu săpunul-calului nu-i o aiureală, ce te face să crezi că înot mai departe? Ia gîndește-te: soarele încă nu prăjește, e blînd, apa — proaspătă, transparentă, miresme — cît în toți poeții florali ai lumii... dar, de fapt, de ei n-avem nevoie: nu ne aflăm, aievea, în Paradisul de dinainte de izgonire? Și-n atmosfera asta psiho-biblică, de ce-ar fi nefirească o mică și neprihănită hîrjoană acvatică?

Luat pe nepregătite, Dinu rămase o clipă pe gînduri. Chiar: de ce-ar fi nefirească? Amîndoi sînt frumoși ca niște fiare tinere, pentru ei — mult mai mult ca pentru el, Dinu — înotul e o bucurie, atunci de ce nu o mică zbenguială? Îi și vede sub ploaia de stropi a jerbelor de apă încrucișate cu care se împroașcă, aude prin ea rîsetul cristalin a lui Anne-Marie, dar alungă repede, cu o strîmbătură inconștientă imaginea:

— Dacă în loc de săpunul-calului vrei sulfină ori mătasea-broaștei, n-am nimic împotrivă. Cît despre hîrjoană, paradis biblic și alte idile ca-n poveștile fraților Grimm

versiunea pentru adulţi — astea să le spui lu' mutu! Nu te văd pe tine, chinuită zămislire a domnului Tact şi a Domnişoarei Prudenţa. Şi cu atît mai puţin într-o împrejurare ca asta.

Hm!-ul lui Anton e dubitativ-concesiv, dar Dinu nu-l ia în seamă:

— Deci, odată şi odată te saturi de înotat şi ieşi din apă. Ea nicăieri. Apare de undeva dintre tufişuri abia după ce te-ai întins la soare pe vechiul loc, ca să facă şi ea acelaşi lucru, dar ceva mai încolo, şi rămînînd tot aşa cum fusese şi în apă. Nu mai insist asupra spectacolului şi nici asupra reacţiilor tale psihologice foarte personale şi foarte intime ... Mă mulţumesc cu gestul ăsta al tău de lehamite, care e tot atît de expresiv ca şi ...

— Bine faci, mulţumeşte-te. Altfel, cu imaginaţia ta suspicioso-bolnăvicioasă ...

— Adaug numai că nu-ţi aminteşti să fi petrecut cîndva vreo altă jumătate de ceas încă mai penibilă.

— Şi nu te-a cuprins exasperarea stînd aşa, cu cronometrul în mînă?

— Asta abia după jumătatea aia de ceas — văzînd cum reacţionezi cînd ea îşi întoarce (numai torsul) spre tine şi privindu-te fix în ochi îţi spune rar, dar foarte rar, ca şi unu greu de cap ca tine să aibă timp să recepteze şi să rumege: „Domnule Anton, ţi-aş rămîne foarte îndatorată dacă nu ţi-ai închipui nimic, dar absolut nimic în plus pe lîngă ceea ce vreau să te rog. N-am antrenamentul dumitale de stat la soare, şi simt că încep să mă ard: nu eşti bun să-mi ungi spatele cu crema asta? Mulţumesc!"

— Şi?

— Şi receptat, rumegat, executat.

— Bun. Mai departe. Şi?

— Şi-atît. Ajuns aici, mîhnit şi din milă pentru tine m-am retras cu toată discreţia. Aşa că nu ştiu ...

Lui Dinu i se pare puţin cam precipitat felul în care e întrerupt.

— Ascultă, exact aşa s-au petrecut lucrurile şi ieri, cînd ai dus-o tu în baltă?

— Da de unde! Ce, am eu mutră de tip care poate fi dus cu preşu? Asta e tratament standard rezervat ălora

ca tine, fustangiule! Mai bine să-ţi spun ultimul banc cu Bulă...

— La dracu! Nu mai fă pe nebunu şi spune: la fel s-a purtat şi cu tine?

Lui Dinu nu-i vine la îndemînă să abandoneze tonul de badinaj, aşa că mai face o încercare.

— Mai întîi zi: pînă aici tot ce ţi-am spus a fost corect?

— Corect.

— Dai diseară fiolele de „Stolicinaia"?

— Dau.

Dinu concede oftînd:

— Eh, şi cu mine s-a purtat absolut întocmai. Nu mai ştiam ce să cred: toate gesturile ei fuseseră făcute firesc, cu graţie chiar, în tot cazul de parcă s-ar fi silit să nu pară provocatoare.

— Am avut şi eu aceeaşi impresie. Hm! Şi chestia cu Thérèse?

Dinu îşi plesneşte genunchiul cu palma:

— Formidabil! Cum de era să uit momentul cheie? Abia pe drumul de întoarcere mi-am zis că nu mai există „parcă" şi „poate", cînd mi-a strîns mîna în care ţineam vîsla şi m-a privit cu înţeles absolut neechivoc, crede-mă, strecurîndu-mi aproape în şoaptă ceva foarte promiţător: „Aş fi grozav de încîntată dacă prietenul dumitale i-ar fi simpatic lui Thérèse. Am putea petrece împreună, toţi patru, cîteva zile ca-n vis..."

O pală de vînt oftează a zăduf printre trestii, încreţeşte cenuşiu faţa canalului şi se stinge tot atît de brusc pe cum se iţise.

— Să se schimbe vremea? N-ar fi rău!... murmură Anton, ca tot el să-şi răspundă: N-aş zice — uite, raţele de ici, din bătătură, nici nu şi-au scos capul de sub aripă...

— Observ că faci progrese serioase: azi-mîine egalezi felul de a gîndi al lui deadea Aleksei!

Anton rîde cu economie, şi Dinu ştie că nu de gluma lui săracă. Ştie că încearcă şi el să-şi explice comportarea Annei-Marie. Şi probabil că din nou ar cîştiga, dacă s-ar pune problema să reconstituie raţionamentele prietenului. Cam aşa:

Întrebarea numărul unu: De ce ţine Anne-Marie ca

mereu „celălalt“ să-i fie simpatic Thérèsei? Răspunsuri posibile: a) Thérèse e mai dificilă în opțiune. (Posibil.) b) Thérèse e mai puțin simpatică, și tot scenariul n-are alt scop decît s-o înconjoare c-o aură de mister, care, psihologic vorbind, e totdeauna un punct cîștigat (Posibil. Totuși fals: Și într-un caz, și în celălalt, se mizează prea mult pe „generozitatea“ Annei-Marie. Adică, de ce s-ar simți ea bine — și cu oricare din ei — numai dacă Thérèse s-ar simți bine și tot cu oricare din ei?)

Întrebarea numărul doi-trei-patru, oricare o mai fi, și mai simplu: Vrea Anne-Marie să petrecem în patru cîteva zile? Evident, da. E de presupus că are mai știu eu ce gusturi, că pentru realizarea lor important e ca neapărat în combinație să intre și Thérèse, partenerii ceilalți necontînd prea mult sau, în orice caz, consimțămîntul lor fiind ceva de la sine înțeles? Aiurea, bat cîmpii, Anton nu i-ar bate în halul ăsta. Dacă i-aș fi „construit“ „raționamentele“ astea, mi-ar fi rîs în nas: „Nu crezi, băiețel, că avînd asemenea gusturi «exotice» ar fi fost normal ca Anne-Marie să încerce mai întîi să se convingă că am marșa, că ne-am preta la jocul ei?“ Atunci? Atunci să iau lucrurile mult mai simplu — adică de ce-aș crede că ființa asta n-ar fi un om ca toți oamenii, care nu vrea altceva decît să se distreze, să se distreze pur și simplu, frumos, să zicem sportiv, cu un strop — nimic mai mult — de tandrețe, fără nici un fel de complicații, adică exact acel nici prea-prea, nici foarte-foarte care alcătuiește, dacă stai și te gîndești bine, icoana magică a unei amintiri frumoase. De ce n-ar fi tocmai aici chichirezul? Banal, e drept, dar adevărurile simple sînt totdeauna banale. Dar cum zicea nemuritorul Gambeta turtindu-și țilindrul: Prea frumos pentru ca să, mă-nțelegi, pentru ca să fie adevărul gol-goluț. Eh, dacă iar stau să mă gîndesc bine n-aș putea să-l las fără pîine pe Anton, cu tot antrenamentul din școala lui Tauffer. N-am stofă de polițist, și gata!

Dar hai să deschidem o paranteză. Cine a citit precedenta istorisire — nu mai puțin inspirată de realitate și, fie vorba între noi, botezată cam pal *Tainele unui dosar*, își amintește de avatarurile instruirii lui Dinu Bunea. Dacă izbutise să treacă basma curată prin toate solicitările — și nu numai cele prilejuite de verificarea fi-

nală — faptul se datora surescitării psihologice limită în care fusese adus. Singurele reacții care pledează totdeauna în favoarea noastră, măcar ca scuză, sînt cele paradoxale. Dinu intuise („fals"! zic specialiștii, „nu intuise, nu mai avea nimic de pierdut și reacționa din exasperare...") — bine! — „bîjbîise" calea de urmat nu atît să-și scape propria piele, cît s-o salveze pe Klarissa. Eh! eroii noștri sînt puțin sentimentali. Dar, în ciuda aparențelor, măcar pe plan strict individual, cotidianul e mai plin de sentimentalisme decît s-ar crede. Și cine nu crede, ar trebui să se convingă izbindu-se cu capul de acest prag de foarte sus. Vrem, nu vrem, o fi el cum este (foarte sus am zis eu, cam penibil zic alții), dar se verifică umanitatea, așa cum ne-o verifică — mai ales! — trezirea. Acum nu ne mai aflăm, e drept, în condițiile școlii lui Tauffer, știm că la București pe Dinu îl așteaptă Sorina — iată o „situație încă nelămurită", pentru Dinu totuși punct de reazim, șansă a unei certitudini care, chit că doar șansă, poate foarte bine umple un compartiment existențial cîteva luni. Alăturarea „șansă" și „certitudine" nu-i chiar atît de fortuită. În locul Sorinei, s-ar fi întrebat și el: „Nu sînt oare, un fel de substitut al Klarissei?" întrebare legitimă și motivînd acel „De ce ne-am pripi" Încă puțin și o să ne limpezim cum se cuvine... Sorina este acel „cum se cuvine" înțeles, acceptat, inspirînd trăinicia lucrului care se desăvîrșește în timp, a certitudinii. Și acum — poftim! — Anne-Marie. Duplicitara Anne-Marie. Asta sună ca o acuză, nu doar ca un reproș...

Închidem aici paranteza care, în definitiv, nici nu e sigur că ar fi a noastră, atît de fidel urmează logica alcătuirii intime a lui Dinu: „Reproș... Dar de ce reproș? Pentru că mi-ar fi plăcut să nu-i spună același lucru și lui Anton. Poate sînt egoist, deși nu-mi vine a crede. Pentru simplul motiv că nu-i port ranchiună că m-a schimbat. A accepta ideea schimbării, înseamnă a conchide că în prealabil am schimbat-o eu pe Sorina cu Anne-Marie, or problema-i absurdă. Atunci îmi pare rău numai pentru ea, îmi pare rău că Anne-Marie nu este totuși ce-ar fi fost atît de frumos să fie. Da, da, cred că asta-i!"

— S-a dus dracului poezia, nu?

Cuvintele lui Anton sună abia ca un murmur, însă batjocoritor. „Sigur, degeaba școala lui Tauffer! Uite că

totuşi Anton a pus degetul pe rană: regretul meu e-al nostru, nu ţine nici de egoism, nici de generozitate, ci de ceva mult mai simplu, pentru că dezinteresat, neangajat: Anne-Marie, aşa cum e, fără nici o finalizare — de ce naiba mereu sîntem îmboldiţi spre finalizare? — însemna pentru noi un dram de poezie. Atît. Poezia ca ipostază a dezirabilului stopat la ipotetic. Chestie veche de cînd lumea".

— Ei, ce zici? S-a dus dracului poezia?

De data asta, privindu-şi prietenul în ochi, Dinu e sigur că malițiozitatea cuvintelor nu-l priveşte numaidecît pe el. Altfel de unde amărăciunea? Încearcă să schimbe atmosfera.

— Mă dezamăgeşti! Nici n-ai văzut-o pe Thérèse, şi deja renunţi la poezie...

— Te pomeneşti că eşti absolut sigur de Anne-Marie. Ai o dovadă după ce i-ai căzut cu tronc, biata fată s-a dat de ceasul morţii să-şi explice cam cum de-a plesnit-o amorul la prima vedere. Om fi avînd gusturi comune, „de la même famille"? şi-o fi zis, cum se zice pe la ei. Şi începe să te descoase: dacă-ţi place maioneza cu un strop de muştar, Proust, o javră doberman — oh! era să uit: love story, filatelia şi naiul lui Gheorghe Zamfir...

„Ia te uită, al naibii Anton! Cum de nu m-am gîndit?" Şi cu voce tare, ezitînd:

— Dacă stau şi mă gîndesc bine, în afară de vreo întrebare politicoasă, din ălea care nici măcar nu presupun răspuns, n-a părut s-o intereseze cine sînt, ce-mi place, cam ce-aş vrea să fac...

— Te compătimesc, şi o fac cu un sentiment de consolare după ce mi-am plîns şi mie de milă.

— Este că te-a jignit indiferenţa ei?

— Foarte!

Se-nţelege că amîndoi izbucnesc în rîs, că Anton pocneşte în semi-acoladă afectuoasă umărul lui Dinu, aşa cum se-nţelege că ultimul gest încearcă să compenseze un „ceva" care şi-a luat zborul pentru a face loc unui nedefinit „altceva". Lui Dinu, exceptînd poezia, îi plac situaţiile clare:

— Crezi că e ceva necurat la mijloc?

— Sincer să fiu, nu prea cred. Totuşi...

— Nu prea crezi, ori „totuşi"?

Anton se amendează, după ce-și face un timp de lucru cu chibriturile care — totuși! — refuză unul după altul să-i aprindă țigara: Și-n definitiv, de ce n-am accepta ideea că se distrează — uite-așa, nu e omenește? Tu n-ai făcut-o niciodată? Se distrează și basta!

— Păi dacă ești convins, ce-i mai dai cu „totuși“? Nu te jurai tu că lași treburile din București la porțile Deltei?

— Ba da. Dar n-am jurat să nu-ți antrenez din cînd în cînd capacitățile deductiv-detectivistice...

— După cîte văd, aici toată lumea se distrează.

— Exact. Se distrează și basta!

*

Toată lumea în afară de doi tipi. Primul e Frank Sinatra, care se zbate patetic și noctambul în spațiile închise ale casetofonului: *What are you doing the rest of your life?* — *Ce-ai făcut cu partea din urmă a vieții tale? / Aș vrea doar un lucru să cer de la viața ta / Atît e de minunat tot ce se-ntîmplă cu mine...* Al doilea e Anton „ăl din interior“, care nu se aude cînd îl apostrofează mîhnit pe Sinatra „Pe dracu' minunat...“ Și are el motivele lui, să nu se audă. Cum i-ar explica lui Dinu că în dimineața asta cerul era (nu i se părea — *era!*) năucitor de albastru, ca-n copilărie, verdele trestiilor, transparența proaspătă a apei, galbenul nuferilor, brațul ei fluturînd sute de sori minusculi, chemîndu-l — totul era nespus de simplu, de firesc, de pur... Că intrat în apă, răcoarea, efortul înotului cu toată viteza, bucuria mișcării, îi creaseră o incredibilă senzație de libertate, de bucuria fără motiv cum nu simțise de mult și care pur și simplu cînta în el. Că ajunsese cît ai clipi la plaur și își dăduse seama cu cîtă viteză înota abia după ce pe drumul de întoarcere, brusc realizase că o ajunsese din urmă, trecînd prin stînga ei, că se oprise rîzînd, și rîzînd se oprise și ea, că tot brusc zărise un nufăr stingher cine știe cum împins de curent pînă lîngă ei, în mijlocul largului, îl culesese și i-l prinsese în păr și ea rîdea, rîdea, încîntată. Că îi luase mîinile („trage aer în piept!“) și intraseră amîndoi sub apă arcuindu-se, forfecînd lent unda cu picioarele, și se priviseră cu ochii larg deschiși prin limpezimea aceea legănată, și părul ei avea plutiri molcome, negre, în jurul

nufărului galben, și el îi spusese ceva, poate „Vous êtez très belle“, dar nu auzise decît zgomotul înfundat al bulelor de aer, și ea răspunsese ceva, poate „Comment? Comment?“ judecînd după lărgimea întrebătoare a ochilor, că la un moment dat, la capătul suflului, ea își trăsese ușor mîinile și se înălțase pe dinaintea ochilor lui spre suprafață, imagine de o incredibilă claritate și frumusețe — fragilă, dar rămasă în spatele retinei probabil pînă la moarte. Că se răsucise cu fața în sus, trecuse pe dedesubt și ieșise din apă cu zgomot în spatele ei: „Nu e minunat?“ s-a-ntors ea, și ochii-i rîdeau: „E ca-n legendă.“ „Care legendă?“ „Vorba vine legendă.“ Unul din scriitorii noștri, Zaharia Stancu, își aduce eroul preferat cam prin aceste locuri și-l face să se îndrăgostească de o tînără tătăroaică, Uruma. Amîndoi sînt aproape copii, înoată precum respiră, intră ținîndu-se de mîini sub apă, se privesc, se descoperă cum numai în adolescență poți descoperi viața și dragostea, Anne-Marie crauleazǎ lent, ascultă gînditoare, privindu-l lung, lung, rîsul i s-a șters pe nesimțite „Frumos... Ce păcat că nu mai sîntem copii, nu-i așa?“ „Așa-i...“ Dar cine a spus „Ce păcat că nu mai sîntem copii“? Anne-Marie? Și cine a răspuns? Și care s-a apropiat grav de celălalt atingîndu-i doar buzele cu buzele și-atît?

Cum i-ar putea explica lui Dinu că farmecul nu se rupsese, dimpotrivă? Nu făcuseră altceva decît să se întoarcă fiecare la locul lui pe plajă. Evident stingheriți amîndoi, evitîndu-se, de parcă fiecare s-ar fi temut să nu ciobească întregul acelei insule de timp în afara timpului, trăită în mijlocul apei, prin ceva care să însemne tatonare echivocă, avans, insistențe, refuz — penibil, penibil din oricare parte. Nu mai schimbaseră nici un cuvînt pînă în lotcă, pe drumul de întoarcere.

Cum să-i explice lui Dinu cît este de sigur că pentru fiecare fusese nespus de frumos tocmai pentru că fusese exact atît cît fusese?

*

Casetofonul atacă un șlagăr strident, creînd brusc impresia unui nor dens de aerosoli sonori care încarcă atmosfera și o fac irespirabilă.

— Zi-i să tacă, bătrîne, că mă calcă pe nervi.

Dinu „îi zice“ cu vădită plăcere, apoi fluieră a surpriză și murmură arătînd în sensul drumului:

— Ia te uită, chiar că n-ar fi fost cel mai potrivit fundal pentru primire. Dănțuiește, Isaie, Anne-Marie ți-aduce ursita!

— Mie? Azi nu-i ieri și uiți că s-a răzgîndit: azi zicea că o aduce pentru tine!

Dinu — cu prefăcută spaimă:

— Dacă-mi ești prieten, salvează-mă! Nu vezi că-i de două ori mai lată ca mine? E mai pe gabaritul tău!

— Da, dar e înaltă, proporțiile sînt salvate și deși grăsuță, recunoaște că se mișcă totuși cu grație.

Dinu scîncește a panică:

— Da, dar poartă ochelari și ochelaristele mi-au făcut totdeauna alergie. Vrei să mă internezi, cu mîncărimi infernale, la Tulcea?

Prin pîcla subțire de praf, ridicată de un vînticel care iscă intermitente vîrtejuri de-o clipă, plutește asemenea unei impozante corăbii Thérèse. Anne-Marie, care ține de-o toartă a sacoșei uriașe dintre ele, pare abia un accesoriu. Și corabia plutește arborînd marele pavoaz — căci rochia Thérèsei, lungă pînă-n pămînt, e asamblată din enșpe mii de romburi altfel colorate și, vizibil, croite din tot felul de țesături. Sub pălăria din fetru moale, gri-albăstrui, căreia creatorul s-a căznit să-i dea alură ștrengăresc texană — o față ovală, deși plină, ten alb, inbronzabil, contrastînd cu părul lung, castaniu, adunat într-un coc acoperit doar pe jumătate, și cu sprîncenele conturate expresiv sub fruntea înaltă. Un chip care degajă, molatec, un aer de incredibilă candoare copilărească, în total dezacord cu masivitatea siluetei. O apariție remarcabilă, în tot cazul, și prietenii noștri sînt vizibil impresionați. Dinu încearcă să-și mascheze mirarea sub un geamăt fals, după care murmură:

— Dumnezeule, și sacoșa aia cît un geamantan! Hotărît, e-o intelectuală și ăsta-i genul tău. Uite ce nobil, cu cîtă distincție privește dincolo de ochelarii ăia tip farfurie! Recunosc, e un mare sacrificiu pentru mine, dar mă jertfesc cu orice preț și ți-o las!

— Mai încet cu behăiala! Vrei să te-audă?

Pașii plutiți ai Thérèsei le-au adus acum aproape (Anne-Marie e încă un accesoriu care se manifestă doar prin-

tr-un „eh“ cînd pun jos sacoșa în fața celor doi). Și cum schimbul rapid de replici care a urmat s-a desfășurat în franțuzește, se cuvine să fie redat în transcriere pentru a nu-i nedreptăți pe cei ce nu cunosc alte limbi.

Anne-Marie: Bună ziua, domnilor! Dați-mi voie să fac prezentările: prietena mea, domnișoara Thérèse d'Urfé, delegată la actualul Congres al „Apimondiei“, domnul Dinu Bunea, cercetător la un institut bucureștean de cercetări chimice.
Thérèse: Deosebit de încîntată, domnule!
Dinu: Încîntarea e de partea mea!
Anne-Marie: Domnul Anton Prodan, economist și fin cunoscător de artă.
Thérèse: Economist, într-adevăr? După noblețea ținutei v-aș fi crezut mai curînd militar! Asta pentru că, mărturisesc, am un grăunte de slăbiciune pentru militari.
Dinu *(rîzînd)*: Tocmai de adevărul ăsta căutam mai adineaori să-l conving!
Thérèse *(contrariată)*: Pardon? La ce vă referiți?
Dinu *(amuzîndu-se în continuare)*: Că are o ținută militărească!
Anton *(degajat)*: Aparențele înșeală! Eu, de pildă, aș fi putut paria că nu sînteți apicultoare.
Thérèse *(cu mirare)*: Chiar? Și după ce anume vă dați seama?
Anton *(cu o tentă de ironie)*: Cu niște mînuțe albe, delicate, ca ale dumneavoastră . . .
Thérèse *(calm, prinzîndu-se în joc)*: Să presupunem că mi le catifelez în miere . . .
Anton: Bine, dar înțepăturile? . . .
Thérèse: La capitolul înțepături este și elegant, și practic să te porți cu mănuși . . .
Anton: Ca una din străbunicile dumneavoastră din secolul 18, celebra marchiză alchimistă d'Urfé?
Anne-Marie *(rîzînd)*: Te-am prevenit, Thérèse, că domnul Anton e un erudit . . .
Thérèse: Nu mă îndoiesc! Atîta doar că ne tragem din cealaltă familie d'Urfé, lioneză, numărîndu-l printre strămoși pe poetul Anne d'Urfé, au-

tor de graţioase *Sonete* şi de *Imnuri* celebre la vremea lor, în secolul 17...

Anne-Marie *(puţin dezamăgită):* Ca să vezi! Dar şi eu credeam că... *(Oftînd)* Eh, n-am fost niciodată prea tare în materie de genealogii!

Thérèse *(fără să o ia în seamă, cu un surîs mic):* Nu vă formalizaţi pentru atîta lucru, domnule Anton. Totdeauna s-a făcut frecvent confuzie între cele două familii. O face şi Jacques Casanova de Seingalt în *Memoriile* lui, deşi nu se poate spune că n-o cunoscuse bine pe marchiză... Dealtfel unicul om care astăzi ştie precis cum stau lucrurile este unchiul meu.

Anton: Unchiul dumneavoastră?

Anne-Marie *(explicînd):* Jerôme d'Urfé, specialistul în medicină apicolă.

Anton: Aşaaa!

Thérèse *(rîzînd):* Trebuie să mărturisesc că lui îi datorez plăcerea de a vă fi cunoscut: el m-a invitat să-l însoţesc la Congres.

Dinu *(politicos):* Deci, îi sînteţi într-un fel secretară.

Thérèse: O, nu! N-aş îndrăzni să uzurp locul Silvyei. Atîta doar că, iarna, îmi ajut unchiul să-şi trieze şi să-şi sistematizeze observaţiile. Speră mereu să facă din mine o specialistă, dar vine vara şi... *(rîzînd)* gata! Mă părăseşte cu totul ambiţia şi o întind. Îmi place la nebunie să călătoresc. În vara asta l-am însoţit pentru că voiam de mult să cunosc România.

Dinu: Sper că nu v-a dezamăgit Delta noastră...

Thérèse *(rîzînd iarăşi):* Vreţi să fiu sinceră? Aveţi o ţară frumoasă — Bucureşti, Sinaia, Braşov — cu munţi splendizi, dar... *(oftînd)* Eh! Delta nu e genul meu! Apă, apă, stuf, ţînţari şi căldura — mai ales căldura! Cred că vă daţi seama uşor că rezistenţa la căldură nu e punctul meu tare. Acum, de pildă, aş da tot imperiul Apimondiei pentru un duş!

Dinu: Nimic mai simplu: faceţi-l!

Anne-Marie: Chiar! Domnii Anton şi Dinu au făcut alaltăieri o excelentă instalaţie dintr-un butoi de tablă, un capăt de furtun şi un con de stro-

pitoare. Funcționează automat: tragi de o sfoară...

Thérèse: Minunat! Nimic n-ar putea să-mi cadă mai bine.

Anne-Marie: Hai pînă la mine să te schimbi.

Thérèse: O, nu! N-am chef să mă mai mișc înainte de duș. *(Explică zîmbind vinovat):* Fac economie de mișcări... Am în geantă tot ce-mi trebuie. *(Trage cu un gest hotărît fermoarul, ceilalți trei privesc stupefiați veritabilul bazar dat la iveală. Hîrtii, pliante, hărți, cărți, pe care Thérèse le îngrămădește în brațele prietenei.)*

Anne-Marie: Dumnezeule, ce învălmășeală-i în sacoșa ta! Ce-i cu vraful ăsta de hîrțoage?

Thérèse: Ei, trebuia să fac și eu ceva pe vasul-dormitor, nu? Unde naiba mi-am pus prosoapele și săpunul? Ah, da, ia te uită, Anne-Marie, ce ți-am adus din partea lui Robert: asta-i opera unui lipovean bătrîn din Jurilovca.

Anne-Marie: E și el în deltă? Cum de n-a venit cu tine?

Thérèse: A, a fost doar în trecere, s-a oprit numai pentru o noapte la Maliuc. Acum e la București, cred. Îți place oglinda?

Anne-Marie: Dumnezeule! Ce ramă splendidă! Și ce sculptură! Pești, nuferi, și, probabil, cocori.

Dinu: Nu chiar, sînt berze. Lipovenii au un cult deosebit pentru berze. N-ar distruge un cuib pentru nimic în lume. Barza reprezintă căminul, fidelitatea conjugală. Dacă barza piere prin cine știe ce întîmplare, bărzoiul se lasă să moară și el.

Anne-Marie: Cîtă finețe în sculptură! Și chiar că duceam lipsa unei oglinzi mai mari, să nu mă mai chinui, la pieptănat, în cea de poșetă. Hai să te pup, Thérèse. Mersi! *(O sărută sonor, pe amîndoi obrajii.)*

Thérèse *(întorcîndu-se la geantă):* Aici nu, aici nu... în sfîrșit, iată prosoapele și garnitura de schimburi. *(Oftează ușurată)* Gata, Anne-Marie! Mergem!

Anne-Marie: O clipă, Thérèse, să agăț oglinda în cuiul ăsta de pe stîlpul prispei.

Portița se trîntește, tuspatru se întorc înspre bărbatul înalt, blond, cu fața nerasă, arsă de soare și tăbăcită de vînt, pe care rîd doi ochi albaștri, de copil. Poartă bluză și pantaloni de doc decolorat aproape pînă la alb, și cizme înalte de cauciuc. Evident, stăpînul casei, deadea Aleksei.

Aleksei: Bună-ziua la toată lumea!

Dinu, Anton: Bună-ziua, deadea Aleksei!

Anne-Marie, Thérèse: Bonjour, bonjour.

Aleksei *(zîmbește, arătînd spre Thérèse)*: Asta prietena la Ana-Maria!

Anton: Chiar așa, deadea Aleksei!

Aleksei: Spune la ele că Paulina mé făcut șciucă umplute și morun la carbuni.

Anton *(spre cele două)*: Deadea Aleksei dit que...

Anne-Marie: Nu e nevoie, am înțeles, adică mai mult am mirosit, îi spun eu Thérèsei.

Dinu: Ei, cum a mers azi cu pescuitul, deadea Aleksei?

Aleksei: Eeei, așa și-așa. Nu mare lucru. Frumoasa oglinda! A cui este ea? La Ana-Maria?

Dinu: Da, cadou. A adus-o acuma Thérèse.

Aleksei: Spune la ea, dacă nu supără, dea la mine zece minute rad. Mișa spart eri oglinda.

Anne-Marie: Cum? Ce spune?

Dinu: Te roagă, să-i împrumuți oglinda cîteva minute să se radă, pentru că puștiul, Mișa, le-a spart-o ieri pe a lor.

Anne-Marie *(precipitat)*: Ooo, nu! Mă duc să i-o dau pe cealaltă, de poșetă. Explică-i că la noi se zice că nu e bine să împrumuți oglindă nouă: aduce ghinion.

Dinu: Te roagă să aștepți puțin, deadea Aleksei. Ți-o aduce pe cealaltă. La ei acasă nu-i voie să dea împrumut oglinda nouă — semn rău.

Aleksei: Da? Bine-bine. *(Rîde)*: Și la noi muierile zic multe prostii. Este?

Dinu: Dacă zici matale, deadea Aleksei.

Aleksei: Eh, nu-i nimica. Trebuie lăsat în pace la ele.

Anne-Marie: Poftim, deadea Aleksei. Și pînă ne întoarcem, fă-te frumos! *(Pleacă.)*

Aleksei: Cum? Ce spus draguța Ana-Maria?

Anton: Zice să te razi ca un ginere înainte de a ne așeza la masă și pînă fac ele un duș.

Aleksei: Da? Drept este, fața trebuie curat ca masa. *(Pleacă și el.)*

Dinu: Măi, ce chestie!

Anton: Apropo de ce?

Dinu: De treaba cu oglinda. Ditamai reporteră, dar superstițioasă ca Baba Floarea din Căcăuanii din deal!

Anton: Hm, ce să-i faci! Vorba lui deadea Aleksei: „Trebuie lăsat în pace la muieri". Hai să ne spălăm și noi mîinile pentru masă.

Dinu: Hai bătrîne!

Tot din delicatețe față de cititor nu insistăm asupra deliciilor mesei pescărești cu șalău rasol, înconjurat cu cartofi întregi — asta ca antreu, stropit cu mujdei făcut din usturoi, smîntînă și roșii frecate împreună — apoi borș pescăresc din nouă feluri de pești mărunți fierți în trei ape, abia în ultima punîndu-se cele șapte feluri de legume, știucă umplută plutind în sos cu măsline, felii de morum prăjit pe grătar deasupra cărbunilor, totul stropit (mai bine zis înecat) în vin roșu de Babadag și, la desert cvas din coajă de pîine de secară. Thérèse nu mai prididea să-și împingă înapoi în sus, cu un deget uns bine, ochelarii care-i tot alunecau pe vîrful nasului. Ca într-o scenă olandeză din Van Meer. La urmă, cu părere de rău și cu aceeași ușurință în mișcări ca și Thérèse, Anne-Marie s-a retras împreună cu prietena ei să prepare niște nessuri duble, iar deadea Aleksei, care nu gustă nici din „fertura aia niagra, amara", nici nu se dă în vînt după coniacul lui Anton, rămîne mai departe „pe votka".

Cum mobilierul lui deadea Aleksei cuprinde cam tot ce poți găsi într-o casă de oraș, minus fotoliile, retragerea pentru siesta de după copioasa masă se face pe țolurile vărgate, întinse de Paulina pe pămîntul bătut al prispei adînci, deschisă cît o terasă. Mișa mai aduce din cuhne o pernă, a patra, pentru Thérèse, în timp ce deadea Aleksei se instalează pe scăunelul lui din totdeauna, cu spatele rezemat de unul din stîlpii prispei. Rămîne așa cu bărbia în sus, neclintit ca un budha tibetan, dacă ai

admite că o asemenea venerabilă statuie are o „națională“ înfiptă în colțul gurii și ochiul stîng mijit de fumul subțire care se înalță în cîrlionți mărunți. Doar mîna dreaptă se abate arareori spre paharul de vodkă din care soarbe pe lîngă țigară și fără să-și schimbe expresia feței. Chit că alcoolul îl face să mijească un moment, de plăcere, și ochiul drept. E momentul în care Anton introduce în casetofon ca de obicei caseta înregistrată „pe șest“ cu vreo săptămînă în urmă. Deadea Aleksei era plecat de cu seară la pescuit iar Paulina și prietenele ei Katea și Marusea, adunate la un pahar de bere rece, cîntaseră pe trei voci o grămadă de cîntece de-ale lor, întretăiate de chicoteli și de mici bîrfe, ca-ntre femei. Bucureștenii noștri nu înțelegeau antractele astea, dealtfel scurte, trebuie însă că erau piperate, deși benigne, de vreme ce-l amuzau nespus pe deadea Aleksei, iar Paulina roșea, bodogănea prietenește ceva cu „sfoloci Anton“, afurisitul de Anton, și pe urmă pufnea în rîs auzindu-și glasul și cîte fuseseră ele în stare să îndruge atunci.

Anne-Marie și Thérèse aduc nessurile frecate cu guler înalt de spumă, se instalează satisfăcute pe perini și, cucerite, ascultă cum se înalță clar, cristalin, pe trei voci, cîntecul viu, pasionat și totodată nostalgic:

Iovanka, te Iovanka
Liubliu ia tevo horedu
Liubliu deve tesca
Liubliu deve tesca
Ta'k ideși po vodu

Ulița e cuprinsă de animație, razele soarelui la chindie sclipesc auriu-roșietic în firicelele de mică ale prafului fin, ridicat în aerul albastru de turmele întoarse de la păscut. Mișa defilează alături de talanga vacii pe poteca dintre aracii cuiburilor de roșii din fața prispei, apoi aproape imediat cu cei doi cai murgi cu zurgălăi argintii, mîndria lui deadea Aleksei. Thérèse se miră: „Cai, aici, în Deltă? La ce folosesc pescarilor?“ Dinu traduce și deadea Aleksei lămurește orgolios: „Eh, iarna mergem frumos la nunta peste balta înghețată. Acum la ei venit acasă la control veterinar“. Iar Anton adaugă că își pot permite luxul să țină cai, e destulă iarbă pe grinduri, că dealtfel balta le cam dă totul, inclusiv porcii care se în-

mulțesc în sălbăticie pînă în pragul sărbătorilor de iarnă, la „saint Ignace"...

Cu un oftat casnic, gen „Doamne cît sînt de sătulă!" Thérèse se așază, rotindu-și rochia multicoloră, la o întindere de braț de Anton. Căldura a mai cedat între timp, așa că Anton realizează mirat cum dinspre tînăra fată radiază o undă de (altfel de) căldură răspîndind o discretă dar sesizabilă mireasmă de trup tînăr, curat. Stă dreaptă, nu țeapăn, pe perina de la marginea prispei, privește crepusculul cu o expresie gravă, senină, puțin absentă care dă chipului de un alb fragil o neașteptată noblețe, iar fundalul violaceu-portocaliu al cerului îi sculptează surprinzător de zvelt silueta. Tot omul își are ceasul lui, parcă așa zice proverbul, ăsta e fără îndoială ceasul ei și uite că-i dă mai multă putere decît Annei-Marie, care acum pare mult mai ștearsă — meditează Anton pe cînd, în stînga lui, Dinu își drege gîtul cu un „La naiba, m-am fript", iar Anne-Marie pufnește:

— Atenție, doar v-am spus că e fierbinte!

— Bătrîne, dă coniacul ăla să-i tăiem puțin fierbinteala. Așaaa... Apoi către Thérèse: Vă torn și dumneavoastră un strop?

— Și e bună așa?

— Ca să fie un adevărat marghiloman ar trebui schwartz, nu ness și rom Jamaica, dar merge și așa, o să vedeți. Ei, cum e?

Thérèse soarbe, se îneacă, apoi tușește de-i dau lacrimile. Dintr-unul din imensele buzunare aplicate ale rochiei, scoate o batistă, își șterge ochii și rîde.

— Va să zică merge? rîde și Dinu.

— Merge...

— Domnișoară Thérèse, nu v-a căzut dumneavoastră cutiuța asta cînd v-ați scos batista?

Anton ține în palmă o casetă viu colorată, de film Kodak.

— Oh, ba da! Mulțumesc! Unchiul Jerôme mi-a dat-o la Maliuc să i-o țin pînă își încarcă iar aparatul de fotografiat și pe urmă am uitat amîndoi.

— Și caseta lui Robert? intervine cu o undă de reproș Anne-Marie.

— Caseta lui Robert? face îngrijorată Thérèse și în-

cepe să scotocească prin celălalt buzunar. Ah, iat-o! Ce uitucă!

— Bun, și care din ele e a unchiului Jerôme, și care a lui Robert?

— ...?

— Thérèse, nu te văd bine. Le-ai încurcat! Te scalpează Robert! Ziceai că are neapărată nevoie de film...

— Păi o să i le dau pe amîndouă și vede el care-i a lui. Unchiul mai poate să aștepte.

— Mă rog, tu le-ai încurcat, tu descurcă-le.

Anne-Marie se întoarce și se sprijină pe celălalt cot:

— Dumnezeule, cît am mai putut mînca azi!

Thérèse geme cu prefăcută groază:

— Mon Dieu, nu mai pomeni de mîncare! A fost atît de gustoasă, că mă apucă iar foamea și risc să mă triplez...

— Recunoașteți că Paulina e pur și simplu extraordinară, intervine Dinu.

— ... și cînd te gîndești că pînă la călătoria asta în Delta dumneavoastră nu m-am dat atît în vînt după pește — continuă Thérèse. A, da! niște moluște, ca aperitiv, sau un homar, acolo... Dar pește propriu-zis, exceptînd păstrăvul gustat cîteodată la vreo cabană din Alpi...

Anton oferă tuturor cîte o țigară, întrebîndu-se dacă aprinderea ei, apoi gestul fumatului în sine nu vor altera la modul baudelairian (je hais les mouvements qui déplacent les lignes...) neașteptata grație dată molatecei Thérèse de nemișcare și de transparențele crepusculului. Dar ea fumează cu o firească economie de gesturi, și acele „mișcări care tulbură liniile" nu fac, în răstimpuri, decît să-i accentueze seninătatea statuară.

— Parcă spuneați că grupul dumneavoastră de participanți la Congresul Apimondiei s-a oprit pentru cîteva zile la o stupină de lîngă Maliuc...

— Într-adevăr, domnule Anton.

— Cine vă gătește? Femei din Maliuc?

— Nu, personalul vasului-dormitor pe care locuim. Știu ce vreți să întrebați: dacă gătesc bine? Chiar remarcabil, dar nu se pot compara cu Paulina dumneavoastră. (Și, cu un zîmbet, întorcîndu-și ușor fața): Cît te invidiez, Anne-Marie!

— Invidiază-mă! Mai ales că înghit tot ce mi se pune

dinainte: cine știe dacă voi mai avea vreodată ocazia să mă înfrupt din asemenea bunătăți!... Dar m-ai făcut curioasă, Thérèse chérie. Ce-i maldărul ăla de file scrise din sacoșa ta? Te-a inspirat totuși Delta?

— Să fiu sinceră? Nu se supără domnii Dinu și Anton?

— Oo, de ce ne-am supăra? protestă Dinu cavalerește, în timp ce Anton strecură o notă de maliție concesivă:

— Nici vorbă! Vă înțelegem: căldura, stuful, țînțarii... în ciuda bucătăriei remarcabile e totuși plictisitor, nu?

Thérèse avu un mic rîs agasat:

— Mă tem că nu m-am făcut înțeleasă. Nu pot scrie niciodată despre lumea în mijlocul căreia trăiesc, concomitent cu trăirea în sine — ca să zic așa. Am nevoie de detașare. Poate îmi va veni chef să scriu și despre Deltă, dar asta peste cîteva luni, un an, cine știe?

După ce mai sorbi din marghiloman, Dinu contrapunctă îngustîndu-și complice ochii:

— De pildă peste un an, cînd aflîndu-vă, să zicem, în Tailanda, veți găsi într-un subiect cu Delta Dunării un refugiu împotriva căldurii, junglei și țînțarilor de lîngă Bangkok. Cam așa, nu?

— Domnule Dinu, mă înțelegeți de minune! Chit că la un mod cam ironic...

— De ce? Dacă bine mi-aduc aminte, la fel i se întîmpla și lui Hemingway. N-a scris el la tropice despre zăpezile de pe Kilimandjaro?

— Cît de fericită aș fi dacă asemănarea cu Hemingway nu s-ar opri aici...

Interveni și Anne-Marie, pe un ton nu întîmplător placid:

— Tot nu ne-ai spus ce scrii.

— Nu știu dacă v-ar interesa, pentru simplul motiv că nu orice subiect interesează pe toată lumea. Eu îl simt teribil de adevărat și, de fapt, și este. Adică a fost — vreau să spun că mi-a fost inspirat de un fapt divers. În treacăt fie spus, m-a indignat totdeauna eticheta asta cinică de „fapt divers“ dată unei întîmplări autentice, zguduitoare...

— Poate nu e vorba de cinism cît de motive de strategie psihologică, interveni Anton. Relatezi o tragedie în pagina deasupra căreia scrie cu caractere groase FAPTUL DIVERS, și tragedia devine dintr-o dată ceva accidental,

ceva care nu se poate întîmpla decît *altuia*, ceva care își pierde caracterul neliniștitor și e uitat după cîteva minute, ori eventual după taclalele din jurul ceștii cu cafeaua de dimineață.

— Iată un adevăr care, formulat aproape așa cum l-ați rostit, poate deveni un excelent motto pentru romanul meu. Mulțumesc, domnule Anton!

Anne-Marie nu-și ascunse surpriza:

— Un roman? Formidabil, Thérèse romancieră! Mă bucur că te-ai apucat de așa ceva și totodată îți invidiez curajul. Felicitări, chérie . . .

„Ia te uită, nu mai pridididim pe-aici cu bucuria, cu felicitările", reflectă Anton, dealtfel în consens cu Thérèse care replică totuși cu calm:

— Ce-ai fi vrut să fac, dragă? Să pun toată viața ordine în fișele unchiului Jerôme . . .

— Nu te supăra, scumpo. Asta-mi spuneam și eu. Trebuie că te-ai gîndit bine: unchiul n-o să trăiască cît lumea . . .

Zeflemea, sau maliție prietenească? Greu de spus. Sigură era doar glazura de candoare, respinsă însă rece de Thérèse:

— Greșești, Anne-Marie. Nu cred în valoarea artei construite în scopul de a-ți crea, cîndva, o situație. Încă nu mi-am pus întrebarea ce voi face după moartea unchiului Jerôme care — o știi prea bine — arată chiar foarte tînăr pentru cei cincizeci de ani ai lui. M-am apucat de scris pentru că întîmplarea în cauză m-a impresionat profund și pentru că pur și simplu n-am putut altfel. Cu toate că nu știu ce va ieși pînă la urmă; poate o să renunț . . .

Cuvinte simple, rostite neafectat, care-l făcură pe Dinu să intervină încurcat, surprins de manifesta lipsă de menajamente din partea Annei-Marie:

— Eh, sînt convins că prietena dumneavoastră n-a vrut să . . .

Thérèse rîde liniștit, adînc, „rîs frumos, de om puternic" își spuse Anton.

— N-o cunoașteți *încă*. Vă asigur că, dimpotrivă, a vrut să . . . Își închipuie că în felul ăsta mă stimulează, mă ambiționează să nu mă dau bătută cu una, cu două . . .

— Ce să te mai dai bătută? Oftă prefăcut Anne-Marie. După ce-ai înnegrit peste două sute de pagini...

— Două sute șaptezecișitrei, preciză Thérèse cu un aer comic.

— Asta înseamnă că nu mai ai mult pînă la capăt...

— Într-adevăr. Numai că nu merge cum mi-am închipuit. Unele capitole a trebuit să le reiau de două-trei ori. N-aveau ritmul celorlalte, ori, cum să spun? degajau o altă atmosferă, străină. Am ajuns la concluzia că uneori un singur cuvînt schimbă totul și dă un curs imprevizibil întregului. Or, eu vroiam să dau relatării exact ritmul faptelor, adică un ritm mereu alert, care nu te lasă să răsufli, întocmai cum nu le lăsa nici eroilor pic de răgaz. Să-i zicem, cu un cuvînt aproximativ, ritm polițist. O asemenea derulare rapidă a episoadelor pretinde o relatare precisă, aparent detașată, aparent neutră, nu lipsită de un strop bonom de înțelegere și ironie — dar numai un strop, nimic mai mult. Or, eu mă surprindeam că mă pierd în analize proustiene sau psihanalitice sau dostoievskiene (coafura aceleiași tante Jeannette admirată sub alt unghi, dar asta e o altă poveste), ori de cîte ori mi se părea că e deosebit de importantă o motivație care fusese trecută cu vederea sau trecută sub tăcere în reportajele „faptului divers". Și iată că ritmul cade, apar lungimi parazitare, docte sau lacrimogene, simplitatea originară care trebuie să zguduie și să pună cititorul pe gînduri s-a evaporat — cititorul cască întorcînd ultima pagină, își spune „încă o tragedie neghioabă, absurdă" *și în fond e mulțumit că nu mai trebuie să se gîndească la ea.*

— Aveți perfectă dreptate, domnișoară Thérèse, și mărturisesc că ați reușit să ne faceți foarte curioși. Cum v-ați intitulat povestea? Nu ne redați și nouă în cîteva cuvinte subiectul? întrebă Anton.

— Încă nu știu ce titlu o să-i dau. Și nici subiectul nu-mi dau seama cum s-ar putea povesti în cîteva cuvinte, capabile totuși să-i transmită încărcătura de semnificații pe care o simt dincolo de concretul faptelor...

Un cor de „Vă rugăm!", „Haide, dragă, doar n-o să ne lași așa, tocmai cînd ne-ai trezit curiozitatea!", „Totuși, merită să încercați" o hotărîră în cele din urmă să înceapă, după ce cîștigă timp aprinzîndu-și încă o țigară.

— Bine! ... (Expirînd prelung primul fum, albăstrui

pe fundalul ocru-roșietic al cerului). Ei, primul stop-cadru: închipuiți-vă străduțele bete de-atîta mireasmă de tei, care dau înspre Quai-des-Orfèvres. E noaptea tîrziu, dar Jean și Solange nu se îndură să se despartă. Rătăcesc în clasicul stil „mînă în mînă". Scena are un strop de iz retro: vă aduceți aminte de tandrețea celor doi adolescenți din *Les Hommes de la bonne volonté* de Jules Romain, care-și scriu mesaje pe afișele panourilor sărace din cartier... Altfel, tineri ca toți tinerii, Jean poartă, nu întîmplător, cel mai comun nume franțuzesc, iar Solange este „înger plutind la înălțimea lui *sol*", cum îi dezmiardă Jean numele, fără să-și spună o clipă că *sol* e o notă relativ înaltă numai, plutind indecis doar cu ceva peste jumătatea gamei. Nu se îndură să se despartă pentru că mereu se mai găsește cîte ceva de retușat în planurile de viitor. Un viitor dealtfel foarte apropiat și care are pentru ei valoarea unei autentice Geneze. Cu G majuscul și în sens biblic, pentru că visează nu la o nouă, ci la *adevărata viață* care trebuie să înceapă peste vreo două săptămîni cînd vor termina studiile. El va deveni informatician undeva, sau măcar profesor de matematică, iar ea va face studii de sociologie ori măcar sondaje psihosociologice printre clienții vreunui mare magazin. Nerăbdare legitimă în cazul eroilor noștri. Solange provine dintr-o familie deloc înstărită, numeroasă, pentru părinți studiile ei au însemnat eforturi serioase, iar pentru ceilalți — frații și surorile care încă n-au părăsit casa părintească și au ambiții mai modeste — un fel de fandoseală care nu merită să fie luată în serios. O altă atmosferă familială, dar prin nimic mai roză, în cazul lui Jean. Tatăl i-a murit demult, nici nu și-l mai amintește, iar mama — care, salutabil și rar în zilele noastre, a hotărît să-și sacrifice propria viață pentru a se dedica în întregime fiului — a obosit. Îl iubește, desigur, dar e prea ocupată și prea hărțuită de grijile, de necazurile micii ei vieți cenușii, de fiecare zi și abia așteaptă ca fiul să-și găsească un rost pentru a putea, la rîndu-i să-și asigure existența. E la acea vîrstă la care revine acut, irezistibil, nevoia de a trăi, exacerbată de panica puținului timp rămas. Dealtfel există în viața ei cineva care i-a promis s-o ia în căsătorie de îndată ce va deveni „liberă"...

— Și, întîmplător, Jean află tulburat de proiectele mamei, care la început i se par cam ridicole. Pe urmă, însă...

— Exact, domnule Dinu. Dar de unde știți?

Dinu se foi cu jena celui care regretă că l-a luat gura pe dinainte:

— E în logica precipitării sentimentelor spre un prag-limită al nerăbdării, nu? Dar vă cer scuze: îmi pare rău că v-am întrerupt.

— Dimpotrivă, vă mulțumesc pentru această întrerupere, deosebit de benefică pentru mine, deoarece îmi dovedește că am intuit bine o realitate posibilă. Trebuie să vă mărturisesc că în relatările „faptului divers" lipsea orice referire la sentimentele lui Jean față de proiectele mamei. Mie, însă, mi s-au părut de o importanță capitală atît pentru definirea eroului, cît și în pregătirea atmosferei momentelor următoare. Mai mult, am extins puțin pista, introducînd o scurtă scenă în care Jean, ambarasat, după ezitări, îi explică iubitei ce anume îl frămîntă, de ce nu-l găsește în apele lui. Solange e mai degrabă înduioșată: vede în speranța mamei lui Jean de a-și reface existența o legitimare în plus a propriei lor nerăbdări de a ajunge „pe picioarele lor", de a-și întemeia un cămin al lor. În care să găsească în sfîrșit căldură, adică o altfel de căldură, o altfel de afecțiune: aceea care, după ea, fundamentează însăși rațiunea existenței. Observ însă că m-am extins nepermis de mult în prezentarea preambulului acțiunii. Vedeți de ce nu mi-a venit ușor să încep să povestesc? Eram aproape sigură că va sosi un moment în care voi da extensie unui detaliu în dauna ritmului întregului . . .

— N-are importanță, domnișoară Thérèse. Doar avem timp. Vă rugăm să continuați. Ceea ce numiți „preambul" este cît se poate de promițător.

— Foarte amabil din partea dumneavoastră, domnule Anton, dar promit că mă voi rezuma la esențial. Deci, iată că vine și marea încercare a examenelor, care sînt excelent trecute și eroii noștri, îmbătați de succes, trăiesc febril senzația că toată lumea-i a lor. Beție de scurtă durată. Nu găsesc plasamentul visat, trece o lună, două, trei — nicăieri, nimic. Acasă, tensiunea crește. Deși nimeni nu le spune un cuvînt de reproș, în gesturile, tăcerile ori frazele banale, cotidiene, ale celorlalți, lor li se

pare că se ascunde o acuză implicită. Tensiunea crește, Jean și Solange se simt mai mult ca oricînd povară: „Aș avea nevoie de niște bani pentru metrou: am citit la anunțuri clasate că o uzină din Issy-Les-Moulineaux caută tineri informaticieni..." „Și cîte posturi sînt anunțate?" „Trei." „Crezi că de data asta o să fii preferat?" „Totuși trebuie să încerc, nu?" „Desigur..." Și așa mai departe. Cîteva secvențe-flash paralele surprind avatarurile lor din timpul solicitării unui post, accentuîndu-le (reacție paradoxală, dar firească) sentimentul de culpabilitate, de inutil, odată cu căutarea disperată, zadarnică a unei soluții...

— ... Care nu vine de nicăieri. Dacă tinerii izbuteau să se descurce, nu mai aveam un roman, nu-i așa?

Thérèse schiță cu mîna un gest vag, de nerăbdare, și în tonul ei se făcu simțită o notă de vexare:

— Nu pornesc de la o necesitate romanescă, domnule Anton, de la un simplu pretext care să-mi permită continuarea romanului. Pornesc de la un adevăr, de la o situație tipică. În actuala conjunctură de criză, în care trăim, problema încadrării tinerilor absolvenți e mai spinoasă ca oricînd, o știe toată lumea. Dealtfel, am auzit că și la dumneavoastră e o problemă. Exceptîndu-i pe tinerii absolvenți ai institutelor cu profil tehnic și pe șefii de promoție sau, mă rog, o parte doar din seriile cu profil uman, un profesor sau un medic găsește greu de lucru și aici.

— Depinde din ce unghi privești problema. Desigur, nu neg că există — numai în marile orașe — cîte un profesoraș (medic mai rar) fără serviciu. Dar fenomenul, repet: de excepție, are o altă cauză: *le fils à papà*, cum ziceți dumneavoastră, francezii, nu vrea să plece de lîngă papà undeva, la țară, unde există post, unde niște oameni — și ei oameni, nu? — au mare nevoie exact de un specialist în profesia pe care *el* și-a ales-o. Statul cheltuiește bani cu formarea lui (și în problema aceasta procedăm altfel decît dumneavoastră, recunoașteți!), în schimb, potrivit contractului încheiat, absolventul trebuie să onoreze repartiția pentru care optează. Opțiune limitată, desigur, în funcție de posturile disponibile, dar din unghiul de interes al fiecărui individ problema se pune altfel: definitorie e *nota de absolvire*, funcționînd ca stimulent (pentru obținerea unui post „mai avantajos"), nu doar

ca sancționare a unei studenții mai comode. Eroul dumneavoastră, Jean, ca informatician, la noi ar fi găsit plasament (corect ar fi să spun: *ar fi optat* între mai multe plasamente avantajoase) fără multă bătaie de cap. La noi încă se mai simte nevoia de cadre.

— În sfîrșit, dumneavoastră păstrați încă un ritm înalt de dezvoltare. Jean trăiește însă la Paris, nu aici, și cu toate că e un element de excepție, nu găsește un plasament. Cel puțin pentru un timp — așa speră și el: „cu timpul nu se poate să nu găsesc". Dar iată, timpul se dilată insuportabil. Din punctul lui de vedere — mai precis: al lor — faptul acesta e resimțit ca îmbrăcînd un aspect fatal. Într-un fel, cum fatal apare cancerul în Love-story a lui Eric Segal. Adică un rău relevat sub latura lui grotescă, absurdă, implacabilă, împotriva căruia *nu poți* lupta. Un fapt oarecare — nu mai insist: din cauza oboselii, mama lui Jean plătește cuiva, nu știe cui, la salarii, o sumă (pentru ea uriașă) pe care trebuie s-o restituie — un fapt oarecare, deci, care mărește la exasperare tensiunea psihică în familia lui Jean. Dublat de un accident banal în sine, dar care nu poate fi receptat ca atare, și care i se întîmplă lui Solange.

În căutările ei, dă peste un proprietar de magazin nu suficient de bogat ca s-o poată angaja — dar nici suficient de sărac ca să nu-i poată oferi 2.000 de franci dacă se culcă cu el. Fata se simte teribil de jignită, în ciuda faptului că viața într-un mare oraș ca Parisul, filmele, televiziunea — toate acestea ar fi trebuit s-o „pregătească" psihologic, s-o înarmeze împotriva unor astfel de avataruri. Indignată, în aceeași seară îi povestește unei surori mai mari „aventura". Aceasta o ascultă placid și-o interpelează fără menajamente. „Doar nu vrei să spui că nu te-ai culcat cu scumpul tău ochelarist, cu Jean". Solange se sufocă, roșește, se bîlbîie: „Cum?! . . . Ce vrei să spui?! . . . „Te-ai culcat sau nu?" „Ce legătură . . . vrei să spui că . . ." Cealaltă, cu un rîs cinic, înghețat: „Ia ascultă, nu-mi fă tu pe naiva, pe gîsca îndrăgostită. Ce, ești picată din lună? Ori te pomenești c-o să ne impresionezi cu postura asta de victimă, ai? De înduioșare, întreaga familie o să plîngă cu lacrimi de crocodil, iar domnișoara licențiată, martira, o să stea mai departe, împăcată, pe capul bătrînilor — și al nostru, al tuturor. Felicitări. Dar tot

proastă, ori fals naivă rămîi!" De fapt, abia acum, în urma acestei discuţii are loc adevăratul şoc psihologic. Abia acum Solange vede întîmplarea articulată în toată hidoşenia ei cu viaţa, înţelege cum se face că uneori, sora ei... Dar Solange n-ar putea accepta o asemenea viaţă şi, mărturisindu-i totul în amănunte lui Jean, îi declară plîngînd în hohote că nu mai suportă, că nu se simte în stare să se mai întoarcă acasă, că ar vrea să moară etc. etc. etc.

— Şi acum urmează lovitura de teatru: soluţia! interveni Anne-Marie, luînd unul din păhărelele de coniac umplute de Dinu în tăcere.

— Da, soluţia. Logic desprinsă din raţionamentul lui Jean: dacă viaţa ne tratează brutal, indiferentă la aspiraţii, la speranţele puse în ea, de ce ne-am simţi obligaţi faţă de dînsa? Ceea ce nu dă de bună voie — mai mult: ceea ce refuză abuziv deşi e un drept — trebuie să i se smulgă! Intervine şi sentimentul responsabilităţii lui virile faţă de promisiunile făcute lui Solange. Dumneavoastră, ca bărbaţi, înţelegeţi ce vreau să spun, aşa că nu mai insist, deşi implicaţiile psihologice sînt de fapt mai numeroase.

Anton zîmbeşte concesiv:

— Desigur. Dar mă iertaţi, Jean raţionase aşa: „Dacă viaţa ne tratează brutal... etc." N-ar fi mai concret, mai puţin vag „lumea în care trăim, societatea" iar nu „viaţa"?

— Mă rog, cum vreţi. Nu e un lucru nou: de la Jean-Jacques Rousseau încoace... Poate precizarea asta politizează un pic prea mult, dar în sfîrşit! Cred că se potriveşte. Cu toate că — atenţie! eroul meu, Jean, se vrea un „specialist pur", are oroare de speculaţiile politice, le socoteşte neserioase, în sensul că le simte mai ales conjuncturale, n-au consistenţa incontestabilă a unei ecuaţii de tip Gauss. Pentru asta, în studenţie, în ciuda agitaţiei politice universitare, nu se lasă antrenat în nici un grup studenţesc, e un clasic „şoarece de bibliotecă" şi îşi concentrează toate eforturile în asimilarea datelor matematicii, în asimilare şi iar în asimilare. Într-o primă variantă, am fost ispitită să dezvolt tema „ce crede Jean despre politică". Am lăsat condeiul „să curgă", şi ce credeţi că a ieşit? Un întreg capitol de roman psihologic, iar nu de acţiune. Fireşte, după ce-am meditat un pic,

l-am suprimat. În primul rînd nu pentru că introducea „lungimi“, ci pentru că logica dezvoltării datelor de care dispuneam m-a dus invariabil la a-i contura o orientare greșită. Dar un Jean cu preferințe pentru stînga contrazicea însăși soluția pentru care a optat. Toate mișcările de stînga se caracterizează prin solidaritatea militanților, Jean ar fi făcut apel la solidaritate și aceasta ar fi dat o soluție sau alta crizei în care se afla cuplul tinerilor. Or, lucrurile nu s-au petrecut așa. A trebuit să abandonez capitolul.

Din nou Anne-Marie se foi nerăbdătoare:

— Dar zi odată mai departe, dragă. Am impresia că ajung domnișoară bătrînă pînă aud soluția. Simt că de ea depinde dacă faci un *best-seller* sau nu.

Thérèse o corectă oftînd:

— Dacă numai de soluție ar depinde... Soluția e grozavă, deși, ca să fiu sinceră, nu-i a mea. E a însuși „faptului divers“. Lucrurile s-au petrecut cam așa. Exasperat, neavînd nicăieri nici o ieșire, cu precizie și meticulozitate de matematician, Jean pune la cale un *hold-up*, o spargere în plină zi la o sucursală de cartier a unei mari bănci. Totul e de o simplitate deconcertantă, ca rezultat al unei discrete dar atente observări a filialei. Timp de două săptămîni, cu un binoclu, dintr-o cameră închiriată în imobilul de vizavi. Plus un infernal antrenament, de ceasuri întregi, extenuant, să-și formeze mîna. Mai greu a fost pînă a convins-o pe Solange că n-au altă cale, că nu se expun nici unui risc, că o fac o singură dată pentru a-și asigura o mică bază pînă găsesc un plasament. Cu greu, o convinge totuși. Pe urmă, a mers întocmai conform planului. Într-una din zilele în care furgoneta băncii a aprovizionat filiala cu fonduri, cu cîteva minute înainte de închidere pentru pauza de prînz, Jean și Solange pătrund în sala ghișeelor. Nu atrag în mod special atenția: cu bani împrumutați, Jean deschisese în urmă cu vreo zece zile un cont modest, pentru achitarea cheltuielilor curente, și după vreo săptămînă mai venise o dată, depunînd iarăși o mică sumă. Cei trei funcționari îl recunosc pe tînărul brunet, cu plete lungi, mustață pe oală, ochelari de soare acoperindu-i jumătate din față și îmbrăcat banal într-o cămașă cu carouri roșii și ginși gri. Salutări scurte. „Unu fără cinci minute“, constată Jean. „Mai putem fi serviți?“

se adresează unuia din casieri. „Desigur, domnule. O clipă doar, să închid ușa". Se ridică, deschide batantul scund practicat în grilajul care desparte holul de ghișee și închide ușa de la intrare cu prima ială. Pe cînd, întorcîndu-se, se află pe la jumătatea holului, Jean trece dintr-un salt dincolo de batant, în spatele celorlalți doi casieri cu un pistol-jucărie în mînă: „care face cea mai mică mișcare, îl fac strecurătoare!" Un pistol-jucărie cu surdină apare și în mîna lui Solange. „Voi", se adresează Jean celor doi clienți și casierului din hol, „cu fața la perete și mîinile la ceafă". Spre Solange: „Dacă vreunul mișcă din urechi sau îl apucă tusea, fă-l înger, fără somație". Din geanta de umăr scoate un cablu subțire, flexibil, de oțel cu un laț în care prinde mîna dreaptă a celui mai apropiat casier. Rapid, îi înfășoară apoi de două ori firul în jurul gîtului, trece la încheietura mîinii stîngi (îndoită și ea, se află în raport cu gîtul la vreo 40 de centimetri) pe care o prinde strîns de încheietura mîinii drepte a celuilalt casier, îi trece și acestuia de două ori cablul în jurul gîtului, pe urmă în jurul încheieturii de la mîna stîngă. Cea mai mică mișcare a unuia ar fi înfipt instantaneu cablul și în carotida celuilalt. „Sus"! Cei doi se ridică, le trage scaunele ceva mai în spate, ordonă: „Faceți un pas înapoi și stați jos. Tu lasă-ți mîna stîngă pe genunchi. Întinde picioarele. Lasă-le jos" Dintr-o singură spiră, mîna de pe genunchi e fixată la alți 40 de centimetri de gleznele prinse în laț. Firul trece și înfășoară gleznele celuilalt. Apoi încheietura mîinii drepte. Cercul e închis mult mai rapid decît durează relatarea scenei. Cea mai mică mișcare ar echivala cu o tentativă de sinucidere. Bucăți de leucoplast, gata tăiate, asigură tăcerea celor doi. La marea viteză, Jean umple geanta cu bancnotele mai mari din seiful de la spate și din rezervele celor trei ghișee. Reazimă al treilea scaun sub clanța ușii ce duce spre biroul din spate. Trece dincolo de batant, ia din poșeta lui Solange un cablu identic și-l înfășoară în jurul încheieturilor și gîtului celor trei din hol. Pe unul îl obligă să se întoarcă, îi prinde încheietura mîinii drepte de stînga primului, astfel încît cei trei formează un fel de horă în cerc, stînd cu spatele. Trei bucăți de leucoplast le etanșează gurile, iar cablul le prinde în bucle strînse și picioarele. Cînd Jean și So-

lange ies fără grabă, ușa de la intrare închizîndu-se automat cu iala, nu trecuseră nici trei minute de la declanșarea operațiunii. Pași agale, un taxiu, coboară în apropierea unei stații de metrou din alt cartier, în toaletele metroului își scot perucile, ochelarii (Jean și mustața), două trenuri de metrou schimbate, și iată-i într-un al treilea cartier, intenționat ales nu prea departe de casă, unde Jean ochise un mic apartament, nu somptuos, dar agreabil. Plătește chiria pe trei luni înainte, și într-o jumătate de oră după ce începuse totul, se află instalați „la ei acasă". Totul pentru Solange se petrecuse ireal, ca în vis. Abia acum pălește pînă la livid și e cuprinsă de un tremur mărunt. Jean n-o lasă să se dezmeticească „pe lungimea de undă a groazei": o antrenează în inventarierea „comorii". Destui bani pentru o masă de nuntă, oferită numai părinților, într-un restaurant modest. Destui pentru a acoperi paguba făcută, din cauza oboselii, de mama lui Jean la firma la care lucra. În sfîrșit, își permit luxul să meargă din cînd în cînd la un spectacol, cîte o seară în tête-à-tête la un restaurant unde se și dansează, o ieșire duminica la țară, pe o pajiște din apropierea apei, la Grenouillère, într-un peisaj ca-n Renoir. Amăgitorul și scurtul miraj al fericirii mult visate! Din care-i vor trezi curînd ultimii zece franci de coșniță. Căutările — lungile, obositoarele căutări ale unei slujbe — soldate mereu cu fiasco. Trăiesc din te miri ce, cu chiria celor două cămăruțe neplătită de o lună, nici o rază de speranță de nicăieri, și groaza de a simți plutind din ce în ce mai aproape iminența încă unui *hold-up*. Solange își pierde somnul, slăbește. Se vede prinsă, umilită, înjosită, azvîrlită în închisoare. Jean îi promite că va cumpăra un revolver adevărat, că va avea atîta tărie, în caz că vor fi prinși, s-o scutească de mizeriile detenției. *Hold-up*-ul, pregătit cu grijă la altă bancă de periferie, reușește. Jean e inventiv, de data aceasta nu se mai folosește de cablul de oțel: leagă laolaltă simplu, rapid mîinile celor doi, apoi ale celor trei întinși pe jos, iar de sîrmă agață cîte o falsă grenadă de la care, chipurile, scoate cuiul „sper că ați făcut cu toții armata, știți ce înseamnă să clintești măcar o grenadă amorsată!" Încă un *hold-up* izbutit, Jean cumpără mașina visurilor lui Solange, un mic B.M.W. sport, decapotabil. „Numai pentru noi doi. De ce să aibă

numai alții?“ Deși zdruncinată, Solange e fericită pentru o vreme: n-au tot ce și-au visat? Jean are dreptate cînd spune că nu ei sînt de vină, că au fost constrînși să procedeze astfel. Și, la urma urmei, folosesc numai arme jucărie, nu pun în pericol de fapt viața nimănui — revolverul adevărat e numai pentru ei doi, nu e scos de pe fundul poșetei niciodată. Și totul se desfășoară atît de ingenios, rapid, simplu — Jean născocește mereu altceva. Dar trebuie să citească din ce în ce mai mult și mai atent ziarele, urmărind reacțiile iscate de loviturile lor. Iar ziarele mai în fiecare zi relatează alte și alte *hold-up*-uri. Multe tot atît de ingenioase, dar mai puțin norocoase. Dacă nu se soldează direct cu încăierări tragice cu poliția, mai tîrziu sau mai devreme majoritatea făptașilor sînt prinși. Încetul cu încetul, în Solange se instalează convingerea că se apropie ceasul lor nefast. Resemnată, nu i se plînge lui Jean, dar acesta observă că Solange e roasă de o boală nevăzută (știe foarte bine care), că se topește încet dar sigur. Realizează că „soluția“ n-a fost de fapt o soluție, ci intrarea într-un labirint fără întoarcere. Îl cuprinde și pe el panica, de data asta o panică greu de stăpînit, nu știe ce să mai facă. Apoi — da, o umbră de speranță sau, în tot cazul, măcar o amînare: Solange trebuie neapărat scoasă din tensiunea în care trăiesc în ultima vreme: o călătorie — cu cît mai lungă, cu atît mai benefică. Deci, spre sud. De ce nu și-ar permite și ei, ca atîția alții, un voiaj în Baleare ori în Azore? Ca să nu bată la ochi, ar porni din Marsilia. „După ce petrecem o vacanță de o lună-două, am putea pleca direct în Maroc. Sînt sigur că am putea găsi mai ușor de lucru. Specialiștii au mai multă căutare acolo, nu?“ — o încurajează el pe Solange, totodată pregătind-o sufletește pentru ultimul *hold-up*. Ultimul! Ei, da, reușește și acesta. Dar apar complicații. Poliția e pusă în alertă înainte de vreme, reușesc totuși să cîștige timp, drumul în goană cu mașina spre sud, un accident stupid de circulație, sînt urmăriți în noapte de jandarmeria rutieră care, în cele din urmă, deschide focul. Ca un făcut, e atinsă numai Solange, în trei locuri. Sîngerează abundent din rana de la umăr și din cea de la tîmplă. Privirea ei uluită, neverosimilă, și șoaptele alunecării în neant: „Jean, cum de trag cu adevărat? Noi n-am folosit decît

jucării...". Nebun de durere, Jean intră ca un bolid în rezervorul unei stații de benzină, pustii. O explozie colosală. Rug funebru uriaș, ca de viking. Cortina.

Se lasă o tăcere compactă, roasă arar, undeva departe, pe margini, de țipătul înfundat al vreunuia din semenii lui Murometț. Umerii lui Anne-Marie se înfioară:

— Sinistră *love-story!*

Lent, Thérèse își strivi restul țigării în scoica-scrumieră:

— Eu o simt mai puțin romanțioasă decît povestea americană. Nu știu cum să spun — mai brutală, mai autentică, deși cancerul înseamnă și el ceva fatal, imposibilitatea unei soluții. Cum vi se pare, domnilor?

— Desigur, depinde cum anume veți scrie — rosti încet Dinu. Literatura e totuși artă, nu? În tot cazul, subiectul are forță, felicitări, cred că veți avea mult succes!

Thérèse se întoarce și spre Anton:

— Dar dumneavoastră ce spuneți?

— Dacă veți găsi și în scris același ton simplu, firesc, neîncadrat de sentimentalisme, cum a fost în relatarea de acum... Deci dacă izbutiți, atunci (rîde) riscați să egalați debutul Françoisei Sagan, de acum nu știu cîți ani, cu *Bonjour tristesse.* (Și, devenind serios): Dar, în altă ordine de idei, mă tem că o asemenea carte va fi înțeleasă cum se cuvine numai la dumneavoastră — vreau să spun în Occident. A, da, ar place și la noi, în sensul în care e interesant spectaculosul, neobișnuitul, adică ceea ce rezumă primar faptul divers. Dar trebuie *să trăiești într-o anume atmosferă,* s-o cunoști profund afectiv și direct, nu numai să-i înțelegi la modul mental, rațional, logic, particularitățile. Tineretul de la noi, care nu întîmpină dificultăți de netrecut cu găsirea unei slujbe, nu va percepe ca un occidental toate nuanțele tragicului din cazul dumneavoastră. Cu alte cuvinte, va înțelege ca *verosimilă, posibilă,* istoria lui Jean și Solange, dar n-o va „trăi". Pentru că nu poate concepe cum anume e să fii constrîns la soluția lor, pentru că e convins că n-ar admite-o, că există alte modalități de luptă...

Thérèse avu un zîmbet malițios:

— Adică să se înscrie în partidul comunist, nu?

— Poftim — oftă Anton — odată mai mult se dovedește că literatura nu poate decît să reflecte într-un fel sau altul viața! Iar viața te obligă, te constrînge la opțiune. Și

aici se ridică problema ierarhizării opțiunilor... Oricum, însă, gestul eroilor dumneavoastră este de fapt tot o formă de protest, și încă un protest care conține elemente capabile să-i ofere o forță artistică remarcabilă Încă o dată — mult succes!

— Mulțumesc, sînteți foarte amabil!

Cuvintele Thérèsei păreau să ascundă o nuanță mîhnită, și Dinu se grăbi să intervină:

— Poate mîine, cînd veți găsi un moment propice, ne veți face plăcerea să ne citiți un fragment...

— O, nu! Din păcate, sau din fericire, nu voi avea prilejul să vă „deconspir" stilul pînă la apariția cărții. Sper să fie o surpriză agreabilă și pentru dumneavoastră. Acum și aici, domnule Dinu, nu voi avea prilejul, pentru că trebuie să vă părăsesc...

— Să ne părăsiți? glasul lui Dinu era sincer dezolat. De ce? Noi știam că veți rămîne aici cîteva zile!

— Da, așa proiectasem la început, Anne-Marie și cu mine. Credeți-mă, regret foarte mult. Ar fi fost atît de plăcut (rîde), deși bucătăria de aici ar fi reprezentat pentru mine o continuă ispită și un pericol. Însă nu-mi pot lăsa prea mult unchiul singur. Mai ales că și așa în ultima vreme l-am cam neglijat, cînd mă prindea cheful să scriu la povestea lui Jean și Solange.

De departe, ca de la capătul lumii, ondulă tărăgănat înspre prispă vaietul răgușit al unei sirene de vas. Thérèse se ridică în picioare:

— Eh, sincer îmi pare rău. Partir c'est mourir un peu... Iată și semnalul. E șalupa *Haiducul,* cu care am venit. Probabil și-a terminat treburile la — cum îi spune satului dumneavoastră de la mare, cu nume de sfînt? Ah, da! Sfîntu Gheorghe! Deci, la drum spre Maliuc și — eh, nu adio domnilor, ci la revedere!

Ridicîndu-se odată cu ceilalți, Dinu face un pas înspre Thérèse și prevenitor:

— Să nu vă însoțim pînă la debarcader?

— O, nu-i nevoie, și așa vroiam să schimb cîteva cuvinte cu Anne-Marie. (Rîzînd): De-ale noastre, de-ale femeilor...

— Poate despre domnul Robert? întrebă Anton, și numai zîmbetul curtenitor anulează ceva din bruschețea întrebării. Thérèse rîse cu poftă.

— Poate şi despre domnul Robert, de ce nu? (Apoi, după o pauză în care îl cercetă cu un interes nou pe Anton): Dar asta nu înseamnă, domnilor, că ar fi deplasat să vă rog să aveţi grijă de Anne-Marie... La revedere, domnule Dinu, la revedere domnule Anton — primul critic al cărţii mele! Mulţumesc pentru după-amiaza aceasta atît de plăcută! N-am să vă uit...

*

— Ce-ţi veni, bătrîne cu întrebarea aia despre Robert? Te pomeneşti că-i fi gelos... Şi dacă-i aşa, aoleo! ştii vorba cîntecului: „Să te fereşti / Că dacă află soacra-n Bucureşti / Pif-ti-e eşti..." N-auzi?

— Cum? Ce-ai zis?

— Voiam să-ţi iau un interviu apropo de gelozie.

— Care gelozie?

— Gelozia ta faţă de Robert. Ce naiba tot scrii acolo?

— Gelozie? Eventual pentru ce ştie el şi eu încă nu. (Strigînd): Deadea Aleksei! Deadea Aleksei!

Fără să-i acorde atenţie lui Dinu, Anton scrie mai departe. Dinu îl priveşte uluit, apoi ridică din umeri şi începe să fluiere cavatina, direct de la *Presto al factotum de la cità, presto!* Nu-i o capodoperă de interpretare, dar cel puţin ajută la umplerea timpului.

Pînă Anton catadicseşte în sfîrşit:

— Gata. Te rog să mă ierţi, Dinule. Deadea Alekseeei! Deadea Alekseeei! Ce nabia o fi făcînd deadea Aleksei?

— Ce-ai fi vrînd să facă? A tras şi el puţin pe dreapta. Dar tot nu mi-ai spus ce-ai tot scris acolo?

— Începutul unui capitol la un roman paralel romanului lui Thérèse. Apropo, cum ţi se pare „mica" noastră viitoare romancieră?

— Hm! Cum să mi se pară? Ştiu eu? Oricum, parcă mai interesantă decît tipul „vampă" al Annei-Marie. Cu toate că... stai puţin!

— Stau! Te pomeneşti c-a-nceput să-ţi scîrţîie meningele. Dă-i drumu'!

— Ce-a fost chestia aia cu caseta de film Kodak?

— Aha, neuronii încep să ţi se trezească la mansardă. Dar uite că s-a trezit şi deadea Aleksei.

Gazda îşi face apariţia căscînd fericit. Nu, nici o glumă, îşi spune Anton, prima reacţie a lui deadea Aleksei are

totdeauna aparenţa unui „aer de fericire", chit că e vorba de aşezatul la masă, sculatul de la masă, dresul lotcii, terminarea dresului, culcatul ori, dimpotrivă, plecatul la pescuit pe o vreme cîinoasă. Să fie asta expresia unui excelent echilibru interior, sau e numai o trăsătură temperamentală? N-are-a face, deadea Aleksei e fericit, şi gata. Dovadă — zîmbetul de la o ureche la alta.

— Care-i treaba, domnu' Anton?

— Îmi pare rău, nene Aleksei, că te deranjez, dar n-am încotro. Uite, hîrtia asta trebuie dusă plutonierului Meşcov. Urgent. N-o pot duce eu, că am o mică treabă cu Anne-Marie, cînd se întoarce.

— Şi dacă eu nu găsesc la Meşcov?

— Îl cauţi. E urgent, înţelegi? Dacă totuşi nu-l găseşti într-un sfert de ceas — dar numai dacă nu-l găseşti! — atunci duci hîrtia astălaltă la poştă şi zici să transmită, ce scrie aici, telegramă fulger la Tulcea.

— Fulger.

— Fulger, nu altfel. Şi încă ceva: Mişa-i acasă?

— Mişa? Cred că este la joacă, la vecini, cu Stiopa. Mişa! Mişa! Proklet! Mişa!

Deadea Aleksei strigă „Proklet!" cu acelaşi aer fericit, şi aproape imediat pînă la ei ajunge, împuţinat de depărtare, răspunsul lui Mişa: „Vin, papaşa!"

Deadea Aleksei îl grăbeşte cu un „Bîstro, bîstro!", după care se-ntoarce spre cei doi:

— Ei, am plecat!

— Mulţumesc, deadea Aleksei, şi uite nişte bani: te superi dacă te rog să iei la întoarcere nişte votcă pentru scrumbiile de diseară?

Dinu îl lasă pe deadea Aleksei să se depărteze, apoi exclamă uimit:

— Ce-i cu Meşcov şi ce telegramă? Ce naiba se-ntîmplă? Ce te-a apucat?

— Un bob zăbavă, bătrîne. Cu ce să-ncep? Uite, cu sfîrşitul: dacă vreau să aflu ceva de la Anne-Marie, trebuie să n-o scap din vedere nici pe Thérèse. Capito?

— Care Capito dacă-ncepi cu sfîrşitul?

Dar apare Mişa, cu cămaşa scoasă din pantaloni şi cu părul zburlit, umed de sudoare.

— Tovarăşu' Anton, de ce m-a chemat tata?

— Eu te-am chemat, Mişa. Mai ai praştia aia?

— Care praștie?

Puștiul pare o capodoperă a naivității. Doar pare!

— Aia cu care ai spart ieri oglinda lui deadea Aleksei. Hai, nu te preface, las' că știu eu c-ai spart-o cu praștia, nu altfel. Dacă tragi și-acum bine la țintă, îți trimit de la București un arc mare, de concurs. Din ăla de doi metri lungime.

Puștiul îl măsoară neîncrezător, mutîndu-se de pe un picior pe altul.

— Ca al lui Robin Hood?

— Ca al lui!

— De concurs internațional?

— De!

— Unde trebuie să trag?

— Uite, în cercul de pe hîrtia de colo. Ce zici, nimerești chiar în cerc?

Dinu încearcă să intervină:

— Stai puțin, bătrîne, dedesupt e oglinda...

— Nu-mi fă greutăți, Dinule! (Replica sună grăbit). Ai impresia că nu știu ce fac? Anne-Marie trebuie să se întoarcă dintr-un moment în altul...

— Să trag, tovarășu' Anton?

— Trage!

Vîjîitul cauciucurilor praștiei, un trosnet sec și clinchetul cioburilor căzînd. Bucata mare de hîrtie albă, abia prinsă în cui, cade lăsînd să apară frumoasa oglindă de Babadag. Cu un colț lipsă. Mișa scîncește.

— Iar oglindă! Iar o încasez de la papașa!

— Nici vorbă! O să spunem la toată lumea că ai avut un „duel“ cu prietenul tău Stiopa. Eu răspund! Și în maximum două săptămîni o să ții în mînă arcul. Pînă atunci, uite — ai un breloc port-chei, cu busolă. Și fii diplomat, Mișa, șterge-o pentru vreo două ceasuri!

Mișa radiază de încîntare, ciocănind cu unghia căpăcelul busolei liliputane:

— Mulțumesc foarte mult, nenea Anton!

Mișa se evaporă într-o clipă, iar „nenea“ pufnește:

— Vezi educație? Nu mai sînt „tovarășu' Anton“, ci „nenea“. Ce zici de asta? Dar nu te văd receptînd acum subtilități psihologice, așa că fă bine, Dinu, bebeluș, și uită-te să vezi ce era sub sticla oglinzii!

— Cum? Ce-i asta? Parcă ar fi o icoană pe lemn? De unde-ai știut?

— De unde naiba să știu ce e dedesupt? Ceva însă trebuia să fie, de vreme ce Anne-Marie s-a repezit să-l refuze pe deadea Aleksei. Auzi vorbă, s-o folosească ea întîi, că altfel... Și-acum, ia să vedem, ce icoană o fi? N-o fi din ălea?

— Care ălea!

— Las' că-ți spun eu. Ce se vede prin spărtură? Va să zică, în dreapta sus, pe fond verzui un crai-nou galben ținut de un înger...

Anton scoate un carnețel căruia îi răsfoiește, fără grabă, cufundat, paginile. Din lectură îl smulge Dinu cu un „Pst! fii atent, se întoarce Anne-Marie!" Reportera pășește alene, făcîndu-și vînt cu o frunză de brustur.

— Oh, ce căldură! Și mîine va fi la fel, senin și cald: La asfințit soarele s-a uitat înapoi de după un nor. Asta de la dumneata o știu, Dinu!

— Sînt dezolat, Anne-Marie, dar pe aici a avut loc în lipsa dumitale un mic război, între copii, cu...

Și întorcîndu-se spre Anton, în românește:

— Cum naiba s-o zice pe franțuzește praștie?

— Știu și eu? Anton ridică din umeri. Aproximează și tu — „avec des catapultes". O fi păstrînd și ei, de la latini, catapulta...

— Nu înțeleg, domnilor. Cum adică, aici copiii au catapulte?

Dinu încearcă să explice „unele mici, așa..." dar Anton retează ironic:

— Ei bine, pe scurt, ai rămas fără oglindă, domnișoară Anne-Marie...

Cu un „Cuuum?" mai mult surprins, perplex, decît neîncrezător, Anne-Marie face cîțiva pași spre stîlpul pridvorului, în timp ce Anton continuă ironic:

— Știi, Anne-Marie, avem și noi, românii, o superstiție în legătură cu oglinzile... (Anne-Marie tace.) Nu ești curioasă să afli? (Aceeași tăcere.) Ei bine, o oglindă spartă înseamnă ghinion, și aduce necazuri...

Glasul franțuzoaicei sună schimbat dintr-o dată, agresiv:

— Într-adevăr?! Ce anume vrei să insinuezi, domnule Anton? Nu poți fi mai clar?

— Nu insinuez nimic. Și ca să-ți fie limpede despre

ce anume e vorba — ești amabilă să arunci o privire prin spărtură? Spune-mi și mie ce vezi acolo?

Apropiindu-se de stîlp, Anne-Marie cercetă o clipă zona spărturii, o atinse cu mîna parcă în dezgust, apoi se întoarce ridicînd din umeri:

— Ce să văd? Suportul oglinzii: o placă subțire, de lemn, mîzgălită . . .

— Ia uită-te ceva mai atent: poate descoperi că e o icoană străveche, al cărei lemn a fost subțiat bine, să pară pe dos cioplit destul de proaspăt . . .

Acum glasul Annei-Marie sună aspru, neprietenos, agasat:

— Și ce mă privește pe mine asta?

— Eu cred că te privește. Există o lege, Legea nr. 5 din 1975 care protejează patrimoniul cultural național românesc . . .

— . . . lege pe care, observ, n-o prea cunoaște bătrînul pescar din Babadag care a cioplit rama și, ca suport pentru oglindă, a folosit prima scîndurică aflată la îndemînă . . .

Anton i-o întoarce pe același ton batjocoritor:

— . . . și care a alergat 120 de kilometri ca să dea de această „primă scîndurică aflată la îndemînă".

— Mă faci să rîd, domnule Anton. De ce-ar fi alergat 120 de kilometri?

— Ca să ajungă la comuna Slava veche, tot din județul Tulcea, și să prade una din cele două biserici de-acolo.

Cuvintele lui Anton înghețară în jurul lor o parcelă din zăduful înserării. Anne-Marie își întoarce privirile spre Dinu. Era pentru întîia oară cînd îl fixa fugar, dar atent, de la începutul discuției. Chipul lui arăta ca o mască. Ternă, posomorîtă, opacă. „Îl afectează întorsătura pe care au luat-o lucrurile" — își spuse ea, și constatarea o făcu să se asprească brusc:

— Ai fantezie, domnule Anton. Tipul de fantezie care-mi place cel mai puțin. Mai ales cînd e combinată sîcîitor cu mania detectivismului de ocazie.

Rîsul lui Anton sună în doi peri, fără bucurie.

— O fi și de ocazie, mai știi? Dar n-are importanță.

— După cîte văd — schimbă ideea malițios Anne-Marie — furtul operelor de artă nu face ravagii numai în societatea noastră putredă, de consum.

— Primo: pe aici nu prea face ravagii, cele întîmplate constituie o excepţie, secondo: şi „pasiunea" asta a venit la noi ca articol de import. Efectele secundare ale dezvoltării relaţiilor internaţionale. Pînă în urmă cu vreo 10 ani, la noi dispariţia unui obiect de artă era un fenomen rarisim, opera vreunui maniac. Forme organizate de jaf n-au existat. Dar, ce să-i faci, astăzi „ideile" circulă... Dovadă spargerile de care vorbeam, succedate rapid şi pe o întinsă arie...

— ... Prinzînd cam pe picior greşit, cum se spune, viteaza dumneavoastră poliţie...

Lui Dinu, scena i se pare cel puţin nevorosimilă: „Ia te uită, manglitoru' are-n traistă cliftu' ciordit, şi tot el face mişto de vardist! Nimic de zis, are tupeu mititica de franţuzoaică. *Dar dacă nu e numai tupeu?*

Curios, se întoarce spre Anton. Acesta tocmai îi arunca o privire piezişă Annei-Marie, repede reprimată.

— Repet, situaţia era absolut excepţională. Astfel de furturi au fost dintotdeauna fapte izolate, rarisime. La noi nu se sparg bisericile. Nu din exagerată pioşenie, ci mai degrabă din respect. Tocmai de aceea n-au nu ştiu ce încuietori, cu atît mai puţin semnale moderne de alarmă, nici n-au fost în mod special păzite. Cît despre „viteaza noastră poliţie prinsă pe picior greşit"... ei bine, la exact o zi după ultima lovitură, în 11 ianuarie, miliţia a început să-i „culeagă" pe „specialişti". N-a fost prea uşor, erau destui, şi loviturile fuseseră din timp calculate în aşa fel, încît să cuprindă locuri cît mai dispersate. Mai întîi „opera" o echipă de „prospectare a pieţei", formată din fiica ţiganului Stancu Granciu din Timişoara şi alţi doi complici, Adam Constantinescu şi Constantin Nicolae. Apropo de ţigani: aveţi şi dumneavoastră, francezii, probleme cu integrarea socială a ţiganilor; citeam chiar în vara asta că, la congresul lor mondial din Elveţia, s-au plîns că „îi oprimaţi", că nu le îngăduiţi nomadismul etc... Deci, echipa de „prospectare" colindă satele Moldovei cu o căruţă, chipurile schimbînd cratiţe pe haine vechi, dar intrînd în biserici, deschizînd bine ochii cam cum s-ar putea intra mai uşor, alcătuind schiţa... Apoi intră în acţiune banda „operativă" din Făurei, condusă de un alt ţigan, Şerban Gheorghe zis „generalul" — „specialist" cu 11 condamnări la activ. Icoanele „comandate"

nu zăboveau mult la Făurei — erau transportate rapid la „palatul" bossului din Timişoara, Stancu Granciu — o vilă cu peste 20 de camere. Sau ajungeau şi la alt „plasator", un alt „biet ţigan", Radu Ioan zis „Ianoş", care la Deta, localitate din apropierea frontierei, dispunea de o „căsuţă" cu vreo 40 de camere în mijlocul unei curţi uriaşe cu gazon şi havuz, mai avea şofer personal plătit cu vreo 3.000 de lei pe lună — adică salariul unui tehnician de înaltă calificare . . . Domnii ţigani „cumpărau" icoanele de la „generalul" din Făurei pe bani, pe urmă „generalul" a pretins aur — s-au şi găsit la el vreo 7 kilograme şi jumătate! — iar aurul se găsea în oraşele de lîngă frontieră, unde „specialiştii" din vestul ţării vindeau icoanele pe aur sau pe devize unor aşa-zişi „turişti" străini.

— Bun, interesantă deşi cam lungă poveste. Dar nu văd de ce m-ar privi pe mine toate astea?

— Te privesc, domnişoară, pentru că din cele 145 de icoane furate, 19 nu s-au putut recupera*. Se crede doar că au fost vîndute în ţară, unor amatori necunoscuţi. Mi-e teamă că icoana din spatele oglinzii dumitale e tocmai una din cele 19 nerecuperate. Oricum, vom afla curînd dacă face sau nu parte din cele de la Slava-veche . . .

— Repet: ce mă privesc pe mine toate astea? (Anne-Marie strecoară printre buze cuvintele, cu aceeaşi iritare veche.) Luaţi-vă icoana, şi cercetaţi — după cîte văd, Thérèse nu s-a înşelat: sînteţi poliţişti!

— Pe Dinu, totuşi, poţi să-l scoţi din combinaţie. Cît despre dumneata — bănuiesc că te priveşte, de vreme ce asupra dumitale se găseşte icoana, de vreme ce-o priveşte pe Thérèse care a adus-o, şi probabil şi pe prietenul vostru, Robert, dacă el a procurat-o şi ţi-a trimis-o. Cine ştie, poate careva din ei a făcut o vizită şi pe la placa turnantă din Făurei. . .

— N-au fost pe la nici un fel de Făurei!

— În sfîrşit, ne-o vor spune chiar ei. (Cu suavă ironie): Aş paria că habar n-aveai că în spatele oglinzii se află o icoană . . .

Ce-i mai place Annei-Marie să tranşeze rece, sec!

---

* Cazul despre care vorbeşte Anton, absolut autentic, este prezentat şi în almanahul „Flacăra" 1979, p. 268—270, sub titlul *Hoţii de icoane,* de Eugen Teodoru.

— Bineînțeles! Spun „bineînțeles" că n-am știut, dacă dumitale îți place să-i zici scîndurii ăsteia icoană. Și te mai asigur că nici Thérèse nu știe nimic, cum desigur nici Robert.

Anton, suav:

— Probabil că poți da și o declarație în acest sens...

— Desigur!

— Eeeh, să sperăm că va fi identică declarațiilor pe care le vor da Thérèse, și Robert...

Pauză jenantă, ca pauza prea lungă pe o bandă de magnetofon defectuos înregistrată. Cînd Anne-Marie sparse tăcerea, avea glasul alb:

— Să înțeleg că mă rețineți? Pentru scîndura asta vopsită?

— Să vă reținem? Nuuu, da' de unde! Ziceam că e vorba de o mică declarație și-atît! În schimb Thérèse și, respectiv, Robert vor trebui să lămurească unde, cînd, cum și de la cine au procurat icoana. Dealtfel, la ora asta este cu putință ca undeva în Deltă Thérèse să răspundă deja la întrebări. Poate mai poartă în sacoșa aia geamantan vreo oglindă „amintire din Babadag" cu rama frumos sculptată, „fără să aibă habar" că dedesubt e-o icoană. Am zis „undeva în Deltă" pentru că s-ar putea să nu meargă chiar la Maliuc, sau direct la Maliuc, ce zici? Degețelul cel mic nu-ți spune nimic?

— Domnule polițist, nu-ți permit să-mi vorbești pe un asemenea ton!

— Regret că nu vă place tonul meu, domnișoară „reporteră", dar credeam că nu vă e indiferentă soarta Thérèsei. Acum jumătate de ceas am alertat — așa, pentru orice eventualitate! — inspectoratul județean din Tulcea. Și după vreun sfert de ceas, sînt sigur, puși la curent prin radio, pînă și milițienii din cel mai îndepărtat colț al Deltei o așteptau deja la pontonul de acostare. Exceptîndu-i, bineînțeles, pe cei din șalupa care merge în întîmpinarea *Haiducului* și pe cei din a doua șalupă, care au grijă să blocheze „intersecția" brațului Sfîntu Gheorghe cu brațul Sulina. Nu de alta, dar pe canalul Sulina trec multe vase străine...

— N-aveți impresia că această „faimoasă" desfășurare de forțe îndreptată împotriva unei cetățene străine s-ar putea numi abuz de autoritate?

Indignarea, inclusiv nota de amenințare abia voalată din cuvintele ei, păru să-l lase rece pe Anton. Care se mulțumi să ofteze prefăcut:

— Eeeh! Îmi asum riscul...

— Așa? Prea bine! Nu-mi rămîne decît să anunț ambasada și, bineînțeles, pe domnul Jerôme d'Urfé de mașinația pusă la cale împotriva Thérèsei. Adio, domnule, și sper să nu vă mai văd după întoarcerea de la poștă!

— Și eu care credeam că mîine vom face plajă fără prejudecăți, ca azi...

Anton renunță însă la regretul afectat cînd continuă:

— Apropo de ambasadă: nu uita să anunți că propria dumitale mișcare va fi — hai să zicem — limitată pînă după declarație, mai precis pînă după ce vom avea posibilitatea s-o confruntăm cu a Thérèsei. În caz că va fi insuficient de edificatoare — pînă după confruntarea cu declarația prietenului dumitale, Robert.

— Aveți mandat care să justifice arestarea și interogarea mea? Te previn, șefii dumitale nu vor fi prea încîntați de scandalul diplomatic pe care-l declanșezi!

Anton aruncă o privire la ceasul brățară:

— La ora asta mandatul de reținere plutește undeva în văzduh. Adică e pe cale să sosească. Cît despre scandalul diplomatic, te previn și eu, la rîndul meu, că ar fi bine să-ți anunți ambasada că nu e vorba numai de „o scîndură veche vopsită" ci și de faptul că autoritățile române se interesează — așa în trecere numai — de un anume film Kodak... (Și batjocoritor): Vezi, era să uit tocmai de film. Ți-aș rămîne îndatorat ca la sfîrșitul declarației despre icoană să precizezi cît mai în detalii cine, cînd și unde a făcut filmul și, desigur, mai ales ce conține...

Adverbul articulat alb de Anne-Marie sună mai mult a interjecție sau, mai precis, concentrat de mirare, surpriză dezabuzată și ingrijorare:

— Cum?!...

— Cum ai auzit: filmul! Să sperăm că spre binele dumitale, și-al ei, Thérèse nu va încerca să arunce filmul cînd va fi interpelată... Și acum, dacă ești convinsă că cei de la ambasada dumitale se plictisesc în sezonul ăsta estival, du-te și le fă o bucurie...

Anne-Marie îl privi în ochi o clipă, dar cu acea pri-

vire care n-are aerul să vadă, apoi se întoarse scurt și plecă pe uliță „în sus", spre poștă. Dinu avu senzația că trîntitul sec al portiței e mai încărcat de semnificație decît tot ce se petrecuse, tot ce se discutase pînă atunci. Și nu numai adio vacanță pentru ei, adio liniște sau măcar adio timp care curge normal — pentru ceilalți. Anton fumează, Dinu își aprinde și el o țigară înainte de a întreba prudent, parcă pipăind cuvintele:

— Ce-i chestia cu filmul? Și oare ai făcut bine, bătrîne, atrăgîndu-i atenția că te interesează?

În loc de răspuns, Anton rîde, scoate din buzunar o cutiuță cilindrică de plastic negru, mat, și i-o rotește în fața ochilor.

Dinu îl privește aiurit:

— Ce naiba e asta?

— Păi nu vezi? O casetă Kodak!

— Te pomenești c-o fi chiar caseta cu pricina?

— Mai exact n-ar fi intuit nici Șerloc Haloimos...

— Bine, dar Thérèse a plecat totuși și cu o casetă de la Anne-Marie...

— Eroare, bebeluș, numai cu cutia de carton de la filmul ăsta. Înăuntru...

— Ei, înăuntru ce?

Anton oftează:

— Înăuntru (din păcate!) se află una din casetele tale Kodak, bătrîne. Și tu ții la pozele color... Ei, să sperăm că nu rămînem fără filmul acestor fericite zile de vacanță...

— Atîta-ți trebuie! Dacă se-ntîmplă ceva casetei plătești tu de n-ai noroc, la București. Totuși, ai procedat bine atrăgîndu-i atenția Annei-Marie asupra filmului?

— Păi nu crezi că ne interesează pe cine anume vrea să alerteze?

— Și fără mandat, cum puteți afla?

— Inspectoratul din Tulcea a fost prevenit că Anne-Marie va încerca să ia legătura cu Thérèse, cu un oarecare Robert, cu Maliucul sau cu ambasada. Desigur, s-a apelat imediat la procurorul de serviciu cerîndu-i-se mandat legal de a se întreprinde măsurile ce se impun în astfel de situații fortuite.

— Dar dacă icoana nu-i icoană — trebuie s-o vadă un specialsit, nu? — și filmul nu-i film, adică nu prezintă

interes din punctul tău de vedere? Dacă totul e un mare bluf?

Chipul lui Anton își schimbă cu o neobișnuită mobilitate expresia. Arăta acum încordat, cu o reală îngrijorare, neliniște. Repetă rar, aproape silabisind:

— Dacă totul e un mare bluf? M-aleg de la șefu' ăl mare cu o săpuneală de nu mă spală toată apa din Dunăre vreo doi ani — atîta îl ține cînd face careva o asemenea gafă. Urmează sancționarea, popularizarea exemplului negativ, ca alții să bage bine la tărtăcuță și să nu facă la fel. Cam asta s-ar întîmpla. (Aprinse o altă țigară, trase un fum pe cît de adînc pe atîta de lung și cînd continuă, înăbușit, după primele cuvinte lui Dinu i se păru că o pulbere aproape insesizabilă de tristețe îi altera vocea): Dar nu asta m-ar afecta în mod deosebit. Nici faptul că ți-am stricat bunătatea de concediu — sîntem prieteni, nu? Și știu foarte bine că tu m-ai înțelege, bătrîne, m-ai ierta. Dar nu m-aș ierta eu. Dacă Anne-Marie e reporteră-reporteră, și habar n-are de nimic, dacă Thérèse e secretară-secretară și romancieră, la rîndu-i habar neavînd de nimic, Robert e numai un Robert și atît — ei bine, atunci, spune-mi și mie cam ce-ar trebui să simt știind că le-am stricat o vacanță care putea fi realmente de neuitat ori măcar frumoasă? Viața, în general, nu-i prea înghesuie pe oameni cu clipe frumoase, nu? Atunci cu ce drept atentezi la ele? Pe lîngă faptul că nu așa se cîștigă prietenii. În loc de „proverbiala ospitalitate românească“ așa cum sună, și pe bună dreptate, orice pliant publicitar turistic, le oferi ce? „Tracasări polițienești“. Adică jignești omul în ce are el mai omenesc: demnitatea, demnitatea lui liberă. Ai să mă întrebi de ce, știind foarte bine toate astea, am procedat așa cum am procedat (Făcu o nouă pauză, apoi rîse, sau mai exact încercă să rîdă): Chestie de degetul mic. Uneori trebuie să te încrezi în flerul lui. Și n-aș putea să-ți explic precis, dar ceva îmi spune că aici se petrec lucruri necurate. Ca în orice meserie însă, și la mine există un anume sîmbure de risc.

— Totuși, revin la cuiul cuielor: de unde pînă unde treaba cu un film suspect?

— Păi de cinci zile de cînd e aici, Anne-Marie n-a schimbat filmul în aparatul Nikon-Automatic, și dacă ar

fi făcut-o ieri, cînd a fost cu tine, tot mi-aş fi dat seama aruncînd o privire în rezerva ei de filme.

— Nu mai înţeleg nimic. De unde pînă unde ţi s-a părut suspect tocmai Nikon-Automaticul? Cum ai ajuns la concluzia că trebuie s-o urmăreşti?

— Concluzie? Nu e vorba de nici o concluzie. Am remarcat, şi-atît. Adică de fapt am observat... La un moment dat — „clic"! ceva a apăsat pe declanşatorul atenţiei şi abia atunci am realizat că n-ar fi rău să număr de cîte ori apasă pe butonul Nikonului.

— Şi?

— Şi s-a dus naibii liniştea Deltei! Numai alaltăieri, cînd am fost toţi trei, plus astăzi, fără să fi schimbat caseta de film a apăsat de ... 56 de ori! Iar filmul are 35 de poziţii. Aşa că era clar...

— Că declanşarea era oarbă?

— Exact, iar aparatul folosea de fapt numai ca depozit sigur pentru caseta cerută azi de Thérèse.

— Totuşi explică-mi ceva. De ce ai declanşat tot tămbălăul? Pentru că ai vrut tămbălău în toată legea, nu? Nu era mai eficient, chiar mai comod să le pui pe amîndouă şi pe Robert discret sub urmărire?

Anton zîmbi, tăcu o vreme, apoi începu alegîndu-şi atent cuvintele de parcă şi-ar fi redactat raportul. Dinu înţelese însă că de fapt vroia să pună ordine, să ierarhizeze încă odată în sine toate elementele pro şi contra. Fără îndoială, se gîndise la toate astea înainte de a lua hotărîrea, dar avusese puţin timp la dispoziţie; acum se verifica, probabil luînd în considerare şi detalii asupra cărora nu stăruise anterior:

— Nu! Dacă Thérèse e amestecată într-un fel sau altul în toată povestea asta, va încerca să scape de casetă, probabil „lăsînd-o să cadă în apă". E un indiciu important, nu? Dacă e implicată, ea 1) trebuie să anunţe într-un fel sau altul pericolul, deci va proceda în consecinţă; 2) dacă ipoteza se dovedeşte valabilă, atunci nu e exclus să încerce — odată liniştite cumva autorităţile româneşti — să reia totul d'a capo. În ce-o priveşte pe Anne-Marie, ea va reacţiona încă mai prompt, pentru că ea *deja ştie* că într-un fel sau altul pelicula e pierdută. Dacă încearcă să-l contacteze direct pe Robert, toată povestea are şansele să nu fie cine ştie ce interesantă, pentru că un avizat n-ar

face niciodată o asemenea gafă. Dacă însă nu-l anunță direct pe cel interesat... îți dai seama! Dacă însă ia legătura cu altcineva, care l-ar putea atenționa pe Robert, indiciul e iar semnificativ. După cum semnificativ ar fi să știu *exact cum anume* formulează mesajul, să zicem, pentru domnul Jerôme d'Urfé, știind că Robert va trece pe la Maliuc, sau va încerca altfel s-o vadă pe Thérèse.

— Dar dacă anunță direct ambasada?

— Nu cred. Drumul pînă la poștă e lung... Și Anne-Marie are un sistem nervos robust. Dacă e vorba de o „treabă importantă", știe că un protest formal, zgomotos, nu induce în eroare pe nimeni — mai mult, nu intimidează; dacă e vorba de o chestiune mai minoră, sau fără acoperire, atunci n-are interes să atragă prea spectaculos atenția. Dar mai știi? Cu femeile nu se știe niciodată. Totuși ceva îmi spune că nu va lua legătura cu ambasada...

Lîngă portiță, Dinu se apleacă spre a degaja o pietricică albă, ovală, pe trei sferturi îngropată în nisip. Sub ea, ca într-un cuib, o mulțime de alte pietricele, care rotunde, care ovale, o raritate aici, în împărăția nisipurilor: mica rezervă strategică pentru praștia lui Mișa. Surîde acestei alte lumi, a copilăriei, și pune grijuliu la loc pietricelele.

— Cum de nu mai apar o dată nici deadea Aleksei, nici plutonierul? ajunse pînă la el mirarea lui Anton.

Ies în ulița scăldată în apele fumurii ale înserării. Dalii multicolore, în boschete dese, își ițesc capetele pe deasupra gardurilor de stuf măiestrit împletit și împrăștie în aer o undă abia sesizabilă din mireasma lor aspră.

Atmosfera limpede poartă pînă la ei rumoarea estivalilor pregătindu-se pentru masa de seară — rîsete, crîmpeie de conversație, chemări. De undeva, un radiou își tînguie romanțios și pătimaș aleanul:

Kalinka, Kalinka,
Kalinka, maia...

Și cum pășesc așa, cu sandalele înfundîndu-se pînă la jumătate în pulberea fină a nisipului călduț, Dinu se simte brusc invadat de o inexplicabilă senzație de fericire. Nedumerit, contrariat, rărește puțin pașii, și e de-ajuns încetinirea aceasta a mersului ca să-i aducă, magic, bucuria de mult uitată, cînd pășea cu picioarele goale prin

praful muiat de cîte-o ploaie de vară pe ulița copilăriei, lăsînd noroiul subțire, călduț, să i se vîre mîngîietor printre degete. O siluetă apărută de după colțul uliței și glasul lui Anton „Uite-l pe deadea Aleksei!" îl întoarce automat din hoinăreala asta prin ani și saltul lipsit de menajamente e departe de a-i face plăcere...

— Ce-i, deadea Aleksei — aude alături glasul lui Anton — l-ai găsit pe plutonier?

— Da, emediat. Meșcov vorbit atunci la Tulcea, Tulcea zis bine și peste o oră juma' vine helicopter. Tu pleaca la tine, Anton? De ce?

— Îmi pare rău, deadea Aleksei, da' uite că am dat de urma unor hoți care au spart biserici și-au furat icoane. Sub oglinda adusă de Thérèse era ascunsă o icoană. Trebuie găsit ăla care i-a vîndut oglinda. Dar unde-i Meșcov?

— Meșcov venit cu mine; cînd întîlnit la Anne-Marie, Meșcov spus du-te la tovarișci Anton spune vine helicopter, și el plecat după Anne-Marie...

Vorbind o luară încet înapoi, pe drumul spre casă.

— Tare pare rău la mine. Uite, găsit vutca...

— Las', deadea Aleksei, avem noi timp să luăm o gustare. Și să știi că mi-a plăcut mult aici, la dumneata. Mai vin eu să gust o știucă umplută...

Deadea Aleksei îl privi dintr-o parte scurt, pieziș, și se afundă într-o tăcere neîncrezătoare. Ajunseră deja lîngă portiță cînd auziră glasul lui Anne-Marie: „Domnu' Anton, domnu' Anton!" Venea cu pași iuți, făcînd să susure nisipul sub sandale. Cînd se apropie, Dinu fu izbit de expresia stranie, alterată, a chipului ei. Umbrele tot mai dese ale înserării îi pătau într-un cenușiu neuniform paloarea trăsăturilor. Îngrijorare și vulnerabilitate, nesiguranță și acel penibil dat numai de sentimentul unei culpabilități căreia nu-i înțelegi prea bine nici esența, nici proporțiile. Citind pe fața ei toate acestea, Dinu simți că inima i se strînge: unde era Anne-Marie cea veselă, cea senină, cea benign malițioasă, cea atît de minunat sigură de sine? În fața lor se oprise o străină care nu mai avea nimic comun cu acea Anne-Marie pe care, totuși, amîndoi o îndrăgiseră. Dispariția acelei Anne-Marie îl făcu să se simtă, într-un mod straniu, umilit. „Cît de fragil, de supus labilității e totul!" își spuse și se cutremură.

Anton i se adresă cu jumătate de glas pescarului:

— Ia vezi, nene Aleksei, poate o grăbești puțin pe nevasta dumitale să pună masa...

Rămași singuri, Anne-Marie îi aruncă lui Dinu o scurtă privire, apoi se întoarse spre Anton. Glasul ei sună surprinzător de calm, chiar dacă ușor tremurat, fața ei avea altă expresie — mai fermă, mai puțin vulnerabilă, și Dinu se întreba cu mirare unde era acum acea Anne-Marie atît de străină cu o clipă în urmă.

— Domnule Anton, mi-am schimbat hotărîrea. Prefer să nu mă plîng ambasadei, cu atît mai mult cu cît dacă într-adevăr în spatele oglinzii se află una din icoanele furate, m-aș plasa — trebuie să recunosc — într-o poziție destul de puțin comodă. Asta pe lîngă faptul că nici cei de la ambasadă n-ar fi prea încîntați. M-am gîndit bine: un raport de-al lor trimis revistei la care lucrez mi-ar crea neplăceri imense: totuși, n-am fost trimisă în România să fac trafic ilicit cu obiecte de artă... Cîtă vreme asupra mea planează o asemenea acuzație — vă asigur neîntemeiată — prefer să vă conving de bunele mele intenții. În consecință, pînă la limpezirea afacerii prefer să nu iau legătura cu nimeni, inclusiv cu Thérèse, tocmai pentru a îndepărta orice suspiciune.

— Cred că v-ați gîndit bine, domnișoară, și la rîndul meu vă asigur că apreciez gestul dumneavoastră. Ați putea totuși să-mi răspundeți la cîteva întrebări?

— Chiar vă rog!

— Bun! Să începem cu începutul: cine este domnul Robert?

— Robert Martin, treizeci și patru de ani, un metru nouăzeci, brun, ochi albaștri. Ziarist independent: lucrează pentru mai multe ziare, are prieteni în presa germană, franceză, americană, engleză — înțelegeți... Fișă caracterologică completă, nu?

Anne-Marie spusese ultimele cuvinte cu voioșie, zîmbind — puțin nepotrivit, puțin forțat, își spuse Dinu. Anton păru că nu aude întrebarea ei glumeață:

— Îl cunoașteți de multă vreme?

— De vreo doi-trei ani.

— Aveți idee care e scopul călătoriei lui în România?

— După cîte știu, a venit pentru o scurtă vacanță. Fără să se fixeze neapărat undeva: îi place să călătorească,

mereu: un fel de dromoman în sensul frumos al cuvîntului. Dar cu el, nu se știe niciodată. Dacă descoperă undeva ceva interesant, se pune pe lucru.

— Ce înseamnă „ceva interesant"? Mai precis, care-i specialitatea sa?

— Senzaționalul, ineditul spectacular. A izbutit să scrie (și să ilustreze, pentru că nu-i place să lucreze cu fotoreporteri) cîteva reportaje așa-zise de scandal, cumpărate de mai multe reviste pentru prima pagină . . .

— S-a ocupat vreodată de urmărirea traficului cu opere de artă?

— Nu . . . Cred că nu. Nu țin minte să fi scris despre ceva care să aibă legătură cu asta. Sau cel puțin nu știu.

— Deci n-aveți impresia că pentru asta a venit în România?

— Într-adevăr . . .

— Atunci cum vă explicați povestea cu icoana de sub oglindă?

— Abia venisem la dumneavoastră, încă eram la Constanța, cînd m-a căutat la hotel. Aveam o oglindă frumoasă de voiaj, un obiect artizanal tunisian, o amintire. Mi-a scăpat din mînă — s-a spart, la fel și rama subțire de abanos, cu încrustații de sidef. Vi-o poate confirma camerista de la hotel, căreia i-a părut rău mai ales de ramă. Accidentul m-a mîhnit, și Robert a încercat să mă îmbuneze: „lasă, Anne-Marie, mai găsim noi o oglindă frumoasă". Am căutat în aceeași după-amiază în magazinele din oraș, dar n-am găsit nimic deosebit, și am amînat pe altă dată, la București, cumpărarea unei oglinzi.

— Ați fixat pentru o dată precisă întîlnirea de la București?

— Nu, asta era în funcție de terminarea treburilor mele. El urma să mă caute în București la hotel Athené-Palace, unde trag întotdeauna.

— Deci oglinda adusă de Thérèse a constituit o surpriză?

— Da. Nu mă așteptam, după cum nu mă așteptam ca Robert să treacă pe la Maliuc.

— Probabil Thérèse v-a spus cărui fapt se datora vizita lui . . .

— Îi era mai în drum Maliucul decît Murighiolul. Și cum era numai în trecere . . .

— Aveți idee pe cine cunoaște dintre persoanele aflate la Maliuc?

— Știu eu? Thérèse, desigur pe domnul Jerôme d'Urfé? ... Alții, n-am idee.

De grup se apropie silueta masivă a plutonierului Meșcov.

— Mă iertați, peste o oră sosește helicopterul. Raportez că mă duc să pregătesc semnalele luminoase pentru aterizare. Va ateriza aproape, pe locul viran din marginea aceasta a satului. Aveți să-mi dați vreo dispoziție?

— Nu, mulțumesc, poți pleca.

Priviră cum se topește în întuneric, după ce salutase scurt. Anne-Marie înțelese din cele spuse în românește numai helicopter, și întrebă ezitînd:

— Trebuie să sosească un helicopter?

— Da.

— Pentru ... mine?

Cele două cuvinte suspendau între ele o insuliță complicată, alcătuită din „nu-mi vine-a crede" și „dar e cumplit! Cum se poate?" — Mai mult ghiciră în penumbră zîmbetul lui Anton.

— Nu, domnișoară. E pentru mine. Dumneavoastră, ca și domnul Dinu, mai puteți rămîne ...

— Pentru numai două zile? sparse tăcerea și Dinu, bombănind. Continuă în românește: Dacă n-ai în sfîrleaza ta un loc și pentru mine, o-ntind cu primul vas, din zori.

— Zău? Păi în cazul ăsta fă-ți la marea viteză bagajele. Fă-le, te rog, și pe-ale mele, să apucăm să mai ciocnim un pahar cu deadea Aleksei.

Care se și apropiase să-i invite la masă.

Se așezară, și în cele cinci minute cît lipsi Dinu — n-avusese nu știu ce bătaie de cap cu cîte bagaje erau — Anton izbutise să golească vreo două păhărele cu deadea Aleksei, lăudînd peștele mărunt, crocant și iute topindu-se în gură, prăjit de Paulina pe o tablă încăpătoare, așezată direct deasupra jarului. Și în timp ce Dinu prelua în românește ștafeta elogiilor și salamalecurilor de despărțire, Anton se întoarse spre Anne-Marie care ronțăia absentă un peștișor.

— Ce cuprindea filmul dat prietenei dumneavoastră, Thérèse?

„Întocmai cum se succed două valuri", își spuse Anton urmărind cum de pe fața Annei-Marie dispărea expresia absenței, înlocuită foarte tranșant de mohorîre. Apoi veni și un al treilea val, mai neputincios însă, care încercă să înlocuiască mohorîrea cu o detașare indiferentă. Dar cocteilul se dovedi deficitar în indiferență, drept pentru care rezultă nu o mască, ci o grimasă. „Mare lucru, continuă să monologheze în sine Anton, dacă la mijloc nu-i ceea ce, la dumnealor franțuzii, se cheamă *affaire du coeur*. O afacere sentimentală greu de digerat pentru domnița de față, altfel ar fi reușit să-și compună masca de detașare dorită".

— Mă iertați — zise el încet, aproape rugător, văzînd că Anne-Marie încă nu se putea desprinde de tăcere — mă iertați pentru indiscreția întrebării, dar nu din indiscreție v-o pun: care este adevărata natură a raporturilor dumneavoastră cu Robert?

— Adevărata natură? Hm!

Anne-Marie încercă să zîmbească a mirare, clătină din cap prea expresiv ca Anton să nu ghicească nerostita urmare: „Adevărata natură? Dar cine, pentru Dumnezeu, ar putea defini adevărata natură a raporturilor noastre?" Oricît de expresiv, un asemenea răspuns nu putea fi, totuși, satisfăcător pentru Anton.

— Să zicem, deci, că e vorba de o prietenie care nu se reduce doar la pură colegialitate?

— Să zicem... făcu Anne-Marie ridicînd din umeri, și din nou Anton completă partea nerostită a răspunsului ei: „Să zicem, deși acest aspect al prieteniei noastre n-are nu știu ce greutate. Pentru el..." „Dar îl iubești, totuși" îi replică tot mut, în sine Anton, și logica îi și servi foarte probabilul ei răspuns: „Nici aspectul ăsta n-are prea multă importanță pentru el..." Cu glas tare, Anton își formulă altfel întrebarea:

— Credeți că prietenia aceasta ar putea avea o firească urmare matrimonială?

— Am crezut...

Rîsul ei brusc, puțin prea tare, își contrazicea voioșia și se stinse în inutil:

— Am crezut. Mă rog, eram mai tînără, poate o idee prea romanțioasă, dar știți cum se-ntîmplă: m-am convins destul de repede că un asemenea pas ar fi o greșeală...

„Nu te-ai convins, ci te-a convins. Adică te-a convins că trebuie să-l accepți așa cum e, nu cum ai fi vrut să fie. Asta-i însă altă poveste. Noi să ne-ntoarcem la a noastră..."

— Deci, la dumneavoastră se afla un film al lui Robert, pe care domnișoara Thérèse vi l-a cerut în numele lui...

Anne-Marie confirmă tăcut, dînd din cap.

— Un film făcut de dumneavoastră, la cererea lui Robert, sau un film făcut de Robert și dintr-un motiv sau altul păstrat de dumneavoastră?

Ea dădu din nou din cap a confirmare. Apoi, dîndu-și seama de echivocul gestului, care răspundea prin „da" la două întrebări contrare, preciză:

— M-a rugat să i-l developez eu...

Tăcu, apoi cu vizibil efort continuă articulînd greu cuvintele:

— Și să-l păstrez o vreme...

— Să i-l devolepați? se miră Anton. Nu era foarte simplu să-l developeze el? Ca pe celelalte filme, natural, doar nu va fi avînd un singur film! Mai plauzibilă e deci a doua explicație: vi l-a dat să-l păstrați. Dar ca să vă roage așa ceva, trebuie să vă explice și ce anume conține — altfel cum v-ar fi convins că *e mai bine* ca *pentru o vreme* filmul să se afle asupra dumneavoastră, nu asupra lui...

Ea tăcea, cu o cută adîncă apărută între sprîncene. Evident, se hotăra greu să dea amănunte. Anton o observa cu atenție, spunîndu-și: „Totuși n-ai încotro. Le vei da pentru că știi prea bine că vom recupera filmul, și dacă filmul cuprinde ceva care ne interesează, știi că-i vom cere explicații lui Robert, care ne-ar putea spune dacă știai sau nu. Vei da amănunte și pentru că judeci repede și corect. Am văzut mai înainte: ți-ai dat seama că explicația cu developatul nu e suficient de solidă, și mi-ai oferit-o, nu cu dragă inimă, e drept, pe a doua — singura plauzibilă. Pentru că, cel puțin așa se pare pînă acum, vrei să dovedești corectitudine, vrei să eviți complicațiile neplăcute." Cu glas tare:

— Deci, ați developat filmul? Nu trebuie să vă mai atrag atenția că precizarea aceasta e deosebit de importantă pentru mine, nu-i așa?

— Înţeleg foarte bine. Da, l-am developat, şi fiţi convins că acesta e adevărul. Dealtfel n-ar fi în intersul meu să vă induc în eroare spunîndu-vă că e developat, doar ca să-l scoateţi din casetă şi să se voaleze. Un film voalat ar lăsa să planeze asupra mea, şi cred că în egală măsură şi asupra lui Robert, o suspiciune inutilă.

„Aha, te-ai hotărît, în sfîrşit! Foarte bine, dă-i drumul pînă la capăt..., nu te opri..." Anton îi întinse pachetul de ţigări, luă şi el una, o aprinse, apoi îşi înclină fruntea a îndemn: „ascult cu atenţie, spune mai departe." Ea oftă, îşi apleca privirea spre faţa de masă, apoi îi căută ochii:

— Vă rog să mă credeţi că nu mi-e deloc uşor să continui. E vorba despre un lucru care mie, personal, nu mi-a plăcut niciodată...

„Bun, va să zică recurgem la o netă desolidarizare de preferinţele domnului Robert. Nu-i rău, să vedem: referitor la ce şi pînă unde?"

— ... Există în fotografie, deci şi reportajul fotografic, anumite domenii în care construitul, artificiosul — deci nefirescul — denaturează, falsifică şi degradează. Ceea ce în intimitate poate fi considerat frumos, cînd vine de la sine şi ca expresie a unui anume elan afectiv sincer şi reciproc împărtăşit, în public sau mimat pentru public se transformă exact în contrariu — adică în maculare, hidos, odios. Nu că aş fi excesiv de pudică, dar...

Tăcu, şi în liniştea devenită compactă — Dinu şi deadea Aleksei închinau un păhărel fără o vorbă — se auzea cînd şi cînd doar izbitul bezmetic al cîte unui fluture de noapte, în becul fără abajur, fixat la colţul cuhniei de vară a pescăriţei. Anton trase şi el o duşcă, o invită cu un gest şi pe Anne-Marie care clătină din cap, apoi i se adresă încet:

— Deci, domnişoară, după cîte înţeleg ar fi vorba despre un film cu subiect — hm! să zicem „porno". Greşesc?

Ea clătină din nou capul a negare, abia apoi articulînd anevoie:

— Nu, nu greşiţi.

— Filmul a fost făcut de domnul Robert?

Cum ea părea că nu auzise întrebarea, Anton urmă:

— Haideţi, domnişoară, ştiţi la fel de bine ca şi mine că, asemeni maşinilor de scris, şi aparatele fotografice au

fiecare o amprentă specifică, inconfundabilă. Desigur, e necesară o analiză de laborator specializată, însă... Filmul în cauză poartă și el „amprenta" unui aparat. Cu alte cuvinte, precizarea dumneavoastră nu înseamnă dezvăluirea unui secret. Bănuiesc că filmul nu l-ați făcut dumneavoastră — un lucru important din punct de vedere al legii românești, destul de severă cu astfel de infracțiuni — deci, bănuiesc că nu poartă amprenta Kodakului dumneavoastră, ci al unui aparat care-i aparține domnului Robert.

— E adevărat...

— Domnișoara Thérèse e la curent în vreun fel cu istoria asta? Adică știe măcar ce conține filmul?

— Nu, categoric. Mi-a pus aceeași întrebare ca și dumneavoastră: de ce nu și-a developat Robert filmul? I-am explicat că e vorba de o peliculă luată în condiții de slabă luminozitate și cerea o developare specială. Am mai rugat-o să nu deschidă tubul etanș în care am introdus-o, pentru că încă se află acolo sub influența unui stabilizator din cristale volatile. Înțelegeți, mi-ar fi penibil să scoată filmul și să-l privească. O, nu (adăugă repede), nu mi-ar spune un cuvînt de reproș, dar m-ar dezaproba pentru ceea ce ea numește „concesii de la verticala personalității"...

Anton îl lăsă pe Dinu să toarne în pahare, apoi reluă cu nedumerire în glas:

— Totuși, nu înțeleg un lucru. Pe piața occidentală, invadată cu o droaie de publicații „only for men", tocmai din cauza superabundenței „materialului" un fotoreporter, și cu atît mai puțin un textier, nu cîștigă mare lucru cu un asemenea material. După cîte am înțeles, domnul Robert Martin e un publicist „de calibru", cum s-ar putea mulțumi cu atît de relativa și precarea rentabilitate a unui asemenea film?

Anne-Marie îl privi cîteva clipe, își aplecă iar privirea spre masă, aprinse cu mîini ușor tremurătoare o țigară, sorbi din păhărelul de votcă la îndemnul mut al lui Anton, apoi se hotărî:

— Oricum, pînă la urmă tot veți afla, de vreme ce povestea asta a intrat în atenția dumneavoastră. N-aș vrea să repet ceea ce am mai spus adineaori — știți care sînt motivele principale pentru care eu, ca fotoreporteră, mă

rog, ca specialistă, n-aş accepta niciodată să înjosesc arta fotografiei coborînd-o la...

„Şi ai mai putea spune ceva în plus, dar n-ai să spui. N-ai să spui, dar aşa stau lucrurile, nu-ţi plac asemenea «preocupări artistice» şi pentru că pasiunea ta pentru Robert, atît de mare, frumoasă la început, făcîndu-te să speri într-o posibilă finalizare, tocmai din motive de acest gen pasiunea ta a intrat treptat dar irevocabil într-un continuu proces de erodare. Acum iată-te foarte departe de început, exact în stadiul lui «Ţin la Robert, însă...», adică foarte aproape de stingerea sentimentului."

— ... În sfîrşit, cînd şi eu mi-am arătat neîncrederea că aşa ceva ar putea fi rentabil, Robert mi-a explicat că un film lucrat inteligent, adică sugerînd un decor misterios, secret, în culori estompate, de lucruri care se întîmplă sub pericolul clandestinităţii, ar putea fi plătit cu o groază de bani, dacă fotografiile şi textul ar apărea sub un titlu de genul „Eros — în clandestinitate pe litoralul României comuniste"...

Anton izbucni în rîs:

— Ca să vezi! Ce senzaţional! Mă tem însă că o singură peliculă de acest gen nu e prea convingătoare pentru un titlu atît de larg cuprinzător... (Apoi dintr-o dată serios): Dar parcă e nevoie de o demonstraţie documentată? Principalul e să se umple cîteva pagini, şi cît mai „picant". Apropo, pariez că pelicula domnului Robert nu prea are mulţi protagonişti...

— Numai trei — adică doi, pentru că bărbatul joacă şi un al doilea rol, cu ajutorul unei mustăţi şi a unei peruci blonde...

— Aşa deci... O ultimă întrebare, domnişoară. De ce a trebuit totuşi să păstraţi „o vreme" dumneavoastră filmul?

— Robert mi-a spus că tipul care l-a pus în legătură cu o chelneriţă dispusă să... pozeze, şi care a acceptat să „lucreze", are un prieten, un actual sau fost boxeur, nu se ştie bine, care a început să-l urmărească pentru a-i stoarce bani, ameninţîndu-l că dacă nu plăteşte, dă „cui trebuie" pelicula. O, doamne, şi dacă nu i-aş fi spus lui Robert să renunţe la asemenea „bombe picante", trecute sub tăcere, uitate totdeauna cînd se vorbeşte de un mare ziarist. Mare ziarist!

Ultimele două cuvinte fură spuse pe un asemenea ton visător dar amar, că Dinu ar fi putut jura că Anne-Marie aproape nu mai crede în şansa lui Robert de a deveni cîndva un „monstru sacru" al tiparului. Impresia îi fu întărită de modul în care Anne-Marie se scutură şi întrebă cu nedisimulată curiozitate:

— Dar cum v-aţi dat seama că am asupra mea un film neobişnuit?

Anton ridică din umeri:

— Aţi apăsat de prea multe ori pe declanşatorul Kodakului...

— Chiar aşa?

Hohotul scurt — nepotrivit, poate, dar neprefăcut — traducînd în urechile lui Dinu expresia hîtrului moldovean „mare poznă!", în loc să-l mire sau să-l amuze, dimpotrivă, îl făcu mai posomorît în muţenia lui. Probabil nici Anton nu se afla departe de o asemenea stare de spirit, căci îl auzi murmurînd:

— Să sperăm că e vorba de atît...

Iarăşi o pauză. Învolburată parcă de gravitatea din glasul lui Anton.

— Cum, dar mai e şi altceva?

Răspunsul nu fu unul direct:

— Să sperăm *pentru dumneavoastră* că e vorba numai de atît... Eh! Şi-acum v-aş ruga să aşterneţi pe hîrtie tot ce mi-aţi spus, ar fi bine chiar s-o faceţi mai detaliat, fără zgîrcenie, sub forma unei declaraţii pe care predaţi-o plutonierului de aici. Îl cheamă Meşcov. Va fi prevenit. Cînd plecaţi, ar fi bine să indicaţi adresa deplasării. Aceasta în cazul necesităţii unor lămuriri suplimentare.

În liniştea care se aşternu, răzbătu un zumzet abia sesizabil. Anne-Marie păru că-şi adună brusc puterile şi glasul ei sună ferm, hotărît:

— Ştiţi, eu aici mi-am cam încheiat treburile. Bănuiesc că dumneavoastră plecaţi spre capitala judeţului, Tulcea. N-ar fi mai bine să mă instalez şi eu într-un hotel, la Tulcea, şi să aştept acolo două-trei zile lămurirea întregii poveşti?

„Ia te uită, fetiţa nu-i proastă deloc, îşi spuse Anton. Regretă încurcătura în care a intrat Robert, dar ştie foarte bine că n-are rost să-şi pericliteze cariera — nici nu i-ar trece prin cap aşa ceva — pentru umbra care a

mai rămas din ce-a fost cîndva între ei. Vrea să nu avem în ce-o privește nici un fel de dubii: Vedeți, vin la Tulcea și stau sub nasul vostru, la hotel, cuminte. Nu iau legătura cu nimeni, ca să n-aveți impresia că aș avea ceva de ascuns. Asta-i tot, aștept să vă lămuriți. Nu-i deloc rău gîndit!"

Glasul ei se auzi din nou:

— V-aș fi foarte îndatorată dacă m-ați putea lua cu dumneavoastră, în helicopter, pînă la Tulcea...

Acum zgomotul asurzitor al rotorului se făcu stăpîn peste noaptea Murighiolului și uriașa insectă metalică își clipi într-un viraj deasupra lor luminile de poziție.

CAPIOTOLUL AL DOILEA

CINE EŞTI DUMNEATA, DOMNULE MARELLI?

Cînd în larga nişă-buzunar a potoului de dans acordurile asurzitoare ale jazz-bandului se topiră în sfîrşit în tăcere, iar caruselul violent al valurilor de lumină albastră, roşie, verde străbătute de fulgere electronice orbitoare, contrapunctate de beznă, îşi opri rostogolirea şi fu înlocuit de opalul plafonierelor care scăldau uriaşa sală a restaurantului într-o lumină difuză şi limpede, atmosfera deveni brusc odihnitoare, paşnică. Paşnicul rumorii conversaţiilor de la mesele din jur, al clinchetului paharelor, al rîsetelor distinse de sîmbătă seara, al sunetelor picurate pianissimo de acordarea unei ghitare electrice, al chelnerului care întreabă la masa de alături „Cu ce vă mai putem servi?". Glasul bărbatului, înclinat prevenitor spre parteneră „Ce zici, dragă?", apoi ferm, spre chelner: „Cafelele, te rog, s-a făcut destul de tîrziu!"

La masa care ne interesează, retrasă „strategic", pe jumătate, între două colonade acoperite de oglinzi, bruna pusă în valoare cu un farmec discret de bluza albă în croi simplu, surîde jumătate rezervat, rituos, jumătate sfios. (Or, tocmai jumătatea asta din urmă îi dă un neaşteptat şi, desigur, părelnic aer de candoare copilărească...)

— Într-adevăr, domnule Marelli, s-a făcut tîrziu. (Oftează decent): Îmi pare rău, dar trebuie să plec.

Cel căruia i s-a adresat cu „domnule Marelli" e tipul bărbatului „prezentabil" prin excelenţă, cum pot fi numai cei între două vîrste, are trăsături ferme, cum nu se poate mai „de sorginte romană", şi o impecabilă frizură plastică „fifty modern, fifty classical", adică exact în stilul „cadru superior, foarte dinamic, foarte capabil, şi care a reuşit". Poartă un costum moale, de flanel englezesc, gray-maroon, reliefîndu-i umerii atletici şi talia fină, cămaşa pal-oliv de mătase chinezească, şi arborează zîm-

betul său personal „irresistible number seven" (7), atunci cînd îi răspunde cu un cîntat accent american:

— Well? Dar e abia ora zece:

Lasă ca mirarea din ton să-și facă efectul, și adaugă învăluitor:

— O companie atît de agreabilă ca a dumneavoastră face această seară de sîmbătă de trei ori mai agreabilă. (Scurtă pauză, apoi „visător number 3".) Aveți un nume very, very fine: Elena Predescu... Elena... Helena... Asta-mi aduce aminte de Ellada, de faimoasele hetaire..

Elena Predescu preferă să facă abstracție de „hetaire", abătînd discuția spre alte arii:

— Aveți o surprinzătoare dicție românească, în ciuda accentului pe care-l folosiți, am impresia, din pure motive „muzicale"...

— Deh, afacerile, multele călătorii... Ce să-i faci! Dar știți că aveți un profil pur grecesc? — reveni el la șarjă.

Răspunsul Elenei Predescu sună politicos, nu însă lipsit de-un dram de ironie:

— Grecesc? Mai 'nainte parcă vă amintea de enigmatica jumătate vikingă, jumătate laponă pe care ați cunoscut-o într-o seară, adică într-o noapte polară, la un bar din Narvik, sau așa ceva... În sfîrșit, n-are importanță. S-a făcut tîrziu și, știți... sînt așteptată: mama e cam suferindă...

Marelli preferă să ignore ultima parte a replicii și rîse, ca mirat:

— Well? Așa am spus? Că-mi amintiți de laponă? Păi da, dacă în timpul dansului v-am simțit puțin cam prea... glacială?!

Rumoarea din sală se estompează treptat, stăpînă arătîndu-se melodia *Through the eyes of Love,* realmente tulburătoare dacă ar fi fost interpretată de însuși Engelbert Humperdinck. Oricum, sună suficient de mișcător ca Marelli să continue cu o notă rugătoare:

— Nu zău, de ce să nu profităm de melodia asta atît de caldă!

— Regret, trebuie să plec.

— Ma perche? Unde vă grăbiți? E sîmbătă seara! Măcar o dată în săptămînă are fiecare dreptul să... Poate vă așteaptă cineva — hm! — mai în drept decît mine să vă

desprindă mica broşă de la bluză? Well, well, nu roşiţi: e foarte natural...

Cred că sînteţi de acord cu mine: răspunsul Elenei Predescu trebuia să conţină o elegantă notă (îndreptăţită, probabil) de reţinută iritare:

— Greşiţi, domnule! Mă aşteaptă părinţii. Cît despre aluzia la bluză...

Marelli n-o lăsă să isprăvească, atacînd cu „bucurie senină", jubilaţia degajată, entuziastă, tip „american number one".

— It's splendid! Atunci dă-mi voie să-ţi dovedesc că de azi dimineaţă nu fac altceva decît să admir privirile dumitale de azur. Un azuriu mai luminos ca azuriul de Capri... (Mică pauză, apoi cu un gest brusc scoase din buzunarul hainei ceva, întinzînd pe masă, în faţa tinerei femei, mîna adunată pumn. Pauză, pentru a marca spectacular deschiderea pumnului, retragerea mîinii): Poftim! Ce zici de broşa asta? E a dumitale. Îţi place?

Admiraţia involuntar trădată în privirea cu care Elena Predescu fixează obiectul îl incîntă, şi continuă aproape în şoaptă, rar, persuasiv:

— Ai idee cam cum ar scînteia peruzelele — şi observă montura: aur subţire, stil florentin — pe o bluză de mătase bleu-pal? Iar eu, cînd aş scoate broşa, parcă s-ar deschide cerul...

Stropul de părere de rău nu face totuşi mai puţin băţos, protocolar, răspunsul ei:

— Regret, dar nu vă pot accepta cadoul. Şi cu atît mai puţin perspectiva utilizării lui.

— Regret, dar trebuie să plec..., regret dar nu pot accepta... — îngînă Marelli — altceva nu poţi spune? Păcat! Vreau să spun păcat de... perspectivă. Pentru că micul dar nu-l retrag: broşa îţi aparţine.

— Vă rog nu insistaţi, n-o pot primi.

— De ce? Cred că azi am cam abuzat de amabilitatea dumitale. Şi pe deasupra îţi sînt recunoscător pentru atîtea... De pildă, că ai acceptat să mai rămîi puţin şi după plecarea şefului dumitale. Sper să încheiem totuşi măcar un contract, iar concursul dumitale ne-a fost foarte preţios — mie şi firmei noastre.

Flatarea făcu totuşi mai albaştri ochii ei, şi aşa destul de. Replica sună politicos:

— Exagerați, domnule Marelli. Mi-am făcut numai datoria, și n-am deloc impresia că în special datorită mie tranzacția e în principiu negociabilă.

— Probabil felul meu deschis de-a fi vi s-a părut puțin prea familiar .., trecu Marelli, grav, din nou la persoana a doua plural. Îmi cer scuze, domnișoară, și vă rog să mă înțelegeți: nu că mi-aș fi închipuit nu știu ce, venind în România — „țara ospitalității", cum zic toate ghidurile dumneavoastră turistice — dar sînt unele seri în care te simți al dracului de singur... Imaginați-vă că mă întorc acum sus, în camera mea — singurătate, și acea stare păcătoasă, care te-ndeamnă să-l parafrazezi pe regele ăla cocoșat, din Shakespeare...

Surprins, pentru că întrerupt de malitia Elenei Predescu:

— ... Dau un regat pentru o clipă de „tandrețe"?

— Exactly, dear miss! Cum de-ați ghicit? Nu cumva singurătatea vă inspiră aceleași elanuri generoase?

Ia te uită, și domnul poate fi un pic malițios. Cu bonomie, dar totuși malițios. Elena își mai spune că răspunzînd „nu", ar încălca bunul simț de-a respecta adevărul, plus c-ar tenta piaza rea. Așa că preferă să tacă, lăsîndu-l pe domnul Marelli să continue tînguitor mîhnit:

— Dar ce te faci cînd regatul oferit nu interesează pe cine-ai vrea?

Elena se grăbi să răzbune repede lipsa de replică de adineaori:

— Atunci ori îl scoți la licitație — și te mulțumești cu ce ți se oferă, ori te resemnezi la *una piccola dosa* de stoicism practic și iar ești în cîștig:

Marelli ridică mîinile în semn că se predă:

— O.K., lady! (Oftînd): Ehei, unde ați ajunge în Occident cu un spirit ca al dumneavoastră...

Răspunsul ei fu condescendent ironic și articulat cu milă:

— Credeți că e prima oară că mi se spune asta?

Dar Marelli nu se simți deloc obligat să țină cont de nuanțe, așa că întrebă cu o imensă nedumerire:

— Și?!?

Ea ridică din umeri (superbi umeri!):

— Și nimic. Problema nu mă tentează din principiu. Și apoi, știți, cred că sînt destule tinere foarte frumoase,

foarte instruite, foarte spirituale, foarte categoric născute numai și numai să spargă șapte plafoane în cinematografie, televiziune, publicistică, ori măcar ca script-girl sau secretară a vreunui milionar... N-am deloc impresia că interminabilul lor șir suferă profund din cauza absenței mele...

— All right, all right! Cum credeți. Mă dau bătut. Sînteți încă foarte crudă: nu vreți să-mi dați nici măcar consolarea de a fi încercat ceva pentru dumneavoastră, să vă conving că sufletul lui Marelli poate fi și mare...

— Dar... nu pun cîtuși de puțin la-ndoială, domnule Marelli, că aveți un suflet mare!

— În cazul ăsta, ar trebui să-mi oferiți în compensație plăcerea de a lua broșa din fața dumneavoastră...

— Pentru intenție — mulțumesc, însă bijuteria n-o pot primi. Tot din principiu.

Dar cum cuvintele lui fuseseră spuse pe un ton simțit de ea prea melodramatic macaronar, nu-l scuti de compensația unei înțepături și continuă:

— Cît despre consolare, vi-o oferă compatriotul dumneavoastră din Assissi. El, parcă, spunea: de ți-e rănit sufletul, gîndește-te la cei mulți care sîngerează, și simțămîntul frăției îți va tămădui singurătatea...

Drept orice replică el oftă, ridicînd ochii spre cer.

N-ajunseră pînă acolo, pentru că îi opri insensibilul tavan. Ea luă broșa și, cu un gest plutit, întinse mîna lăsînd-o pe marginea mesei, în fața lui.

— Zău, fiți amabil și luați broșa. E foarte vizibilă (voia să spună: prea sare-n ochi cum aruncă, așa, sclipiri albastre pe albul feței de masă), e foarte vizibilă și n-aș vrea ca oamenii să-și închipuie mai știu eu ce...

— Well, well, if you want, dorința dumneavoastră..., făcu Marelli punînd broșa în buzunar. Apoi repetă gînditor: „oamenii, oamenii"..., ca brusc să întindă mîna într-un gest repede reprimat, pentru a arăta neostentativ spre o masă nu prea îndepărtată: Ca de pildă domnul acela brunet, în gri, de lîngă blonda very sexy, și pe care l-ați salutat discret acum vreo jumătate de oră? Face impresia că și el sîngerează...

„Poftim, mai înainte îmi declara că n-are ochi decît pentru mine, dar nu i-a scăpat că... Of, bărbații ăștia!"

gîndi Elena Predescu; cu glas tare, preferă să-și arate alt fel de mirare, mai interesată:

— Andrei Dobre? Sîngerează? De ce credeți?

Marelli împinse o bucată de tăcere înaintea răspunsului:

— Poate „sîngerează" e un cuvînt prea tare pentru posomorala lui. Mai degrabă, *s-au înecat corăbiile lui* — așa e expresia, nu?

— I s-au înecat corăbiile...

— Ah, da! I s-au înecat corăbiile, și nu de ieri sau de acum două zile...

Elena Predescu nu-i corectă cele două zile în *alaltăieri*, părîndu-i-se simulată amnezia asta a expresiilor: Marelli încerca să cîștige timp pe alt teren. Îl lăsă să continue:

— ... și pariez pe-o vacanță ca-n vis, cinci săptămîni pe plaja de la Ischia sau Forli, că de cînd a venit n-a scos nici cinci cuvinte. Cum ziceați că-l cheamă? Andrei Dobre, da? Andrei Dobre — blazat, saturat, agasat; lîngă el — copia aia infidelă de Brigitte Bardot, care s-a plictisit să-i tot ciripească, și-și plimbă aiurea ochișorii nu foarte-foarte frumoși, dar foarte-foarte fardați. Deci — agonia unei combinații care a avut imprudența să dureze prea mult.

— Aveți un spirit de observație grozav! spuse Elena Predescu rîzînd, apoi adăugă pe un ton grav: Dar poate că e vorba de altceva: nu agonia unei combinații — pentru că nu asta contează — ci agonia unei iluzii...

Romanțiozitatea replicii îl tentă pe Marelli la o remarcă acidulată, și-o reprimă însă, mulțumindu-se să lanseze sentențios:

— The Hell is paved with good intentions — dacă vă mulțumește un... iad pavat cu bune intenții. Dar apropo: cine e domnul Andrei Dobre?

— Specialist în marketing. Lucrează la un institut de cercetări economice.

— Grozav! Îl cunoașteți bine?

— A făcut un studiu de prospectarea pieții și pentru întreprinderea noastră.

— Și blonda noastră, care se plictisește? Parcă n-ar fi tocmai de nasul lui...

Ea zîmbi grațios, din umeri ridică tot atît de grațios.

— Parcă...

— O cunoașteți?
— Nu tocmai. (Apoi se corectă, în grabă): Adică, de fapt, deloc. Dumnezeule, cît s-a făcut ceasul! La revedere, domnule Marelli.
Se ridică pe jumătate, dar el îi prinse brațul:
— Just a moment, please, cara signorina, doar o clipă! O.K., trebuie să plecați, eu trebuie să rămîn și mă plictisesc, amicii de colo se plictisesc încă mai grozav unul pe altul. Ce-ar fi să găsim o soluție care să mulțumească pe toată lumea?
— Regret, dar nu văd cum v-aș putea fi de folos. Bună seara!
Încercă iar să se ridice de la masă, și din nou, delicat dar hotărît, el îi prinse brațul sub cot:
— Încă o clipă, bellissima signorina. Puteți, și încă foarte simplu: mă prezentați, și gata.
— Îmi pare rău, n-am impresia că se cuvine să fac așa ceva. Și nici nu cred că-mi pot permite o asemenea familiaritate cu domnul Dobre.
— Mai ales acum, nu-i așa? strecură el, fals gelos. O simți zbîrlindu-se brusc, și într-adevăr răspunsul ei fu pe cît de net, pe atît de glacial:
— Insinuarea nu mă atinge, domnule!
— Well, well, well! O.K. — n-am insinuat nimic, absolut nimic. Totuși, ar fi mai bine să mă prezentați dumneavoastră. Altfel, după ce plecați, nu mi-ar fi deloc greu să mă duc la domnul Dobre: „Well, nu vă supărați, mi-a vorbit de dumneavoastră domnișoara Elena Predescu de la Serviciul de protocol al fabricii *Parfum de april*. Ați făcut un studiu de prospectarea pieții pentru produsele lor cosmetice, nu-i așa? Dați-mi voie, lucrez în aceeași branșă, în Italia . . ."
Nu izbuti să termine, întrerupt de revolta (pentru el comică) pe cale de-a o sugruma pe Elena Predescu:
— Cum vă permiteți să vă folosiți de numele meu? Asta înseamnă, nici mai mult nici mai puțin decît . . .
— Oh! (Așa se scrie; el pronunță onctuos *Âu!* așa cum pronunță aferat americanii, very distinguish . . .) Âu: Ați vrut să spuneți ingratitudine. Eu, ingrat? Pentru că vreau să-l înseninez puțin pe domnul de colo? Uite, domnișoară: sînt absolut sigur că, în situația în care se află, domnul Dobre ar fi încîntat să fie în compania oricui altcuiva

decît a blondei. Prezența mea la masa lor l-ar încînta. Ca să vă convingeți, poftim stilou, hîrtie, și facem o experiență. Scrieți-i cîteva rînduri, cam așa: „Domnul Giorgio Marelli, manager în marketing din Milano, ar fi încîntat dacă i-ați face onoarea să schimbe împreună cu dumneavoastră cîteva cuvinte." Pariez că va accepta, și încă bucuros.

Elena Predescu stătu pe gînduri un moment. Evident, nu avea de ales. Trase spre sine hîrtia și începu să scrie. Marelli o încurajă satisfăcut cu un „Așa, foarte bine, it's splendid", după care făcu semn unui chelner în trecere: „Ei, you!"

— Da, vă rog?

— Please, fii bun și du biletul acesta domnului în gri de la masa de colo, cu flori galbene. Pînă-l citește, vezi și du acolo o sticlă de șampanie „Cordon Rouge". O.K.?

— Prea bine domnule, imediat!

Chelnerul se îndepărtă și, vizibil impresionat de marca băuturii comandate, puse biletul pe o tăviță metalică.

— Și dacă Andrei Dobre nu acceptă? întrebă Elena Predescu.

— Înseamnă că spiritul de observație al bătrînului Giorgio Marelli nu valorează nici cît dolarul găurit al lui Clint Eastwood. Și că amintitul domn Marelli merită în seara asta nu un pahar de „Cordon Rouge", ci cura de „meditație stoică" pe care mi-o propuneați acum cîteva minute.

Pe cînd o diseuză durdulie se lansa, cu un antren comic în gesturi dar nu lipsit de fantezie melodică, în săltarețul șlagăr *Sing your song*, chelnerul reveni:

— Mi s-a spus să vă transmit că sînteți așteptați cu plăcere...

Marelli se înclină cu un zîmbet triumfător:

— Ei, domnișoară, merit sau nu șampania?

Elena Predescu își netezi în gest reflex fusta, ridicîndu-se:

— Bine, să mergem.

Se opri la masa celor doi care-și vegheau placid corăbiile înecate:

— Bună seara, tovarășe Dobre. Dați-mi voie să vi-l prezint pe domnul Marelli, Giorgio Marelli, reprezentant al firmei *Sintesa di Norte* din Milano.

Andrei Dobre se sculă ceremonios, îi strînse mîna, apoi făcu un gest larg spre scaunele rămase libere:

— Fiţi binevenit, domnule. Simţiţi-vă ca între prieteni.

— Thanks a million, mister Dobre. Mille grazia! Molto, moltissimo amabile! It's splendid: „Ca între prieteni"! Atunci daţi-mi voie să continuăm prezentările ca între prieteni, cu un pahar de şampanie în mînă.

Şi întorcîndu-se spre ospătarul, care aştepta gata pregătit cu şervetul, deja înfăşurat în jurul gîtului sticlei:

— Garçon, „Cordon Rouge"!

Dopul fu scos cu un pocnet discret amortizat de şervet, lichidul se prelinse spumos, fumegînd, în cupele pregătite pe o tavă de argint, întinsă apoi pe rînd fiecărui conviv, începînd cu femeile. Mîna lui Dobre schiţă un gest pre Jeni.

— Permiteţi-mi să vă prezint o prietenă...

— Mi chiama Jeni. (Clinchetul cupelor ciocnite.) Încîntată, signor Marelli! (Încîntarea e subliniată printr-un chicotit complice, pe care „signor Marelli" nu-l putea ignora):

— Plăcerea e de partea mea, şi nu găsesc suficiente cuvinte s-o exprim. Sînteţi norocos, mister Dobre: puţini oameni se pot lăuda că au ca *prietenă* (!?) o zînă...

Rosti *prietenă* pe un ton cîntat, vrînd să exprime în egală măsură admiraţie şi jind, insinuare poznaşă şi familiaritate. Jeni chicoti măgulită:

— Ei nu, zău, prea mă flataţi... Vezi, Andrei dragă, italienii şi cînd exagerează sînt simpatici, hi-hi-hi-hi! Dar, signor Marelli, dacă eu sînt o zînă, atunci ce poate fi domnişoara cu care aţi venit?!

— Well, dumneavoastră sînteţi o zînă care a luat chipul unei pămîntene — pe cînd domnişoara este o pămînteancă enigmatică şi inabordabilă ca o zeiţă...

Zîmbetul lui Jeni fu o mască muiată în sirop din cale afară de dulce şi chiar puţin sălciu, cînd se-ntoarse spre Dobre:

— Dar, Andrei dragă, se poate? Nu m-ai prezentat domnişoarei...

Vădit agasat, Dobre murmură un: „Mda... vă rog să mă scuzaţi...," adresîndu-se mai curînd noii venite decît amîndurora, cînd folosi pluralul. Încă în picioare „însoţitoarea lui signor Marelli" se înclină protocolar, rece, în-

spre „însoţitoarea tovarăşului Dobre": „Predescu. Elena Predescu..." Parcă mai stăpînă pe situaţie, Jeni chicoti iar, de data asta uşor în zeflemea:

— Aşaaa?!? Jeni mă cheamă. Şi dacă tot ciocnim — izbi uşor marginea cupei de cupa Elenei — spune-mi Jeni. Jeni, şi-atît.

— Oh, sînteţi prea amabilă! (Apoi, spre ceilalţi): Îmi pare rău, dar o să vă rog să mă scuzaţi: încă n-am dat pe-acasă de azi-dimineaţă, mama e cam suferindă şi n-aş vrea s-o las prea mult singură. Atunci la revedere — şi pe luni dimineaţa, la continuarea negocierilor, nu-i aşa, domnule Marelli?

Marelli emise un jovial „Sicuramente, sicuramente!", apoi cu aerul încurcat al celui ce-şi aduce brusc aminte:

— Well, dar ca să fiu sincer — am impresia că e posibil să se ivească o uşoară modificare de program: aştept un telefon de la centrala noastră din Roma, şi poate va trebui să plec pentru o zi — două pînă la Bucureşti. All right, all right!!! Iată cum facem, domnişoară: dacă nu apar pînă luni la unsprezece, anunţaţi-l pe signor il direttore că marţi dimineaţa iau telefonic legătura cu dumneavoastră pentru a stabili data noii întîlniri...

— Bine, dar vă pregăteşte pentru luni mostrele...

— O.K., O.K.! Nu angajez negocieri cu concurenţa — promit! Spuneţi-i-o şi directorului, însă nu mai devreme de luni dimineaţa, la unsprezece.

— Cum credeţi... Atunci — distracţie plăcută, şi noapte bună la toată lumea. (Aparte): Şi mulţumesc, tovarăşe Dobre!

— N-aveţi de ce. De mulţumit, poate ar trebui s-o fac eu... La revedere!

— A rivederci, cara signorina! Auguri!

Se alătură şi Jeni corului de salutări:

— Sper să ne mai vedem — hi, hi, hi. Poate pe marţi, miercuri — seara...

Şi, urmărindu-i silueta albă dispărînd în spatele draperiilor purpurii de la intrare:

— Che piacere! Bine c-a plecat. Una de-asta ţi-ar trebui ţie, Andrei caro, ţepoasă ca un cactus. Poate te-ar mai trezi...

— Te rog, lasă pe-altădată spiritele — făcu Dobre agasat, apoi ricoşă discuţia înspre străin: dar trebuie să vă

complimentăm, domnule Marelli, vorbiți o românească impecabilă și, fapt încă mai rar, aproape fără accent...

Asupra frunții lui Marelli pogorî aureola Prea fericitului Modestus, sanctificat în împrejuărări nu prea clare într-o și mai incertă Umiglia:

— Deh! Cîndva credeam că am stofă de filolog, cîțiva ani buni am tocit limbile romanice, am mai și tradus... Dar pe unde trece zeul lumii moderne, Mercur, muzele tac — așa că iată-mă manager...

— Și, probabil, în calitatea asta ați mai fost în România.

— Într-adevăr, mister Dobre. În cîteva rînduri.

Vizibil, pe Jeni o deranjează să se facă abstracție de prezența ei, fie și numai de două replici, deci intervine pe post de vie-ntruchipare a candorii:

— Și, ce vă place mai mult pe la noi, signor Marelli?

Care signor, very sensibilisated, e pe fază:

— Well, ca să fiu sincer — sper că mister Dobre n-o să se supere pe mine — un zîmbet ca al dumneavoastră, Jeni...

Jeni mai găsi la iuțeală niscai miere de salcie să-și înmoaie un „Auzi, Andrei caro?“, care Andrei, deloc dispus să fie de caró, îi mormăi în doi peri „Exceptînd primele luni, de treizeci și ceva de ani...“ În doi peri și în treacăt, pentru că se întoarse spre musafir.

— Și ce anume produce firma dumneavoastră, domnule Marelli?

— Uleiuri volatile, aromate, uleiuri eterice, cu alte cuvinte — substanțe de bază pentru industria farmaceutică, alimentară și, mai ales, pentru cosmetică.

— Înțeleg. Așa se face, deci, că negociați cu fabrica *Parfum de April*. Știți, am lucrat la un studiu pentru ea, așa că o cunosc bine — inclusiv partenerii străini. Mărturisesc că n-am auzit de *Sintesa di Norte* din Milano. Sau sînteți cumva o firmă recentă?

— Well, ați ghicit din nou. Dar, să zicem relativ recentă. Practic, abia acum intrăm în expansiune. Căutăm debușee, căutăm materii prime, și mai ales specialiști: chimiști cu experiență, economiști, specialiști în marketing. Dispun de oarecare putere în acest domeniu și pot angaja în numele firmei oricînd și pe oricine. Ca să vă faceți o idee de resursele firmei noastre, iată...

Cu un gest degajat, voit neglijent, Marelli extrage din

buzunarul interior al hainei nişte carnete prelungi, pe care le întinde celor doi. Bineînţeles, Jeni se repede şi deschide primul carnet. Are file albăstrii, cu un caduceu cu aripi, tronînd în centru, înconjurat de o inscripţie cu litere groase, înflorate.

— Dumnezeule, ce sînt astea? Carnete de cecuri? Aşa groase?

Şi fără să aştepte răspunsul, Jeni se aventurează în descifrarea inscripţiei silabisind: Gold-mar-sunds-oh-nba-sel...

*

Aici sîntem nevoiţi să întrerupem relatarea — numai şi numai din dorinţa de a-i fi fideli — şi asta pentru simplu motiv că este pentru prima oară întreruptă de însuşi mai vechiul nostru prieten, Dinu*

— Goldmars und sohn, bătrîne?

Tot mai vechea noastră cunoştinţă, Anton, îl priveşte cu zîmbitoare îngăduinţă înainte de a arunca:

— Nu-ţi vine să crezi, bebeluş? Aşa-i cînd te întîlneşti cu vechi cunoştinţe... Dar nu mai întrerupe, dacă nu vrei să nenoroceşti toate poantele. Deci Jeny — cu „y" dom'le! Şi nimeni n-a observat pînă aici nici măcar atîta lucru! — deci Jeny silabiseşte „very personal":

— Gold-mar-sunds-oh-nba-sel. Unde vine Sohnbaselul ăsta? În Franţa? Că văd că scrie „1000 France"! Dumnezeule, ce de bani!

— Nu-i vorba de Franţa. (Dobre e very obidit, e drept, dar nu din vina noastră.) „Goldmars und Sohn" înseamnă „Goldmars şi fiul" şi e numele unei bănci din Basel, Elveţia.

Jeny e însă hotărîtă să nu capituleze — ce zic! să se reabiliteze, şi deschide al doilea carnet:

— Dar ăstălalt, cu o sută de mii de lire pe fiecare filă, sper că-i ingliş, nu italiano, hi-hi-hi...

— Lasă, Jeny, Torun e numele german al oraşului Torino şi cecul nu-i „ingliş".

Ca să-şi tempereze exasperarea, se întoarse într-o doară spre Marelli:

---

* Nota poate aparţine oricui s-a ostenit să citească şi *Tainele unui dosar...*

— Interesant, aveţi un carnet de cecuri de la o bancă din Torino, nu de la una din Milano . . .

— Repet, încă sîntem în expansiune, şi financiar ne tutelează concernul *Monte Catini*, care are conturi deschise la toate marile bănci italiene.

Monte Catini sună, în urechile oricărui cunoscător care se respectă, în solemne acorduri de orgă. Acompaniate de fluieratul admirativ al lui Dobre:

— *Monte Catini!* Monstrul sacru al chimiei italiene! E ceva!

Dar cum Dobre nu e doar cunoscător ci şi specialist, se tempereazâ:

— Şi cu toate astea, după cîte ştiu, în ultima vreme trece prin dificultăţi foarte serioase din cauza crizei. Cum de investeşte în *Sintesa di Norte?*

— Well-well! Jocul clasic, ştiţi . . . ca să primeşti subvenţii din partea statului, strigi în gura mare că nu ai bani, şi fondurile disponibile le investeşti discret într-o afacere rentabilă. Oficial, *Sintesa di Norte* e societate independentă şi n-are nici în clin nici în mînecă, cu *Monte Catini.*

(Prea multe replici fără să arunce şi Jeny o replică, acolo, nu? Măcar una pe ton naiv):

— Şi ce faceţi cu atîţia bani, signor Marelli?

— Păi, uite: să zicem că v-aş angaja să animaţi cu farmecul dumneavoastră serviciul nostru de „Public relations“ din Milano. Adică să fiţi de faţă la recepţiile, la banchetele pe care le va oferi oaspeţilor străini — cine credeţi? şi de ce n-aţi crede? — chiar mister Dobre, viitorul director al serviciului marketing de la *Sintesa di Norte.*

— Glumiţi, signor Marelli . . .

— Not at all! Cîtuşi de puţin, bellissima signorina! Uite, pot plăti cash, bani-gheaţă cum se spune la dumneavoastră, şi semnaţi chiar acum contractele!

Dobre surîde în trei peri (în doi o făcuse mai înainte). Oricum, aşa nuanţa ironică e mai subliniată:

— Grozav! Nici mai mult, nici mai puţin decît director de serviciu P N V — adică „pe ne ve“. Dar nici nu mă cunoaşteţi, signor Marelli!

— Oh!* Bursier Humboldt, doctor în ştiinţe (!) econo-

* In ingliş, pronunţia onomatopeică „ău“!

mice la vîrsta dumneavoastră, autor a două cărţi şi cu nu ştiu cîte studii în reviste străine de specialitate...*
Mai trebuie altceva?

Dobre se minună interogativ:

— Ca să vezi! Toate astea le ştiţi de la domnişoara Predescu?

Jeny se întrebă dubitativ:

— Păi cine altcineva să-l fi informat? Că nu Maria Magdalena îţi ţine socoteala dosarului de activitate ştiinţifică!

Interveni şi Marelli împăciuitor:

— Well, să zicem că de la domnişoara Predescu... Dar ce mai contează la ora asta? Altceva e mai important: v-am pus o întrebare miss Jeny: nu mi-aţi răspuns... Ei?

— Degeaba, caro signore, nu ţine. O să rămîneţi şi fără farmecul meu, şi fără „banii din piatră seacă" scoşi de mintea lui Andrei al meu...

Inutil să mai spun că la auzul felului în care Jeny accentuă insinuant, parcă punînd între ghilimele „Andrei al meu", Dobre se strîmbă ca apucat brusc de durerea de măsele. Sînt constrîns s-o fac, însă, pentru că expresia lui nu i-a scăpat lui Marelli. Care era absolut sigur, în ce-l priveşte, că nu e dentist, deci...

— Well! Bani din „piatra seacă"? Este vorba de o rocă deosebită?

— Cum adică rocă, caro signore?

— Rocă, minereu. Fierul se scoate, să zicem, din limonit, sau magnetit. Ce minereu numeşte Mister Dobre „piatră seacă"?

— Ah, nu, signore! N-aţi înţeles! E o vorbă românească, aşa, un proverb, acolo: A scoate bani din piatră seacă înseamnă a face bani din ceva care se aruncă. Asta-i specialitatea lui Andrei al meu. Zice că acum, cu criza, e o crimă să arunci un deşeu, mai ales în chimie. Că poate fi folosit să scoţi din el ceva. Care se vinde pe bani.

— It's splendid, mister Dobre! Wonderfull! Minunat! Astăzi, cei mai puţini oameni în occident sînt exact spe-

---

* Jur că gafele sintagmatice îi aparţin lui Marelli! (Dixit mai tîrziu Anton, să disculpe autorul.)

cialiştii care scot bani din „piatra seacă"! Am putea face nişte afaceri . . .

— Păi tocmai de asta spuneam „degeaba, signor Marelli"! Andrei al nostru vrea să-i scoată în România, nu în străinătate.

Ah, cîtă dezaprobare mirată, cîtă compasiune pe faţa lui signor Marelli!

— Adică să facă bani pentru stat, nu pentru dînsul? Nu pentru dumneavoastră, belissima signorina? Care aţi arăta superb într-o Lancia super-sport decapotabil tip 1980* gonind spre albastrul mării la Chioggia . . .

— Chestie de optică — intervine nonşalant Dobre — şi la Cap Aurora „Marea Neagră e albastră", zice un genial text de muzică uşoară . . .

Jeny nu se leagă de genial (dovadă că nici chiar geniala muzică autohtonă n-o mişcă pe această fină cunoscătoare), altceva o face să răbufnească.

— Chiar că a mers, vara trecută, să mă dau jos în rochie de seară dintr-un ARO la „Perla Mării". Portarul se uita la mine de parcă i-aş fi înfundat gura cu agrişe . . .

— Şi crezi, cara mia — Dobre dixit, cu un accent de milioane! — crezi, cara mia, că după mare te-ai fi urcat într-o Lancia super-sport pe drumul oierilor, pînă sub Cindrel?

— It's splendid! Păltiniş, Cindrel — it's Munţii Cibinului, right? Minunat. Am văzut un documentar color la Roma. Splendid!

— Pe naiba splendid. O pustietate oribilă! Nici tu cabană, nici tu o bere, ceasuri întregi de drum pînă la Oaşa ori pînă la Obîrşia Lotrului pentru o bere!

Hotărît, Dobre se şi amuză:

— Dacă ai vrut — pe munte! — nu tu apă de izvor, ci bere! „Ehe, apa dă viaţă lungă, nu alcoholu'" — cum zicea moş Toma . . .

— Care moş Toma, soro?

— Ce, nu mai ţii minte? Baciul ăla cu (maimuţărind-o): „vai, baciule, ce caş dulce aveţi! Îi puneţi zahăr, nu-i aşa?" „Ba! că nu-i punem. Şi nici pă oi nu le lăsăm să-l sare,

---

* Mică eroare de topică: probabil că, mai atent, Marelli ar fi plasat „decapotabil" după „tip 1980".

să nu vi s-aplece". „Cum adică să-l sare, baciule? Nu se poate!" „Ba! Că să poate! Ia mulge 'mneata o oaie și nu-i ține sama, că-ndată-ț' sară căcărează-n șiștar. Iac-așa!"

Marelli rîde dezlănțuit*, Jeny s-a burzuluit:

— Andrei, ești nesuferit... Toată seara te-ai legat numai de mine, parcă... Nu se face, față de o persoană străină, ca signor Marelli! Ce-o să creadă?

— Nothing, nothing, no problems! Nu vă faceți probleme, signorina, și iertați-mă că am rîs. Mi-am adus aminte de o pățanie identică din Calabria, absolut identică. No problems, ce să-i faci! Ciobanii-s ciobani peste tot. Absolut identici!

Dobre mormăie un „Mdaaa" politicos, convențional și rotund ca o placă trunată pe care să schimbe direcția „conversației", (și ea în acest stadiu, cam învîrtindu-se în gol, spre trecerea timpului). Deci...

— Mdaaa... (Apoi după o pauză): n-aș vrea să fiu indiscret, și mai cu seamă pornind de la o supoziție care s-ar putea dovedi eronată, dar am impresia că negocierile dumneavoastră cam întîmpină oarecari dificultăți...

— Eh, de data asta, așa se pare... Ni se pretind cantități neașteptat de mari, și mai ales ni se pretinde să le livrăm după un calendar cu termene puțin prea strîns eșalonate.

— Bine, dar așa ceva ar trebui să vă bucure?!

— Well, înțeleg cum gîndiți: „Acum, cînd atîtea uzine își închid în Occident porțile — și Italia nu face excepție, criză, conjunctură economică slabă, comenzi puține — noi vă oferim o comandă fermă, puteți da de lucru la oameni, și nu pe două-trei zile, ce nu vă convine?" Right?

— Mda, cam așa. Dacă aș fi în locul celor de la *Parfum de April* aș trage concluzia că s-ar putea ca posibilitățile *Sintesei di Norte* să fie ceva mai modeste decît par la prima vedere...

Nobil, signor Marelli, în zîmbetul lui reprobator! (Păcat că subit, un strop de agresivitate îi alterează blazonul):

— Dar că, în ciuda conjuncturii, *Sintesa di Norte* poate avea mai multe comenzi decît de obicei — nu v-ați gîndit? Sau să zicem că, pur și simplu, știind că aveți neapărat

* Aici s-au economisit două rînduri de ha-ha-ha etc.

nevoie de uleiurile noastre eterice, am vrea să „umblăm" puțin la prețuri — de asemenea nu v-ați gîndit?

— Ba da, ba da, mister! Numai că sînteți constrînși să „umblați" la preț pentru că s-a rotunjit, e drept nu mult, și costul materiei prime. Și cum și muncitorii dumneavoastră vreau ceva mai mulți bani, să facă față inflației, încă nu știți dacă vă va da mîna să vindeți — undeva, la jumătatea drumului dintre cele două prețuri din negocieri, al românilor și al dumneavoastră...

— Indeed? Chiar așa, credeți că prețul de mijloc ne-ar forța mîna? Cum de ați reținut tocmai o asemenea ipoteză?

— Păi, să vedem cum stăm cu celelalte. Prima: ziceați că ați avea prea multe comenzi. În cazul ăsta ați plasa cîteva din comenzile mai mărunte concernului mamă, *Monte Catini*. Ca să păstrați comanda sensibil mai mare și care vă asigură lucru pe mai lungă durată — cu alte cuvinte, comanda românească. Mai ales că știți — îi vor urma probabil și altele, e în stilul întreprinderilor românești să-și cultive bunii parteneri din străinătate. Dar pe dumneavoastră nu vă încîntă să apelați la *Monte Catini* pentru a executa în numele dumneavoastră parte din comandă — pînă, să zicem, vă mai extindeți — fiindcă fiscul o să-și bage nasul (nu sînteți oficial „puiul", sucursala lui *Monte Catini*, deci vrea impozit pe cifra de afaceri). Și iată cum, fără să vă constrîngă *Monte Catini* ci fiscul, ați fi forțați să revizuiți prețul inițial din ofertă. Și iată cum și ipoteza posibilităților financiare tot acolo ne duce...

— Well, sînteți grozav, mister Dobre, recunosc. Recunosc și regret tonul ușor ironic de adineaori. Aveți o perspicacitate în fața căreia mă înclin, și în fața căreia, pentru plăcerea de a vă avea coleg la *Sintesa di Norte*, cecul acesta obez ar face cu dragă inimă o cură de slăbire. Mai meditați...

— O clipă, domnule Marelli, nu mi-am sfîrșit raționamentul. E drept, n-am amintit nimic de concurență, ca factor care complică datele problemei, dar n-are a face. Altceva: am impresia că o revenire asupra prețului inițial din oferta dumneavoastră nu-i va face deloc fericiți pe cei de la *Parfum de April*...

Domnul Marelli e grav și mîhnit, dacă nu chiar un pic lezat:

— Mai înainte, mister Dobre, mi-am cerut scuze că folosisem un ton care putea trece drept ironic. Am făcut-o din respect pentru dumneavoastră și nu pentru a vă da prilejul să mă luați în zeflemea.

Dobre, tot grav, dar ritos:

— Atunci e rîndul meu să-mi cer scuze pentru că nu m-am făcut înțeles. Luați spusele mele strict textual: deh, colegii de la *Parfum de April* sînt — hm! recunosc, puțin cam... comozi, drept pentru care — parcă-i văd! ce indignați ar fi dacă i-ați obliga să ia totul *d-a capo al fine*, adică apucă-te și vezi ce alte firme europene producătoare de uleiuri eterice ar fi dispuse să-ți vîndă, caută, sondează terenul, alt rînd de corespondență, tratative, altă osteneală — cu toate că, mă rog, la o adică și chimia germană și engleză stă bine în uleiuri eterice și tot atît de bine ca dumneavoastră cu conjunctura...

— Good, good, I understood. Nu-i greu de înțeles, numai că atîția altă, altă, altă înseamnă timp și the time is money, cum zicea Shakespeare, în timpul crizei. Pînă cauți și găsești alt parterner... Ce faci cu producția? *Parfum de April* nu poate sta...

„Și asta-i drept, gîndește Dobre, nu poate sta", „Nici eu nu pot sta așa, la infinit, gîndește Jeny, cînd orchestra asta afurisită îi trage așa de strașnic cu *About a Flirtation*", drept pentru care Jeny a noastră (?!) nu se mai mulțumește cu fredonatul și erupe:

— Ce Dumnezeu, doar n-o să faceți toată noaptea politică! Ați uitat că aveți la masă și o lady?

Marelli ridică mîinile și rîse, privindu-l pe Dobre:

— O.K., o lady are totdeauna dreptate! Și dacă mister Dobre n-are nimic împotrivă, o să încerc eu, domnișoară Jeny, să vă ofer o reparație, (întoarcere cu plecăciune, spre Jeny): Dansați, cara signorina?

Înainte de a termina, cara signorina era deja în picioare:

— Con piacere, caro signore! Sper că nu ești gelos, Andrei...

Dobre protestează grăbit parcă temîndu-se ca nu cumva Jeny s-o ia în serios:

— Nici pomeneală, nici pom...

Cam atîta mai ajunge pînă la Jeny din a doua negație, care (Jeny) acum e departe și își rezervă timpanele exclusiv absorbției decibelice. La marginea platoului de dans, înainte chiar de a sfîrși întoarcerea spre Marelli, intrase perfect în ritm. Perfect înseamnă că pusese la contribuție fiecare din cele 180 de grade ale întoarcerii, pentru a introduce succesiv în mișcare cîte ceva din sine: umeri, brațe, antebrațe, încheieturi, palme, degete, mijloc, coapse, genunchi, pulpe, glezne etc., etc., etc. și fiecare etc. trebuie văzut în savantă translație ritmică pe plan tridimensional. Capito? Perfectamente! Numai că Marelli, după cîteva elastice pas-pas de acomodare, nu se mulțumește doar cu o percepție vizuală (extrem de apropiată — cîțiva centimetri abia: e sîmbătă seara, lume multă, loc puțin) și profită de împrejurare ca să-și înlănțuie partenera. Cu puțină abilitate, reușește să se strecoare printre cîteva perechi, mai spre interiorul rotondei. Jeny se pare că nu observă, pentru că e complet acaparată de melos. Nu doar absorbită. Participă. Fredonează. Foarte aproape de urechea lui Marelli. Asta pînă se întrerupe chicotind:

— Hi-hi-hi... Mai dansăm signore, ori ce facem?

— Orice?!

— Las-o moartă! Dansăm, sau nu mai dansăm?

— Sory! Cum adică, pardon, nu dansez destul de bine?

— Ba chiar prea bine. Numai că mîna aia prea se plimbă pe la spatele meu...

— Well, s-o plimb pe spatele giovanellei de alături? N-are farmec. Nu se compară cu spatele dumitale! Well, păi asta-i una din minunile dansului: să simți cum ritmul însuflețește fiecare delicios contur sub palma ta...

— O fi, dar ce te faci dacă-l însuflețește și pe mister Dobre pînă începe să-l mănînce palmele?

— He, he! (Neîncrezător): Se-ntîmplă să aibă mîncărimi și șoarecii de bibliotecă?

— Mai știi? Dar nu ești prea amabil cu (ironic): mio caro Andrei...

— Ai dreptate — e totuși simpatic... Mai bine să mai punem cîteva perechi între el și noi... Acum e all right?

— Mă rog, ol raid... Hi-hi-hi! Ei, nu zău! Mă gîdili... Nu te supăra, dar cînd simt o răsuflare caldă pe gît...

— Well, tot așa gîdiloasă e și Brigitte Bardot. Numai

că face piele de găină. Pe cînd tu, cara mia Jeny, ai o pieliță... Și sîni. Sîni ca lumea! Să-i simți pe piept, pe cînd la...

— Eeei, las-o moartă! Te pomenești c-ai dansat și cu ea!

— Ești naivă, baby! *Monte Catini* i-a finanțat un film. Și la recepția de înființare a *Sintesei di Norte* a dansat de mai mare dragul. Adică de dragul unei mici atenții de 1000 de dolari pentru participare.

— O mie? O mie de dolari?

— Of corse, piccolo amore. Dolari, nu lire — spaghetti. Bunăoară tu, Jeny, mio amore. Nu ești star de cinema, n-ai faima ei, dar tot ai lua la o recepție o primă de participare de patru-cinci sute de dolari. Nu-i prea mult, dar e-aproape jumătate prețul unei mașini. Știi că semeni teribil cu ea?

E prea mult pentru Jeny. Se oprește și dacă ar fi destul loc, probabil și-ar pune mîinile în șolduri. Oricum e nostimă cînd maimuțărește:

— Știi ce, *Gi-or-gi-o mi-o?* Mai toacă-mi verzi și uscate și pe-altă temă. Capito? (Brusc, aproape plîngăreț): Ori crezi, că nu sînt și așa destul de amărîtă? (Sesizează că s-a făcut tăcere): Uff, bine că s-a terminat și dansul ăsta! (Știe că o prinde bine „un strop de mișto"): Hai, *Giorgio mio,* hai să mergem. Altfel caro Andrei o să creadă că mă tot mulezi pînă faci alta din mine.

— Well, well, ce n-aș da să pot face caro amore, alta din tine!?!

Și profitînd de tremolul prelung cu care un trompetist tînguie à la Nini Rosso primele acorduri din *Ballata della tromba:*

— Hai să-l facem și p-ăsta. Îmi plac la nebunie slow-urile sentimentale.

— Te pomenești că-i fi vr-un sentimental!

— Why not, baby, de ce nu? Cînd strîngi în brațe un trup care se face din instinct geamăn cu al tău...!

— Giorgio! (Pauză. Iar chicoteli, iar pauză apoi continuă): Mio tresoro! (ironic): Te pomenești că ți-am căzut cu tronc!

— Well, vezi ceva să-mi cadă mai bine?

— Uel cu lî de la las-o baltă! Nu ți-a mers cu sfîntu Mituș aia de (o imită): „Predescu, ELENA PREDESCU!" și ce ți-i fi spus ca băiat deștept ce ești? (imită și into-

nația cîntată a lui Marelli): Well-well-well, dăm cu zaru și la Jeny, încercarea moarte n-are!

— Well, Jeny scumpo, ești bijuterie. În priză! Mansarda îți funcționează la 380. Și-acum ascultă-aici: sînt de trei săptămîni plecat de-acasă. E bine?

— E bine!

— Buuun! Predeasca s-a purtat excelent. A făcut tot ce-a putut ca negocierile să meargă cît mai bine. Și ce mi-am zis? Că e-o chestie de cherestea să-i arăt că firma are obraz subțire. E bine?

— O fi!

— Buun. Și ce mi-am zis? Hai să-i dăm o amintire din partea firmei, o mică broșă cu peruzele. O să-i placă: lucrătură veche, stil florentin, ce mai! Firma are de unde! Numai că zice ea: „Nu pot primi, mi-am făcut numai datoria..." Îmi dau cu ideea că o fi crezînd că vreau s-o mituiesc. „La noi așa se obișnuiește, îi spun, dai un stilou, un ac de cravată, o broșă — mă rog, un fleac, acolo — la orice colaborator care se arată amabil, există chiar un fond pentru asta". „La noi nu se obișnuiește, dimpotrivă. Mulțumesc, nu pot primi". Hai s-o iau altfel, s-o fi supărat, o fi fost amabilă pentru altceva — de! oamenii se mai simpatizează și așa, de la prima vedere...

— E bine?

El, jignit:

— Mă lași să termin, ce naiba?

Ea, fals concesiv:

— O.K.! dă-i drumu', descarcă-ți sufletelul întristat...

El, după ce ezită o clipă:

— Well, atunci îi spun că se mai întîmplă să se simtă omu' al dracului de singur într-o sîmbătă seara, că se bucură dacă are cu cine schimba două cuvinte, că o rog să primească broșa aia de la mine, nu de la firmă, pentru plăcera de-a ne fi zîmbit o clipă, cîndva, într-o seară...

— Și ea — de lemn tănase! Condoleanțe!

El, mieros:

— Reciproca, my love. Așa... ca-ntre pățiți!

Ea, oprindu-se și mimînd mirarea:

— Reciproca? Eu — pățită? Ce vrei să spui?

— Take it easy, ia-o ușurel, darling! Păi nu v-am filat eu vreun ceas, pe tine și pe caro Andrei?

— Ei și?
— Și se vede de la o poștă: v-ați cam plictisit, porumbeilor! Nu mai ține: chestie de timp . . .
— Aiurea!
— Ascultă ici, la mine. Cavalerul mai ezită, că de — e cavaler. Da'ntr'o bună zi îți zice el dulce (Marelli fredonează pe cunoscuta arie din Künneke, *Un dor de ducă mă poartă mereu):*

Frumoasă domniță, cu bine te las,
Bun rămas, draga mea, bun rămas,
A fost pentru-o clipă un simplu popas,
Bun rămas, draga mea, bun rămas . . .

Ea, de data asta neprefăcut furioasă:
— Adică ți-nchipui c-o să-mi dea papucii el mie, nu eu lui? Află că încă nu s-a născut el ăla de să-mi spună „Adio și n-am cuvinte". Cînd văd că vine vremea, ăsta-i dreptul meu, rezervat . . .
— Stai așa, signorina, nu lua foc. Foarte bine că ai personalitate! Vreau să zic că văzînd cum stau lucrurile și că „scumpii" noștri prieteni se cunosc, am aranjat în așa fel lucrurile ca să ne cunoaștem și noi doi . . .
— Numa' așa, de-amorul artei, și ca să ne plîngem un pic pe umăr, ai?
— Chestia te implică al dracului dacă ți-arăți tot timpul colții și te tot dai la mine, eu care nu ți-am făcut nimic.
— Las-o moartă, n-am nimic cu tine.
— Păi tocmai asta-i, că n-ai nimic . . . Dar nici nu lași omul să spună și el, acolo un cuvințel, să creeze un pic de atmosferă, s-aibă și el prilejul să se-arate un pic drăguț.
— Paregzampl?
E rîndul lui Marelli să se oprească un moment din dans, pînă scoate ceva din buzunar.
— Uite, vezi broșa asta?
— Broșa cu peruzele! Ce frumusețe! (Nevenindu-i a crede): Și p-asta n-a vrut s-o primească?
— Exact. Ți-ar place?
Ea ambiguu:
— Hm! . . . Depinde . . .

— N-are importanță. Tot nu ți-aș da-o.
Ea, ofensată, deci ostil:
— Mă rog... Nici nu ți-am cerut-o!
El bagă broșa la loc în buzunar și scoțînd mîna, o deschide brusc sub ochii ei:
— Dar de asta ce zici? Lucrătură venețiană, secol optîșpe...
— Dumnezeule, cinci rubine! Și ce mărime!
El, cu modestie:
— Numai patru: ăl din mijloc, mai dolofan, e ametist. Îți place.
— Mai întrebi? Da' ce contează...
— Păi contează, că-i a ta, Jeny!
Ea, confuză, surprinsă, nevenindu-i a crede:
— Ooo! A mea?...
— N-am vrut să ți-o dau p'ailaltă, ca să n-ai impresia că-ți dau ce-a refuzat Predeasca.
— Și-i chiar veritabilă?
— Well, du-te la toaletă și-ncearcă: tragi cu rubinu, pe marginea oglinzii, și vezi dacă lasă urme...
— Așaaa! (Apoi se-ncruntă puțin, brusc bănuitoare:) Și ce-mi ceri în schimb?
— Mai nimic. Să nu te mai zburlești ca un arici și să-mi zîmbești un pic. Face bine la frumusețe.
Ea, incredibil:
— Numai atît?
— Just right! Numai. Eventual, spui mulțumesc.
— Mille grazia, Giorgio. Mille grazia. Oh, e-o minune!
El zîmbește privind-o magnanim în ochi, ea se înalță pe vîrful picioarelor și-l sărută grăbit pe obraz:
— Încă o dată, mille grazia Giorgio!
— Mersi și eu, darling, pentru sărut. Cam prea lîngă ureche, dar merge. Mai ales dacă-mi mai dai unul ca lumea, dulce...
— Ești nebun? Ce-ai vrea altceva aici, în public? Stai să-mi prind broșa sub guleraș, n-am chef să-i dau explicații lui Andrei.
— Mai bine lasă-mă pe mine s-o prind. Așa-i O.K.!
— Nu-mi vine-a crede: mi-o dai așa, de fantezi!?! Ca să-ți spui drept — sau ești un extraordinar, cum nu-ntîlnești al doilea în viață, sau un fraier fără pereche.
El rîde, apoi fără să-și ia ochii din ochii ei, persuasiv:

— Optez pentru prima variantă. Da' ca să vezi că nu sînt fraier, îți spun verde-n față că mi-ar cădea al naibii de bine să te strîng în brațe noaptea asta nu așa, țopăind, ci la tine. Pe deasupra ascultînd ultima oară benzile alea nebune-nebune de la radiocasetofonul (Tobishi! Stereo!) pe care-l am în mașină. Zic ascultînd ultima oară, pentru că ți l-aș lăsa ție, de amintire..

Ea oprindu-se din dans iarăși, ca speriată:

— Ce vorbești? (Și protestînd teatral): Doamne ferește! Nu se poate!

— Ascultă, fetițo: adevăru-i că-mi placi ceva mai mult decît îți închipui. Mai clar: îmi placi nu așa, numai pentru o noapte, să fim bine-nțeleși. De-aia n-ar fi rău să stăm un pic mai serios de vorbă și — pricepi! — mai în largul nostru, nu aici.

Ea ezită, știe că nu se face să zică da, ori poate ezită încă sincer, nu formal:

— Și Andrei?

— Andrei, Andrei! (În glasul lui se simte agasarea): Parcă n-ai ști la fel de bine ca mine cum stau lucrurile. Că-i numai chestie de timp, ce mai calea-valea. Mai bine ia zi, ați venit cu mașina lui Andrei, nu?

— Nu, că n-ar fi putut bea un pahar...

— All right! Atunci mă ofer să vă duc eu acasă, în poartă te tîngui un pic că ai migrenă, că mori de somn — eu îl duc pe Andrei, și mă întorc la tine. Așteaptă-mă cu o cafea imperială, să ne limpezim bine mințile, o să avem amîndoi nevoie cît stăm de vorbă. O.K.? Dar cum te găsesc cînd mă-ntorc?

— Etajul doi, apartamentul șapte, pe dreapta.

— Well! Cred c-am obosit un pic, așa că hai să ne-ntoarcem la masă.

În drum, Jeny fredonează (semn de secretă satisfacție) melodia cîntată în continuare de orchestră — *My Ocean of Fantasy*. La masă, se așază făcîndu-și vînt cu șervetul:

— Oh, dar știi c-am obosit!

Andrei o măsoară neîncrezător:

— Zăăău? Eh, se mai întîmplă! Și dumneavoastră, domnule Marelli?

— Thanks, mai mult însetat decît obosit. La mulți ani, mister Dobre, și să fii iubită, signora Jeny!

Ia şi Andrei cupa cu un „Mulţi ani, şi succes pe luni“, iar Jeny se mulţumeşte cu un „Auguri!“ cochet. Beau toţi, în cupe nu fusese prea mult, Marelli ridică sticla din frapieră — dar constată că e goală.

— Excelentă şampania asta. Parcă ar mai merge o sticlă, ce ziceţi?

— Ştiu şi eu? Nu e prea tîrziu?

Dubiului lui Andrei îi „vine în ajutor“ Jeny:

— Eu n-aş mai bea. Nu ştiu de ce, dar mi se pare că fac o migrenăăă... (Cască reţinut chipurile, dar demonstrativ.) Şi mi-e şi-un somn! Noaptea trecută n-am prea dormit. Mai bine să mergem...

Marelli profită de apropierea ospătarului:

— Hello, garçon!

— Cu ce vă pot servi?

— Please, drăguţă, mai întîi ia cecul ăsta de 250 de franci — vezi că-s elveţieni! — şi schimbă-l în lei, pe urmă...

— Imposibil, domnule (îl întrerupe ospătarul respectuos), pe lîngă că n-aş putea-o face eu, vedeţi — e tîrziu şi biroul nostru de schimb s-a închis acum o oră...

— Bine... dar trebuie să-ţi achit consumaţia!

— Locuiţi la hotelul nostru, nu-i aşa?

— Of corse, drăguţă, sigur că da!

— Atunci să fac o notă de plată adiţională, pentru recepţie, şi o achitaţi după schimbarea cecului.

— Well, trece în contul meu consumaţia de la ambele mese.

Andrei Dobre intervine hotărît:

— O clipă, domnule Marelli, nu se poate: sînteţi invitatul meu, aşa că tot ce s-a consumat aici la masă îmi revine mie. (Către ospătar): Ai pregătit nota de plată?

— Da. Uitaţi-o.

— Aşa... Poftim, ţine...

— Mulţumesc, şi mai poftiţi pe la noi!

Pe figura lui Marelli, o mîhnire neputincioasă îşi dispută întîietatea cu un regret de bon ton. Învingătoare iese însă, potrivit manierelor unei perfecte curtoazii, speranţa:

— Mister Dobre, vă rămîn extrem de îndatorat. Iar dumneavoastră îmi rămîneţi mie dator cu o revanşă. Dacă

nu luni, atunci probabil pe miercuri — ce ziceți? Îmi dați numărul de telefon și...

— Nu știu dacă voi fi liber... lăsați, domnule Marelli, munte cu munte se întîlnește dar mite om cu om... (rîzînd): Rămîne pe altă dată. Poate-n Italia...

— You see, mister Dobre, vedeți dumneavoastră, mi-ar părea rău să amînăm așa, sine die, plăcerea de a mai schimba cîteva cuvinte. Ca să fiu sincer, am impresia că aș putea să „fur" cîte ceva din ideile dumneavoastră economice: aveți o conversație, cum să spun, foarte stimulatoare. Cît despre Italia — well! Ce mai! — v-ați convinge că pot fi o gazdă deosebit de îndatoritoare... În sfîrșit, n-are rost să anticipez. Veți vedea. (Schimbarea de ton, așa cum cere o subtilă trecere de la mai-mult-ca-posibilul optativului, la foarte-probabilul imperfectului indicativ.) Parcă signorina Jeny spunea că nu sînteți cu mașina. Permiteți-mi cel puțin să vă duc acasă cu a mea.

— N-are rost să vă deranjați. Luăm un taxi. Legile noastre sînt foarte severe cu cei care conduc sub influența băuturilor alcoolice.

— Aproape că n-am băut deloc. Tot aveam de gînd să mă mișc puțin.

— Aaah! mi s-a făcut somn. Hotărîți-vă odată!

*

Acasă la Jeny. Ca fundal — o melodie de muzică pop foarte sincopată, foarte sentimentală transmisă de radiocasetofonul dăruit acesteia de Marelli.

— It's splendid. Este, darling? Stai așa, să mai pun odată banda asta. Iubito, dacă vinzi radiocasetofonul — cum te sfătuiesc —, păstrează caseta asta. Aș vrea ca în Italia, cu melodia asta să mă întîmpini, cînd o să vin la vilișoara ta de la Chioggia. Aaah! Mare albastră, un soare nebun, palmierii foșnind sub briză, tu pe terasă, zîmbindu-mi, și briza lipindu-ți de trup neglijeul — unul mult mai transparent decît ăsta de-acum...

— Chiar așa de mult îți plac, mio caro?

Marelli oftează, se trage și el puțin înapoi, pentru un mai potrivit unghi contemplativ:

— Eeeh! Ce să mai vorbim! Te poți lăuda cu o chestie rară: nu mi s-a mai întîmplat să întîlnesc o femeie care

să mă facă să simt că nu mă mai pot lipsi de ea — și asta chiar și imediat *după* ce am cunoscut-o . . .

Rîde gîlgîit Jeny și se lasă molatic pe o parte, rezemîndu-și umerii de căpătîiul înalt, capitonat și el în mătase albastră, a sofalei. Cu stînga își aranjează șuvițele părului lung, blond, își adună genunchii la piept (mișcare gen „cam așa arată niște coapse fără cusur arcuite"), rîde gîngurit: „Ei, lasă, mă și faci să te cred!. . ." apoi culcă lent piciorul drept pînă lipește flancul genunchiului strîns, pe suprafața sofalei. E de fapt în continuă și foarte lentă mișcare, stil „imagine filmată cu încetinitorul", totul trădează studiu și exercițiu în fața oglinzii pentru a scoate maxim efect din reliefarea ritmică, mereu alta, a curburilor, a nuanțelor cromatice — auriul părului, caramelul pielii mate și rozul carnației, toate subliniate de fondul mătăsii albastre.

Marelli înțelege și se pretează jocului, afectînd o umbră de gelozie:

— . . . Mă întreb dacă mai are rost să te angajez pentru *Sintesa di Norte*. N-ar fi mai bine să te păstrez numai pentru mine? Well?

— Hi, hi, hi, de pe acum gelos, mio carissimo?

— Why not? De ce nu? Și mă întreb: de ce nu-i și caro Andrei?

Ea rîde cu un rîs gutural, foarte jos, execută lent o rostogolire completă care o duce pînă la el, o lipește de el ca să-l privească de aproape, în ochi, ca să-i atingă (gest tip tandrețe aleasă, nuanța numărul trei) pleoapele cu arătătorul:

— Probabil pentru că nu știe să privească. Există și o artă a privirii, nu-i așa? Trebuie să știi cînd și mai ales *cum* să privești ce-ți oferă numai ție viața. Că nu oferă numai (îl imită pe Andrei): „fenomene de marketing" . . .

Îl privește încă o clipă fix, apoi îi atinge cu arătătorul (unghia lăcuită „sidef corail Rubinstein") vîrful nasului, alunecînd din îmbrățișarea schițată de Marelli.

— Hai, mio carissimo, scoală-te, pune-te puțin la punct, lasă-mă și pe mine să mă îmbrac. Că din moment în moment poate pica Andrei.

— Weeell! Dacă trebuie . . . Te mai întreb o dată: ești sigură că o să meargă . . .

— Cred că da. Am eu motivele mele. Dar vezi, te rog, iubitule, să nu bănuiască nu știu ce intimitate între noi...

— What's dona mater? Mie-mi spui, ce naiba? Am eu grijă, așa cum ne-am înțeles. Dar cu prietena ta, Adelaide, și cu prietenul ei — cum ziceai că-l cheamă pe tehnicianul ăla dentar? Nick?

— De la Nicholas. Nicolae Klein. De ăștia sînt sigură mie la sută.

— Chiar așa?

Jeny întîrzie intenționat să răspundă. A adunat articolele de lenjerie risipite pe jos, pe un fotoliu, perinile de pe covor. La distanța optimă unei imagini de ansamblu, dovedește că tot artă e și să faci să lunece cu grație mini slipul în sus, de-a lungul picioarelor întinse, să te cabrezi mult pe spate, cu brațele ridicate, pentru a lăsa să alunece peste cap iluzia transparentă de cămașă de noapte — o iluzie care nu atinge marginea de sus a străveziei păreri de slip, în sfîrșit să te apleci, dar nu expunîndu-te din flanc, ca să culegi halatul. Odată îmbrăcată, se lasă într-unul din fotoliile de lîngă măsuța joasă, ridică sprîncenele: „Ei, ce-ai încremenit așa?" (deși știe de ce a încremenit) „Nu te îmbraci odată?" Își aprinde o țigară, trage adînc din fumul Kentului. Gesturi afectate — s-a terminat cu arta, gîndește el, oftînd ușurat, și începe să se întrebe: „Ce ziceai de kleine, schöne Adeline?"

— Nu-i chiar kleine, iar schöne e la modul deutschische — mă-nțelegi. Aaa, da' e o fată de viațăăă... a-ntîia! Știe ea pe ce lume trăiește. Că n-o fi fraieră!

Accentul cu care articulează mă-nțelegi... de viațăăă... fraieră... zgîrie răgușit timpanul cu o schijă vulgară și el constată iar, plictisit de data asta, că la ea se termină cu arta îndată ce cască gura. Cu glas tare:

— Și-i în amor mare, mare cu dințarășul?

— Aiurea. Amor mare a fost acu' vreo cinci ani. Amor nebun, auzi tu? Nebun, ce mai! Închipuiește-ți că l-a făcut și ea tot pentru un italian.

— Nu mai spune! Și?

— E! ... Și! Tipu' — prea mișto, prea a-ntîia pentru ea — avea chef de distracție numai. A dus-o ușurel cu cobza, Toni avea un papagal nemaipomenit — nu te superi, iubițel? Mai casație ca al tău — nu te-ai supărat, amore? Tu ai alte părți mai tari...

— Ei, asta-i bună! Şi?

— Şi mai tu două săptămîni la mare, mai tu două-trei rochiţe de la şop (şic, de să-ţi vină rău nu alta), mai tu un tranzistor cu ceas, pe urmă un an de vederi şi de „las' că te iau cînd termin cu divorţu'". Pe urmă încă o vizită de alte două săptămîni şi-un medalion cu el pozat rîzînd dulce înăuntru — şi gata. Măgaru', nici la scrisori nu i-a răspuns. Şi ce scrisori! Cîte două pe săptămînă, scrise de un student în italiană după o carte franţuzească cu epistole de-amor să leşini nu alta. Cu atîta s-a ales Adeline, că s-a mai culturalizat şi ea cu studentul — c-o punea să-i facă bezele proaspete, îi plăceau calde, cu rom Jamaica şi cafele la gheaţă... Şi ce fată! N-ai văzut la telefon, cînd i-am dat de-nţeles că-i rost s-o-ntindem, cum s-a prins? Motor la primu' sfert de manivelă! Iar tontu de Nick nu-i iese din vorbă. Ha-ha-ha! Face ce vrea cu el! Da' chiar o să-ţi vină uşor să-i aranjezi şi pe ea, şi pe Nick?

— No problems, mio tresoro! Deşi un pic mai aşa şi-aşa o să fie cu ea. N-o pot aranja chiar ca pe tine. Tu eşti tu, mio amoro, capito? Da' o secretară-dactilografă acolo... mă-nţelegi! Cu Nick ăsta o să meargă mai uşor, şi la cabinetul stomatologic de la *Sintesa* e nevoie de tehnicieni. Cu ce-o mai lucra pe la dentiştii particulari, scoate el banii.

— Auzi, tu, mai că nu-mi vine-a crede! Abia aştept să mă văd joi, tot la ora asta! Cît e-acum? 4 şi unşpe dimineaţa? Peste trei zile. Joi ziceai c-ajungem?

— Joi, amore mio, Joi, belissima!

— Nu-mi vine-a crede — eu şi vilă la Chioggia! Chiar o vilă, Giorgio scumpule, nu glumeşti? Să se facă aşa cine minte?

Adică să se facă zgîrci ca arătătorul ei, înţepenit cîrlig din mijloc. Ridică şi el arătătorul stîng la fel frînt:

— Să se facă. Păi bine, carissima, nu ţi-am arătat cît se poate mai de-a dreptul? Uite-aci reclama şi fotografia din revista „Oggi": nu minte! (Citeşte pe tonul „care mai ia neamule marfă de-a-ntîia"): „Una picola villa bellissima sul borde della mare Adriatica con una celestina spiaggia" — adică plajă, uite-aici, şapte zeci şi cinci de milioane înseamnă treizeci şi şapte de mii de franci elveţieni. De pe-acum ai puşi de-o parte, în cecuri, douăzeci de mii

— pentru moment, c-aici în România, nu-ți pot da mai mult. Trebuie să recunoști că pentru cei cinșpe mii de lei ai tăi merită să ai o vilă la Chioggia! Bineînțeles, numai dacă-mi rămîi fidelă, mio tresore! Altfel . . . atentione! Io sono geloso come Otello! Nu-mi dai un picolo baccio? Numai un sărut . . .

Ultimele trei puncte trebuie dublate . . . . . ., pentru că peste ele se suprapune triplul țîrîit al soneriei* care o face pe Jeny să țîșnească din fotoliu:

— A venit Andrei. Ce-o să zică văzîndu-te aici, la ora asta?

— O.K., nothing. No problems! Ai să vezi: un mic șoc pregătește psihologic terenul pentru problema de fond:

Pătratul ușii e negru (mă rog, dreptunghiul) și pe fundalul acesta lumina cade în plin pe fața lui Andrei oprit de surpriză în prag. Nimic de făcut: nici un pictor n-ar putea scoate ceva estetic din două accente circumflexe (sprîncenele lui Andrei) înscrise în oul albinos al feței, înscris în dreptunghiul negru**. — deci altfel scena e de efect:

— Domnul Marelli? Aici? La patru dimineața?

— Well . . . cum zice proverbul dumneavoastră — cine se scoală de dimineață . . .

— Da, văd că ați ajuns departe . . .

Jeny, de teama unui scurtcircuit prin supraîncărcarea rețelei, se lipește tandru (adică încearcă) să pună tensiunea „la pămînt". Adică încearcă și să se lipească de brațul lui Dobre:

— Andrei, iubițel zbîrlit, lasă prostiile. Ți-am spus la telefon că-i vorba de o mică afacere. În definitiv, nu poți discuta ceasuri la telefon, nu? Ai adus banii?

Ziceam că Jeny încearcă, fiindcă nu-i merge: Dobre se degajează, îndepărtează, eschivează îmbrățișarea înainte de a scoate din buzunar (altfel nici n-ar fi putut-o face!) un teanc de bancnote.

— Poftim. Și cu asta, basta! Nu vă mai deranjez. Adică sper să nu ne mai deranjăm reciproc, Jeny.

---

* Care oricum ne scutește de descrierea unui sărut (și el oricum) convențional.

** Care se crede Gheorghe Chirică (atît de tînăr și deja Giorgio?!) deci care se crede, n-are decît să încerce!

Dar Jeny se face că nu vede banii întinși.

— Ce-o iei așa, anapoda, iubitule? Stai să-ți explic...* Altfel ce-o să creadă signor Marelli, despre mine? Dacă mă tratezi așa, ca pe-o... Aoleooo! Stai că dă-n foc cafeaua! (Din fugă, spre bucătărie, aruncă): Ți-am pus de cafea, ia loc, dragule, în fotoliu, avem de discutat mai multe, nu sta-n ușă. (Fără să se preocupe dacă Dobre acceptă invitația sau nu, continuă): Uite, pe scurt — să-ți explic: ajung acasă, mi-era somn. Doar știi că începuse să mă doară cumplit capul. Iau două algocalminuri și-un lizadon.** Încerc s-adorm — nici pomeneală. Ce face omul cînd e într-o dispoziție mizerabilă? Dă telefoane! Încerc să-ți dau un telefon — nu răspunzi. Încerc la Adeline — zwei portion repetir. Dau într-o doară și la hotel, domnului Marelli. Ridică imediat receptorul: „Ce faceți signor Marelli? Aveți și dumneavoastră insomnie?", „Well, nu chiar, citeam un pic înainte de-a adormi. Dar dumneavoastră?" „Știți, mi-a plăcut broșa pe care mi-ați arătat-o, și mă gîndesc că *totuși* ne-am putea înțelege". „Well, și-așa nu mi-e nu știu ce somn: ce-ar fi să dau o fugă pînă la dumneavoastră? Faceți o cafea?" Și-a venit. Și pe urmă să vezi unde-am ajuns plecînd de la o broșă...***

— Asta a fost pe la două jumătate, mister Dobre! precizează, îndatoritor, Marelli.

— Care broșă?!?

— O broșă venețiană, ori florentină din nu știu ce secol cu sprezece la urmă (dixit Jeny).

Dobre (revenind subtil la diferența de fuse orare — pentru că totuși e om, și nu atît broșa îl interesează cît diferența...):

---

* Genială Jeny, nu? De vreme ce instinctiv descoperă faimoasa formulă cu care Toni Bulandra (lîngă Tanți Cutava) o întîmpină pe Lucia Sturdza: „Attends que je t'explique..." (Nota lui Dobre, în cunoștință de cauză).

** Stimate cititoare, voi înțelegeți cît de subtil, de sugestiv, de inteligent pune problema „eroina" noastră, ca să-l convingă pe Andrei că orice speculație (nu numai) pe marginea infidelității ei, este, cum scrie la „Din carnetul grefierului", NULĂ și NEAVENITĂ.

*** Jeny face umor tot așa de firesc cum făcea proză burghezul lui Mollière... De data asta, însă, Dobre nu se prinde — dovadă replica lui.

— Și nu puteați lăsa povestea asta pentru o oră mai convenabilă?

— Cînd (Scurtă Jeny, categorică!) N-ai auzit ce i-a spus Predeascăi? Că după telefonul cu Roma poate să fugă pînă la București. Și mai știam eu ce se poate întîmpla cu broșa, pînă se-ntoarce? Că ce-i în mînă nu-i minciună. Și dacă tot nu puteam dormi . . .

— Și de unde știai, bellissima signorina. . .

Eh! Ce spuneam că Dobre e și el om! I s-or fi ca înecat corăbiile în povestea cu Jeny, dar pe undeva se mai răzvrătește o rădăcină rămasă din măseaua amorului (propriu), altfel n-ar imita ironico-dulce-acrișor accentul lui Marelli.

— . . . Și de unde știai, bellissima signorina, că signor Marelli are o broșă de vînzare?

— Păi n-o avea, dar mi-a arătat-o în timp ce dansam, plîngîndu-se că Predeasca . . .

— „N-o avea, dar mi-a arătat-o"! Nu crezi că spargi plafoane în logică?

— Păi ce să fac, dacă nu mă lași să vorbesc! N-o avea de vînzare pentru Predeasca, dar de vîndut nu putea să mi-o vîndă mie?

— Cum adică pentru Predeasca nu era de vînzare, dar era pentru tine?

Ei, nu! Atîta „lipsă de logică" e de natură s-o scoată pe Jeny din papuci chiar dacă picioarele nu i se clintesc cu un milimetru de la podea!

— Și ce-ai fi vrut, *iubitule!* (Ah, pe ce ton, acest *iubitule!*) Să mă culc cu Marelli pentru o broșă?!? Mă și mir că mai stau de vorbă cu tine dacă atîta mă cunoști! Auzi la el!

Pentru prima oară de cînd se cunoșteau, în glasul lui Marelli se făcu auzită o notă melancolică, imperativă:

— Just a moment, mister Dobre, doar o clipă! Well? Non sense! N-are rost să pornim de la o neînțelegere. Well, am oferit domnișoarei Predescu o atenție din partea firmei noastre pentru amabilitatea deosebită cu care ne-a ajutat în cursul negocierilor. Atîta tot. Știți bine, doar ați fost la noi — vreau să zic în Occident — n-am făcut altceva decît să mă conformez unui obicei curent. Dar domnișoara Predescu m-a refuzat.

— Păi well, dînsa-i grozavă — intervine și Jeny — nu

putea să nu se simtă jignită. (Very teatral, în doi timpi:) Ha! Ha! (Vîrîndu-i-o sub nas:) Uite asta-i broşa!

— Hm! Nu mă miră c-a refuzat-o. Dacă era vorba de un stilou nepreţios, ori o agendă — mai treacă-meargă. Dar aşa... A luat-o ori drept bacşiş — şi cum să-l accepte? —, ori abilă stratagemă — să nu zic direct mită — în vederea unor servicii viitoare. Deci cu atît mai puţin acceptabil.

Marelli e ofuscată (şi vie) întruchipare a dezolării:

— Non sense, mister Dobre, I'm sorry, but it isn't Locheed affair! Tentativă de corupţie cu un fleac de broşă?

— N-o fi afacerea Locheed, dar mutatis mutandis... Nu toată lumea lucrează cu milioane de dolari. Scăzînd proporţiile, tot un fel de „ungere" à la Locheed se cheamă. Şi modesta domnişoară Predescu probabil că aşa vede lucrurile — ce să-i faci, signor Marelli?!

Privirea lui Jeny ia verdele coclit, ameninţător, din acele ceasuri de înmlăştinare în aversiune, atît de temute de orice cuplu cu mai vechi ştate de servicii:

— Ia mai slăbiţi-mă cu sfînta asta a modestiei. Adică, ce-ţi închipui? Că i-ar fi putut pretinde cine ştie ce Giorgio? Divulgare de secrete de stat? Ce grozave secrete de stat ascunde Mituşa, ai?

— Giorgio, hai? Very fine, Giorgio, very intim! Observ că v-aţi împrietenit, nu glumă!

Jeny patinează peste insinuare pentru că zîmbetul ei e glasat*:

— Că-i fi fiind ca mucenica aia zămislită din împerecherea lu' sfîntu' Toma necredinciosu' cu sfînta Nituş!

---

* Notă în atenţia exigentului, puristului redactor care ar considera epitetul prea neologistic: îl invit să răsfoiască magazinele „Alimentara", şi la pagina pungi cu orez o să citească „Orez glasat". Va fi mai cîtşigat decît răsfoind pagina 376 a ultimului DEX al Academiei, unde scrie: „GLASAT,-Ă, glasaţi,-te, adj. 1). (Despre prăjituri, bomboane, fructe, orez... etc.) Acoperit cu o glazură 2). (Despre articole din piele) Lustruit, apretat (???). Autorul DEXULUI ar merita să mănînce pilaf din orez cu glazură (de zahăr ori beton armat, la alegere), şi să poarte pantofi apretaţi. Sper ca redactorul să nu aibă asemenea preferinţe. Altfel, surîsul lui Jeny e ca orezul — cu deosebirea că nu pare, ci este ÎNGHEŢAT. Şi după acest (aplaudat) triplu-axel în foarte lunecoasă lingvistică — înapoi la Jeny. Well?

Ori că-i mită, ori că-i spionată, dacă omu', vrea să-i facă o atenție, acolo, uite-așa. Signor Giorgio i-a zis că vrea să-i mulțumească nu numai pentru amabilitate: ca să-și amintească la fel de frumos ca și el de seara plăcută petrecută împreună.

— Care seară?

— Cum care seară? Asta. Adică aia de ieri!

— Poate că — hm! Signor Giorgio o fi vrut să-i ofere broșa în speranța că — hm! domnișoara Predescu va ști să-și arate mai — hm! concret recunoștința, făcînd seara și mai — hm! plăcută...

Marelli ridică marele pavoaz (atenție! de data asta termen tehnic marinăresc, nu de alimentara!), deci Marelli ridică marele pavoaz al demnității jignite:

— Sooory, mister Dobre! Vă credeam mai generos! No, mister! I-o dăruisem fără nici un fel de pretenții. I-am spus-o foarte clar. Domnișoara Predescu m-a impresionat ceva mai mult decît vă închipuiți, dintr-un motiv pe care, e drept, n-aveți să vi-l închipuiți. Îmi aduce teribil aminte de singura, de unica ființă pe care am iubit-o cîndva într-adevăr — mă rog, așa cum iubești numai prima dată. (Coboară glasul pînă în cele mai tulburătoare profunzimi ale amintirii — atît de adînc că se-aude de acolo abia o ca o șoaptă): Am iubit-o, și-am pierdut-o. Pe atunci eram prea sărac — și n-am apucat să-i dăruiesc nimic. Făcîndu-i domnișoarei Predescu broșa cadou, mi se părea că... Dealtfel i-am povestit toate astea domnișoarei Jeny...

Dobre, nu atît încurcat, cît cu un anume fel de mirare:

— I-ați povestit toate astea lui Jeny?

Jeny, prompt, afectînd un ton acru:

— Ba bine că nu! În jumătatea aia de ceas cît am dansat cu el (ține Kentul cu două degete, în prelungirea filtrului cînd arată spre Marelli) — cu ce altceva crezi că mi-a împuiat capul? (Maimuțărind accentul lui Marelli): „Well, vai cît sînt de trist! Frumusețea asta-mi aduce aminte de aia, dar ea nici nu vrea să știe, nu-i pasă, și încă într-o sîmbătă seara ca asta, care putea fi atît de frumoasă! De ce dracu' ăți fi plictisind voi, bărbații, femeile chipurile cu confidențe care sînt complimente pentru altele? Mie, par egzampl, îmi plîngea pe umăr pentru două — nu una! — două altele. Mișto, hai? Nu mai zici nimic, Andrei caro?

Ba zice — dar ce zice nu-i nimic altceva decît ce putem zice cînd ne lăsăm prinşi în capcana logică + bun simţ:

— Hm! ... Ca să vezi!

Jeny l-a prins bine şi îşi poate permite să exploateze rapid (şi furioasă) avantajul:

— Ca să vezi, ce? C-ai crezut că, una-două, s-a dat la mine şi hop! de la dans — direct în aşternut, ai?

— Îmi pare rău, n-am insinuat aşa ceva ...

— „N-am insinuat, n-am insinuat!“ De ţi-ai fi văzut mutra cînd ai intrat...

— Jeny, mă surprinzi! Şi — hm! — limbajul ăsta...

— Ai vrea să te pup, iubiţel că m-ai luat drept o aia? Ce, io primesc cadouri refuzate de Predeasca? Dacă-mi trebuie, cumpăr. Auzi? Cumpăr, iubiţel! (La sigur): Apropo, mi-ai adus banii?

Lui Dobre nu-i mai rămîn decît două lucruri de făcut: să ridice din umeri şi să scoată iar din buzunar teancul de bancnote: Ba nu — şi-un al treilea lucru; să zică, şi spăsit, şi cu oarecare stînjeneală:

— În sfîrşit! Uite banii, dar numai cinci mii cinci sute, nu şase mii. N-am avut atîta lichid în casă.

Ea, suveran:

— Tot atîta! Oricum, tot nu-mi mai trebuie şase mii. Nouă!

El, mirat:

— Nouă! Nouă? Dar — parcă aşa mi-ai spus acum cîteva luni — ai şi tu vreo şase mii puse deoparte. Cît vrei să dai pe broşă?

— Păi, broşa nu mă interesează!

— Cuuum?

— Uite-aşa. Mi-am schimbat planul.

— Ţi-ai schimbat planul?

— Ascultă, Andrei dragă! Giorgio e aici de la ora două, capito? Am avut destulă vreme să stăm de vorbă. M-am hotărît: plec. Plec din ţară. M-am săturat de serviciul meu grozav de secretară-dactilografă, de rochii făcute şi prefăcute de nu ştiu cîte ori. Vreau şi eu măcar o Lancia mică, sport, o blană veritabilă — nu de plastic, atîta lucru să nu-mi spui că nu merit şi eu.

— A zis cineva că nu meriţi? Dar nu-nţeleg, — cine te împiedică să te realizezi aici? Dacă vrei să fii „cineva“,

„trage“ şi tu puţin, învaţă, şi o să fii. Parcă am mai discutat despre asta.

Ea, virează spre ocru (de-atîta acru):

— Auzi acolo, „Trage puţin“! Mersi! Mare brînză, o diplomă universitară! Ca să fiu ce? Un nime, şi să am ce? Eventual aere? Şi prafu' de pe tobă, ca fandosita aia de Predească? Şi pentru toate astea să „trag puţin“, adică vreo şase ani la f.f. — fără fericire, nu fără frecvenţă — cît (fluieră): fuuit, s-a dus tinereţile mele, cum zicea bunica. Vreau tot ce pot — acum, nu mîine, şi pentru ce sînt eu aici şi acum, în faţa ta. Că uite-aşa cum sînt — este, Giorgio? (Giorgio dă din cap că da), că uite-aşa cum sînt, tot îmi pot permite şi-o mică vilă, a mea, la malul mării, şi să călătoresc, să văd lumea. Lumea nu Pekinu' cu cinşpe mii la bătrîneţe! M-am gîndit bine: vreau să plec în Italia.

Se lasă o asemenea linişte compactă, că se auzi cum departe, în cerul ultramarin al Italiei, trece o echipă de îngeri înarmată cu tondeze „Delight of you“*, sîrguincios tunzînd iarba tăcerii. Apoi se auziră, cu reţinută ironie, cuvintele lui Dobre:

— Şi chiar crezi că acolo te-aşteaptă întinde-te masă, strînge-te masă, Lancia super-sport, blană de vizon, vilă etc. etc. — gata, faci un semn — şi orice fată ca tine le primeşte pe tavă?

Hotărît, Jeny posedă arta desprinderii esenţialului:

— Orice fată ca tine! Da' ce, eu sînt „orice fată“? EU sînt EU!

— Aşaaa! Şi cum crezi că ai să valorifici faptul că tu eşti TU, nu „orice fată“?

Jeny, cu un fel de milă în faţa unei asemenea întristătoare ignoranţe:

— Ai auzit de „Professional beauty“? (Jeny pronunţă proffeşănăl biuti surprinzător de corect — de unde Dobre trage concluzia că i se cîntase insistent pe coarda asta.) Proffeşănăl biuti face pe... gazda profesionistă!

Ironia lui Dobre cunoaşte o perceptibilă escaladare:

---

* Reclama acestor splendide maşini (0,5 CP — dacă faceţi economie de benzină, merge şi cu pedale) o găsiţi tot în „Oggi“, ultimul număr. Dacă nu se vede, înseamnă că susnumita iarbă a crescut între timp cît bălăriile şi o acoperă.

— Faci progrese, bravo! Asta-i o expresie nouă la tine. Proffessional beauty — grozav profesionism!

— Ce, Năstase nu-i profesionist? Capitalul lui e jocul, capitalul meu sînt EU!

— Şi zici că-i acelaşi lucru?

— Da' ce, crezi că nu m-aş descurca? Proastă nu-s, calităţi fizice — ohoho! Numai tu nu le vezi — adică de ce atîtea altele pot, iar io — nu? Te pomeneşti că n-oi fi în stare să fac pe gazda agreabilă: „Poftiţi în sufragerie, misterilor, masa e servită", „Poftiţi, misterilor, consumaţi pe terasă cafeaua, trabucurile şi coniacul ca să vedeţi marea..."

— Crezi că numai la atît se rezumă „serviciul"?

— După tine, toate cum dracu' le zice profăşănăl biutele astea trebuie să se şi culce cu fitecine?

Pînă acum lăsat de-o parte, Marelli încearcă să recupereze teren:

— I'm sorry, mister Dobre, zău că-mi pare rău!

Dar mister Dobre nu-l ia în seamă:

— Ascultă, Jeny, totdeauna am crezut despre tine că eşti o fată foarte cu picioarele pe pămînt...

— Păi sînt, şi tocmai d-aia!

— Dar, dragă, ştii la fel de bine ca mine că lumea nu stă azi pe roze, e-o perioadă grea, de recesiune economică — adică de criză, preţurile cresc, creşte şi şomajul, demonstraţii, greve pentru o bucăţică de pîine... În plus, din punctul ăsta de vedere, exceptînd Anglia, Italia cunoaşte cele mai mari dificultăţi dintre ţările dezvoltate occidentale. Cîte fete din Italia n-ar vrea să...

Jeny, întrerupîndu-l furioasă:

— Ce-mi pasă mie de fetele din Italia? Lor le pasă de mine? Ia nu mă mai dăscăli atîta, m-am uitat şi eu pă reportajele din pagina şase din ziare, nu numai tu citeşti presa! Şi ce? În trebile astea e şi chestie de baftă. Fetele din Italia! Eu am baftă să fiu aleasă, ele nu. E bine? Uite-aşa! O slujbă în care să nu-mi omor buricele degetelor cu bătutul la maşină, şi încă — ohoho! — bine plătită. Întreabă-l pe signor Marelli. La serviciul de prezentare al firmei. Un fel de protocol. Nu-i grozav?

— Mă rog, am bănuit că ţi s-a oferit o slujbă. Asta pentru azi. Dar ce te faci mîine? Şi pe urmă, ce fel de

protocol fără să cunoşti ca lumea nici o altă limbă? Nu ştii nici măcar italiana.

— Mîine, mîine! Pînă o veni mîinele ăla mai vedem noi. Şi-nvăţ eu şi italiana, şi s-o rup în ingliş. Ce, e greu? Pliz? poftiţi. Drinc ă vizchi, ă cofi, acolo! Si ză si, adică uite marea! Mă descurc eu, nu-ţi bate capu'! Zîmbeşti un pic şi te descurci cu orice mister!

— Să zicem. Dar să zicem şi că protecţia lui mister Marelli, dintr-un motiv sau altul, ar înceta.

Cuvintele lui Dobre îl surprind pe Marelli sorbind din daikiri. Lasă jos paharul, zîmbeşte mirat:

— Well, de ce să înceteze?

— Să presupunem, domnule, de ce nu? Un om cu scaun la cap (Jeny se repede „las' că am eu şi-un fotoliu", dar Dobre n-o ia în seamă), un om cu scaun la cap trebuie să se gîndească bine cînd face un asemena pas. N-ar fi rău ca Jeny să aibă în vedere şi cea mai neagră ipoteză.

— De pildă? asks Marelli.

— Pilde-ar fi multe. Ajunge una — instituţia cărămizii.

— Instituţia cărămizii? Nu înţeleg, n-am auzit — firmă particulară?

— Mă rog, o cărămidă, o firmă — tot acolo. Mă iertaţi, nu vi-o doresc, dar să presupunem că mergeţi pe stradă şi vă cade-o cărămidă-n cap. Oricui i se poate întîmpla, nu? Dacă signorul care vă va lua locul la *Sintesa di Norte* n-o va mai găsi pe Jeny destul de „prezentabilă" ca să „facă pe gazda" la cocteiluri, ce s-alege de ea?

Jeny se uită cu milă (atîta naivitate!) la „caro Andrei", după care articulează nonşalant:

— Ehe, pînă-atunci am eu grijă să mă pun la adăpost!

Nu realizează cu cîtă nonşalanţă, păşeşte şi peste cărămida abia căzută în capul lui Marelli, şi peste situaţia nou creată. Pentru că nu-i prost, Marelli realizează. Iar Dobre realizează şi că Marelli realizează, şi că zîmbeşte subţire. Dar preferă să-l ignore discret pe italian, deci se adresează tot lui Jeny:

— Cum? Cerşind la ambasada română permisiunea de a te întoarce acasă? N-ai văzut atîtea cazuri — unele de-a dreptul zguduitoare — relatate în presa noastră? În ziare, în „Flacăra" lui Păunescu, în „Săptămîna", în „Femeia"? Atîtea naive care-au plecat crezînd că tot ce

zboara se mănîncă, atîtea nenorocite trezindu-se brusc că nu mai sînt „il grand' amore" al mai ştiu eu cui, că nu mai sînt bune nici să slugărească făcînd menajul cine ştie cărei familii cu multe guri şi rămîn pe drumuri fără sprijin, fără slujbă... Nu de florile mărului, ci pentru că s-au întîmplat atîtea cazuri tragice, astăzi nu se acordă tinerelor fete viză de plecare fără să existe garanţii serioase că li se asigură o existenţă omenească...

— Nu zic că n-o fi, iubitule, c-am citit şi eu. Da'parcă toate nu reuşesc? De-alea descurcăreţe nu scrie în reviste. Şi mai sînt şi de-alea!

— Înţelege, Jeny, că nu ajunge să fii descurcăreaţă, trebuie să ai şi o bază, să fii sigură că ai pe ce să te descurci.

— Garanţii, iubiţel? Uite aici garanţii! De pe placa de dedesubtul măsuţei joase, Jeny scoase cu stînga un carnet şi cu dreapta exemplarul din „Oggi", pe care le flutură în aer. Se văd filele albăstrii. Şi, radioasă, Jeny continuă:

— Nu-i prea subţire carneţelu'ăsta, ce zici? Şi d-ăsta dispun numai pentru început, un fel de acont! Valorează cu ceva peste o jumătate de vilă la Chioggia. Uite aici revista cu reclama, controlează, convinge-te. Că vila, la o adică, se poate închiria pe bani buni, că e la Chioggia şi Chioggia e la mare.. Să-ţi arăt fotografia...

Pune carneţelul pe măsuţă şi răsfoieşte febril revista, o îndoaie la pagina cu reclama, i-o întinde lui Andrei, care însă o ia fără să-i acorde atenţie. Priveşte carnetul de cecuri, se apleacă, îi întoarce tartajul:

— Mmhî! Carnetul de la Goldmars und Sohn! Şi numai „pentru început"? „Un fel de acont"? (Neîncrezător): 20.000 de franci elveţieni! Dar, domnule Marelli, dacă nu sînt indiscret, permiteţi-mi să vă întreb — pentru că nu cred să vă puteţi permite să angajaţi cu o asemenea sumă o „proffessional beauty" — ce *real* serviciu aşteptaţi de la Jeny?

Marelli zîmbeşte cu bonomia şireată a părintelui care se pregăteşte să facă o surpriză fiului:

— Well, mister Dobre, nu sînteţi deloc indiscret. Dimpotrivă. Iar la întrebare vă răspund cu da şi nu.

Recurge la o pauză calculată pentru a creşte suspansul,

soarbe din daikiri, face cu paharul un semn spre paharul lui Dobre:

— De ce nu beţi? Înviorează! Aşa... Zic *da*, pentru că, într-adevăr, nu ne-am putea permite să plătim cu asemenea sumă o slujbă de „public relations". Şi zic *nu*, pentru că acel *real serviciu* nu-l mai aştept. Ne-a şi făcut un serviciu enorm!

— Şi în ce constă enormitatea serviciului?

— Vă iubeşte pe dumneavoastră.

Pe acest fond melodic, undeva departe se aude întorcîndu-se echipa de îngeri, tunzînd grijuliu iarba surprizei în aşa fel încît să se poată citi cu estetice caractere cursive *she loves you!* Dar Dobre nu-i bagă în seamă şi le retează scurt capodopera cu un rece:

— Nu văd legătura.

Desigur, Marelli e foarte mirat însă preferă să-şi atenueze uimirea cu un zîmbet fin:

— Well, foarte simplu: vrem să veniţi la noi. În consecinţă, ne străduim să vă creăm toate condiţiile. Inclusiv prezenţa prietenei dumneavoastră, şi încă într-un serviciu uşor, bine remunerat. Faceţi un mic efort şi imaginaţi-vă cum va arăta mereu odihnită, proaspătă, bine dispusă, elegantă, plină de viaţă, dezirabilă... Reuşiţi să vi-o închipuiţi astfel? O cu totul altă femeie — o adevărată surpriză... Însă daţi-mi voie să vă prezint esenţialul — condiţiile create activităţii dumneavoastră...

— Aşaaa! ... Mi-aţi şi creat condiţii! Dar cine v-a spus că aş fi dispus să-mi părăsesc ţara?

— Înţelepciunea, mister Dobre, înţelepciunea! Nu spuneau oare strămoşii noştri comuni *ubi bene, ibi patria* — unde-i bine, acolo-i patria?

Economistul rîde fără bunăvoinţă:

— Ba da, şi de-aia au venit aici, în Dacia, acum două mii de ani. Şi de-atunci am rămas aici din aceeaşi înţelepciune, privită cam de dincoace, din unghi dac: *ubi patria, ibi bene* — unde-i patria, acolo-i bine.

— Well, apreciez în cel mai înalt grad că sînteţi un om cu principii, mister Dobre, fiţi sigur, dar nu sînt deloc sigur că aici v-ar fi chiar atît de bine...

Întorcîndu-se din bucătărie, unde mai pregătise un rînd de cafele fără să piardă un cuvînt, intervine şi Jeny:

— Bine pe dracu'! Adică al dracului de bine... (spre Marelli): Cu caimac, signor Giorgio? (spre Dobre, reluînd): ... cum te-ai perpelit acu'trei ani cînd te-a pus șeful tău, Coroiu, în discuție, că denaturezi cercetarea care ți s-a dat, că-i schimbi cursu' cum te taie capu', „după principii aventuriste", că dai un exemplu prost la cercetătorii ăi tineri — că-i fi, că-i păți — (persiflator): nu-ți mai aduci aminte, scumpule? (Dulce): Trei săptămîni te-ai plimbat noaptea între caloriferul de colo (face semn peste umărul stîng, spre fereastră) și vaza aia chinezească de dincolo (face semn peste umărul drept, spre colț; și schimbă brusc, rugător, tonul în registrul pateticului): Andrei, iubitule, adu-ți aminte! Și adu-ți aminte și că ți-am stat alături, și n-am dormit, iubitule, un ceas mai mult ca tine!

Dobre, fără voie amar:

— Eeeeh!... Mdaaa... Așa erai acum trei ani... (încurcîndu-se ca sensurile din *les beaux, mauvaises jours*):* Dar crezi că pentru necazul de-atunci trebuie să-mi uit adevărații prieteni — profesorii, colegii, care m-au înțeles și cu care lucrez?

Marelli se apleacă spre ceașca cu cafea și lansează serios (și oblic) spre Dobre:

— Și merge bine lucrul, mister Dobre? Parcă anul trecut — sau mă-nșel? — vi s-a refuzat finanțarea unei cercetări pe care o propuneați... Serviți un Kent, mister Dobre! mai adăugă văzînd că Andrei voia să aprindă o țigară.

— Nu mulțumesc, merge și Snagovul. (Spre Jeny, cu surprindere): Cum, Jeny, și pe-asta i-ai spus-o?!?

Fată deșteaptă, Jeny înțelege că nu i se imputa chestia cu Snagovul, ci cea cu finanțarea cercetării:

— Și de ce, mă rog, să nu i-o fi spus? Nu eu am plătit oalele sparte de alții? Ai uitat? Nimic nu-ți mai intra-n voie, ne-am certat, și s-a dus dracu' revelionu' din Tatra...

Marelli, împăciuitor și suav:

---

* Că așa sîntem imperfecți noi, oamenii, ni se par frumoase și urîtele zile, dacă le-am trecut simțind alături, la greu, un umăr de nădejde etc. Panseul acesta profund nu ne aparține: l-am redat în original ca să nu ni se impute că și textul nostru, asemenea textelor de muzică ușoară etc. etc. etc.

— Veniți la noi și vă promit un revelion ca-n basme la Narvik sau în Azore, cum preferați — plus finanțarea oricărei cercetări.

— Vorbiți serios, domnule Marelli? Nu-mi vine-a crede! Chiar oricare?

— Right, bine-nțeles! Oricare!

Dobre, cu un surîs mucalit:

— Chiar una, să zicem, pe tema „Malversațiile de fonduri la care recurg marile concerne în condiții de criză și consecințele lor nefaste asupra situației muncitorilor italieni"?

Surprins la jumătatea generosului lui drum între Narvik și Azore, Marelli reacționează abia după „un bob zăbavă", cu reproș în glas:

— I'm sorry, mister Dobre. Regret, eu vorbeam serios. Sper că... (Luminîndu-se brusc): Ha, ha, ha! Cum de nu mi-am dat seama? It's black humour, ăsta-i umor negru, nu? Ha, ha, ha, să mai zică cineva că numai englezii gustă umorul negru...

Dobre zîmbește concesiv, parcă i-ar da dreptate, dar de adresat se adresează lui Jeny, fals mîhnit:

— Vezi, dragă, păcat că s-a strecurat o eroare în cele ce i-ai spus domnului Marelli. Dar — de vreun an, parcă! — nu prea ești la curent cu treburile mele, nu-i așa?

De zîmbit îi zîmbește, însă ea nu se simte în largul ei. Pentru Marelli; că altfel... Punctează puțin nervos:

— Mă rog, nu pot fi la curent chiar cu toate detaliile...

Iar Andrei îi reia din zbor cuvintele:

— Mă rog, dacă voiai să-l informezi corect, măcar cu unele detalii, trebuia să adaugi că *totuși* în anul acesta s-au alocat fonduri pentru cercetarea pe care am propus-o. Bugetul pe anul trecut nu le prevăzuse. Chestie de planificare, darling!

Ea, plîngăreț:

— Andrei, iubitule, de ce-mi vorbești așa? N-am tras și eu alături de tine? Mă iei în zeflemea de parcă ți-aș fi dușman. Cum poți, iubitule, arunca așa, la gunoi, aproape patru ani de dragoste, aproape patru ani din viața mea?

— Asta-i bună! Nu tu îi arunci? Nu te pregătești să pleci?

— Păi gîndește-te și tu, iubitule, că mi s-a ivit și mie o ocazie a vieții mele... (Își dă seama și se corectează): Că eu, iubitule, cu plecarea, la tine mă...

Marelli, o întrerupe nervos, spre a preveni altă eventuală „finețe psihologică":

— O clipă, signorina, altfel trebuie pusă problema! Mister Dobre, dumneavoastră, ca om cu principii, și e frumos să le aveți, și alții ca dumneavoastră săvîrșiți o gravă eroare. Concepeți — cum se spune? Care-i cuvîntul des folosit la dumneavoastră? Ah, da: îngust! — concepeți îngust patriotismul. Înțeleg, frumos că dați țării totul — dar ar fi normal să pretindeți în schimb să vă dea și patria totul. Și recunoașteți: nu vi se dă chiar tot ce vă trebuie! Nici ca om de știință, nici ca om-om. Gîndiți-vă că viața trece, că n-o să trăiți o mie de ani, că aveți dreptul să vă bucurați de toate acum, în puținii ani tineri care ne mai rămîn. Vedeți, cam așa cred eu că trebuie privite lucrurile civilizat, fără fanatism: dai tot, dar și pretinzi tot. Altfel echilibrul e șchiop și ajungi la concluzia că și patriotismul, ca orice alt sentiment, oricît de frumos, se devalorizează. Dai, dai, dar cum ziceau strămoșii: *perseverare diabolicum.*

Zîmbește încă politicos Dobre, cu privirea rece însă:

— Foarte frumoasă teorie, domnule Marelli, numai că relativă — ca orice teorie privită dialectic. Ca de pildă „a pretinde tot". Unde și cine poate să-ți dea chiar totul? Sau, invers: cît de mare este acel „tot" realmente necesar? Sigur că m-ar bucura să am aici mai mulți bani — să duc, adică, o viață mai prosperă. Dar care dintre prietenii, dintre colegii mei n-ar vrea? Numai că prosperitatea asta nu apare peste noapte, ci se creează, se construiește. Nu vreau să țin teorii, n-ar avea rost, mă mulțumesc să vă spun că — chiar dacă vi se pare ciudat — prietenii mei, eu însumi, ne mîndrim că participăm la grăbirea acestui proces.

— ... Care se tot lungește de vreo două generații...

Dobre ridică din umeri, calm.

— Și o să se mai lungească — e normal, nu noi sîntem de vină că s-a declanșat criza mondială a energiei, a materiilor prime, a produselor alimentare. Toată lumea trebuie să se gîndească acum de două ori înainte de a-și face planuri de viitor.

— Parcă spuneați cîndva că pe dumneavoastră nu vă afectează criza, și acum reduceți dezvoltarea la jumătate. Cum mai rămîne cu „grăbirea prosperității"?

— Cine putea să prevadă în 1974, că criza petrolului va declanșa asemenea reacții în lanț? N-au fost prevăzute nici în Occident măsuri (ironic) deși economiștii sînt bine plătiți, nu? Cît despre dezvoltare — n-o să ne dezvoltăm cu 14—15 la sută, ci numai cu 9, e drept, dar asta înseamnă 60 la sută din ce-a fost, nu jumătate. În timp ce Italia dumneavoastră, anul trecut de pildă, a bătut pasul pe loc — zero procente dezvoltarea. Cred că e o diferență!

— Splendid, splendid, mister Dobre, admir fermitatea dumneavoastră, spiritul dumneavoastră de sacrificiu pentru o cauză nobilă — pentru că totuși vă sacrificați, recunoașteți, prosperitatea personală: sînteți mult mai slab plătit decît un economist occidental, decît v-am oferi noi. (Dobre vrea să-l întrerupă, dar Marelli îi cere printr-un semn să n-o facă): Bun, O.K., înțeleg. Modest, n-aveți nevoie de prea multe, e-n regulă. Sînteți însă un om de știință: cum rămîne cu realizarea ideii, realizarea dumneavoastră — cum se zice? plenară! — ca om de știință! Chiar sînteți mulțumit? Chiar aveți toate condițiile visate? Chiar vi se pun la dispoziție bani și mijloace să puteți face tot ce vreți și tot ce-ați putea face?

— Pă naiba! (răbufnește Jeny, apoi reia tonul patetic de adineaori): O, Andrei, m-am săturat de atîtea vorbe mari. Toți anii ăștia ar fi fost altfel dacă-ți păsa ceva mai puțin de teorii și mai mult de viață.

Furios, Andrei vrea să reacționeze la acel „Pe naiba!" dar ce și cui să explice? Că în institut fondurile se împart exact așa cum cercetătorii, ei între ei, hotărăsc? Că incapabilul Coroiu și-a pierdut postul, că exact acum, în dificila conjunctură economică mondială ei, economiștii, sînt chemați să găsească soluții, că oamenii își dau seama cum e prețuită munca lor și lucrează cît șapte, știind foarte bine de ce-o fac? Se mulțumește cu un semn din mînă, a lehamite, și mormăie deși știe că inutil:

— Tocmai. De viață-mi pasă...

— Îți pasă pe dracu'! O singură dată-n viața ta ți-a păsat, cînd îți trebuiau repede-repede medicamentele ălea suedeze. Pentru cancerul osos al mamei tale.

— Nu-nţeleg. Ce legătură are cu...

— Ba uite că are! Dacă nu era Adeline care să telegrafieze după ele...

— Şi ce-i cu asta? Erau medicamente noi, nu intraseră încă în dotare, demersurile ar fi cerut prea mult timp...

— Da' ce, eu am timp? (în crescendo): Cît să mai aştept? Nu mai vreau să mă mulţumesc cu firmituri de viaţă. Vreau o bucată zdravănă, să mă satur, mă-nţelegi ori ba? Şi n-am să permit nimănui să-mi stea în cale de dragul nu ştiu căror „principii"!

— Cum crezi, Jeny. Nu sînt deloc convins că faci bine ce faci, dar la urma urmei tu hotărăşti.

Susnumita depăşeşte stadiul maxim al înecării cu lacrimi şi furie, intrînd în cel imediat următor, cel isteroid:

— Eu hotărăsc, ai? Faci pe prostu' că de mine depinde? Nu-nţelegi că „ei" condiţionează plecarea mea cu plecarea ta?

— Regret, dar în privinţa asta nu te pot ajuta cu nimic.

— Nu poţi, ai? Ba ai să poţi, şi încă cum! Ce, numai maică-ta ţine la viaţă? Eu n-am dreptul? Dacă-ndrăzneşti să mi-o distrugi pe a mea, las'să afle şi ea ce are şi ce-o aşteaptă într-un an-doi!

Abia stăpînindu-se, Dobre articulează sec:

— Aşa, deci! Ai fi în stare pînă şi de asta... Deşi ştii c-ar ucide-o.

— Dacă-mi faci figura, de ce să n-aveţi şi voi, şi tu şi ea, un an-doi de vesele pregătiri?

— Ticăloaso!

— Aaa! Şi asta nu-i tot! Nu mai pupi tu rîvnita şefie de secţie. Uite-aşa, o mică însemnare la dosar cum că pentru medicamente ai dat un Luchian, obiect protejat de legea patrimoniului cultural naţional, care-i acum la un colecţionar din Oslo, sau cum dracu-i zice.

— N-am avut încotro, ticăloasa aia de afaceristă, prietena ta, Adeline, m-a forţat să i-l cer unchiului...

— N-ai avut încotro, n-ai avut încotro! Da'ce, Adeline are fabrică de medicamente? În loc să-i mulţumeşti... Ha, ha, ha — ai avut scrupule: „că-i un Luchian de tinereţe, că mai sînt în ţară vreo trei asemănătoare, cu anemone violete (maimuţărindu-l): „Nu-i aşa, Jeny dragă, că nu-i o pierdere prea mare? Ce să fac dacă trebuie repede-

repede medicamentele?“ O fi fost de tinerețe Luchianul, dar legea cît de puțin tot ai călcat-o, că știai că nu se duce la Frecăței — și adio avansare, iubițel! După ce n-ai nimic sfînt, tocmai tu faci pe șocatu', tu care nu-ți pasă nici de viața mea, nici de-a ta, nici de-a nimănui, las' că ...

O întrerupe Marelli autoritar:

— Sfîrșește, Jeny. N-are nici un rost. Eu știu ce simți pentru Andrei, și-ar fi păcat, pentru cîteva cuvinte grele spuse la mînie, să aibă impresia că încerci să-l șantajezi!

Ea încearcă să protesteze articulînd un „Dar ...“ iritat, însă Marelli i-o retează cu o asprime care schimbă sensul de solicitare într-unul imperativ: „Te rog să sfîrșești. Acum nu mă mai întrerupe!“ după care se întoarce spre economist:

— Încă o dată, mister Dobre, lucrurile stau cam așa: veniți la noi — vă dăm un salariu echivalent cu 3000 de franci elvențieni pe lună și vă finanțăm un mic colectiv de cercetare, format pentru început din numai șapte oameni pe care-i veți alege singur. Putem încheia, acum, imediat, un contract în acest sens ...

Deși numai de scrimă nu-i arde, Dobre încearcă o eschivă (peste chestia cu contractul), apoi fandează:

— Așaaa? Dar parcă la restaurant îmi încredințați postul de director al serviciului de marketing ...

— Asta a fost la restaurant. După aceea, aflînd mai multe despre dumneavoastră, mi-am spus că probabil v-ar tenta mai mult cercetarea decît conducerea unui serviciu — interesantă, desigur, dar la urma urmei funcționărească.

— Așa?

— Așa. Ca să fiu sincer, important era să avem printre noi un om de valoarea dumneavoastră, indiferent pentru care serviciu. Apoi am aflat mai multe despre pasiunea pe care o aveți pentru cercetare. Și important — foarte important! — pentru dumneavoastră, ca om de știință, este să vă realizați proiectele de cercetare *acum*, în anii tineri, care sînt cei mai bogați în idei și-n randament. Ce contează că în Italia? Coandă n-a lucrat în Anglia? Georgescu Roentgen nu în Statele Unite? Și tot știință românească se cheamă, nu?

— Nu-i același lucru, ei au plecat din țară înainte de al doilea război mondial, cînd condițiile pe care le aveau la dispoziție, sau mai bine zis pe care nu le aveau la dispoziție...

— Ce contează? N-au realizat ei lucruri de care beneficiază astăzi întreaga omenire? Și economia — domeniul dumneavoastră — este și ea universală, tot pe înalt randament trebuie fundamentată — fie ea occidentală, fie comunistă — și de soluțiile pe care le veți găsi pentru *Sintesa di Norte* va putea beneficia cîndva și economia chimiei românești.

Dobre, cît mai neutru impasibil:

— Bine zis, cîndva...

— Mă rog, nu cît ai bate din palme... important e să vă realizați dumneavoastră și s-o ajutați și pe dumnișoara Jeny să se realizeze — știți, ține enorm, cît nici nu vă închipuiți, la dumneavoastră...

Dobre, cît mai alb:

— Da, desigur, am văzut: *ține cu orice preț*...

Marelli sesizează ironia și ridică din umeri:

— Deh, ca să fiu sincer, există o ierarhie a priorităților: dumneavoastră ne interesați în primul rînd. Deci, *dumneavoastră* vă creăm toate condițiile și în plus, îi asigurăm și signorinei Jeny un serviciu, plus înlesniri pentru achiziționarea vilei aceleia de la Chioggia — sau a alteia, dacă se va fi vîndut între timp — care să-i asigure un oarecare venit în orice eventualitate. Mă-nțelegeți... În sfîrșit, abia acum din mica dumneavoastră dispută am aflat că aveți o mamă bolnavă...

Marelli se întrerupe o clipă, vrea un suspens înainte de a spune la ce anume s-a gîndit, nu de alta, dar pentru a scoate mai în relief soluția. Dobre profită de pauză pentru a o scruta cu o privire fulger pe Jeny, care o evită și întoarce capul. Deci Marelli minte, nu din dispută aflase despre boala mamei, *ci înainte*. Avusese timp s-o descoase „științific" pe Jeny. Marelli soarbe din pahar (același semn — invitație spre paharul lui Dobre) și continuă onctuos:

— În ce privește mama dumneavoastră bolnavă, ne-am gîndit la o mică surpriză: *promitem să facem* toate demersurile ca în două trei luni să o scoatem și pe dînsa din țară. Pînă atunci — îi trimitem imediat toate medicamen-

tele imaginabile. Apoi o internăm într-un sanatoriu elvețian. Am auzit că la Davos se fac minuni în cancerul osos.

— Parcă Davos era vestit prin sanatoriile de tuberculoză...

Marelli nici nu clipi.

— Mda, dar s-au mai reprofilat între timp.

Era evident că „lipise“ din zbor povestea cu Davosul (probabil primul nume de sanatoriu elvețian care-i trecuse prin minte), apoi cea cu „reprofilarea“ însă Dobre n-avea de gînd să se împotmolească în altă digresiune și tăcu, obligîndu-l pe Marelli să continue:

— Mama unui atît de înzestrat om de știință!

Și cu un suspin iezuit:

— Păcat! Mare păcat ar fi să i se tulbure sărmanei anii de pe urmă...

După o lungă tăcere, neutru, Dobre:

— Mda, nu prea am de ales, nu-i așa?

Foarte mirat Marelli, foarte mirat!

— Well, vă oferim atîtea avantaje — dumneavoastră tot ce doriți, o angajăm pe Jeny, vă aranjăm mama — și vorbiți de „alegere“? Nu-mi închipui că mai puteți sta pe gînduri! Dacă cineva e constrîns — și recunosc: este! — acel cineva e signorina Jeny, pe care o luăm numai dacă vă luăm și pe dumneavoastră...

„Frumos lucrat și abil“, își zise Dobre, „să maschezi un șantaj și cu Jeny; dar ei, deși a realizat că e «condiționată», i-a fost abătută, concentrată atenția asupra unui singur obiectiv: mister Dobre trebuie neapărat «constrîns» să accepte...“

Oricum, hotărîrea lui, a lui Dobre, era luată. Lăsă să treacă însă o bucată de vreme pînă se decise să abordeze, în sfîrșit, „latura practică a problemei“:

— Hm! În fine, să zicem! Dar țara nu se poate părăsi cu una, cu două. Cum aveți de gînd să rezolvați problema asta?

Încîntat, Marelli zîmbește sigur de el:

— O.K., mister Dobre, eram convins că glasul rațiunii vă va face să vedeți unde anume e interesul dumneavoastră. Cît despre plecare — foarte simplu...

Scoase din buzunarul interior al vestonului două car-

nete albastre cu stemă și coroană aurie „Danmark“ imprimat pe tartaj:

— Well, iată două pașapoarte în alb — unul pentru dumneavoastră, altul pentru signorina Jeny. Se pot completa, să zicem, pe numele unui inginer danez și al soției sale. La punctul de frontieră greu de presupus că va fi cineva să cunoască daneza, dumneavoastră veți putea vorbi nemțește ori englezește. Iar signorina Jeny nu e obligată să cunoască altă limbă decît cea natală — o pot durea eventual dinții, așa că își leagă o compresă la falcă, deci...

„Ei — și-acum e-acum!“ Dobre își continuă „logic“ raționamentul:

— O clipă, signor Marelli, ne aflăm, deci, la punctul de frontieră, la *ieșirea* din țară, în postura unui cuplu danez care a *intrat* în România cu viză de la ambasada română din Copenhaga și anume cu treburi precise, intrare care a fost undeva înregistrată. Altfel, cum poate ieși cineva care n-a intrat?

Rîde cu superioritate Marelli.

— No problem, sir. Nici o problemă — dau un telefon la Milano chiar în dimineața asta și aflu eu un nume de inginer danez care se află la ora actuală în România!*

— Și cam pe cînd v-ar conveni plecarea? Mă-nțelegeți, am unele treburi de pus la punct...

— Cît mai curînd. Din păcate nu mai tîrziu de marți, mister Dobre. Marți seara. Cel mai bine e să ajungem seara la frontieră.

— Nu știu dacă-mi pot aranja treburile într-un interval atît de scurt. Nu putem amîna două-trei zile?

— Imposibil, mister Dobre. Nu putem amîna sub nici un motiv. În afară de voi vor mai fi la curent încă trei persoane, și prudența îmi spune că e bine să scurtăm cît mai mult cu putință rămînerea aici.

---

* Sper că v-ați și prins de ce-și spusese Dobre „Ei-și-acum e-acum!“ Strecurase obiecția cu „de unde știi ce danez se află în țară“ exact pentru a vedea dacă Marelli îi dă un răspuns ca acela pe care i l-a dat: păi nu-i ciudat ca o firmă de produse chimice, ca *Sintesa di Norte*, pe lîngă că dispune de pașapoarte în alb, mai are și un serviciu de „evidență“ a... danezilor din România?!? Dobre însă, nu-l întrebă pe signor Marelli cum se explică ciudățenia, ci:...

— Încă trei persoane? Cine anume?

— Daţi-mi voie ca deocamdată să păstrez secretul. Pot să vă spun doar că mai e vorba de un cuplu care alege şi el „libertatea“, şi de omul care va „aranja“ timbrul sec din colţul fotografiilor dumneavoastră de pe paşapoarte, vizele etc. Şi care nu lucrează ieftin...

Dobre arată vizibil nemulţumit şi îngrijorat:

— Cum? Încă un cuplu, care pleacă odată cu noi? Riscant. Periculos. Foarte periculos. Asta ar putea compromite toată combinaţia. Trebuie să amînaţi scoaterea lor.

— N-am încotro. Maestrul care va aranja paşapoartele n-a acceptat să lucreze sub 50.000 lei. Ori se pot totuşi face patru paşapoarte cu 60.000. Dar fiţi liniştit, ceilalţi doi care ne vor însoţi ştiu perfect nemţeşte.

Dobre pare cufundat în meditaţie. După un timp, ridică privirea spre Marelli:

— Deci pentru paşapoarte era nevoie de bani? Bancnote pe cît posibil uzate, nu?

— Well, sînteţi formidabil, aţi ghicit. Dacă aş schimba vreun carnet de cecuri la bancă, mi s-ar da, desigur, bancnote noi din aceeaşi serie. Plus că ar trezi curiozitatea: ce vrea să facă singur Marelli cu atîţia bani? Cum „Maestrul“ n-are chef să inventeze o neaşteptată rudenie cu mine nici chiar după plecarea noastră — din motive lesne de înţeles — nu acceptă bancnote *noi*. O serie poate fi uşor urmărită de autorităţi, nu? El e foarte, foarte prudent.

Se vede cît de colo că pe economist îl mai frămîntă ceva, dar că ezită să atace acel „ceva“.

— Well, mister Dobre, what's the matter? Nu vă jenaţi, despre ce-i vorba?

— Ştiţi, e o situaţie foarte neobişnuită. Pentru mine, pentru noi toţi — recunoaşteţi. Iertaţi-mă că vă întreb: practic, ce garanţii avem că banii nu vor fi — hm! folosiţi pentru altceva?

Marelli izbucni într-un asemenea „sănătos“ hohot de rîs, că ridică din scrumieră un nor de cenuşă fină de Kent.

— H-a, ha, ha! Wel, wel, vreţi să spuneţi „cine ne garantează că nu sîntem escrocaţi!“ Ha-ha-ha!...

Scandalizată, Jeny îşi făcu şi ea intrarea în discuţie:

— Ce-ţi veni, dragă, să zici una ca asta?! Păi uite-

aici: un cec elvețian de 20.000 de franci, o broșă de zece mii (pe puțin!) și un radiocasetofon de pe care oricînd poți scoate șapte-opt. Atîtea ălea — nu fac cinșpe miare, ai?

Marelli își clătină paharul — „S-ar mai găsi pe la dumneata, cara Jeny, un ultim strop?“ și, în timp ce „cara Jeny“ se scoală din fotoliul ei, în ciuda oboselii, nesomnului etc. cu o vioiciune de „fetiță“, se întoarce spre economist:

— Well, pentru dumneavoastră, mister Dobre, celălalt cec — de la banca din Torino. Firește, ca aconto pentru contractul cu noi. Cît despre contract — să-l încheiem, pentru început, pe o perioadă de cinci ani, vă convine? O.K.? Celelalte prevederi și obligații ale *Sintesei* față de dumneavoastră — dați-mi voie să constituie obiectul surprizei de diseară, în regulă?

Dobre acceptă dînd tăcut din cap, de afară pătrunde semnalul sonor al unui radio anunțînd ora șase — un matinal pesemne — și Marelli își consultă cu aer de îngrijorare ceasul.

— Eh, ne-așteaptă o zi foarte încărcată, și noaptea, și somnul s-au dus. (Zîmbind complice lui Dobre.) Dar ce noapte! Memorabilă! Din cele de care-ți aduci aminte toată viața, nu-i așa, mister Dobre?

— Într-adevăr, toată viața . . .

— Well, avem deci o agendă foarte încărcată. O mulțime de treburi, pe lîngă întîlnirea cu „maestrul“, pentru pașapoarte. Aș zice să procedăm în felul următor: dumneavoastră scoateți de la CEC banii care mai lipsesc pînă la 30.000, faceți și fotografiile pentru pașaport, iar diseară . . .

— La CEC, mă rog, duminică dimineața e deschis. Dar nu văd cum se poate aranja cu fotografiile . . .

Apropiindu-se cu tava pe care se află „ultimul rînd“ Jeny intervine „liniștitoare“:

— Lasă dragă, asta o aranjez eu. O să le facă Nick, prietenul Adelinei.

Pune tava jos, așază cîte un pahar în fața celor doi, apoi, înainte de a-l pune pe al treilea, rămîne cu mîna în aer:

— Știi ce, Andrei iubitule? Mi-a venit o idee: de ce

nu le-am folosi pe cele pregătite pentru revelionul din Tatra? Cred că le am pe undeva...

Scotoceşte nervos, preocupat, printre hîrtiile dintr-un sertar şi se întoarce victorioasă cu fotografiile, pe care i le întinde lui Marelli:

— Sînt bune, signor Giorgio?

— It's perfect! All right, asta vă scuteşte o groază de vreme, mister Dobre! Ce noroc aveţi cu signorina Jeny, o fată atît de, pe lîngă alte calităţi, atît de prevăzătoare. Atunci nu ne mai rămîne decît să ne vedem diseară, la şapte, la „Hanul pescarilor". Nu-i prea departe, abia treizeci de kilometri, şi duminică fiind, trafic mare, nu bate la ochi. Voi rezerva acolo săliţa de recepţie, să putem sta de vorbă nestingheriţi, în linişte. Eu vă aduc paşapoartele gata lucrate — şi, desigur contractele, sper să fiţi mulţumiţi, ha-ha! — iar dumneavoastră aduceţi banii, O.K.?

— O.K., signor Giorgio, şi vă foarte, foarte mulţumim. Nici nu vă-nchipuiţi, n-am cuvinte să... Dar o să vedeţi, ce mai! Poftiţi, serviţi! Să mai fac o cafea?

— Thank you, signorina. Mulţumesc, nu, au fost destule cafele. Ajunge paharul ăsta de Havana. Însă am impresia că mister Dobre nu e prea încîntat, sau mi se pare?

Mister Dobre se grăbeşte să se scoale şi el în picioare, cu paharul în mînă, — altfel ce naiba? despărţirea n-ar fi destul de cordială:

— Sînt numai îngrijorat, signor Marelli, numai îngrijorat. Nu-i o treabă prea simplă, mă-nţelegeţi, comportă riscuri. În sfîrşit, o să mi se pare un secol pînă trecem şi frontiera cu Austria.

— Well, asta va fi miercuri pe la amiază. Atunci să bem — cum se spune la dumneavoastră? Să fie într-un ceas bun!

— Să fie într-un ceas bun!

*

„Hanul pescarilor" — de fapt un motel pitoresc, ridicat din ziduri de piatră aparentă, împodobite cu feronerii încercînd să dea un aer de vechime, de tradiţie prin figurarea (nu prea inspirată) a unor scuturi heraldice prea fanteziste — oferă vizitatorilor o atmosferă plăcută, răco-

roasă, în amiezile fierbinți de vară, dar acum cu muntele alături și seară fiind, și mai spre toamnă... iată de ce, încă din primele minute de la sosire, văzîndu-le cam înfrigurate pe „domnițe“ signor Marelli ceruse ospătarului să facă un foc cît mai zdravăn în căminul micii săli de recepție. Flăcările înalte și trosnetul vesel al lemnelor mai dezmorțiră un pic atmosfera — dovadă înviorarea spiritului de observație (și de culanță) al delicatelor prezențe feminine:

— Hi-hi-hi, Adeline darling, ești trăznet. De unde te-ai învîrtit, dragă de deopiesul ăsta de jerse gri-perl? Să nu-mi spui mie că nu-i marfă de Izrael!

— Oh! Merge?

— Extra! Cu părul tău roșu ca focu' și cu... Ce mai! Aproape că nu se văd deloc pistruii. M-ai topit!

— Vai scumpo, tu vorbești? Pur și simplu m-ai orbit cu broșa asta nouă. Hai tu, nu mă-nnebuni: rubine veritabile?

— Păi ce? Boemia gablonț? Lucrătură venețiană de secol paișpe, dragă, ce crezi!

— Taci tu, că mor de invidie!

Onctuos și protector, Marelli:

— Well, scumpă frau Adeline, dă-mi voie să te salvez. (Scoate din buzunar o cutioară, pe care i-o întinde cu o ușoară înclinare): Primește o mică amintire pentru seara aceasta agreabilă în care ne-am cunoscut...

Odată cu deschiderea cutioarei, pe fața Adelinei urcă un val de roșeață, pe fondul căreia pistruii apar ca mici și pale, radioase scînteieri ale încîntării.

— O broșă cu peruzele? Serios? E pentru mine?

Jeny, cu superioritatea satisfăcută a celei care deja se simte „de-a casei“:

— Vezi, scumpo? Nu ți-am spus eu că mai rar ca signor Marelli? Sper că acum nu te mai îndoiești...

Înțepătura strecurată în final o face pe Adeline să reacționeze iritată (iritată mai mult de aerele, decît de spusele lui Jeny):

— Care-ndoială, soro? Ce tot vorbești? (Cum însă nu vrea să-i dea „prietenei“ satisfacția luării în serios, se întoarce spre însoțitorul ei): Ce zici, Nick mein liebe, îți place?

Nick părăsește căminul lîngă care stătuse în picioare,

se aşază în stînga Adelinei, şi luînd broşa o cercetează învîrtind-o pe o parte şi pe alta, apropiind-o de ochi de parcă ar fi avut o lupă de ceasornicar fixată sub arcadă. Vorbeşte scurt, calm, puţin spart:

— Hm, da... Ceva mai rar azi. Şi la cel puţin patru-cinci mii.

— Vai, mister Marelli — întoarce Adeline o faţă încîntată şi sfioasă, de „fetiţă timidă" — vai, n-am cuvinte să vă mulţumesc...

— Well, o să le găseşti altădată... All right!! Deşi nu-i mare lucru, domnişoară. Foarte curînd te vei plictisi de broşe, inele, brăţări, pandantive... Bineînţeles — ha, ha! — şi cu ajutorul lui her Klein. Cel puţin pentru început, pînă vei învăţa italiana, dînsul va cîştiga de două ori mai mult decît dumneata — adică vreo 200.000 de lire pe lună. Ce spuneţi, her Nick?

— Aăăă... rezonabil. Aproximativ 1.000 de franci elveţieni.

— Well, repet, pentru început. Remarcaţi, vă rog, că vreau să fiu cît se poate de corect, nu vă promit marea cu sarea...

Adeline, cu acelaşi aer de „fetiţă" (ştie că o „prinde"):

— Vai, mister Marelli, pentru noi sînteţi un...

— Nu zău, lăsaţi! Mulţumirile abia la Milano... Ei, mister Dobre, ce spuneţi? Cred c-ar fi timpul să trecem la discutarea problemelor de fond. Vă rog, nu luaţi loc?

Se apropie şi Dobre de masă, zgomot de scaune împinse pe dalele de piatră, să i se facă şi lui loc, murmure, şoapta stropşită a Adelinei spre „her Klein" — „Ia nu te mai băga-n sufletul meu, c-abia pot să respir" — dar ca acoperire zîmbeşte în fugă, fermecător lui Marelli, pregătindu-se să ia, sobră, poza de ideală ascultătoare „his master's voice"*.

— Well, ca să începem cu începutul, iată paşapoartele dumneavoastră. Cel al lui mister Dobre şi cel al signorinei

---

* Nu s-a putut stabili cu precizie dacă această comparaţie cu imaginea de pe vechile plăci de gramofon „Columbia" — simpaticul căţel, ăla, al vestitului violonist Kreisler cu pete maro, cu urechea aţintită spre pîlnie — a fost inspirată de atenţia remarcabilă cu care Adeline se pregătea să asculte, de pistruii ei bruni, sau de faptul că măcar pro forma îl accepta pe Marelli „his master"...

Jeny, pentru care am avut fotografiile, sînt integral pregătite — pe numele soţilor Claes şi Martha Deneken din Aarhus, Danemarca. Paşapoartele pentru her Klein şi signorina Adeline sînt completate — vîrstă, semnalmente etc., danezii sînt foarte meticuloşi — pe numele soţilor Hans şi Dite Soenderborg din Vejle, oraş apropiat de Aarhus. Mai trebuie puse şi timbrate sec fotografiile. Le-aţi adus?

Rumoare — capitol în care excelează femeile, Jeny o atinge cu cotul pe Adeline: „În sfîrşit, scumpo, nu ţi-am zis? Excelent, uite cum arăt lîngă stema asta...", Adeline se uită de formă, o interesează propriu-i paşaport, nu-i vine-a crede şi îşi scuipă-n sîn. „Ptiu, ptiu, hai tu, c-o văzui şi p'asta", apoi se întoarce spre Nick, care îşi cercetează şi el grijuliu paşaportul: „Ce stai, frate, scoate-odată fotografiile. Hai, mein liebe, nu mai fi mototol. (Cu teamă subită): Te pomeneşti că n-or fi bune". Acesta mormăie ceva indistinct, apoi spre Marelli, întinzîndu-i fotografiile şi răspunzînd de fapt temerii Adelinei:

— Imposibil. Execuţie de calitate. Marca fabricii... Imitînd stilul fotografilor germani. E bine-aşa, ce spuneţi?

— Very well, her Nick, very well! Parcă sînt făcute la Köln — mă rog, Köln, Copenhaga, tot acolo-i. Maestrul va fi încîntat. Acum — partea lui: aţi adus banii, mister Dobre?

— Da. Poftim! Treizeci de mii. Cincisprezece pentru mine, cincisprezece pentru domnişoara Jeny. Vă rog, număraţi-i.

— Well, se poate?!

— Dar vă rog! Să nu se fi petrecut vreo eroare...

— N-are rost. It's perfect. Dumneavoastră, her Klein?...

De răspuns, răspunde însă Adeline, scoţînd din poşetă cîteva teancuri de bancnote:

— Da, poftim. Treizeci de mii, în şase legături de cîte cinci.

— All right. Şi încă o formalitate — poftim contractul dumneavoastră, mister Dobre.

Îi întinde o foaie de hîrtie cu antetul *Sintesei di Norte*, pe care Dobre o parcurge cu atenţie. Cînd îşi ridică privirea, Marelli adăugă:

— Sper că aţi remarcat surpriza: clauza din adaosul final, potrivit căreia firma se angajează ca la cererea

dumneavoastră — în limite rezonabile, desigur — să suplimenteze sumele alocate colectivului dumneavoastră de cercetare. Mulţumit, mister Dobre?

— Mulţumit, domnule Marelli, foarte mulţumit. Sper să facem curînd treabă bună. Permiteţi-mi să vă strîng mîna . . .

Se ridică de pe locul lui, împingînd scaunul, acesta basculează şi cade trîntindu-se cu zgomot de dalele duşumelei.

În clipa următoare, uşa e trîntită de perete şi în săliţă descind doi ofiţeri în uniformă. Peste exclamaţiile de „oh", „vai", glasul sec al celui cu însemne de maior:

— Nu te mai osteni, „mister Dobre"! Dumneata, Marelli, mîinile sus! Ia vezi, locotenente, n-are vreun pistolaş?

Marelli ridică încet mîinile, dar replică ironic:

— Eu, pistolaş? Glumiţi?! Dar cu cine am onoarea? Şi nu-nţeleg: aveţi cumva mandat? Şi pentru ce?

— Ia te uită, cîte întrebări! La care să răspund mai întîi?

— Poate vă prezentaţi . . . şi-mi arătaţi mandatul.

— Well, maiorul Emil Cîmpeanu, la dispoziţia dumneavoastră. (Apoi, cu un plus de sarcasm): Care din mândate îl doriţi?

— Cum care? Sînt mai multe?

— Să zicem că unu, cu mai multe capete de acuzare.

— De exemplu?

— Well, să începem cu teancul de bani. Sigur, şi cu paşapoartele de pe masă. (Spre Dobre, renunţînd la ironia din ton): Andrei, fii bun, te rog, şi ajută-l pe locotenentul Cosma să verifice seriile. Bineînţeles, la miile aduse de tine.

Dobre se aşază pe un scaun şi începe să citească „G O 33 — 37 1028; A O 54 — 288236 . . ." în timp ce locotenentul bifează pe o listă: „Da, este!" Maiorul face un semn de nerăbdare: „Bun e-n regulă, verificaţi acum numai primele două-trei bancnote din fiecare legătură de-o mie, doar n-o să stăm aici toată noaptea!"

Operaţia continuă monoton „MO 11 — 002485 . . .", „Da este!" şi Marelli intervine candid:

— Să mai ţin mîinile sus? Aţi verificat, pistolaş n-am . . .

— Nu-i nimic, ai în schimb nevoie de puțin sport. Mai ține-le...

— Protestez, e ridicol: banii nu sînt ai mei, sînt ai dînșilor...

— Ți i-au încredințat numai așa, cît arbitrezi un pariu, ori cît faci banca la pocheraș, între prieteni, ai? Nu fi copil, am aici o plîngere împotriva dumitale și curînd — o să vezi! — o să se mai adauge trei.

— Așa? Aveți, evident plîngerea domnului Dobre. (Întorcîndu-se spre acesta, cu aerul amuzat, puțin compătimitor, al celui ce aude o glumă nu prea reușită): Și de ce mă acuzați, domnule Dobre?

— De șantaj, constrîngere, tentativă de scoatere frauduloasă din țară a patru persoane.

— O, là, là! Ultima acuză e foarte, foarte gravă. Să încalc eu în felul ăsta legile statului român? Ha, ha, asta-i bună! Glumiți, „mister Dobre"!

— Și contractul meu? Cele două cecuri?

— Chiar crezi că-i un contract așaaa, mie-n sută valabil? Iar cecurile — cine ți-a spus că le-ar onora vreo bancă?

— Cum, sînt false? Mi-a trecut mie prin minte la un moment dat că s-ar putea; însă... Și cu pașapoartele, cum rămîne? Și complicele care a pus la punct două din ele și urma să le facă și pe celelalte două? Bătrînul plastograf?

— Care plastograf, sir? Nu-nțeleg.

— Cel cu care ai luat azi legătura.

— Te pomenești că și asta poți dovedi...

Maiorul Cîmpeanu răsfoi cu stînga unul din „pașapoartele Deneken":

— Hm, n-au viza noastră de ieșire plastografiată. S-ar putea să nu fie vorba de nici un plastograf bătrîn, pentru că timbrul sec de pe fotografie poate fi făcut și cu o monedă mai bine reliefată și cu o presă de vulcanizare de cameră de automobil... Ia vezi, Cosma, n-are așa-zisul signor Marelli prin buzunar vreo monedă daneză, pilită pe margini?

Locotenentul scoase un pumn de mărunțiș din portomoneul lui Marelli și curînd identifică și o monedă daneză. „O fi ea nepilită, dar ia să vedem: stema ar corespunde ca

mărime? Aşa! Perfect", mormăi maiorul „putea să arunce moneda de care s-a folosit..."

Marelli pare pus, hotărît, pe amuzament:

— Cum rămîne atunci cu şantajul, constrîngerea, tentativa frauduloasă etc., mister Dobre?

Dezamăgire, oboseală, dezolare şi scîrbă — toate se perindă pe faţa trasă a lui Andrei Dobre. Murmură, mai mult pentru sine:

— Atunci... nimic altceva decît o banală escrocherie? Paşapoartele de două ori false, pentru că nici măcar n-ar fi putut fi folosite! (Spre maior): Îmi pare rău, Emile, te rog să mă ierţi că te-am sculat după numai două ceasuri de somn. Cîtă dreptate avea Marga, nevastă-ta, să insiste: „Eşti sigur, Andrei, că nu poate rezolva altcineva problema ta? E chiar atît de importantă şi de urgentă?" Şi acum? Poftim importanţă: o escrocherie pe care-o putea „lucra" cu artă un plutonier de miliţie cu oarecare experienţă!

Batjocoritor Marelli, mimînd mîhnirea:

— Ecco! Asta-i piesa, rea şi pace, alta mama nu mai face! Regret că vă dezamăgesc...

Jeny, strîngînd pumnii cu obidă:

— Macaronar ordinar!

Adelina — căpşună sadea, stacojie şi cu punctele pistruilor albe:

— Mi-a făcut-o! Tot un porc de broscar ca şi prima dată! (începe să bîzîie): Ştiţi, tovarăşe maior, că eu...

Se opreşte, remarcînd că „pe fir" cu maiorul intrase Dobre:

— Şi totuşi, negocia cu *Parfum de April*, avea asupra lui acte, era normal să dispună de cecuri elveţiene, italiene, de la bănci serioase. Nu înţeleg, de ce să se preteze la o găinărie?

Maiorul interveni laconic:

— Cecurile sînt furate de trei zile, şi între timp protestate de băncile emitente, anulate telegrafic. (Întorcîndu-se spre străin): Stai jos, Marelli, şi întinde cît poţi braţele, pe colţul ăla de masă. Aşa... Ia zi, ce făceai acum trei zile, Marelli? Operai la hotelul „Dacia" din Oradea, sau mi se pare mie?

Marelli nu răspunse imediat. Se încruntă, întrebarea pare să-l fi surprins. Pare — pentru că şi duşmănia cu

care izbucnește are o notă puțin prea forțată ca să fie firească:

— Asta rămîne să dovediți. Pașapoartele și cecurile le-am găsit într-un portofel uitat în holul hotelului.

— Nu mai spune! Și tot în portofel ai găsit îndoit, împăturit, pliat și radiocasetofonul Grundig de 7 kilograme jumătate, nu-i așa? Pariez că are seria celui furat din mașina spartă a familiei Spacchini.

Povestea asta cu radiocasetofonul o împunge, direct, pe Jeny:

— Spuneam eu că-i un borfaș ordinar! (Isteric): Tocmai tu nenorocitule, să ne fraierești...

Dobre, furios, spre Jeny:

— Mai taci odată! Nu-nțelegi nimic! (Apoi, temperat de perplexitate, spre maior): Trebuie să mărturisesc, Emile, că nici eu nu pricep mare lucru. De ce-a avut nevoie de spargerea de la Oradea? Și pe urmă: de ce l-ați lăsat să-și facă de cap? Azi, de pildă. Ți-am telefonat puțin după șase, nu? Au trecut de atunci mai bine de treisprezece ore!

— Nu tu-mi spuneai că „domnu" are o Lancia crem cu numărul MI — 2307?

— Ba da, dar nu văd de ce...

— Dar la parcare, de văzut i-ai văzut mașina?

— Ei, bine, la parcare e tras un B.M.W. bronz cu număr de Frankfurt.

— A furat-o și pe asta?

— Da' de unde! Însă agenții de circulație și noi toată ziua am căutat o Lancia crem cu număr de Milano. Domnul aici de față i-a scos insigna de pe masca radiatorului, a dat o găurică în vîrful capotei și a plasat acolo insigna de B.M.W. Plus, bineînțeles plăcile de înmatriculare, cu număr nemțesc. Asta după ce i-a tras un perdaf cu un sprei de vopsit, culoare bronz. Ai observat ce mult seamănă linia Lanciei'75 cu a B.M.W.-ului '68 sau '69? Toate astea le-am priceput abia acum, seara, cînd a virat spre locul de parcare.

— Deci așa cu mașina și cu căutarea de azi... Dar tot nu înțeleg altceva. Un om inteligent cu măcar relativ solide cunoștințe de specialitate — altfel cum putea să negocieze cu cei de la *Parfum de April?* — cu documente de reprezentant al unei firme cu care uzina română-

nească este în relații, un asemenea om fură la Oradea, apoi se dă peste cap aici să „lămurească“ patru oameni să „emigreze“, ocolește o zi întreagă hotelul — și era obosit, nu? —, recurge la trucul cu „uite Lancia-i B.M.W.-ul“ și toate numai pentru o escrocherie de 60.000? Cel mai mult mă surprinde însă folosirea cecurilor: imposibil să fi fost atît de naiv ca să nu știe că pierderea sau furtul unui cec se anunță imediat băncii emitente, care-l anulează și-l dă în urmărire. Printre altele, interpolul se ocupă și de urmărirea cecurilor protestate, și care fuseseră emise pentru sume importante. Să nu bănuiască tocmai el că unor cecuri în România sustrase, **în** primul rînd în România li se caută urma?

Zîmbetul obosit al maiorului accentuează nota sibilinică din ton:

— Poate tocmai asta dorea — să se afle cît mai repede că el e făptașul...

La orice (vorba vine) s-ar fi așteptat Dobre, numai la asta nu:

— Cum?!? *Să dorească să fie arestat?* (Și pentru că maiorul emite sec doar un „Exact!“, Dobre se întoarce spre omul de la masă): În definitiv, cine ești dumneata, domnule Marelli?

— He-he! În concepția domnului Cîmpeanu — un hoț care se dă peste cap, moare de nerăbdare să fie prins! He-he!

Rîsul forțat ironic al individului începe să-i calce pe nervi maiorului. De aici replica lui puțin mai aspră:

— Omul a cărui amabilitate, bunăvoință și ospitalitate le-ai răsplătit prin șantaj te-a întrebat cine ești. De ce nu-i răspunzi, GYÖRGY MARE?

Chipul lui Marelli se lungește, neîncrezător, pînă la dimensiunea maximei uimiri:

— Mie?! Mie vă adresați astfel?

— Mai vezi cumva pe-aici și alt necunoscut, căruia să mă adresez cu György Mare, născut la Cluj în 1932, fiul lui Zsuzsy și Ion Mare?

Înainte ca Marelli să apuce să protesteze „Am să mă plîng Ambasadei italiene...“, „Dobre se dumirește: „Așa se explică, totuși, româneasca lui?!“ De răspuns, maiorul răspunde ironic celui de la masă:

— Bineînțeles — și cu o cerere pentru sancționare

amiabilă, printr-o amendă drastică, a delictelor de furt și escrocherie — doar nu-i la mijloc nici o crimă, nu-i așa?

— Bine-nțeles. Și protestez împotriva abuzului de a-mi impune o falsă identitate!

— Las'că mai vedem noi cum stăm și cu protestele, și cu abuzurile, și cu falsa identitate! Mama dumitale mai trăiește — sper că n-o învinuiești și pe ea de abuz. Mai bine le-ai spune și dînșilor ce-ai făcut după toamna lui '56. Pe atunci erai în vizită în Ungaria și... te-ai tot dus, uitînd să te mai întorci, așa-i?

Marelli se mulțumește să ridice din umeri a obosită lehamite, gen „Ce rost ar avea să insist? Prefer să aștept limpezirea erorii..." Pentru maior, lucrurile sînt clare: fișierul nu minte; pentru ceilalți, de asemenea nu încape îndoială: oricum ar sta lucrurile cu identitatea lui Marelli, un fapt e cert: cacealmaua — cea înghițită de ei. Mica pauză însă nu se eternizează — e întreruptă de un anume ciocănit în ușă: poc-poc poc-poc-poc. Evident, nu oricine bate astfel. Maiorul strigă „intră!" și apare un plutonièr, mai degrabă bătrîior, care știe cum se lovesc călcîiele pentru a intra în poziție reglementară de drepți.

— Permiteți-mi să vă raportez, tovarășe maior.

— Dă-i drumu', nea Petrache!

— Uitați ce-am scos din spatele tabloului de bord de la B.M.W.! Maiorul firește, vrea să se uite, dar zgomotul pe care-l face, răsturnîndu-se violent, pe spate, scaunul lui Marelli, îl determină să ridice arma, tăindu-i „italianului" elanul:

— Ușurel, puișor, dacă nu vrei să treci pe post de strecurătoare. Fă bine, Cosma, și pune-i totuși cătușele. Poate devine mai rezonabil...

Cosma execută ordinul, în timp ce maiorul răsucește în mîna stîngă cilindrul întins de plutonier — nu cu mult mai mare decît un dop de sticlă și înfășurat în hîrtie subțire, unsă.

— Observi, Andrei? Un cilindru, am impresia, cu înveliș de cositor nu de aluminiu. Ai idee ce-ar putea fi?

— După mărime — să fie un container de rolfilm sau microfilm?

— Probabil. În sfîrșit, vedem noi. Unde l-ai descoperit, nea Petrache?

— Exact în spatele brichetei electrice, care nu era blocată. N-am atins-o, și-am scos placa de sub tabloul de bord. Acolo, în continuarea brichetei, un fel de tub de tablă scurt, intrînd pînă în compartimentul motor. Mai salt o dată capota — în dreptul tubului, un condensator. Abia acu' mi s-a părut ciudată plasarea lui acolo. De ce așa, separat de restul compartimentului electric? Mă uit eu, mă-nvîrt...

— Și?

Se vede că locotenentul Cosma n-are răbdarea maiorului. Nea Petrache e vexat de graba ori lipsa de interes a „tinerelului", dar îi aruncă o privire hîtră și reia cu aceeași încetineală impasibilă:

— Mă uit eu și mă-nvîrt... Că dacă nu mă învîrteam eu cu grijă, nu mai aveați la ce să vă uitați acum, tovarășu' locotenent; să trăiți! Că tehnica-i tehnică, m-am chinuit o mulțime pînă i-am dibuit șpilu': O opritoare cu microcircuit imprimat, adică de-alea desenate pe-o foiță de plastic cît un sfert de timbru, și vîrîtă deasupra tubului — să n-o vezi cu una cu două, vezi bine! Lîngă microcircuit era o bobină cît un bob care băga un șplit de oprea un arc . Cum apăsai pe butonul brichetei ori încercai să umbli la tub pe dedesubt, pac! întrerupeai curentu', șplitu' ieșea, arcu' era deblocat și vîra o tijă în mijlocu' casetei ăsteia, cu ce-o fi-n ea. Iar pe tijă — tija ieșea din falsul condensator — o înfășurare de nichelină barosană, care se făcea roșie pîn' la alb cît ai clipi. Am verificat eu după aia! Destul ca să arză...

— ...Sau să voaleze un film, nu-i așa? Bine lucrat! mai murmură ca pentru sine, îngîndurat, Dobre.

— Exact, tovarășu'!

Nea Petrache, satisfăcut că străin, străin da' știe să-i aprecieze talentul, aruncă o privire grăitoare lui Cosma, apoi maiorului care se grăbește să încuviințeze grav, din cap. În ce-l privește pe Dobre, acesta combină și recombină mental datele întregii istorii. Ajunge la o concluzie de vreme ce se întoarce spre maior:

— Cu alte cuvinte, simțindu-se puțin urmărit, domnul Marelli a preferat să facă puțin pe hoțul, puțin pe escrocul, expre ca să nu răspundă pentru faptul că era puțin spion! Pentru delicte minore putea spera să se aranjeze

lucrurile — niscai demersuri, niscai răscumpărare... Cu alte cuvinte...

Maiorul zîmbi ostenit:

— Cu alte cuvinte — spera, cu alte cuvinte — nu m-ai trezit de pomană, cu alte cuvinte — hai să mergem că eu pic de-a dreptul de somn și m-așteaptă patul. Iar pe voi, puiculițelor, și pe tine specialistule — arată cu bărbia spre pleoștitul tehnician dentar — v-așteaptă „plăcuta ocupație". Să povestiți, de-a fir a păr și în scris, cam cum v-ați lăsat prostiți de mister Marelli.

*

Mai vechiul nostru prieten Dinu întoarce ultima filă a manuscrisului dactilografiat, mai privește odată coperta din plastic cu o etichetă letrasetiată estetic:

CINE EȘTI DUMNEATA, DOMNULE MARELLI?

apoi așază dosarul pe măsuța joasă din fața fotoliului. Apucă paharul — balon care-l așteaptă, la îndemînă, îl ridică în drumul luminii admirînd prin abureală brunul roșcat al Murfatlarului cinci stele în care se topesc două cuburi de gheață. Abia după ce degustă, în cunoscător, se adresează lui Anton:

— Și zi așa, bătrîne, sărbătorim debutul tău într-ale literaturii polițiste?

Anton soarbe și el fără grabă din coniac, apoi zîmbește amuzat:

— Și zi așa, bătrîne, nu-ți place?

Se vede cît de colo că Dinu își alege precaut cuvintele:

— Hm!... Știu eu? Am impresia că... Dar, în sfîrșit! Tonul e vioi, unele asociații de cuvinte sînt... Ei, hai, ce mai calea-valea, eu mi-s mai conservator — vorba ardeleanului. Pe alocuri parcă n-ar fi text scris, ci dans de-ăsta modern, cam smucit, iar notele...

— Nu te sfii — cam trăsnite, nu? Locotenentul major... să-i zicem Costea, afirmă că tineretul are propriile lui gusturi estetice, că nu poți rămîne la nivelul stilistic al *Buchetierei din Florența* de Vasile Alecsandri, că trebuie să-i vorbești pe limba lui ca să te-nțeleagă. Că, zice el, și Engels zicea că nu devine convingere ideologică, politică, nici un concept care n-a trecut mai întîi prin

inima. Vorbești omului la inimă, și abia după ce-a trecut pe acolo i se urcă în cap. Iar ăstora tineri trebuie să le vorbești pe limba lor ca să te înțeleagă — adică mai întîi să te simtă, pe urmă apoi să te înțeleagă. Dixit Cosma, apud Engels. Personal, sînt înclinat să-i dau dreptate.

— Deci, un text de propagandă — vreau să spun, un material destinat acțiunii de prevenire a unor infracțiuni cu alte cuvinte destinat uneia din primordialele misiuni acreditate vouă: prevenirea. Nu-i rău! Dacă stau să mă gîndesc bine, povestirea curge proaspăt, iar caracterele — ce mai! Cred că aici e partea ei mai izbutită — îmbracă exact psihologia unor Jeny (cu y!), Adeline ori Nick. Am văzut eu în străinătate cam cît de prost se pot termina visele ăstora puși pe căpătuială. Iar răsturnarea din final, cacialmaua cu „uite plecarea, nu-i plecarea", grăbind parcă pe pămînt românesc cacialmaua pe care asemenea oameni o înghit dincolo de granițe, mi se pare nu doar reușită, ci simbolică.

Anton lăsă pauza să se prelungească, parcă pentru a-i sublinia scînteia malițioasă din privirea cu care-și măsură prietenul. Într-un tîrziu, oftă și curmă tăcerea:

— Ei bine, dragul meu, cîteva precizări. Primo — cea mai puțin importantă: nu eu sînt autorul, ci într-adevăr acel locotenent-major ardelean. Secondo: cum nu faci parte din nici un juriu literar, nu pentru o analiză specializată ți-am dat textul să-l citești, ci urmărind cu totul altceva — și anume să te informez asupra contextului unei probleme în care vreau să-ți solicit sprijinul. Tertio: din motive lesne de înțeles și asupra cărora nu mai insist, lucrurile nu s-au petrecut chiar-chiar așa, deși exceptînd numele personajelor, și, desigur, coeficientul de literaturizare a dialogurilor, pînă la un punct tot ceea ce ai citit urmează pas cu pas adevărul faptelor.

*„Le tournesol, le tournesol n'a pas besoin d'aucune boussole** pătrunse din afară, prin geamul deschis, glasul cui? Brasseur? Bécaud? Dinu n-ar fi putut spune. Pe aleea din fața blocului trecea la pas o mașină cu radioul deschis spre maxim. Mirat, Dinu se surprinse invidiind

---

* Floarea soarelui, floarea soarelui n-are nevoie de nici o busolă (fr.).

buna dispoziţie a şoferului. Aprinse o ţigară întorcîndu-se spre Anton:

— Şi care ar fi acel punct?

— Cel în care intră în scenă nenea Petrache. Nu în momentul arestării s-a găsit vreun film, şi nici dispozitivul de distrugere nu era montat pe B.M.W. Trucul cu dispozitivul aparţine unei alte poveşti de acum cîţiva ani. Dar ce vrei? Locotenentul nostru trebuie să pună într-un fel sau altul punctul pe i, nu? Ei, şi-atunci a simplificat. Detaliile reale ale finalului sînt altele. Închipuie-ţi că sectoristul de la Căciulata trece într-o bună zi — vorba vine bună, pentru el nu s-a dovedit chiar în toate grozavă — deci trece sectoristul nostru într-o dimineaţă pe lîngă mînăstirea Cozia şi-l apucă setea. Cum vede multă lume — turişti, vizitatori etc. — la mînăstire, trece drumul şi urcă spre „bolniţă" — apropo, ai fost vreodată pe-acolo?

— În trecere doar...

— Aşa? În cazul ăsta, uite cîteva amănunte de decor: Cum urci pe naţională de la Călimăneşti spre Turnu Roşu, laşi pe dreapta noul hotel Căciulata şi aproape vizavi de el motelul Cozia, urmează un mic spaţiu cu casa de odihnă a Patriarhiei, după care, pe dreapta se desfăşoară construcţiile mînăstirii, iar peste şosea, în pantă dulce, ograda „bolniţei".

Aici, pe teritoriul „bolniţei", adică al lazaretului mînăstirii s-a ridicat în secolul optsprezece o bisericuţă pe care arhitecţii o consideră bijuteria arhitecturii româneşti, mult mai „curbă" ca stil specific decît Curtea de Argeş. Cum treci prin ogradă spre casele de oaspeţi din fundal, bisericuţa bolniţei se ridică pe un tăpşan din dreapta cărării, iar între ea şi şoseaua de jos se întinde micul cimitir al mînăstirii. Ei bine, cum urca spre casele de oaspeţi, plutonierul întoarce capul şi i se pare că zăreşte ceva printre mormintele de sub biserică. Se abate, deci, spre cimitir. La apropierea lui, dintre morminte se ridică un individ îmbrăcat într-un elegant costum cenuşiu, care parcă vîră pripit ceva în buzunar. Plutonierului i se pare suspect: „Ce-ai luat de-acolo? Stai! Cine eşti? Actele la control!" Individul, nimic. Plutonierul mai face un pas: „N-auzi, tovarăşu'? Ia dă buletinul!" Străinul ridică mîna spre buzunarul interior al hainei, ca vrînd să-şi scoată de acolo actele, însă în clipa următoare şi-o destinde ful-

gerător într-un croşeu de dreapta. Sectoristul se clatină, n-are timp să „recupereze“ pentru că o directă la plex îl întinde lîngă cărare. Individul nu mai stă pe gînduri, din cîţiva paşi e în drumul naţional şi cînd se apropie şi el de şosea, plutonierul mai apucă să-l vadă la vreo 60—70 metri într-o maşină gălbuie, parcă un Taunus sau B.M.W.

Bineînţeles, încă de acolo, de la mînăstire a dat telefonic alarma. N-au trecut decît cîteva minute pînă au fost alertate prin radio şi patrulele auto din sector. Una din maşini se găsea chiar foarte aproape, la vreo 20 de kilometri, îndreptîndu-se de la Brezoi spre staţia C.F.R. Lotru. Cînd, mărind viteza, a ajuns la joncţiunea Lotrului cu Oltul, locotenentul şef de patrulă a observat o maşină gălbuie oprită în apropierea podului şi chiar pe mal un individ care parcă aruncase ceva în jos, spre apă. Locotenentul a dat drumul la sirenă şi la farul albastru, circular, de pe maşină, a accelerat suficient să se apropie şi să identifice B.M.W.-ul care pornea în trombă, a raportat prin radio cele sesizate şi numărul maşinii străine cerînd instrucţiuni: să urmărească B.M.W.-ul sau să cerceteze locul unde parcă se aruncase ceva? I s-a dat ordin să se întoarcă şi să investigheze la joncţiunea Lotrului cu Oltul. Din fericire, obiectul aruncat de străin nu căzuse prea departe, zăcea vizibil pe prundişul de pe fund, sub un strat de apă, nu mai gros de o jumătate de metru. Un obiect care semăna cumva cu o maşină de tocat carne, şi pe care ai să-l vezi îndată.

Pînă la cercetarea atentă a obiectului, comandantul miliţiei din sector a luat hotărîrea înţeleaptă să pună sub urmărire B.M.W.-ul, să-l hărţuiască puţin, apoi să-l „piardă.“. Marelli a fost deci „pierdut“ lîngă Sibiu de unde l-am luat noi în urmărire discretă, pas cu pas. Trebuia să vedem cu cine, unde şi pentru ce ia legătura. L-am arestat aşa cum ai văzut abia cînd jocul lui ne-a constrîns la asta: omul voia cu tot dinadinsul să fie arestat şi să aibă de-a face cu miliţia, pentru o infracţiune de drept comun, şi nu cu securitatea, pentru spionaj.

— Bine, dar cum de a ajuns la concluzia că e neapărat necesar să recurgă la această pentru el „ultimă soluţie“?

— Încăierarea cu sectoristul, consecinţă a descoperirii

ascunzătorii? Faptul că fusese surprins tocmai cînd arunca acel obiect, la confluența celor două rîuri și se temea că va fi recuperat? Urmărirea din care abia „izbutise să scape"? Probabil toate acestea la un loc.

— Hm, interesant, murmură pe gînduri Dinu. Eu credeam că „ascunzătorile" sînt ceva revolut, ceva ce ține de epoca „romantică" a spionajului...

— Revolut? Da de unde! Practică totuși curentă... Totul e să știi să alegi cu cît mai multă ingeniozitate un loc circulat, deci nebătător la ochi, accesibil... Din punctul ăsta de vedere, ascunzătoarea de la Cozia, așezată „strategic" între Transilvania și Muntenia, era cît se poate de bine plasată: în defileul acesta al Oltului, vara — iarna e o circulație teribilă, „bolnița", respectiv biserica ei și cimitirul sînt vizitate zilnic de sute de turiști... Era suficient „să te apleci să-ți legi un nevinovat șiret" într-un moment în care nu se afla nimeni prea aproape, pentru a face să pivoteze un cub de marmură la colțul unui mormînt — și gata! lăsai sau luai, să zicem o casetă de film.

— Și Marelli ce făcuse? Lăsase sau luase?

— După opinia mea, probabil vrusese să lase.

— După opinia ta? Asta înseamnă că el neagă să fi umblat la vreo ascunzătoare, ascunzătoarea presupunînd complici și, și una și alta, presupunîd o rețea?

— Exact!

— Și obiectul aruncat la confluența Lotrului cu Oltul?

— Ei asta-i, am ajuns și la miezul întreținerii noastre! Dar nu te sfii, bătrîne, dă încoa' paharu' ăla să-ți mai pun o dușcă de Murfatlar. Că, recunoaște, nu te întîlnești chiar în fiecare zi cu un cinci stele!

Dinu întinse zîmbind paharul pînteços, în vreme ce afară, pe alee, trecu un cîrd de fetițe cîntînd cu glasuri mișcătoare „Podul de piatră s-a dărîmat! A venit apa și l-a luat..."

Încălziră o vreme în căușul palmelor curba generoasă a paharelor, degustară cîte puțin, apoi Anton reluă.

— Deci, am ajuns la „tocătorul de carne" aruncat în Lotru... Înăuntrul lui — un film. Scos cu mare băgare de seamă, cercetat — testat, filmul s-a dovedit a fi deja developat. Totuși, pelicula i s-a părut unuia din băieții de la laborator neobișnuit de groasă. Era ca și cum

ar fi avut nu unul, ci vreo trei straturi de emulsie sensibilă așezate unul peste altul. În fine, ca s-o scurtez, că doar n-are rost să-ți povestesc acu' de-a fir a păr vreo trei săptămîni de muncă pe brînci, s-a stabilit că filmul era făcut așa: mai întîi pe peliculă se înregistraseră nuduri în diferite cadre naturale și intensități luminoase, și de asemenea scene sexy...

— Cum, iar un film sexy?

— Iar, vezi bine... Apoi filmul fusese developat. Deasupra se așternuse un strat protector, și din nou pelicula fusese „unsă" cu substanță sensibilă. Greu a fost pînă cînd s-a găsit formula exactă a revelatorului, și iată că apare un nou șir de imagini! Imaginile — de data asta, în marea majoritate făcute noaptea.

— Păi asta înseamnă fotografiere cu infraroșii!

— Exact. În aparență, foarte simplu și foarte ușor. Ai montat pe mașină, sub capotă, un generator de infraroșii pe care ți-l alimentează bateriile, îl cuplezi cu aparatul de fotografiat, apeși pe declanșator — și gata! Poftiți poza! Cu toate astea, trebuie să recunoaștem că nu e deloc o jucărie să reușești așa ceva fără să atragi atenția grănicerilor. Doar nu-ți proțăpești mașina pe podul de peste șenalul de la Mangalia și-aștepți să binevoiască să treacă vasele! Este?

— Este!

— Vezi, de-asta zic eu că tipul, ce-i a lui e-a lui, e priceput totuși.

— Deci, temîndu-se că va fi interpelat și controlat, Marelli aruncă în Lotru generatorul de infraroșii...

— Deși, generatorul fusese (probabil) montat pe o mașină pe care încă n-am găsit-o?

— Mașină? Crezi că n-ar putea fi și el miniaturizat pînă la dimensiunile unui teleobiectiv Nikon, iar sursa de curent — cîteva sute de „pastile" cu iridiu, montate într-o cutie cam cum sînt alea de la blițurile de acum cîțiva ani? Un asemena „tun de infraroșii" ar explica mai lesne cum de n-a bătut la ochi fotografierea șenalului. Un om se apropie mult mai discret, la adăpostul nopții, decît o mașină. Nu crezi?

— Hm! S-ar putea. În sfîrșit, trebuie văzut... Vreau să spun, întîi trebuie găsit generatorul. Oricum, nu asta e însă cea mai complicată problemă de pe ordinea de zi!

„Tocătorul de carne“ aruncat în Lotru nu e un tun de infraroşii, ci altceva: un aparat de convertit semnale acustice în impulsuri optice, iar acestea, codificate într-un anume fel, înregistrate pe marginea filmului, pe o dungă de doi milimetri jumătate — trei, exact, cum e înregistrat sonorul pe pelicula cinematografică, ai avut ocazia să observi vreodată?

— Desigur...

— Numai că sistemul de înregistrare, aici, e cu totul altul. Gîndeşte-te că atît la „fixarea“ bandei sonore cît şi la „citirea“ ei, pelicula cinematografică rulează cu o viteză de şaisprezece imagini pe secundă; un film fotografic trebuie „scris“ şi „citit“ static, imagine cu imagine. Deci, miniaturizare. Bănuin că printr-un modulator electronic, microsemnalul optic se aşterne apoi — descriind o spirală? sau un şir de S-uri şi Z-uri înlănţuite? încă nu ştim — se aşterne, deci, pe acea bandă subţire din dreapta imaginilor...

— Şi cum aţi descoperit asta?

Un timp Anton rîse abia auzit, bătrîneşte, aprinse o ţigară şi răspunse numai după ce îşi goli respirînd adînc, pieptul:

— Cum am descoperit? Hm. Închipuie-ţi că unul din băieţii de la laborator, ocnvins că „tocătorul“ serveşte la suprapunerea imaginilor, s-a hotărît să pună în funcţiune aparatul. Aşa că a introdus în el un film, l-a pus sub tensiune (doisprezece volţi, ca la reţeaua unei maşini) şi dă-i bătaie! A stricat nu ştiu cîte filme pînă să se convingă că „tocătorul“ nu acţionează în nici un fel asupra spaţiului rezervat imaginilor. Necăjit, hotărîse să se dea bătut. Era aproape cinci dimineaţa, deci mai putea trage un pui de somn pînă la şase jumătate, aşa că a fixat deşteptătorul şi s-a întins pe canapeaua din fundul laboratorului. Dar a încercat zadarnic să doarmă. Prea îl rodea nereuşita. Tot perpelindu-se, îi vine o idee: ce-ar fi să scoată carcasa „tocătorului“, să bage una din peliculele uzate în aparat şi să-i dea drumul? Zis şi făcut, demontează carcasa, introduce filmul, pune aparatul sub tensiune, pelicula începe să fie trasă — altceva nimic. Înjură cu năduf, şi parcă sensibilizat de înjurături, aparatul începe să scoată scîntei minuscule în faţa unui mi-

nuscul cilindru negru terminat printr-un conuleț ascuțit ce-și îndrepta vîrful spre marginea filmului. Cilindrul, cum avea să se convingă ulterior, conținea un sistem de lentile fine. Zărind scînteile, surprins, băiatul încetează să mai înjure. Încetează și aparatul să mai scoată scîntei și nici filmul nu-l mai trage. Înjură iar — reapar cîteva scîntei firave și se aude cum trosnește ușor angrenajul de tras filmul, care însă se oprește aproape imediat și dintr-o dată se dezlănțuie asurzitor deșteptătorul. În fața cilindrului cel negru se formează acum un șir continuu de scîntei, o rază țîșnește aproape neîntrerupt din con, îndreptîndu-se spre peliculă, iar angrenajul trage filmul fără oprire. Așa s-a descoperit că „tocătorul" este sensibil numai la semnale acustice, că le transformă în impulsuri optice. A fost o jucărie pentru băiat să monteze iarăși carcasa pe aparat, să introducă un film nou și apoi, punîndu-l sub tensiune, i-a cîntat, i-a fluierat, i-a ținut discursuri. Odată developată pelicula, a constatat că pe margine, unde filmele cinematografice au înregistrată coloana sonoră, apăruse un fin, compact zigzag alb. Sub lupă, se puteau distinge minuscule linii și punctulețe.

Apucînd gînditor paharul cu coniac din fața lui, Dinu murmură:

— Ingenios! Foarte ingenios, și cred că nici nu prea complicat, la urma urmei!

— Asta s-o crezi tu! La urma urmei băieții noștri de la laborator au trebuit să se dea bătuți: n-au izbutit să pună la punct convertizorul — adică aparatul capabil să opereze invers, convertizînd semnalul optic în semnal sonor.

Înviorat brusc — ca de fiecare dată cînd o problemă tehnică îi solicita inteligența și imaginația — Dinu surîse puțin malițios:

— Ei! Poate că dificilă e nu atît convertirea în sine, cît *sistemul de lectură* a semnalelor. După cîte am impresia, liniile și punctele minuscule trebuie „culese" și convertite semnal cu semnal. Citind „mai multe odată" nu se poate produce decît zgomot.

Anton îi replică puțin înțepat:

— Închipuie-ți că exact așa s-au gîndit și băieții noștri — și anume că trebuie „cules" de pe peliculă semnal cu semnal. (Oftînd): Numai că laboratorul nostru nu dispune

de posibilităţi materiale, nici de specialişti în măsură să construiască aparate optico-acustico-mecanice de o asemenea fineţe. Uite, dealtfel, de ce anume ţi-am prezentat atît de amănunţit aventurile cu „tocătorul".

Pauză, apoi reluă pe un ton în care invitaţia suna măcar în parte a rugăminte:

— Ce-ar fi să te ocupi puţin de problema asta? Tu, ca ofiţer tehnic şi inginerul Munteanu de la atelierul de mecanică fină al institutului de electronică. Ce zici? Nu te tentează?

— Hm! Parcă de tentaţie e vorba! Adevărul e că în perioada asta stăm cam prost cu timpul... Mă rog — se grăbi el să adauge, văzînd cum se înnourează chipul prietenului său — nu zic că nu s-ar putea face, dar va trebui să aştepţi un bob-zăbavă...

— Păi, vezi că tocmai bobul ăsta zăbavă nu ni-l putem permite...

Se auzi un fîlfîit uşor: cum ar zice Gérard de Villiers, un înger trecea în zbor, cu aripile grele de îngrijorare şi de mîhnire.

Îl ascultară amîndoi, şi Anton adăugă:

— Riscăm să ne ia pe nepregătite evenimentele. Risc foarte serios. Nu de alta, dar potrivit legii probabilităţii...

— ...cînd pasienţa îţi iese de două ori, la rînd, puţine şanse să-ţi mai iasă „neajutată" şi a treia oară...

Micul interval care urmă fu umplut de mirare:

— Ce vrei să spui cu de două ori la rînd? Discutăm şi de altceva, sau numai de — hai să zicem — „cazul Marelli?"

Dinu rîse scurt, cît îi permitea spaţiul lui „pe sub" o inexistentă mustaţă.

— Păi, bebeluş, nu la amîndoi odată ni s-a tulburat liniştea deltei acum aproape două luni? (Cîntă brodînd textul pe o cunoscută melodie despre o iapă:) *Că Robert avea un film, / Şi Marelli — avea un film... / Că Robert era escroc — vezi icoana! / Şi Marelli tot escroc —* Vreau să zic că în ambele cazuri, la o adică eroii sînt brusc animaţi de dorinţa fierbinte de a trece drept nişte mieluşei inofensivi, adică de fapt găinăraşi inofensivi... Drept, sau nu?

Anton ezită o clipă, mormăind apoi:

— Drept, băieţaş. Drept, ce mai! (oftînd): Ei, acum

realizează odată mai mult că luînd plasa de două ori la rînd „Challengerul“ meu nu va ezita să recurgă la măsuri forte. De aia-ţi ziceam că riscăm să fim luaţi pe nepregătite şi că nu-mi surîde deloc ideea cu bobul tău zăbavă. Dacă m-ajuţi, atunci trebuie s-o faci acum, şi cît mai repede. De fapt, am vrut să ajungem amîndoi în problema asta la un acord, şi de-asta discuţia de azi. Cred că-ţi dai seama că lucrurile se puteau aranja şi altfel: „Babacu'“ meu de şef ar fi stat de vorbă cu şeful tău şi prietenul lui, academicianul, şi lucrurile s-ar fi aranjat pe cale oficială — ca sarcină de serviciu, dată fiind importanţa cazului pentru securitatea naţională! De fapt, dacă într-adevăr vă copleşeşte prea tare lipsa de timp, nu-i tîrziu nici acum, se poate interveni să fiţi pentru moment degrevaţi, tu şi Munteanu, de alte sarcini. Numai că...

— ...numai că tu, vulpoi bătrîn, ştii ce randament dă în asemenea cazuri formula „de bună voie şi nesilit de nimeni“... şi ţi-ai zis: „şefii ca şefii“, dar de lucrat tot ciracii execută. Cu ei să stăm de vorbă. Este?

Sub privirea amuzată a prietenului său, Anton recunoscu:

— Este...

După care, ridicînd paharul, întrebă:

— Atunci, bem sau nu pentru reuşita ta?

— Bem, bătrîne, pentru *reuşita noastră*... Să fie într-un ceas bun!

CAPITOLUL AL TREILEA

MAREA ÎNTOARCERE

Deci, voi aşterne totul pe hîrtie. „Scrieţi totul, cît mai detaliat şi începînd cu începutul începutului. . ." Am promis, o voi face. Adică în limitele rezonabilului, nu utopicului. Cum adică, totul? Şi pe urmă, nu trebuie să faci un doctorat în filozofie la Yale ca să-ţi dai seama că există lucruri care n-au de ce interesa pe alţii, deşi pentru mine, au fost (şi sînt) deosebit de importante. Doar e vorba de viaţa mea, nu?

Ca de pildă, senzaţia de încîntare, de forţă, dar şi gestul inexorabil cu care am apăsat în acea dimineaţă de mai pe butonul demarorului automat. Şi imaginea vîrtejului argintiu, transparent şi rece, stîrnit în aerul dimineţii de elice. Din carlingă văd dintr-o dată smulse din iarbă miriade de scîntei, care dispar, pulverizate sub aripi. Cînd priveşti aşa ceva, literalmente şi simţi cum te învăluie ca o ceaţă rece stropii de rouă stîrniţi de curent. Cresc gazul, aripile albe vibrează, slăbesc frînele şi întorc avioneta sub vînt, spre răsărit. Un soare tînăr, orbitor, umple carlinga. Împing manşa pînă la fund, şi *Snowy Egret** ţîşneşte înainte, înfigîndu-se drept în Soare.

Ei, ce importanţă poate avea pentru altcineva faptul că atunci am trăit una din rarele clipe de fericire din viaţă? Absolut nici o importanţă. Dar în mine, în ciuda tuturor celor întîmplate, dimineaţa aceea trăieşte cu o putere inegalabilă. Şi dacă stau să mă gîndesc bine, deşi mi-aduc aminte că eram grozav de încîntat de mine, de viaţă, abia acum realizez, *şi altfel,* inegalabilul acelei dimineţi — de fapt cea mai frumoasă din viaţa mea. Tînăr — tînăr, iubit — iubit (o, Maureen, Maureen!), specialist pe cale de a fi recunoscut „number one" în branşă, re-

* Egreta de nea (engl.).

lativ plin de bani... Sigur că toate astea erau valabile şi la jumătatea lui aprilie, cînd mă roteam deasupra micului cîmp verde de lîngă Dayton, pregătindu-mă să aterizez acolo unde se întîlnesc Penasco River şi Pecos River spre a forma lacul McMillan... Viraj pe stînga, şi urc pe firul lui Penasco, spre apus, perpendicular pe creasta semeaţă, crenelată, a lanţului Guadalupe Mountains. Drept în faţă impunătorul Alamo Peak, vîrful nordic de aproape opt mii de picioare înălţime. De aici, de pe Alamo, începusem în urmă cu cîţiva ani noi, cei trei A (mai precis AAA — Art, Archie şi cu mine, Al) străbaterea drumului de creastă al masivului, poate cel mai pitoresc din sudul statului New Mexico.

În acea dimineaţă de mai, însă, nu urmez prea mult apa grăbită a lui Penasco River. Ajuns deasupra cabanei firmei, ascunsă printre pinii negri din fundul canionului, clatin aripile a salut. Nu de alta, dar acum gîndeam aproape cu duioşie la cele două săptămîni petrecute sub acoperişul ei primitor. Care se dovediseră peste aşteptări de rodnice. Oricum, cu o zi înainte, la aceeaşi oră, cînd soluţia căutată părea încă atît de departe, n-aş fi crezut pentru nimic în lume că în douăzeci şi patru de ore totul va fi gata şi voi putea plana cu *Snowy Egret* pe deasupra cabanei, virînd scurt spre Sud, spre Maureen.

Zbor paralel cu creasta. În zare, pe dreapta, vîrful Guadalupe îşi ridică deasupra norilor o treime din impunătoarea lui piramidă de nouă mii de picioare. Ca să-l admir mai bine, alunec iar pe aripa stîngă, revenind deasupra lui Pecos River care despică spre sud roşieticul podişului Llano Estacado. Pe panglica gri, de asfalt, care-o dublează pe aceea albastră a apei trebuie să se ivească în cîteva minute orăşelul Carlsbad. Iată-l, şi iată, pe dreapta, ramificaţia de asfalt care intră între munţi, spre Carlsbad Caverns. Unde Archie şi-a pierdut lanterna... Soarele urcă, eu cobor pînă la vreo treizeci de metri deasupra rîpelor, de lut roşcat şi reduc viteza la limită. În felul ăsta, curenţii de aer cald, care mă saltă şi mă coboară, mă leagănă de parcă n-aş mai fi în *Snowy Egret*, ci în iahtul cel mic al lui Sam Weide. Negreşit că mîine, pe puntea lui, Maureen o să se întindă la soare...

Lui *Snowy Egret* nu-i prea prieşte zborul ăsta razant. Dă semne de nervozitate, motorul tuşeşte, se smuceşte.

Măresc turaţia, iau altitudine şi iată, nici nu aşa departe, Red Bluff Lake. Destul de departe totuşi ca apa lui să pară albastră. Cînd mă voi apropia de verticala lui, lucrurile o să se schimbe şi lacul se va transforma într-o pală, transparentă ojă oranj. Pe mijlocul lacului trece paralela 32, cu alte cuvinte graniţa statului Texas, pînă la care voi fi parcurs primele 60 de mile ale zborului.

Plăcerea de a face o surpriză plăcută să fie mai puternică decît satisfacţia adusă celuilalt de însăşi surpriza? Raţionamentul nu cred să fie valabil în ce-o priveşte pe Maureen. Cu siguranţă că o să se bucure cel puţin tot atît de mult ca şi mine. Cum să nu se bucure? Mîine se împlinesc patru ani de cînd ne-am cunoscut la Corpus Christi, în timpul carnavalului piraţilor din Buccaneer Days.

Doamne ce hangiţă — *pirat maid** mai era! Îmi plăcuseră mie şi pînă atunci roşcatele, dar cînd am dat cu ea nas în nas, la colţul lui Water Street cu Ayers Street (nu purtam nici unul mască) mai să fac o sincopă. Mai văzusem eu roşcate zvelte — dar ce roşcată şi zveltă era ea!, mai văzusem eu pistruiate drăguţe ori vreo zgîitie cu ochi verzi — dar ce pistrui delicioşi şi ce ochi avea ea, mai verzi şi mai adînci ca Laguna Madre! Şi îmbrăcată în malacoul ăla tip secol optsprezece, cu mijloc să-l prinzi într-o mînă, şi cu balconul decolteului umplîndu-ţi (la refuz) orizontul! Partea frumoasă a fost că văzînd că rămîn încremenit, s-a oprit şi ea, şi mi-a rîs.

Şi de-atunci nu ne-am mai despărţit. . .

Anul ăsta ar fi fost primul an în care, la 3 mai, n-am fi dat nas în nas, costumaţi, la colţul lui Water Street cu Ayers Street, adică n-am fi petrecut împreună aniversarea. N-aveam ce face. Îi explicasem însă lui Maureen cît e de importantă pentru firmă rezolvarea neîntîrziată a problemei la care lucram. Şi cum treaba am terminat-o cu vreo două săptămîni mai devreme, şi cum ea habar n-are, cum să nu mă bucur de pe acum de surpriza pe care i-o fac?

Pe dreapta se termină lanţul munţilor Guadalupe şi munţii Davis abia de se văd la orizont. Printre cele două masive, pe deasupra platoului arid, spre apus se profi-

* Logodnică de pirat (engl.)

lează într-o pîclă aurie înălțimile din statul mexican Chihuahua. Gîndindu-mă la Maureen nici nu observ cum *Snowy Egret* mai înghite 50 de mile pînă la Pecos, unde drumul de-a lungul căruia zbor se încrucișează cu șoseaua Dallas — El Paso. Nu-mi place din cale-afară cum se învîrte motorul lui *Snowy Egret* — Pecos River o ia mai spre răsărit, eu țin drumul spre sud, așa că îi las lunca să tivească la est zarea. Cînd pe dreapta, exact în direcția vestului, tivul zării e întrerupt de piramida lui Baldy Peak, ajung deasupra orășelului Fort Stockton.

Stockton Plateau e poate cea mai pitorească porțiune de drum pentru cineva care zboară spre sud. Afluenții lui Pecos curg de la vest spre est printre numeroasele culmi paralele ale masivului Santiago Mountains, urcînd de la est spre vest. Dacă zbori la mică înălțime, tot urci culmi prăpăstioase și cobori văi adînci, luînd în răspăr decorul cunoscut din cel puțin cincizeci de westernuri. O frumusețe care-ți taie respirația și, judecînd după cum se poartă *Snowy Egret*, adevărul e valabil și pentru ființele plămădite din oțel.

Departe de a înduioșa, o asemenea „sensibilitate" îngrijorează.

Pe cînd în față, chiar pe linia zării, începe să se deslușească Sanderson, motorul se pune serios pe tușit. Ce-ar fi să văd ce naiba are? Profit de faptul că jos nu prea zăresc trecînd mașini, și-mi cobor *Egreta* pe panglica de asfalt. Mai rulez vreo sută de metri, pînă la un refugiu, virez cît mai departe de drum, pînă lîngă un pîlc de copaci. Cobor, ridic capota *Egretei*, mai bine zis cele două laterale ale ei, ca să se răcească un pic motorul, în timp ce fumez o țigară întins pe iarbă, la umbră. În aproape patru ceasuri — fără să mă grăbesc! — am parcurs vreo trei sute de mile, deci jumătate din drum. Apropierea amiezii și foamea accentuează senzația de oboseală. Firesc, dacă mă gîndesc bine, după noaptea albă petrecută lucrînd. Ideea îmi venise pe la unu jumătate noaptea, calculele le terminasem pe la patru, pînă la cinci — verificarea lor, apoi închiderea plicului pentru „The Sounds of the Peace Records", pregătirea avionetei, o cafea, o țigară, și plecarea. Poate n-ar fi rău să îmbuc ceva pînă se mai răcește motorul.

N-a fost mare scofală să merg de-a dreptul la fix: fil-

trul de la pompa de benzină încărcat de surprinzător de multe impurități. Îl curăț, și pe urmă motorul pornește la sfert.

Deasupra Sandersonului, mă mai întorc odată spre spate-dreapta: e cel mai bun unghi din care se poate admira Catnechal Peak, fala masivului Santiago. Drumul de dedesubt se apropie iar de panglica albastră a lui Pecos River, acum sensibil mai lat. Dincolo de el, colinele împădurite, orientate nord-sud ale lui Edward Plateau. Iau altitudine, să văd ivindu-se la vreo douăzeci de mile spre răsărit, aproape paralel cu Pecosul, Devils River. Înainte însă, apare majestuos dinspre dreapta Rio Grande. La confluența lui cu Pecosul începe brațul drept al acelui U uriaș pe care-l formează oglinda lacului Amistad, în care Devils River pătrunde prin brațul stîng. Înainte însă de a atinge lacul, deci fără să fi făcut de la Sanderson mai mult de șaptezeci de mile, motorul nu numai că se pune iar pe tușit, ci se îneacă de-a dreptul. Practic, abia am timp să caut pe muchia unei coline, aflate la vreo două mile de drum, un tăpșan pe care să așez *Egreta*. N-am încotro, va trebui să caut mai ca lumea la motor.

Dar mai înainte, să dorm măcar două-trei ceasuri: resimt din ce în ce mai greu căldura, oboseala concentrării din noaptea trecută.

Aștern o foaie de cort la umbra unui pîlc de aluni negri, și adorm instantaneu. Mă trezesc într-adevăr după vreo trei ceasuri, pe la patru după-amiază cînd soarele, cotind de după pîlc, mă scoate din umbră. Desfac iar pompa de benzină — filtrul încărcat și, pe deasupra, cu membrana spartă într-o margine. Noroc că am o membrană rezervă. Dar, din păcate, va trebui curățat și carburatorul. Și asta o să ceară ceva timp!

De fapt, a cerut chiar mai mult timp decît credeam, pentru că se lăsa deja înserarea cînd, dînd drumul la motor ca să verific curățarea jiglerelor, am constatat că membrana pompei iar se acoperise de impurități. Și apucă-te și scoate benzina din rezervor, și spală-l cu apă din Amistad Lake, și filtrează benzina prin tot pansamentul găsit în cutia de prim ajutor. Asta pînă tîrziu după căderea întunericului. Ar fi fost periculos să încerc să decolez pe întuneric de pe tăpșanul cît un timbru poștal și,

la urma urmei, de ce m-aş fi grăbit? Dacă zbor toată noaptea şi sosesc dimineaţa, o să am eu inimă să mă culc odată ajuns la Maureen?

Deci, iată cîte evenimente în prima zi cînd a început totul, tocmai pentru faptul că am fost constrîns să înnoptez lîngă Amistad Lake. Şi totuşi, în scris, totul se va reduce la cîteva fraze:

„Subsemnatul Allan Manson, inginer specialist în acustică, domiciliat în Houston, Texas, şi angajat al cunoscutei firme de discuri «The Sounds of the Peace Records», pentru căutarea unei soluţii într-o importantă problemă de serviciu, am plecat să lucrez într-o cabană a firmei, aflată lîngă Dayton, statul New Mexico. Terminînd cu vreo două săptămîni mai devreme lucrul, pentru a-i face o surpriză plăcută soţiei mele, care se afla pentru cîteva zile la Port Mansfield, am luat avioneta închiriată la plecarea din Houston şi în dimineaţa zilei de 2 mai 1970 am decolat spre sud. Cum la jumătatea drumului a trebuit să mă opresc, să curăţ motorul avionetei, să filtrez benzina şi să mă odihnesc, nu mi-am mai putut continua drumul. Am înnoptat la vreo douăzeci de mile nord de oraşul Del Rio. Plecînd de aici dimineaţa, nu mai puteam ajunge la Port Mansfield decît imediat după prînz . . ."

*

Completare ulterioară, făcută pe marginea relatării scrise de Allan Manson:

Întrebare: În ce constă activitatea firmei „The Sounds of the Peace Records"? Daţi cît mai multe detalii.

Răspuns: Casa de discuri „Sunetele Păcii" a fost întemeiată pe la jumătatea secolului de un consorţiu multiconfesional care şi-a propus editarea unor materiale cu caracter religios cît mai variat, un fel de contraofensivă în special muzicală îndreptată împotriva noii muzici, noului ritm, modului modern de viaţă. Concret, pentru a dispune de desfacere asigurată, de masă, firma edita pentru majoritatea sectelor minoritare discuri conţinînd Gospeluri, Spiritualsuri, antologii de psalmi şi de aranjamente după *Cîntarea Cîntărilor,* slujbe pentru anume evenimente religioase de seamă, fragmente mai importante din evanghelişti sau din epistole etc. etc. etc.

Întrebare: În ce consta caracterul multiconfesional al firmei?

Răspuns: De fapt, consorțiul acesta acționa în numele lui James Fleton, principalul acționar dispunînd de vreo șaizeci la sută din acțiuni. Care James Fleton n-a vădit niciodată vreo preferință pentru o confesiune religioasă sau alta, în schimb dovedind un simț deosebit pentru afaceri. Cînd imediat după al doilea război mondial a scăzut brusc cererea de țiței și multe schele texane n-au mai dat profituri substanțiale, James Fleton a vîndut acțiuni în petrol și a investit capitalul în electronică și... biserică. Ideea i-a dat-o un inginer baptist care i-a făcut o vizită spre a obține o donație destinată editării unui disc cu gospeluri baptiste. „Dacă pe lîngă această donație de o mie de dolari ați putea să ne împrumutați o sută de mii — a spus inginerul — de azi într-un an biserica noastră vă restituie o sută douăzeci de mii." „Ce vorbești, domnule! Un profit de douăzeci la sută? Cum se poate? Ia explică-mi și mie!" i-a cerut Fleton neîncrezător. „Foarte simplu: cu o sută de mii de dolari imprimăm cincizeci de mii de discuri. Atît costă studiourile și imprimarea, cîntăreții nu ne costă nimic, alde Mahalia Jackson. Wynola Smith ori brother Sam Casey abia așteaptă să cînte pentru credință... Discurile pot fi vîndute la patru dolari bucata realizîndu-se două sute de mii. Dumneavoastră vi se restituie o sută douăzeci de mii, douăzeci de mii rabatul comercial al magazinelor, vreo cinci mii impozitul pe cifra de afaceri, și tot vor mai rămîne cincizeci și cinci de mii de dolari venit bisericii..." „Cum adică, impozitul e de numai doi jumate la sută?" s-a minunat James Fleton. „Sigur că da — i-a răspuns inginerul — e vorba de impozitul minim care se aplică produselor cu destinație morală și educativă realizate prin donații sau subvenții caritabile." „În cazul ăsta, de ce nu împrumutați două sute de mii, să scoateți o sută de mii de discuri?" „Ideea nu e rea dacă ne-ați putea împrumuta dumneavoastră pentru asta..." „Sau chiar patru sute de mii pentru două sute de mii de discuri?" „Ah, nu — i-a răspuns inginerul — am făcut calcule, m-am interesat la angrosiști, la vînzătorii cu amănuntul ai comunităților, nu se pot vinde două sute de mii discuri baptiste. O sută de mii, deocamdată, merge.

Peste un an eventual altă sută de mii, cu alte gospeluri, interpretate de alți cîntăreți."

Cu alte cuvinte, era o afacere limitată, deși foarte rentabilă. Prea limitată din păcate, nu putea înghiți milioanele lui papà James Fleton, rămase disponibile din vînzarea acțiunilor petrol. „Să mă mai gîndesc — i-a spus el inginerului. Vino mîine după răspuns. Poate vă dau două sute de mii totuși. Să mă consult cu contabilii și juriștii mei. Right?" „Right, mister Fleton!"

A doua zi inginerul era primul tehnician angajat al noii corporații „The Sounds of the Peace Records". Mai precis în ceea ce neoficial s-a numit „baptist division", căci geniul financiar al lui papà Fleton asta concepuse peste noapte — să dea cîte o sută de mii de discuri cu spiritualsuri, psalmi etc. și adventiștilor (nu contează dacă de ziua a șasea ori a șaptea), metodiștilor, penticostalilor, iehoviștilor etc. etc. etc. Astăzi „The Sounds of the Peace" lucrează pentru nouă confesiuni și fiecare confesiune apelează cu încredere la firmă pentru că are un „vicepreședinte general" în consiliul de administrație. Flatant pentru fiecare congregație, nu? Dar așa se face că, în vreo cinci ani, spun gurile rele, papà Fleton și-a dublat averea și, cu concursul lui William Glover, a devenit senator.

Întrebare: William Glover este și el un miliardar?

Răspuns: O, nu, e unul din cei mai buni experți texani în materie de campanii electorale. El a organizat și conduce „biroul de sprijin" al senatorului Fleton.

Întrebare: În esență, activitatea firmei „The Sounds of the Peace" constă și astăzi în editarea de discuri cu caracter religios?

Răspuns: Nu numai. În douăzeci de ani, activitatea firmei s-a diversificat considerabil. Nu editează doar, ci și produce discurile. Dispune de studiouri, de mașini moderne de imprimat, chiar de propria fabrică de materiale plastice speciale, producînd nu numai polimerul necesar discurilor, ci și acela din care se trag benzile de casete. Pentru că se imprimă nu numai discuri, ci și casete. Iar de cîțiva ani firma a trecut și la producția de pick-up-uri, electrofoane, apoi casetofoane, radiocasetofoane. Produce chiar și orgi electronice pentru casele de rugăciuni și biserici, amplificatoare, incinte acustice — într-un cuvînt,

cam tot ce-i nou în materie de acustică. Desigur, toate aceste produse nu poartă sigla firmei „The Sounds of the Peace Records", ci siglele unor firme afiliate — aceasta din motive fiscale lesne de înțeles. Cifra globală de afaceri este însă de ordinul miliardelor.

Întrebare: Dumneavoastră de cînd lucrați la firmă? Ce loc anume ocupați în cadrul ei?

Răspuns: Firma funcționa deja de vreo zece ani cînd mi-am terminat eu politehnica, la Huston. Am fost angajat direct la biroul de proiectări grație prieteniei cu Archie, adică cu Archibald Fleton, fiul lui James Fleton. Dar vă asigur că nu numai datorită acestei prietenii am ajuns în zece ani șeful biroului de proiectări.

Întrebare: Nu punem la îndoială meritele dumneavoastră efective care au favorizat această avansare. Ne puteți spune la ce anume lucrați în acel mai 1970, retras în cabana de lîngă Dayton?

Răspuns: La un sistem de filtre electronice care să perfecționeze, să purifice înregistrarea pe casetofoanele produse de firmă. Știți, cam toate mărcile — inclusiv cele mari — se luptă cu problema înlăturării zgomotelor de fond: fîșîitul tranzistoarelor, dar mai ales zgomotul propriului motor etc.

După cîte știu, filtrul pus de mine la punct atunci, la Dayton, a fost aplicat de firmă și nu numai în fabricarea casetofoanelor...

Întrebare: Amintești de Archie Fleton. Cînd l-ați cunoscut, la facultate?

Răspuns: Nu, prietenia noastră era una din cele mai vechi și mai trainice, în sensul clasic al cuvîntului. Ne-am cunoscut din prima zi de clasă de la școala primară și din prima zi am devenit prieteni. Noi doi și cu Art, adică Arthur Glover, fiul lui William Glover, care avea să devină mai tîrziu consilierul electoral al lui James Fleton, și care pe atunci, ca și ai mei, n-o ducea prea strălucit... În sfîrșit, noi, copiii, ne-am împrietenit în așa măsură, încît curînd nu ni se spunea decît „Cei trei A", după inițialele prenumelor noastre Archie, Art și Al...

*

Pe malul lui Amistad Lake nopțile nu sînt atît de răcoroase ca sus, în Rocky Mountains, în Mexic. Nu trebuie

să mă închid în carlinga lui *Snowy Egret*, dorm afară, aşa că a doua zi m-au trezit în zori păsările. Am aprins iar focul, să-mi fierb o cafea pînă mai spulberă vîntul pîcla nopţii întinsă pe lac. Cafeaua şi o ţigară. La ora asta Maureen încă doarme. Parcă o văd cum stă ghemuită, pe partea dreaptă cu pumnii strînşi sub bărbie, cu părul ca focul acoperind perina şi sînul, prea mare ca să încapă în îndoitura cotului, iţindu-se în candoarea impudică între braţ şi antebraţ...

Soarele se înalţă şi mişcă perdelele de ceaţă de pe Amistad Lake. *Snowy Egret* se grăbeşte să se ridice înainte de a se risipi cu totul pîcla. După cîteva minute de zbor, dedesubt apar străzile din Del Rio, pe malul american al fluviului, şi cele din Villa Acuna pe malul mexican. Acum autostrada 83, Rio Grande, frontiera şi zborul *Egretei* sînt una, tăind cale de 60 de mile cîmpia născîndă spre sud-est, spre Eagle Pass. De aici şi pînă la Laredo, peste 100 de mile de lunci împădurite, de nesfîrşite lanuri verzi de grîu şi pete roşii de maci, eleştee, pîraie şi ferme. *Egreta* zboară mai uşor, mai abil ca oricînd, motorul toarce rotund, molcom, parcă n-ar fi existat niciodată ziua de ieri. Atît de rotund toarce, încît te-ndeamnă să-l pui la încercare. Şi realmente simţi că trăieşti rostogolindu-te prin văzduhul rece al dimineţii în loopinguri strînse pînă aproape de vălurelele lui Rio Grande...

Dar nu numai *Egreta* ci şi timpul zboară, m-aştern drumului, iată în sfîrşit şi Laredo, primul mare oraş din drumul meu. Îi ocolesc viesparul prin stînga, părăsesc şi fluviu şi frontieră, tăind cîmpia cu nesfîrşite păşuni şi lanuri de bumbac spre est, spre Hebbronville, aşezare din care se expediază pe calea ferată, spre marile oraşe, mai multe cirezi de vite ca de oriunde din altă parte în Statele Unite... După Hebbronville peisajul se schimbă, zbor pe deasupra unor întinse pete de pămînt ars, înnegrit — schele petrolifere — apoi spre Falfurrias apar iar livezi de citrice şi lanuri de bumbac ori ceai.

Ce-o fi făcînd la ora asta Maureen? Îşi găteşte pentru prînz, sau mulţumindu-se cu două-trei sandvişuri profită de ziua asta minunată pentru a lenevi pe plajă? Poate tocmai iese din răcoarea cottage-ului bătrînului Sam Weide ţinînd cu braţul stîng sus, deasupra capului, un

ananas rece din care ciugulește din cînd în cînd dîndu-și capul pe spate... Oricum, iată Raymondville, orășelul care se bucură de o deosebită stimă în ochii lui Maureen, pentru că în orice îndreptar turistic scrie că beneficiază de trei sute de zile însorite pe an, iar Maureen ar sta și noaptea la soare...

De aici, de sus, îți dai mai bine seama de ce valea care se deschide la sud de Raymondville, spre Harlingen, e numită „The Magic Valley". Dar *Egreta* nu zăbovește deasupra decorului ei de vis, și în mai puțin de douăzeci de minute străbat și ultimele douăzeci și patru de mile din drumul de peste șase sute — în zare scînteiază, orbitor de albastră, Laguna Madre, perla Texasului tropical. Lată între trei și zece mile, lungă de aproape o sută douăzeci, laguna asta adăpostește tot ce poate avea mai frumos marea și țărmul caraibean. Un adevărat tezaur de faună și floră marină, adăpostit de cicloanele Golfului Mexic în spatele arcului auriu al nesfîrșitei bariere pe care o formează Padre Island. Acum, de aproape de Port Mansfield, se zărește bine și Padre Island, adică o bună bucată din ea, pentru că limba asta nisipoasă, de vreo patru mile lățime, se întinde cît Laguna Madre, deci pe aproape o sută douăzeci de mile.

Este cam ora două după-amiază cînd reduc gazul. *Egreta* își încetinește sensibil viteza și planează deasupra aeroclubului din Port Mansfield. Folosesc numai pista cu totul pustie sub soarele de plumb topit, dar după aterizare trag avioneta lîngă bazinul hidroavioanelor. Pentru că acolo se află și magazia geamandurilor, de care în Port Mansfield Channel răspunde bătrînul nostru prieten, Sam Weide. Cînd cottage-ul său din bîrne de pin dintre dunele de pe Padre Island ne adăpostește pe noi, Sam Weide se mută „pe continent", într-o cămăruță din Magazia geamandurilor. Aș fi putut-o așeza pe *Snowy Egret* direct pe plaja de lîngă cabana de pe Padre Island, dar vreau ca surpriza să fie completă pentru Maureen, și de asta va trebui să închiriez o barcă cu motor.

Sam Weide sforăie în cămăruța lui, pe un pat scund jur împrejur strîmtorat de năvoade. Miroase a pește sărat și a whisky, o sticlă pe jumătate goală de lîngă căpătîiul patului arată că bătrînul Sam și-a luat (pe la unsprezece,

ca de obicei) porția, și va dormi buștean pînă spre seară, cînd va face turul geamandurilor.

Îi las pe masă o cutie de cigarillos și o sticlă de Bourbon — de cartea mea de vizită, evident, nu mai e nevoie! — și mă duc să închiriez barca.

Peste zece minute mă angajez în traversarea lagunei. Aici, în dreptul lui Port Mansfield, Laguna Madre are vreo 10 mile lățime, deci voi avea nevoie de vreun ceas ca s-o trec. Și e poate pentru prima oară cînd mă gîndesc că mi-ar fi făcut plăcere să fie ceva mai îngustă. De-atîta fierbinte, cerul nu mai e albastru ci cenușiu sticlos, iar soarele e atît de orbitor că și-a pierdut conturul și curge, curge în valuri de metal topit. Mă aplec peste bord și prind în căușul palmei crestele vălurelelor tăiate de prova ascuțită: calde, fără pic de răcoare. Așa cum sînt și perdelele succesive de aer despicate de viteza bărcii, doar atît de iute încît să le simți fierbințeala.

Apropiindu-mă în cele din urmă de coasta lui Padre Island, descriu o abatere largă spre stînga — să nu mă poată recunoaște Maureen dacă întîmplător ar fi pe plaja dinspre lagună.

Acostez deci la vreun sfert de milă mai la nord de cottage, sub un pîlc de palmieri. Sam Weide a ales bine locul în care să-și ridice „reședința" pe-o rază de mai multe mile nu se află măcar o colibă care să tulbure frumusețea sălbatică a împrejurimilor. Ca să ajung la cotage, trebuie să tai oblic cîteva din colinele foste cîndva dune, înalte de pînă la cincizeci de picioare și acoperite cu pîlcuri de stejari pitici, de mare, cactuși și o iarbă sîrmoasă, înaltă, verzui-cenușie. Dumbrăvi minuscule de palmieri, invadate de primule sîngerii, s-au format doar în văile dintre coline, pe locurile joase și ceva mai umede.

Pe coama ultimei coline de lîngă cottage, încremenesc. În spatele cabanei, lîngă cele cîteva straturi de zarzavat ale lui Sam, doarme cu elicile pleoștite sub caniculă un helicopter pe care scrie cu litere albastre POLICE.

Ce să caute poliția aici? Dacă la micul debarcader aflat în cealaltă parte a cabanei, spre șenalul navigabil care despică insula înspre Port Mansfield aș fi văzut ancorată vreo șalupă de-a lui National Park Service, de-a pazei de coastă (totuși contrabandă cu Mexicul se mai face, în special cu cigarillos) dacă, în sfîrșit, aș fi văzut vreo șa-

lupă cu inscripţia Laguna Atascosa National Wildlife Refuge*, nu m-aş fi mirat. Paznicii din Rezervaţia aflată la sud de şenal se mai reped pînă la Sam. Dar POLIŢIA?

Şi de cîtă vreme să se afle helicopterul aici? Dacă apărea în ultima jumătate de oră, l-aş fi văzut cu siguranţă din barcă. Deci . . .?

Nu cobor de-a dreptul dintre tufele de stejar pitic de pe vîrful colinei, ci o iau oblic spre povîrniş, pînă la pîlcul de palmieri de pe vale, care pîlc se întinde pînă peste veranda cabanei lui Sam. Cu alte cuvinte, mă apropii de cottage dintr-o parte, şi graţie palmierilor, bambusului şi lianelor iată-mă nevăzut, neauzit, la doi paşi de verandă.

Pe verandă — Maureen, în halat de baie peste bikiniul ei verde, iar în celălalt şezlong (şezlongul meu!) stă tolănit cine? Locotenentul Balwish. Ted Balwish! Vestitul Ted Balwish!

În spatele nevesti-mi, rezemată de peretele roşietic de bîrne, scîndura ei de surf pusă la uscat. Dimineaţa fuseseră deci valuri în golf şi Maureen se dă în vînt după surf. Scîndura mea lipseşte. Deci Ted Balwish n-o însoţise. Îi văd chipul (pentru mine foarte antipatic) pe trei sferturi din faţă, aşa cum stă uşor întors spre Maureen şi o priveşte. Adică privindu-i picioarele, nedezlipindu-şi ochii de pe coapsele ei, dezvelite pînă sus de poalele desfăcute ale halatului, pe care ea nu-şi dă osteneala să le închidă la loc. Ştiu că se cunosc din copilărie — din copilăria lui Maureen vreau să zic, el e cu vreo zece ani mai în vîrstă decît ea şi cu vreo cinci decît mine. Sînt amîndoi din Galveston, orăşelul care străjuieşte poarta marină a Houstonului, iar în Galveston se cunoaşte toată lumea. Oricum, nu e un motiv să-l văd acum şi aici, nu?

Nu văd faţa lui Maureen, dar îmi dau seama că stă cu capul în piept. Ted Balwish ridică în sfîrşit ochii de pe coapsele ei (disting culoarea irişilor lui, gri-murdar, ca a fontei) şi oftează:

„Eh! Degeaba mai aştept, dacă s-a grăbit cît de cît, tipul trebuie să fi ajuns hăt! la Guadalajara dacă nu chiar la Acapulco . . . O sută cincizeci de mii de dolari cash,

---

* Rezervaţie naţională pentru ocrotirea vieţii în laguna Atascosa.

plus aproape două sute de mii în acțiuni. O avere, ce mai! ..."

Maureen vorbește atît de încet încît abia deslușesc:

„Parcă spuneai că l-ai dat în urmărire și în Mexic, prin Interpol ...

„Da. Și ce-i cu asta?"

„Dacă ar fi fugit în Mexic, cred că i s-ar fi aflat urma pînă acum, nu?"

„Nu-i deloc sigur" Ted Balwish scuipă dezgustat într-o parte, peste marginea balustradei. „Poliția mexicană! Adunătură pe jumătate din neisprăviți, pe jumătate din lichele corupte pe care le cumperi cu doi sfanți!"

Iar șoapta lui Maureen: „Totuși, sînt sigură că n-a făcut-o el ..."

„Atunci, unde-i? Cum de-a intrat ca-n pămînt? Îl căutăm de mai bine de zece ceasuri. Dacă-i curat, de ce s-a făcut nevăzut?"

Care *el?* Cine s-o fi întins, după părerea lui Ted Balwish în Mexic, cu patru sute de mii de dolari? Despre cine crede Maureen că „totuși, sînt sigură că n-a făcut-o el"? Nu cumva eu? EU?!?

Ted Balwish se apleacă în șezlong, întinde mîna dreaptă și și-o așază grijuliu peste stînga lui Maureen: „Vezi, ți-am spus eu că n-o să iasă nimic bun din toată povestea asta. N-ai vrut să mă crezi ..."

Maureen parcă ezită, apoi își trage ușor mîna. Sînt gata să sar din spatele bambușilor lui Sam Weide, să-i pun un pic mîna-n piept ticălosului ăstuia de Ted Balwish (acum eram sigur că de mine vorbeau! eu și hoț!), cînd mă țintuiește locului glasul necăjit al lui Maureen.

„Nu pot să cred, Ted, nu poate fi adevărat, Al nu-i un criminal ..."

Dumnezeule, eu și criminal?

„Imposibil, Ted, cum să-și omoare Al tocmai cel mai bun prieten, pe Archie? Imposibil!"

„Ehee, fetițo, sînt multe lucruri imposibile pe lume și totuși ... Dealtfel, ai să vezi cum o să se termine și povestea asta. Îmi spune mie degetul cel mic că ..."

Maureen se ridică.

„Nu te supăra, Ted, aș vrea să rămîn singură. Trebuie să mă gîndesc".

Se ridică și Ted Balwish.

plus aproape două sute de mii în acţiuni. O avere, ce mai! ..."

Maureen vorbeşte atît de încet încît abia desluşesc:

„Parcă spuneai că l-ai dat în urmărire şi în Mexic, prin Interpol...

„Da. Şi ce-i cu asta?"

„Dacă ar fi fugit în Mexic, cred că i s-ar fi aflat urma pînă acum, nu?"

„Nu-i deloc sigur" Ted Balwish scuipă dezgustat într-o parte, peste marginea balustradei. „Poliţia mexicană! Adunătură pe jumătate din neisprăviţi, pe jumătate din lichele corupte pe care le cumperi cu doi sfanţi!"

Iar şoapta lui Maureen: „Totuşi, sînt sigură că n-a făcut-o el..."

„Atunci, unde-i? Cum de-a intrat ca-n pămînt? Îl căutăm de mai bine de zece ceasuri. Dacă-i curat, de ce s-a făcut nevăzut?"

Care *el?* Cine s-o fi întins, după părerea lui Ted Balwish în Mexic, cu patru sute de mii de dolari? Despre cine crede Maureen că „totuşi, sînt sigură că n-a făcut-o el"? Nu cumva eu? EU?!?

Ted Balwish se apleacă în şezlong, întinde mîna dreaptă şi şi-o aşază grijuliu peste stînga lui Maureen: „Vezi, ţi-am spus eu că n-o să iasă nimic bun din toată povestea asta. N-ai vrut să mă crezi..."

Maureen parcă ezită, apoi îşi trage uşor mîna. Sînt gata să sar din spatele bambuşilor lui Sam Weide, să-i pun un pic mîna-n piept ticălosului ăstuia de Ted Balwish (acum eram sigur că de mine vorbeau! eu şi hoţ!), cînd mă ţintuieşte locului glasul necăjit al lui Maureen.

„Nu pot să cred, Ted, nu poate fi adevărat, Al nu-i un criminal..."

Dumnezeule, eu şi criminal?

„Imposibil, Ted, cum să-şi omoare Al tocmai cel mai bun prieten, pe Archie? Imposibil!"

„Ehee, fetiţo, sînt multe lucruri imposibile pe lume şi totuşi... Dealtfel, ai să vezi cum o să se termine şi povestea asta. Îmi spune mie degetul cel mic că..."

Maureen se ridică.

„Nu te supăra, Ted, aş vrea să rămîn singură. Trebuie să mă gîndesc".

Se ridică şi Ted Balwish.

răspunde propriu-zis, dar nici nu se dezlipeşte de lîngă balustradă pînă helicopterul nu dispare în zare.

Noroc că de-a dreptul spre Houston, aşa că probabil n-o să-mi zărească barca trasă sub palmieri...

Aş putea spune că abia după ce în zare s-a stins bîzîitul helicopterului am realizat, brusc, grozăvia situaţiei.

Archie era mort! O durere surdă, sfîşietoare, niciodată încă încercată, mă copleşi. N-am să-i mai văd niciodată zîmbetul copilăresc, plin de candoare, n-are să mă mai minuneze puterea lui de a se lăsa invadat de bucuriile simple ale vieţii. Ce deosebire între felul lui deschis, vesel, nepretenţios de a fi şi tensiunea, nemulţumirea, efortul continuu în care părea că trăieşte tatăl său, James Fleton. De la care, în afară de nume şi bani (de ăştia din urmă nu-i prea păsa), nu moştenise mare lucru! „Băiete, nu eşti înzestrat cu arta de a simţi banul" îi spusese odată răbufnind de nemulţumire Fleton senior. „Nu-i nimic, dragă tată, posed în schimb la perfecţie arta de a nu-mi păsa de asta" îi replicase mucalit Archie.

Încă stînd în picioare în spatele bambuşilor lui Sam Weide, am înţeles că odată cu moartea lui Archie nu dispărea doar efectiv grupul AAA, ci dispărea, murea o parte din viaţa noastră, a celor rămaşi. De pildă, n-aş putea concepe o partidă de bridge fără prezenţa inspirată a lui Archie, fără modul comic, aparent naiv, în care ştia să liciteze. Nu, fără el n-am să mai joc niciodată bridge. Aşa cum nu văd ce haz ar mai avea serile „de evadare de sub papuc", în care ne „plasam" undeva, cumva consoartele pentru a petrece numai noi, „cei trei A". Sau micile „expediţii de purificare", de „amoris redintegratia" cum motiva el soţiilor scurtele noastre ieşiri de două-trei zile pe mare ori la munte...

A, nu că Art n-ar fi un băiat grozav şi un prieten fără cusur — dimpotrivă! Dintre noi trei, el era cel metodic, cel practic, cel care „găsea soluţii" într-o situaţie brusc nefavorabilă ce ameninţa să ne compromită expediţia. Dar Archie poseda darul magic de a şti să descopere farmecul inegalabil al bucuriilor simple, de a şti la nevoie să facă haz de necaz şi de a te convinge că e singura modalitate inteligentă, superioară, de a reacţiona la un moment dat. Iar eu — eu ce rol efectiv îmi

asumam în AAA? Dacă stau să mă gîndesc bine, tocmai eu cel care nu găseam soluții sau nu descopeream primul un prilej de încîntare, un nou mod de distracție — ei bine, tocmai eu reprezentam modulul de legătură între ceilalți doi, între Archie și Art. O legătură nu între entități contrare, ci foarte diferite. O legătură care, prin dispariția uneia din aceste entități, își pierdea rațiunea de a fi ca atare. Asta după douăzeci și trei de ani, cîți trecuseră de la prima zi de școală cînd ne cunoscuserăm.

Și apropo de zile: oare e cu putință să vină cîndva o zi pe care s-o petrecem împreună, Art și cu mine, fără să ne zboare gîndul la Archie, fără să-i simțim lipsa? Greu de crezut!

Iar acum, ca și cum moartea lui Archie n-ar fi fost de-ajuns, ca și cînd durerea legată de tot ce aducea cu sine această moarte nu înseamnă mare lucru, mai și trebuia să mă disculp, să fac eforturi — față de cine? față de propria mea soție! — să dovedesc convingător că nu eu... iar în cele din urmă, cînd toate se vor fi lămurit, să respir ușurat că am scăpat de o învinuire atît de...

M-a izbit un asemenea val de scîrbă și revoltă, de greață invincibilă, încît fără să mă pot reține am început, dintr-o dată, să vomez acolo, în spatele perdelei subțiri de bambuși.

Asta m-a scutit cel puțin de o dublă minciună — de prefăcătoria mimării unei senine întoarceri acasă, plus simularea surprizei la auzul nenorocirii.

Maureen m-a recunoscut, a coborît de pe verandă și fără a vorbi mi-a ținut fruntea. Abia după ce-am terminat, după ce mi-a adus un pahar cu apă și după ce mi-a făcut o cafea tare m-a întrebat (nu înainte însă de a sorbi din cafea și de a aprinde o țigară):

„Ai auzit tot? Erai de multă vreme aici?"

Mă privește atent și (pe cît posibil) inexpresiv. Are nervi tari, Maureen! Vrea să știe de ce anume am vomat. Din cauza morții lui Archie, a scîrbei că sînt învinuit de ea, sau pentru că Ted Balwish...

„Numai de cîteva minute. Abia am înțeles că Archie e mort și că eu..."

„Nu ești tu de vină, nu-i așa?"

Maureen mă privește încruntat. Al Two*, păcătosul meu alter-ego, nu scapă ocazia să-mi strecoare cîrtitor: „Adorabilă nevasta asta a ta. Cu toate că s-ar simți cu conștiința mai ușurată dacă te-ar ști cît de cît vinovat, e destul de orgolioasă ca totuși să nu dorească să fii..." Pe Al Two îl trimit la plimbare și-i răspund mirat lui Maureen:

„Cum ai putea crede așa ceva?"

Ea are un gest ușor de nervozitate.

„Eu nu cred nimic. Dar poliția e convinsă. Ești dat în urmărire federală."

„Cum adică «poliția e convinsă»? Pe ce bază?" Îmi dau seama că glasul îmi sună aspru, aproape dușmănos. Adaug, intrînd în prima încăpere: „Nu vrei un scotch?"

„Nu, mulțumesc."

Îmi torn o rasadă copioasă. Arsura pe care o simt de-a lungul traheei îmi face bine. Mă așez iar pe șezlongul de pe verandă. Nu cel în care a stat Ted Balwish, ci celălalt — Maureen preferă să rămînă în picioare.

„Spune, Al, cînd ai plecat de la Dayton? Cu ce anume și în cît timp ai venit pînă aici?"

„Ieri dimineață. Cu avioneta închiriată la Houston înainte de plecare. Drumul pînă aici l-am făcut în treizeci și ceva de ceasuri. De ce?"

„Pentru că a doua întrebare pe care mi-a pus-o Ted Balwish — prima fusese dacă nu ești aici cumva — a fost cînd am stat de vorbă ultima dată cu tine la telefon. Și a completat: ieri seară, doi mai, n-am stat de vorbă cumva?"

„Și tu i-ai spus NU, așa-i?"

Maureen se desprinde de balustradă, face nervos cîțiva pași, apoi se oprește, controlîndu-se. Glasul îi sună însă a mirare tăioasă:

„Ar fi trebuit să spun DA? De unde să știu de ce anume mă întreabă? Puteai să fii căutat la Dayton și telefonul nerăspunzînd, oamenii — mai precis mister James Fleton — să fie îngrijorați. Nu crezi? De fapt și eu m-am întrebat cum de nu mă suni. Mi-am zis însă că probabil ai de lucru, altfel mă sunai".

Îl trimit iar la plimbare pe Al Two și întrebarea lui „Dar tu de ce nu m-ai sunat?" pentru că știu că, spre

---

* Prescurtare de la Allan Manson Number Two.

deosebire de alte femei, Maureen are oroare de telefon, nu sună pe cineva decît cînd nu are încotro, iar cînd e ea cea solicitată, nu conversează decît cu monosilabe — majoritatea *da, nu*. Spun încet:

„Stai jos, Maureen, şi ascultă". Aştept să se aşeze în celălalt şezlong şi continui: „Alaltăieri noapte, pe la două-trei, am terminat calculele la problema pentru care mă izolasem la Dayton. Mi-am zis că e splendid, că în felul ăsta putem fi împreună azi, trei mai, de aniversarea întîlnirii noastre. Ieri dimineaţa am urcat în *Snowy Egret* — speram să fiu în cursul după-amiezii aici. Dar a trebuit să aterizez forţat lîngă Del Rio, la jumătatea drumului, să curăţ motorul, să filtrez benzina, că era plină de impurităţi, şi am fost nevoit să rămîn peste noapte acolo."

„Ai vreun martor că ţi-ai petrecut noaptea lîngă Del Rio?"

„De ce? În cursul nopţii a fost omorît Archie?"

„Da. Cu trei focuri de revolver. Pe la unu — cel tîrziu unu şi jumătate. Lîngă Archie a fost găsită o agendă de-a ta".

Agenda mea cea veche, de adrese! Pe care am căutat-o o grămadă de vreme cu o lună de zile în urmă, deci cu vreo două săptămîni înainte de-a pleca la cabana de lîngă Dayton. Murmur:

„Poate de-aici trebuie începute cercetările, de la dispariţia agendei. N-am pierdut-o, cum credeam, ci mi-a fost furată de o lună de zile!

Maureen mă măsoară dubitativ:

„Crezi? Cum poţi dovedi că ţi-a fost furată?"

„Păi n-am căutat-o atîta? Ştie secretarea mea — a, da! Te-am întrebat şi pe tine, nu-ţi aminteşti? Era într-o seară, plecam la teatru, şi înainte de asta trebuia să dau un telefon la Atlantic City ..."

„Într-adevăr? Uite că nu mai ţineam minte ..."

Cam atît a spus, neutru, Maureen. Nici nu era de fapt nevoie de mai mult. Dacă şi secretara a acordat tot atîta importanţă faptului că nu găseam agenda, atunci ... Nu, va trebui să mă întorc la cealaltă pistă — să dovedesc că n-am fost la Houston în noaptea trecută.

„Te întrebam dacă nu te-ai întîlnit cu cineva, dacă nu te-a văzut cineva azi-noapte acolo, lîngă Del Rio ..."

Ridic neputincios din umeri:
„Nu. Nu cred să mă fi văzut cineva. Înțelege că zburam destul de jos, și la un moment dat motorul s-a oprit pur și simplu, așa că abia am avut timp să așez *Egreta* pe primul petic de pămînt mai drept ivit sub mine, un tăpșan pe coama unei coline, departe de drum ..."
„N-ai încercat să iei legătura prin radio cu nici un aeroclub ca să ceri ajutor în depanare? Nici înainte, nici după aterizarea forțată?"
„Nu. Între oprirea motorului și aterizare nici n-aș fi avut timp, iar după ce am aterizat n-a fost nevoie. Eram sigur că știu ce este, și anume că totul pornește de la ultimul plin de benzină — probabil rezervorul a fost umplut cu rămășițe, pline de impurități. De fapt, am mai aterizat odată, după Fort Stockton, și direct pe asfaltul șoselei. Din același motiv: am curățat pompa de benzină".
„Asta cînd a fost?"
„Ieri, în cursul dimineții"
„Nu te-a văzut nici acolo nimeni?"
„Nu cred."
„Bine, dar circulația pe șosea era chiar zero?"
„Și eu m-am mirat cît de puțină lume trece. N-a prea fost circulație. Parcă totuși a trecut pe drum, după ce eu trăsesem *Egreta* la o margine de refugiu, un camion mare frigorific sau pentru transportul animalelor, nu-mi aduc aminte precis. S-ar putea încerca să aflăm ..."
Maureen izbucnește:
„Dar trebuie, trebuie să aflăm cine a fost. Am putea da niște anunțuri la ziare, radio, televiziune ... Altfel, înțelege — ești pierdut!"
La niște anunțuri prin mica publicitate, deja mă gîndisem și eu. Ceea ce m-a frapat la Maureen a fost panica, groaza cu care spusese. „Altfel, înțelege — ești pierdut!" Nu mă pot reține să nu mimez uimire:
„Pierdut? O spui de parcă ai fi convinsă că ancheta lui Balwish numai imparțială n-o să fie ..."
Maureen sesizează probabil ironia, se ridică și face cîțiva pași spre a-și ascunde tulburarea.
„Ted Balwish e polițist, și cu asta am cam spus totul. Și anchetează asupra unei crime. Ceva trebuie să facă și el, nu?"

„Dacă spui tu ..."

Maureen se oprește din plimbare, mă privește în ochi atent, pentru a-și da seama ce anume am vrut de fapt să spun cu „Dacă spui tu ..." Nu reușește, privirea mea limpede — și cum putea fi altfel? — o derutează, îi trezește parcă un sentiment de vinovăție. De aici, ca spre a răscumpăra în fața propriilor ei ochi, tonul brusc hotărît:

„O, Al, sînt atîtea de făcut și noi ne ținem de fleacuri!" Ezită, apoi totuși îmi atinge tandru obrazul cu palma: „Hai să mîncăm și pe urmă stabilim noi un plan de bătaie."

În timpul mesei, a sosit Sam Weide. Îl întreb dacă n-a văzut pe cineva învîrtindu-se pe lîngă *Snowy Egret*. Nu, nu văzuse. Dar de ce întreb?

Și îi povestesc tărășenia. Că Archie a fost găsit mort, că eu sînt bănuit de crimă (asta îl indignează pe bătrînul Sam), că sînt pus sub urmărire — în sfîrșit, că deocamdată nu dispun de nici un alibi.

„Și ai vrea să rămîi liber, să nu pună laba pe tine Ted Balwish ăsta, pînă nu izbutești să aduni ceva dovezi, așa-i?"

„Așa-i. Trebuie neapărat să găsesc pe cineva care să mă fi văzut pe drum cu *Snowy Egret*. O să încep prin a da anunțuri la ziare, la televiziune".

„Păi atunci ai nevoie de un adăpost sigur ... Uite cum facem. De stat, nu mai stai aici, ci la coliba de la mila zero de pe Port Mansfield Channal, unde am depozitul de acumulatori pentru geamanduri. Pe *Snowy Egret*, peste vreun ceas, o bag în remiza lui Harwey. O știi, remiza aia lungă, lîngă care ai aterizat. Harwey e la fiu-său, la Detroit, nu se-ntoarce pînă-n zece zile. Aici cu ce barcă ai venit?"

Îi spun că am închiriat una, și bătrînul Sam Weide continuă:

„P-asta s-o ducă înapoi, cînd s-o lăsa întunericu', conița Maureen și de-ntors, se-ntoarce cu alta pe care ți-o pregătesc eu. Una cu motor iute, de nu te-ajunge din urmă nici vedeta pazei de coastă ..."

Și mi-a mai fost util bătrînul Sam Weide cu ceva: a dat chiar în acea după-amiază o fugă pînă la Corpus-Christi (pînă la Port-Mansfield s-a dus cu barca și de-a-

colo, prin Raymondville și Kingsville, pe autostrada 77, cu mașina). Ca să scoată de la bancă vreo zece mii de dolari cu un cec de-al meu, bani de care aveam neapărată nevoie pentru plănuitele anunțuri.

După plecarea lui Sam, Maureen s-a instalat la telefon și timp de vreo trei ceasuri nu s-a mai mișcat de acolo. A început prin a cere Dayton, apoi Pecos, Fort Stockton și pe rînd toate celelalte orașe pe lîngă sau pe deasupra cărora zburasem: Sanderson, Del Rio, Eaglle, Pass, Loredo, Hebbronville... În fiecare a cerut să i se facă legătura cu redacția ziarului (sau ziarelor) locale, contractînd publicarea unui anunț cu conținutul adoptat localității respective. În esență, promitea recompensă celor care ar putea da amănunte asupra avionetei care în ziua de..., la ora de..., a trecut zburînd la înălțimea de...

Pe măsură ce ea transmitea mesajele, am alcătuit alte texte în atenția marilor ziare din San Antonio, Houston, Dallas, ca și pentru zece studiouri de radio și șase de televiziune. Abia terminasem, cînd a sunat Sam Weide de la Corpus Christi. Izbutise să scoată banii. Maureen i-a comunicat lunga listă de adrese unde trebuiau trimiși banii, ca Sam să-i expedieze încă în aceeași seară. N-au ajuns zece mii de dolari și Sam m-a împrumutat scoțînd din micul lui cont de la bancă aproape tot — adică vreo două mii șase sute de dolari.

Pe la opt seara puteam respira — isprăvisem totul. Maureen nu apucă să pună bine jos receptorul, că soneria telefonului se face din nou auzită.

„Alo, doamna Maureen Manson?"

„În persoană".

„Aveți, vă rog, legătura cu helicopterul poliției."

Ajunge pînă la mine zgomotul palelor apoi glasul lui Ted Balwish:

„Maureen?"

O simt alături devenind rigidă. Glasul nu-i sună prea prietenos.

„Ted Balwish?"

„Yeah... Aud că ai alarmat tot statul Texas și jumătate din New Mexico. Deci ți-a sosit soțul. Cu avioneta, ei?

„N-a sosit. A aflat pe drum, de la radio. Mie mi-a telefonat."

„De unde?“
„De unde-ai vrea să știu?“
„Ce vrea? Ce ți-a cerut să faci?“
„Nimic altceva decît ce-am făcut. Dar dacă și așa mi-ai pus telefonul sub urmărire, de ce mai întrebi? Știi foarte bine“.
La celălalt capăt al firului se aude un mîrîit, apoi glasul lu Ted Balwish:
„Tocmai asta-i, că n-a fost înregistrat nici un apel din afară către tine.“
„Mai verifică-ți aparatele, Ted Balwish“.
Tăcere. Pe urmă iar cuvintele polițistului pe fondul sonor al palelor elicopterului.
„Yeah! Și ce ți-a mai spus Allan? Că-i nevinovat? Că n-are alibi?“
„Parcă ziceai că n-ai înregistrat nici un apel telefonic venind de la el...“
„Eh, las-o baltă! Și zi, crede c-o să găsească oameni care pentru bani să declare că a fost ba la Fort Stockton, ba la Sanderson, ba la Eagle Pass, ei?“
„Mai știi?“
Îmi plac răspunsurile lui Maureen. Din ce în ce mai în doi peri, așa cum ar și trebui să fie răspunsurile soției mele, date unui polițist care mă tracasează.
Iarăși tăcere la celălalt capăt al firului. Nu multă vreme.
„Ascultă, doamnă Manson...“ Tonul nu s-a schimbat dar cuvintele spun destul cam cum înghite Ted Balwish răceala persiflantă a lui Maureen. „Ascultă, doamnă Manson, cum se face că Allan Manson, soțul dumitale, caută martori pentru prima jumătate a zilei de doi mai la Dayton, Pecos, Fort Stockton, Sanderson, apoi la Del Rio pînă în trei mai dimineața și abia pe urmă la Eagle Pass și Laredo? Mai precis, ce s-a întîmplat cu el, vreau să zic cu avioneta, între amiaza lui doi mai și dimineața lui trei?“ Apoi mi s-a părut, sau glasul său suna ironic: „Îmi închipui că ți-a spus la telefon... Ori, dacă nu ți-a spus, îmi închipui că l-ai întrebat ce anume a făcut în noaptea crimei...“
„Închipuie-ți că a avut necazuri cu motorul avionetei. A aterizat forțat undeva nu departe de Del Rio, în doi

la amiază, a curățat motorul și a rămas acolo pînă în trei dimineața".

„Așaaa..." Apoi iar după o pauză: „Desigur, nu ți-a spus unde se află, nu?"

„Ascultă, locotenente Ted Balwish, ce-ai vrea să facă o soție care-și știe nevinovat soțul, singur, fără alt sprijin, și hărțuit de toată poliția?"

„Îl știe nevinovat, sau îl simte?"

Al dracului Balwish, umblă la „finețuri" psihologice!

„Ce importanță are? Dacă nu-i el, nu-i el și gata!"

„Yeah! N-am deloc impresia că jurații o să-i îmbrățișeze cauza cu atîta căldură și — hai s-o spun totuși, că asta e — necugetare. Mai gîndește-te, Maureen Campbell. E frumos ce faci în calitate de «doamnă Manson», dar..."

„Ai să vezi, e cu neputință să nu-l fi văzut cineva, să nu-i fi aflat în vreun fel prezența, măcar indirect sau după ce-a stat acolo, la Del Rio, atîtea ceasuri..."

Dincolo, la celălalt receptor, Ted Balwish ricană:

„Hm! Să ții minte că așa ai zis: «e cu neputință să nu-l fi văzut cineva...» Exact așa cred și eu: e cu neputință. Totuși, dacă e așa cum zice, cred că face — cred că faceți amîndoi — o mare greșeală. Dacă n-are nimic de ascuns, de ce nu se predă? Faptul că refuză să se prezinte la poliție pledează împotriva lui, orice jurat din lume asta și-ar spune mai întîi".

Maureen nu răspunse nimic — ce era de răspuns? — și locotenentul continuă:

„Efectiv, ce reparație anume a făcut la motor? Ziceai ceva de curățare..."

„Da. După cîte știu, benzina a avut impurități și motorul a trebuit curățat!"

„N-ai auzit nimic, eventual, de o pompă de benzină? N-a schimbat cumva filtrul la pompa de benzină?"

În timp ce Maureen mă fixează întrebătoare, aprob din cap și ea se grăbește să confirme:

„O, ba da, parcă mi-a spus ceva de o pompă sau un filtru..."

„Nu ții cumva minte ce-a zis c-a făcut cu filtrul?"

Eu fac semnul aruncatului, și pe cînd Maureen articulă cu întîrziere „L-a aruncat", am și realizat ce copios trebuie să jubileze la celălalt receptor Ted Balwish, sigur acum că mă aflu nu mai departe de o lungime de braț,

de Maureen. Puteam fi convins că dacă nu era în drum spre Padre Island, ăsta va fi obiectivul următorului drum al locotenentului. Care locotenent, ca pentru a-mi întări bănuiala cu jubilaţia, adăugă moale:

„Ei vezi, Maureen, în loc să vină la poliţie să se predea şi să ceară să ne ducem cît mai curînd acolo, lîngă Del Rio, unde zice c-a umblat la motor şi a schimbat filtrul... Aşa, eu unde să mă duc şi să caut? Pînă mîine vor dispare şi bietele urme care mai sînt — dacă sînt..."

Maureen mă priveşte întrebător şi în ochii ei citesc că îi dă dreptate. Păi nu-i logic? Dacă Allan al tău a fost pe malul lui Amistad Lake, n-ar trebui mers acolo pentru a găsi filtrul pompei de benzină? Şi totuşi nu-i logic, aşa că eu clatin din cap. Maureen înţelege altceva şi sare confuz:

„Nu-i sigur că vor dispare!"

Ted Balwish rîde. Rîde încet şi rar, fără veselie. Probabil că-şi imaginează la marele fix scena — eu dînd din cap că nu, iar Maureen grăbindu-se să bată cîmpii. Pentru că ea nu ştie că treaba cu pompa e doar o nevinovată (şi ieftină) cursă a tipului din Galveston, care voia să afle dacă sînt sau nu lîngă aparat. Şi a aflat, Maureen, însă n-a mirosit cursa cu filtrul. Pentru că e o cursă. Filtrul nu putea constitui o probă chiar dacă făceam ce-a zis Balwish — adică m-aş fi dus la ei şi le-aş fi spus „pam-pam-pam, dovadă filtrul aruncat." Iar vajnicul şerif mi-ar fi rîs în nas: „Păi dacă asasinatul a avut loc nu tîrziu după miezul nopţii, cine te putea opri să nu dai o fugă cu *Snowy Egret* pînă la Amistad, să aterizezi pentru cîteva minute, să tăvăleşti un colţ cu iarbă, să mai arunci nişte benzină, un şomoiog cu cîrpe murdare şi nişte ulei pe-acolo, plus un filtru vechi? Nu, îngeraşule, ai scrîntit-o: astea nu-s dovezi! „Şi adevărul e că, în locul lui, poate şi eu aş gîndi la fel. Dacă efectiv nu m-a văzut nimeni, atunci realmente n-am nici un alibi, deci...

Ted Balwish ştie şi el toate astea şi, la celălalt receptor, continuă jocul.

„Eh, dacă dă o ploaie aşa, mai tăricică, s-a dus şi umbra urmelor, Maureen. Eu, în locul dumitale, m-aş gîndi ceva mai temeinic. Şi aş insista, cînd telefonează sau

cînd vine, să apeleze cu încredere la poliție. Altfel dispar probele...

„Dacă e-așa cum spui, sare iar Maureen, de ce nu dai o fugă pînă unde a aterizat forțat, lîngă Del Rio, să vezi: e sau nu filtrul acolo?“

Nu înțelege fata asta, și basta. Polițistul își dă seama și-i rîde (prefăcut, dar îi rîde) în nas:

„Cum adică? Ai idee, pe cele peste zece mile pătrate, adică peste treizeci de kilometri pătrați cît e între Pecos River și Devils River, unde am dedus că a aterizat Allan Manson, ai idee cîte dealuri, văi și viroage sînt? Fără a-mi arăta el precis locul, filtrul nu poate fi găsit și recuperat. S-ar duce proba. Și-ar fi păcat...“

N-avea nici un rost să mai continue discuția asta. Ba da, am tresărit, avea rost, pentru polițai. Cîștiga timp în drum spre noi... Îi fac semn lui Maureen s-o scurteze.

„Bine, locotenente, cred că ai dreptate. Dacă mă mai cheamă la telefon, am să-i spun să vină la voi“.

„Mulțumesc, Maureen. Pe curînd...“

„Șmecher, Ted Balwish ăsta“, îi spun eu lui Maureen după ce în sfîrșit a pus receptorul jos, „te-a luat de fraieră și te îmbrobodește de mai mare dragul“.

„Ce vrei să spui?“ Glasul lui Maureen sună metalic, neprietenos, aproape amenințător. „Nu văd cu ce anume m-a mințit? Dimpotrivă, cred că are dreptate cînd spune că ar fi păcat ca timpul să șteargă urmele aterizării forțate de lîngă Del Rio“.

Mi-a luat ceva timp pînă am făcut-o să priceapă în ce anume consta capcana lui Ted, și de ce polițistul nu putea vedea o probă în găsirea unui filtru de benzină aruncat pe tăpșanul de lîngă Amistad Lake. Maureen m-a ascultat cu atenție și la urmă — asta chiar că m-a dat gata — n-a găsit altceva mai bun de făcut decît să mă întrebe: „Într-adevăr, ai fi avut timp după crimă să zbori pînă la Del Rio, să arunci filtrul și să te întorci?...“

Dumnezeule mare! Cum e cu putință?... Cam ce anume simțeam, punîndu-mi tocmai ea o asemenea întrebare probabil că a înțeles văzîndu-mi ochii, așa că n-a mai stăruit.

Cîteva minute mai tîrziu, eram amîndoi în barca închiriată de mine la amiază, grăbindu-ne spre Port Mansfield.

Maureen sta zgribulită la prora bărcii, cu ochii larg deschiși spre bezna compactă de dincolo de bord. Nu trecuseră nici măcar douăzeci de minute de cînd plecasem, cînd iată că în spatele nostru spre răsărit apar clipind trei luminițe — roșu, alb, verde. Luminile lunecau spre sud, dinspre Houston ori Corpus Christi spre Isabel. Puteam paria că e vorba de helicopterul lui Ted Balwish.

Într-adevăr, luminile s-au imobilizat deasupra cabanei lui Sam Weide, apoi au început să coboare încet.

Am ambalat la maxim motorul fixînd cîrma pe direcția vest și m-am apropiat de Maureen. „Ai văzut helicopterul? Ted Balwish. N-a crezut o iotă din ce i-ai spus, cum n-a crezut o iotă din ce-a spus el. Și-acum, uite-l: a venit să mă ia de pe Padre Island..."

Cînd luminile de poziție ale helicopterului au apărut iar pe cer, îndreptîndu-se spre noi, am oprit motorul ca să sting silajul de spumă albă, în formă de V, pe care barca îl lăsa în urmă. Altceva n-avea ce să vadă de-acolo, de sus, prea fiind noaptea neagră.

Într-adevăr, helicopterul a trecut ca săgeata ceva mai la sud de noi, îndreptîndu-se spre Port Mansfield. Cum pînă acolo nu mai era departe, l-am văzut agățat deasupra căpităniei preț de vreo două-trei minute — probabil sta de vorbă prin radio cu pămîntul.

Bun! Ce putea să afle? Că la amiază am închiriat o barcă, lăsînd în gaj legitimația mea de intrare la „The Sounds of the Peace". Am restituit barca? Nu. Pe Padre Island sau pe-aproape sînt? Nici urmă de om sau barcă. Ei bine, ce-ar face un criminal sau chiar un bănuit nevinovat, dar convins că cineva vrea să-l înfunde, aflînd că e vînat de întreaga poliție? O șterge! Să se pună pînă una alta la adăpost. În cazul în speță, care-i cel mai sigur (și apropiat) adăpost? Păi, nu sînt zece între care să alegi. Unul singur: Mexicul! Mai precis, vreun sat sărman de pescari — pe jandarm și pe primar îi „liniștești" cu cîțiva dolari...

Nu-mi termin bine raționamentul — și iată, luminițele helicopterului pornesc în viteză spre sud, spre Port Isabel. Asta înseamnă că Ted Balwish a gîndit la fel și cu aceeași viteză.

Facem și noi un ocol, mai spre nord puțin, ca să nu intrăm de-a dreptul în Port Mansfield. Cînd acostăm la

micul chei al magaziei cu geamanduri, bezna spre sud e sfîşiată de licăriri galben-verzui slabe, abia vizibile, căci sînt foarte departe. Domnul Ted Balwish a ajuns lîngă apele mexicane. Ştie că de la cabana lui Sam Weide (unde bănuia că la opt seara încă mă aflam) şi pînă la graniţă e ceva drum, şi cu barca tocmai bine acum era vremea să apar. Îl las deci să mă caute în sud el lansează paraşute luminoase, în timp ce eu intru în magazia geamandurilor să trag un păhărel de scotch.

Înăuntru îl găsim pe Sam Weide care tocmai s-a întors de la Corpus Christi şi cercetează motorul destinat bărcii promise mie. În timp ce ciocnim un păhărel — contrar obiceiului, de data asta şi Maureen simte nevoia să bea un strop — îl pun la curent cu vizita nocturnă a helicopterului şi cu paraşutele luminoase dinspre Port Isabel.

Zîmbeşte — şi zău că merită toate paralele să vezi cum bătrînul Sam zîmbeşte pe sub mustaţă. „Păi, deocamdată aş zice să nu predai barca închiriată. O tragem amîndoi aici, că nu-i mare lucru, şi-o acoperim cu niscai năvoade vechi. Las' că nu-i rău să creadă că ai întins-o la mexicani. Şi pînă curăţ eu ca lumea, pînă montez motorul ăsta, ia întindeţi-vă voi puţin — unu-n pat, altu-n hamac, — că tot o să dureze vreo două ceasuri..."

„Mulţumim, da' dacă ne dai maşina dumitale, noi mai bine ne-am repezi pînă la Corpus Christi."

Bătrînul Sam ridică sprîncenele a mirare. Se mulţumeşte însă să mormăie:

„Dacă trebuie... Cum vrei, dar ai grijă, să nu te vadă careva din curcani la vreun punct de control."

Chevroletul lui Sam nu e cu mult mai tînăr decît proprietarul lui, dar chiar că are o inimă de fier bine reglată, bine unsă de ţi-e mai mare dragul s-o asculţi. Maureen conduce concentrat, precis, foarte repede. Şi în tăcere. Abia dincolo de Raymondville, cînd am cotit-o la dreapta pe autostrada 77 s-a întors spre mine:

„Era neapărată nevoie de drumul ăsta? Nu e prea riscant acum?"

Se străduieşte să articuleze cuvintele calm, egal, pe un ton neutru, dar o cunosc îndeajuns ca să-mi dau seama că nu e deloc calmă, că în spatele tonului neutru e rece, chiar agasată. Dacă ar fi doar îngrijorată... Dacă ar fi

spus „iubitule, știu foarte bine ce simți azi, azi e trei mai, ziua aniversării noastre și înseamnă carnavalul din Buccaneer Days, dar acum te rog eu — hai să nu ne ducem..." Maureen n-a spus însă așa ceva — poate socoate și drumul ăsta drept o încăpățînare, un capriciu „Childish", copilăresc. Are dealtfel o întreagă teorie despre „naivitate" și „sentimentalismul ieftin" de care sînt in stare — din orgoliu! bărbații în unele momente pe care ea le socoate „exterioare, neesențiale". În nici un caz însă carnavalul din Buccaneer Days, respectiv și aniversarea noastră nu se număraseră — cel puțin pînă acum — printre aceste din urmă momente. Dimpotrivă. Tocmai de aceea „ca-n vremurile bune" cînd uneori, rar, conducea ea, aprind două țigări, îi pun una din ele întie buze și abia după aceea îi spun cu glas scăzut:

„Ascultă, Maureen, e foarte rău că s-a întîmplat nenorocirea asta cu Archie, dar noi încă sîntem *noi*, nu *alții*. De asta chiar că e neapărată nevoie..."

Mă privește o clipă în ochi, Maureen, dar de zis nu zice nimic. Apasă acceleratorul pînă la fund și Chevroletul sprintează, gemînd, în noapte. Pînă la Corpus Christi nici un baraj de poliție, nici măcar un simplu control. Trecerea bruscă de la tăcere și întuneric la luminația feerică, forfota asurzitoare a străzilor în carnaval. Maureen izbutește să strecoare mașina pe linia de centură, pînă aproape de „colțul nostru", pe Water Street, unde și izbutim să cumpărăm niște măști înguste de la o tarabă. E pentru prima oară că nu sîntem costumați — adică nu sîntem costumați ca în seara în care ne-am cunoscut, eu în pirat și Maureen în hangiță — pirat maid — însă nu doar din cauza asta azi ne lăsăm mai greu cuprinși de atmosfera de sărbătoare...

Un negru uriaș, îmbrăcat în uniforma roșie a lăncierilor britanici de acum trei secole, se apleacă afară din rînd și o apucă pe Maureen de mînă. În clipa următoare, amîndoi dănțuim prinși în șir între lăncier și partenera lui, o foarte suplă mulatră al cărei principal articol vestimentar, în afara unui sumar bikini, îl constituie o cîrlionțată perucă argintie. Am senzația că veselia celorlalți mi-e străină ca o haină prea strîmtă, și o privire mă convinge că lucrurile nu stau altfel nici în ce-o privește pe Maureen.

Totuşi, chiar puţin (?!) forţată, dănţuiala asta în mijlocul rîsetelor, pocnitorilor asurzitoare, chemărilor, melodiilor care mereu se întretaie, chiar dacă nu izbuteşte să ne decrispeze, dănţuiala asta are meritul de a ne înşela. Şi curînd Brent — aşa îl cheamă pe uriaşul lăncier în uniformă roşie — ne opreşte, împreună cu încă o pereche de cunoscuţi, în faţa unei berării liliputane. E proprietatea unui moşneag, prieten de-al lui Brent, care ne serveşte direct pe trotuar cu cîte-o pintă de bere neagră, rece ca gheaţa şi sensibil mai tare ca vinul. Vreau să plătesc eu — Brent refuză, invitaţia a venit de la el; dacă vreau, o să plătesc data viitoare.

În orice caz, berea dă o uşoară senzaţie de plutire, care ne ajută cînd reintrăm în şirul dănţuitorilor. În cîteva minute, fluxul acestuia ne poartă pînă la unul din colţurile lui Water Street, unde se află barul Tropical, „localul nostru".

Odată cu noi, se opreşte şi Brent cu partenera sa, perucă argintie. Am observat că Maureen nu-l agreează pe Brent — în general, nu-mi aduc aminte s-o fi văzut vreodată zîmbind cuiva „de culoare" — iar pe partenera lui o antipatizează de-a dreptul. Totuşi nu puteam să nu-i invit tocmai pe oamenii care încercaseră să ne antreneze cu ei în atmosfera de sărbătoare, care ne trataseră cu băutură rece cînd fuseserăm însetaţi...

În ciuda aglomeraţiei parcă mai mari ca în alţi ani, găsim totuşi o măsuţă în fundul localului. Zăpuşeală, animaţie, acorduri asurzitoare de rock, şi totuşi un picolo tînăr îşi face ca prin minune apariţia. Comand ceea ce băusem pentru prima oară cu Maureen — Martini-vodca. Cocteilul place foarte mult perucii argintii (cum o cheamă oare pe fată?) care mai vrea, căreia îi e cald şi îşi scoate masca, cerîndu-mi şi mie s-o scot. Brent intervine şi el rîzînd: „Maureen, pariez că eşti de o sută de ori mai frumoasă fără mască. De ce n-o scoţi? acum ne cunoaştem, nu mai sîntem străini!"

Îmi scot masca şi-i spun şi eu lui Maureen, care se făcuse că nu aude „scoate-ţi masca, Maureen. Brent ne-a dat de băut, i-am dat şi noi, şi legea carnavalului din Days spune că trebuie să-ţi dai jos masca în faţa celui de la care accepţi un pahar..."

„Ştii foarte bine că n-ar fi deloc grozav să ne recu-

noască cineva aici, la Corpus Christi. Şi asta nu din cauza mea . . . .“

Ultimele cuvinte mai cu seamă sunaseră cumplit, oribil, respingător, meschin, aşa cum niciodată nu-mi sunaseră în urechi spusele lui Maureen. Ce-i voi fi făcut, Dumnezeule, ca tocmai acum să se poarte astfel? Încerc, uluit, s-o temperez:

„Maureen, cum poţi să . . .“

Ea, însă, se montase. Îşi scoate masca, probabil ca să-i pot vedea fără pic de echivoc faţa. Descompusă de furie:

„Cum poţi să, cum poţi să! Cum ai putut să mă tîrăşti aici, cînd numai de carnaval nu-mi ardea, cum poţi să mă obligi să ţopăi, să beau, să fac conversaţie, cînd nu ştiu dacă tipul ăla de colo, de lîngă coloană, nu-i cumva curcan în civil care te caută tocmai pe tine . . .“

„Ai cumva necazuri?“ Brent mă cercetează, devenit dintr-o dată serios.

Încerc să par nepăsător.

„Ah, nu-i mare lucru. Mă şicanează un poliţai care ştie că tocmai acum, de Buccaneer Days, m-ar deranja mai tare. E aniversarea căsătoriei noastre şi el ştie“.

Cuvinte lansate aşa, într-o doară, dar la auzul cărora Maureen albeşte de furie şi rămîne ca paralizată, cu gura pe jumătate deschisă.

Brent observă şi încearcă să dreagă lucrurile, bătînd-o uşor pe mînă pe Maureen (care şi-o retrage tremurînd):

„Lasă Maureen, trece şi asta. Toate trec şi o să fie iarăşi foarte bine. Al te iubeşte, şi cred că şi tu îl iubeşti, dar eşti un pic obosită, un pic nervoasă. Dacă ţi-ar fi indiferent, nu te-ai înfuria aşa . . . Uite, hai să ne promitem că o să ne întîlnim şi la anul, tot aici . . .“ Peruca argintie — nu pot să nu observ în treacăt ce trăsături neobişnuit de delicate şi plăcute are — bate din palme încîntată: „Oh, chiar aşa, hai să ne întîlnim tot aici şi la anul! . . .“ Fata se ameţise şi limba i se împleticea puţin. Era şi mai atrăgătoare aşa, grozav de atrăgătoare şi, surprinzîndu-mi privirea admirativă, Brent îmi făcu, mîndru, cu ochiul.

Exact atunci l-am zărit pe Ted lîngă intrare. Se vede că abia păşise înăuntru şi îşi rotea privirea lent, încercînd să distingă prin ceaţa de fum şi de aburi cine anu-

me stă prin separeurile înşirate de-a lungul peretelui exterior, circular.

Sperînd că încă nu ajunsese la separeul nostru, într-o fracţiune de secundă mi-am pus masca şi, ridicîndu-mă i-am strecurat lui Maureen: „Pune-ţi, te rog, masca, nu te uita spre uşă şi stai ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic."

Am mai apucat să remarc în trecere că, spre surprinderea mea, Maureen se executase aproape instantaneu. Peste vreo trei boxe cu mese în stînga, se afla ieşirea spre toalete. O distanţă mult mai mică decît aceea dintre uşa de la intrare şi toalete. Am încercat să nu mă grăbesc prea tare parcurgînd-o. Pe fondul luminii verzui din oglinzile laterale, am observat cu coada ochiului lunecînd silueta de profil, ca decupată din carton negru, a lui Ted Balwish.

În holul destul de spaţios, din faţa toaletelor, se mai afla o uşă, despre care ştiam că se deschide într-un coridor, dînd spre curte. „Ieşirea de pericol" deci! Abia izbutesc s-o întredeschid şi să intru în incinta toaletelor pentru bărbaţi, că aud uşa dinspre local, paşi de-a curmezişul holului, apoi îndepărtîndu-se iute pe coridor. Dintr-una din cele două cabine de toaletă apare un tip, trece pe lîngă mine — eu mă piaptăn lîngă oglindă, în spatele uşii — şi iese. Îi aud paşii prin hol, şi imediat zgomotul altor paşi, de data asta şovăitori, venind dinspre coridor. Eram sigur că va încerca „într-o doară" şi la toaletă, şi pe acest „într-o doară numai" mă bazam eu.

Convins, deci, că am dispărut pe intrarea de serviciu, şi grăbit să se întoarcă în sală — nu cumva să dispară şi Maureen! — Ted Balwish deschide numai într-o doară uşa de la toaleta bărbaţilor. Atît cît să-şi bage înăuntru capul. Şi atît cît să-l apuc bine cu stînga de reverele hainei şi să-i administrez cu muchia palmei drepte după ceafă un tranşant foarte tranşant. Soporific garantat pentru măcar un ceas. Ted Balwish icneşte şi-l înghite lăsîndu-şi moale în mîinile mele cele o sută optzeci de livre. La marea iuţeală îl trag cu totul înăuntru şi îl îndes, aşezat, într-una din cabinele individuale. Uşa o zăvorăsc pe dinăuntru şi mă salt peste peretele despărţitor înapoi, în sala toaletelor. Aterizez tocmai cînd uşa se des-

chide și-n prag apare Brent. Liniștit, mă postez în fața unei chiuvete și încep să mă spăl pe mîini.

„O.K.?“ Brent mă cercetează grijuliu. „Ai scăpat de tip?“

„O.K., am scăpat. Măcar pe moment. L-am făcut să creadă c-am întins-o pe intrarea de serviciu...“

Brent se uită lung la mîinile mele, la ușa cabinei închise, dar nu zice nimic. Atît că își aprinde o țigară, trage două-trei fumuri, cercetează atent cît scrum s-a format, și-n cele din urmă se destinde într-un zîmbet care mai tîrziu abia mi-am dat seama că nu putea fi zîmbet:

„O.K., boy, bine că n-a fost decît atît. Ne-ntoarcem la masă?“

„De-ntors ne-ntoarcem. Numai că nu pot rămîne. Tipul o să înconjoare zona și o să se întoarcă pe intrarea principală să stea puțin de palavre cu Maureen. Să vadă cum îi cade stricarea petrecerii. Altfel toată povestea n-are nici un haz pentru el.“

Brent îmi aruncă o privire piezișă, încuviințează dînd din cap, dar am avut certitudinea că nu ia ce zic drept literă de evanghelie.

Ajunși la masă, nu ne mai așezăm. Explic încă odată cum că polițistul e pe cale să înconjoare zona și să apară din minut în minut, așa că ar fi bine să plecăm cît mai repede. Abia apuc să termin că Maureen e deja în picioare își mușcă buza de jos, se încruntă, mă privește țintă în ochi și murmură repede, înăbușit: „Vraiement? C'est vraiement celà? Pas d'autres complications?“ „Pas grande chose“**, îi răspund și eu tot în franțuzește, dar în doi peri. Brent se adresează perucii argintii care se uită de la unul la altul fără să înțeleagă prea bine ce se petrece. „Come on, darling, cred că n-ai chef la ora asta să dai interviuri poliției, ce zici? Hai mai iute!“

Afară, fără să pierdem vremea, grăbim spre locul unde lăsasem Chevroletul lui Sam. Maureen se apleacă să descuie portiera (eu deja întinsesem mîna să-mi iau rămas bun de la Brent și de la prietena lui), dar nu-și duce gestul pînă la capăt: „Ce ne facem, Al? Crezi că mai putem ajunge la Port Mansfield? Cu siguranță că deja Ted a

* Într-adevăr, e vorba doar de atît? Nici o altă complicație?
** Nu mare lucru.

dat alarma şi probabil sînt barate şi drumurile secundare, nu numai autostrada 77 . . ."

Încă nu erau bineînţeles, dar aveau să fie în cel mult un ceas, un ceas şi jumătate. Maureen avea dreptate: nu puteam ajunge la Port Mansfield. Acum, că gluma se-ngroşase peste aşteptări, de fapt nici nu mai credeam că era bine să mă ascund pe lîngă Port Mansfield înainte de a sta de vorbă cu Marc Segal, avocatul meu. Acolo ar fi o jucărie pentru Ted Balwish, să ajungă la mine, punînd să fie urmărit Segal.

„Ai dreptate, Maureen, ar fi bine să rămîn aici pînă izbutesc să stau de vorbă cu Marc Segal. Oricum, un avocat e-un avocat, şi cine ştie, poate găseşte el o soluţie . . . Partea proastă e că aici, la Corpus Christi, nu cunosc pe nimeni de încredere, care să mă poată adăposti".

„Ei, boy, cum adică nu cunoşti? Eu nu-s de încredere?" Brent mă bate pe umăr, cu gura pînă la urechi. „După cîte înţeleg, e nevoie doar de-o zi, două, nu-i aşa?"

„Mda, o zi. De fapt, mai puţin, pentru că deja sîntem în patru mai. Să zicem că doar pînă diseară, după lăsarea întunericului."

„Păi atunci, vii la mine. Am o garsonieră nu prea mare, de burlac, dar mai mult nici nu-ţi trebuie. O.K.?"

Mă uit surprins la Brent, dar nu chiar din cale-afară. Cînd nu sînt suspicioşi, bănuitori, negrii se arată deosebit de încrezători faţă de mine. Curios, nu? Cale de mijloc nu există. Sau cel puţin n-am avut eu prilejul să constat. Brent face deci parte din a doua categorie. Dacă mă surprinde ceva, ei bine, mă surprinde faptul că ajutorul lui Brent cade la ţanc. Adică ar fi prima oară în ultimele patruzeci şi opt de ore că soarta începe să-mi surîdă. De fapt, o să ştiu precis mai multe abia după ce-o să stau de vorbă cu Segal. Pînă una alta, însă, de ce anume Brent mă ajută *în ciuda faptului că ştie că sînt urmărit de poliţie şi deci că ar putea avea necazuri?*

„Ascultă, Brent, s-ar zice că ai ceva de-mpărţit cu poliţia . . ."

Brent rîde: „Bine zis, am ceva de-mpărţit cu ea . . ."

„Ştii, n-aş vrea să ai necazuri."

„Stai la mine numai două'ş'patru de ore, O.K.? Pe urmă — nu te ştiu, nu mă ştii, şi gata! Da? hai s-o luăm din

loc dacă vrei să mai ajungem la mine înainte de-a pune poliţia laba pe noi!"

În cîteva minute, ne oprim în faţa unui bloc uriaş, unde Brent îşi are garsonieră la etajul şapte. Mă despart de Maureen înţelegîndu-ne ca în seara următoare, la unsprezece, Sam Weide să mă aştepte lîngă bloc cu Chevroletul lui. Am impresia că Maureen mă sărută fără chef, că aşa se cade, chiar un pic agasată. În orice caz, străin şi în grabă. Păcătoasă senzaţie. Privesc cu inima cum stopurile roşii ale maşinii se topesc după colţ.

„Haide, boy, să intrăm, nu-i bine să ne vadă careva. Tu, iubito, dă-i drumu' la tine şi pregăteşte-mi ceva de mîncare, că pic şi eu în cîteva minute. Numai cît îl instalez pe Al..."

Într-adevăr, sus, Brent n-are nevoie nici măcar de un minut ca să termine cu instalarea mea. Postat în mijlocul garsonierei, se roteşte arătînd cu degetul:

„Uite telefonul. Acolo — nişa cu duşul. Din debaraua aia iei aşternuturi, curate. În frigider şi în cămară găseşti cîte ceva de mîncat, de băut. O.K.? Eu o să mă întorc mîine seară pe la zece jumătate. O.K.?"

„O.K., Brent. N-ai idee ce mult mă ajuţi. Grozav aş vrea să pot face şi eu ceva pentru tine. Poate nu stai prea bine cu banii, ce zici? Mi-ar face plăcere să te ajut..."

„Nici vorbă, băiete, n-o fac pentru bani. Poate o să am şi eu nevoie, cîndva de altfel de ajutor".

Îl văd şovăind lîngă uşă: „În tot cazul, nu te superi, Al? Aş vrea totuşi să ştiu ceva mai multe despre tine decît că te cheamă Al..."

De, omul are dreptate şi parcă îmi place mai mult văzîndu-l cît de cît prevăzător. Îi întind fără o vorbă legitimaţia mea de intrare la „The Sounds of the Peace" şi Brent fluieră admirativ.

„Grozav, Al! Deci tu faci discurile ălea grozave cu gospieluri?"

„Mă rog, contribui şi eu..."

„Perfect, Al."

Brent parcă ezită, aşa că i-o iau înainte:

„Ascultă, Brent, poate vrei să ştii de ce poliţia..."

„Nu, nici vorbă, Al. Încearcă să te simţi ca acasă. Pe diseară, O.K.?"

„Pe diseară şi mulţumesc!"

Buun! Ce-ar fi de așternut pe hîrtie din toate cele petrecute pînă acum? Mai nimic, abia cîteva fraze. Rememorarea nu poate avea valoare realmente decît pentru mine. Valoare? Ei, da, valoare. Este extrem de important momentul în care devii conștient de faptul că viața ta e angajată pe un făgaș nou, fără întoarcere. Fără întoarcere, în sensul că nimic nu mai poate fi cum a fost. Nici ea, curgerea existenței, nici tu însuți și — lucru nespus de dureros — nici ființa la care ții poate tot atît de mult ca la tine (o, Maureen, Maureen!) nu mai este *nu mai poate fi* ceea ce a fost. *Nu mai poate fi,* într-adevăr și obiectiv *nu mai poate fi?* Este foarte adevărat că Maureen n-a pronunțat niciodată cuvintele astea, dar a lăsat să se înțeleagă că... În fine, important e momentul în care-ți dai seama că totul e angajat pe un drum fără întoarcere. Și momentul acela n-a fost declanșat de glasul îngrijorat al lui Marc Segal.

„Unde ești, Al? Așteptam telefonul tău. De ce n-ai dat pînă acum nici un semn de viață? Nu-ți dai seama în ce situație ne aflăm?"

Nu, momentul se plasează înainte în timp, mai precis pe cînd întindeam mîna spre telefon, întrebîndu-mă dacă la ora aceea Maureen nu fusese deja oprită undeva, pe drum, de poliție. Mi-o imaginez dinaintea lui Ted Balwish (polițistul trebuie că ține capul puțin sucit spre stînga, după lovitura încasată...) și realizez brusc că nimic nu va mai fi ca înainte.

Senzația de rostogolire pe o pantă din ce în ce mai abruptă crește cînd îl am în fața mea, peste cîteva ore pe Marc. Mai precis, văzîndu-i mutra îngrijorată cu care, peste umăr, a cercetat scara în sus și în jos înainte de a intra în garsonieră.

„Ce-i Marc, te-a urmărit cineva?"

„Da' de unde!" încearcă el să zîmbească palid. „Doar nu sînt copil. La aeroport am cumpărat planul orașului și m-am putut da jos din taxiu cu două colțuri de stradă mai devreme. Da' știi? Paza bună trece primejdia rea..."

Așa deci, pentru Marc Segal arestarea mea ar cădea cît se poate de prost. Asta înseamnă că toate probele pe care le pot aduna pînă acum împotriva acuzației de crimă, după părerea lui, sînt zero.

„N-ai ceva rece pe-aici?" întrebă el descheindu-și ele-

gantul veston de alpaca gri și lăsîndu-se să lunece într-un fotoliu de lîngă biroul-masă al lui Brent. „Și dă-i drumu', povestește cu lux de amănunte cum ți-ai petrecut — dacă se poate — fiecare minut din ultimele patruzeci și opt de ore..."

Aduc din frigiderul lui Brent două cutii cu bere, le desfac și mă așez în fața lui Marc. Bem în tăcere și pe urmă încep. Bineînțeles, cu noaptea găsirii soluției. Marc stă cu pleoapele pe trei sferturi lăsate peste ochii lui galbeni, deloc blînzi. Ai zice că dormitează, dar știu (din auzite și din poreclă știu: Crocodilul...) că dacă e vorba de-o digestie, ei bine, atunci creierul îi digeră tot ceea ce-i spun. Cînd termin, „cel mai tînăr și cel mai de temut avocat de pe coasta sudică a Statelor Unite", cere în chip de concluzie: „Mai adă o bere", după care își saltă pleoapele încercînd pentru a doua oară (și tot strîmb) să zîmbească.

„Mda, nu e prea mult ca probe mainimicul de pînă acum. Să sperăm că totuși undeva, pe drum, te-a văzut careva. Și, mai cu seamă, să sperăm că acel careva e la punct mort cu banii, și-l arde la degete să pună mîna pe recompensă. Altfel...

Marc mă măsoară scurt după acest „altfel..." și, văzînd efectul, se grăbește să adauge:

„Ascultă, Al, consider că n-ai nevoie de încurajări, vreau să spun de o fictivă remontare a moralului. Ești destul de mare și stai destul de bine cu nervii ca să te lipsești de așa ceva. Hm! Ce să spun? Deocamdată stăm cum mai prost nu se poate. Să-ți fac și eu o scurtă trecere în revistă a afacerii, văzută din unghiul meu. Ieri dimineața, pe prima pagină a ziarelor, asasinarea lui Archie. Mi-a fost de-ajuns să citesc într-unul din ziare, primul care dădea amănunte, faptul că poliția a găsit, în apropierea cadavrului o agendă de adrese aparținînd inginerului Allan Manson și că investigațiile au fost încredințate locotenentului Ted Balwish, ca să-l sun, cerîndu-i ceva mai multe amănunte. Cu tipul ăsta am mai avut de vreo trei-patru ori de a face și știam că-i foarte scîrbos. «Așa... Și zici că ai mandat permanent, avocatule, să te ocupi de toate problemele cu caracter juridic ale lui Manson?» mă ia el subțire și cu dulce glas la telefon. Yes, mister Balwish, îi răspund eu ceremonios, făcîndu-mă

că nu-i observ tonul, în zece minute unul din secretarii mei poate fi la dumneavoastră cu o fotocopie a procurii-mandat dată nouă de inginerul Allan Manson. Îl aud rîzînd încet, deloc vesel, la celălalt capăt al firului: «Ascultă, avocatule, știi că în codul de procedură penală există o prevedere potrivit căreia îți pot rîde-n nas? Dacă clientul dumitale se sustrage justiției nu sînt obligat să-ți dau nici un fel de lămuriri. Înțelegi?» «Înțeleg, desigur, numai că...» «Nici un numai că, avocatule. Altfel o să trebuiască *să-mi dovedești* — ai înțeles? să-mi aduci dovezi cum că Manson nu se sustrage anchetei, ci *e în imposibilitate* să coopereze la stabilirea adevărului. Ei, și ce probe ai putea să-mi aduci în acest sens?»

Într-adevăr, ce proba dracului îi puteam aduce? Mă pregătesc eu să-i spun ceva — în genul Mulțumesc, domnule locotenent, voi reveni curînd în această problemă ca să cîștig timp, să mă gîndesc la o soluție — cînd îl aud iar pe Balwish în receptor: «Ascultă, avocatule, uite, închid ochii asupra paragrafului ăluia din codul de procedură. Ca să nu zici că nu sînt fair-play...» Ei bine, Al, trebuie să mă crezi că dacă aș fi fumat, în acea clipă aș fi fost pe punctul de a-mi înghiți trabucul de surpriză. Ted Balwish să facă o abatere de la cod? Tel Balwish? Nu-mi venea să-mi cred urechilor. Și totuși era adevărat, pentru că urechile mele continuau să-i înregistreze rîsul: «Mă rog, el ca el, în meseria mea așa ceva nu mă mai impresionează, dar tare sînt curios, avocatule, să văd de data asta pe unde ai să scoți cămașa... Înțelegi cum îți stă clientul? Uite, dacă vrei, aștept pînă dai drumul la magnetofon...» «Foarte mulțumesc, domnule locotenent, inutil, cred, să vă mai spun cît apreciez gestul dumneavoastră. Sper doar să am cîndva prilejul să vă dovedesc că pot fi și eu cavaler... Mulțumesc și pentru magnetofon — atîta doar că aș prefera, dacă îmi pot permite, să vă fac o vizită de două minute...» A acceptat și asta. Mă pregăteam să ies din birou cînd sună telefonul. Art. Agitat, făcut praf după cîte părea, voia să știe dacă n-am habar pe unde ar fi Art. N-aveam. Atunci mă-ntreabă dacă cred ce scriu ziarele. Adică, ce anume scriu ziarele? Că lîngă victimă s-a găsit agenda inginerului Allan Manson. O fi, zic eu, și ce-i cu asta? Bănuiesc că pentru toată lumea e clar ca și pentru mine că adevăratul asasin vrea

să îmbrobodească ancheta, să îndrepte investigațiile pe o pistă falsă. Așa gîndesc și eu, zice el și răsuflă ușurat. Bineînțeles că mă întreb de ce, la dracu', mi-a mai telefonat voind să știe dacă cred ...? În sfîrșit, ajung la biroul lui Ted Balwish.

«Ia loc, avocatule, și privește» făcu Balwish dîndu-mi cîteva fotografii și arătîndu-mi un scaun din fața biroului. În fotografii, prins sub diferite unghiuri, trupul lui Archie Fleton. «Ceea ce vezi e biroul lui Fleton Junior, cîteva minute după ora unu», mai adăugă locotenentul. «Dar ce anume s-a întîmplat cu cîteva minute înainte de ora unu, asta mi-ați putea spune domnule locotenent?» «Filmul evenimentelor, avocatule? Prea bine, uite cum cred că s-au întîmplat ...» Balwish și-a deschis agenda și mi-am dat curînd seama, după cum întorcea filele, revenind asupra cîte uneia, că împărțise în cîteva «momente» presupusul scenariu al celor întîmplate. «Cîteva minute înainte de unu, Archibald Fleton primește un telefon. Cineva vrea să-l vadă urgent. Fleton Junior se scoală, îmbracă peste pijama un halat, trece în birou și aprinde o țigară ...» îl întrerup. «Un moment, cîteva nelămuriri. De unde știți că, întîi: se afla în dormitor, doi: că acolo a primit telefonul, și nu în birou; trei: că a primit vreun telefon; și patru: mai ales acest patru: de unde știți că presupusul telefon a fost dat *numai cu cîteva minute înainte de unu*?» «Bine gîndit, avocatule, și acum ascultă. Unu: valetul lui Fleton Junior, un bătrîn pe nume William, se retrage pe la nouă în pavilionul rezervat personalului de serviciu, în fundul curții. Deci nu l-a putut vedea pe Junior, îmbrăcîndu-se. El bănuiește că înainte de a adormi stăpînul său a citit vreun ceas. Durata noi am stabilit-o, nu el, el a precizat doar că Junior avansase cu vreo cincisprezece pagini în lectura romanului polițist găsit pe noptieră deschis, cu fața în jos. Adăugînd la ceasul de lectură timpul necesar luării unei gustări (și a luat-o judecînd după alimentele pregătite pentru el în bucătărie, și care lipsesc), apoi timpul necesar facerii unui duș etc., se poate presupune fără mari posibilități de eroare că Archibald Fleton a sosit acasă pe la unsprezece. Încă un amănunt: așternutul patului din dormitor arăta într-adevăr ca un așternut în care cineva a citit un ceas, cuibărindu-se, apoi a adormit. Acum doi și trei,

telefonul: cum bătrînul William nu are în grijă decît două încăperi în acea aripă izolată a clădirii, adică dormitorul și biroul-salon în care își primește Fleton Junior prietenii, ei bine, bătrînul Will deretică mai toată ziua. Praful, după mărturisirea lui, îl șterge de două ori pe zi, dimineața și spre seară. Idem receptoarele telefoanelor. Pe telefonul din birou n-am găsit nici o urmă. Pe telefonul din dormitor...» «Bine, îl întrerup eu pe polițist, de unde știți că e un telefon primit și nu unul dat?» Ar fi trebuit, Al, să vezi cam cum rînjește tipul cînd vrea să zîmbească ironic, cu superioritate! «Foarte simplu, avocatule» zice el, «singura urmă găsită e aceea a palmei drepte pe receptor. Or, Archibald Fleton *nu era stîngaci*. În mod normal, deci, apuca receptorul cu stînga, iar cu arătătorul de la dreapta ar fi apăsat butoanele cu cifre. Ei bine, pe butoane nici măcar urmă de amprentă! Deci, e vorba de un telefon primit. Corect? Și acum, întrebarea patru: de unde știu că telefonul a survenit numai cu cîteva minute înainte de unu? Pentru că n-a apucat să-și fumeze pînă la capăt țigara. Mai precis, lucrurile au decurs atît de repede (după calculele mele între telefon și crimă n-au trecut mai mult de zece minute), încît Fleton Junior n-a mai apucat să tragă nici un fum din ultima treime de țigară. Am reconstituit de vreo trei ori acest interval de timp. Pînă pui receptorul în furcă, pînă te dezmeticești după somn, stînd, să zicem, douăzeci—treizeci de secunde pe marginea patului, pînă te scoli, îți pui halatul, cauți cheile de la seif *(deci i se solicitase telefonic un ajutor bănesc urgent*, avocatule, ține minte asta, măcar ca pretext folosit de făptaș pentru a ajunge *atunci* la victimă), pînă te duci în birou, *trece timpul*.

Țigara a aprins-o în birou — abia s-au găsit amprentele lui pe bricheta de acolo — și cum ziceam, ultima treime de țigară s-a consumat singură, deci vreo trei minute pînă la aprinderea țigării și vreo șapte cît a durat fumarea a două treimi din Kentul superlong. O să mă întrebi de unde știu că au fost șapte. Am să-ți spun: este intervalul mediu (plus minus treizeci de secunde) în care cineva agitat, necăjit sau numai preocupat, fumează două treimi de Kent superlong. De unde am idee de starea sufletească — după numărul de fragmente de scrum: Archibald Fleton scuturase mereu din țigară, or el (m-am in-

teresat!) n-avea un asemenea tic. Și încă ceva, avocatule, deosebit de important, legat de telefon. Fleton Junior n-are anunțat nici un număr în cartea de telefon. Numai cei cărora el a considerat că e necesar le-a dat numărul telefonului din biroul-salon și *bănuiesc că extrem de puțini, numai ai casei și cîțiva intimi cunosc numărul telefonului din dormitor,* aparat menit să-și deranjeze din somn stăpînul numai în împrejurări grave și socotite ca atare de cineva foarte apropiat. Am încercat, avocatule, să stabilesc o listă a celor care puteau avea acces la numărul telefonului din dormitor. Nu mai mult de zece persoane, socotind părinții victimei, cele vreo trei fete cu care Archibald a întreținut legături mai însemnate și, cum zice Shakespeare, în sfîrșit dar nu în ultimul rînd, avocatule, cei doi buni prieteni ai victimei — Arthur Glover și Allan Manson». «Mă scuzați, locotenente, dar am impresia că de pe lista dumneavoastră lipsește cineva: făptașul. Cînd premeditezi să asasinezi pe cineva, măcar atîta lucru izbutești să faci, adică să afli un număr secret de telefon, nu?» «Asta, în ipoteza că asasinul ar fi altcineva decît credem.» «Și dispuneți de destule elemente pentru a avea deplină siguranță în identitatea făptașului?» «Păi! Judecă și singur avocatule! Uite, continui cu filmul evenimentelor, așa cum îl vedem noi în stadiul actual al investigațiilor. Imediat după ce-a dat telefon — probabil de la vreun telefon public din apropierea reședinței Fleton, clientul dumitale, Al Manson s-a urcat în Fordul lui, tip Escort și în mai puțin de trei minute a și ajuns. Mașina și-a oprit-o nu departe de intrarea în curtea reședinței, la vreo cincizeci de metri în dreapta porții. De unde știm? După urma foarte clară lăsată pe asfalt de un pneu la plecarea mașinii, care întîmplător se oprise pe o pată de ulei scursă din carterul unui camion greu. . .» Apropo, Al, cum e chestia asta cu Fordul vostru Escort? Nu-l țineți în garaj? Vreau să zic: cum de Maureen nu l-a lăsat în garaj, plecînd la Port Mansfield?"

Mă uit la Marc ridicînd din umeri: „Foarte posibil să-l fi lăsat sub gardul viu din curte. Plopii și tamarinii fac o umbră deasă și n-ar fi prima oară că Maureen lasă mașina sub ei. Oricum, nici încuietoarea garajului nu e prea complicată — mai dificilă mi se pare scoaterea Escortului din curte". „Crezi?" Marc întinde mîna spre cafetie-

ră — e obosit, se vede de la o poștă — soarbe o înghițitură. „Închipuiește-ți că ieri după-amiază, tot așteptînd un semn de viață de la voi, am procedat la cîteva microanchete pe cont propriu. Printre altele, în rîndul vecinilor. Nimeni n-a văzut și n-a auzit nimic! Pînă și în ce privește faptul dacă mașina fusese ori nu lăsată în curte se contraziceau. Unii o văzuseră sub tamarini, alții jurau că nici vorbă. Oricum, Escortul a fost, cred, scos din curte *după* lăsarea întunericului, și cu luminile stinse. Așaaa... Acum să revin la reconstituirea lui Ted Balwish. «Deci», continuă polițistul, «criminalul nu pătrunde cu Escortul în curte, la peronul reședinței Fleton, ci îl lasă în stradă, furișîndu-se pe jos pînă la aripa locuită de Archibald. Care-l așteaptă cu ușa descuiată.»“

Precizare ulterioară, pe marginea textului depoziției lui Allan Manson, alias Alain Cazeneuve:

Întrebare: După cîte am înțeles, vila care servește de reședință familiei Fleton se află într-un cartier rezidențial...

Răspuns: Întocmai.

Întrebare: În apropiere există vreun șantier?

Răspuns: După cîte știu, nu.

Întrebare: Atunci cum se explică prezența unui camion greu acolo? A stat timp mai îndelungat, adică destul ca să se scurgă din carter ulei cît să formeze o baltă? Poliția n-a întreprins nici o investigație în această direcție?

Răspuns (ezitant, după o relativ lungă perioadă de tăcere): După cîte știu, inițial nu. A trebuit să le ceară Marc Segal să facă analiza uleiului scurs pe asfalt...

Întrebare: Și care a fost concluzia expertizei chimice?

Răspuns: Că uleiul avea un conținut mult mai mare în particule de fier decît poate avea uleiul din carterul unui camion. Mai precis — încărcătura de fier era cam cît e aceea din uleiul ars într-un motor de avion.

Întrebare: Drept pentru care atît poliția cît și apărarea au conchis că de fapt în stradă nu staționase nici un camion greu, și că uleiul fusese adus acolo de făptaș. Pentru a vă incrimina de două ori: odată prin urmele foarte clare pe asfalt dovedind staționarea Fordului Escort, și a doua oară prin însăși folosirea unui ulei ars *de avion*. Exact?

Răspuns: Exact!

Întrebare: Acum, o ultimă precizare. Cine a avut ideea analizei chimice a uleiului? Dumneavoastră, ori Marc Segal?

Răspuns: Marc. Dar de ce? Are vreo importanță?

Întrebare: N-am folosit cuvîntul *importanță* ci *precizare*, mister Manson!

„«Deci, avocatule, Archibald Fleton, își instalează musafirul într-un fotoliu», continuă Ted Balwish, «și ca tot americanul îl întreabă dacă nu vrea să bea ceva. Tipul n-are chef să lase amprente, zice nu, și trece direct la subiect, ca între buni cunoscuți. Bănuiesc că a fost cam în genul: Fii bun și dă-mi pînă mîine ori poimîine o mie de dolari. Am nevoie urgentă, și din întîmplare n-am în casă atîția bani gheață. Adică trebuie să fi fost vorba de o sumă nu prea mare, dar care poate întîmplător lipsi în bani lichizi dintr-o casă. Archibald n-a stat pe gînduri, face din spatele biroului cei trei pași laterali pînă la seif și-l deschide. Cît stă cu spatele să formeze combinația cifrului, să deschidă și să apuce un teanc de o mie, Manson scoate liniștit pistolul — uite ici, buletinul expertizei balistice, e vorba de o jucărioară din specia Magnum, familia Smith and Wesson, să-ți mai spun și încrengătura? Artilerie de buzunar! De-acolo o și scoate, și cînd Fleton Junior e pe punctul de a se întoarce, trage. Trage de la șold, prima prună pătrunde prin lobul de jos al plămînului stîng, trece pe sub inimă și face să explodeze la ieșire sternul. Victima vrea să se întoarcă, pînă mișcarea de rotație înscrie 90 de grade Magnumul scuipă a doua prună, asta intră din dreapta tot cam prin dreptul ultimei coaste, traversează în plimbare ficatul și se cuibărește cu nasul în vertebra numărul unsprezece. Rotația atinge 180 de grade, Fleton Junior cam pierde din compresie și se apleacă, a treia prună îl izbește în umăr, îi sparge puțin clavicula și încetinită de obstacol nu mai ajunge pînă la inimă. Frumusețea, avocatule, e că fără să fie în sine lovituri mortale nici una din cele trei, atît a doua cît și a treia izbesc exact artere importante și declanșează asemenea hemoragii, că oricare din ele ar fi fost de ajuns să-l golească de sînge în două-trei minute. Așa se face că tipul a fost găsit într-o mare de sînge. De-

altfel sîngele țîșnea cu atîta putere, încît agenda alunecată din buzunarul lui Manson a fost acoperită instantaneu. De-aia Manson nici n-a observat . . .»

«Înțeleg că (făptașul, nu Manson!) s-a lăsat pe vine lîngă victimă — corect?» îl întrerup eu pe Balwish. «Corect. Voia să vadă dacă este nevoie sau nu de glonțul de grație, din ceafă. Nu era nevoie. Fleton Junior abia dacă mai tresărea. Atunci a alunecat afară din buzunar agenda». «Cum naiba de a căzut cînd făptașul s-a lăsat pe vine, deși normal ar fi fost să alunece din buzunar încă pe cînd stătea în fotoliu? Cunosc și eu fotoliile lui Archibald, sînt foarte joase. . .» «O fi», mi-a replicat Balwish, «dar uite că nu în fotoliu a fost găsită, ci lîngă cadavru. În fotoliu agenda o fi început o mișcare de alunecare, dar de căzut afară a căzut abia după ce Manson a făcut cei doi-trei pași pînă la cadavru. Stai puțin avocatule», mă oprește el văzînd că vreau să-l întrerup, «frumusețea vine abia acum. Ia uită-te puțin la fotografia asta făcută de sus. Vezi conturul ăsta tras cu creta pe covor? Pînă aici s-a strecurat pe dedesubt sîngele, îmbibînd urzeala. Vezi urma astălaltă, cît jumătatea dinspre vîrf a unei pingele stîngi? Aici a călcat baschetul lui Manson. S-a îmbibat puțin, fără ca el să observe, în sîngele de jos, din urzeală. Și cînd a făcut primul pas înspre seif, a pășit — uite astălaltă fotografie, făcută special pentru a reliefa urma — a pășit pe porțiunea asta de covor, mai deschisă cu ceva la culoare. Urma abia se vedea și era cît pe ce să n-o observ pe fond muștar. . . Dar am observat-o, avocatule. Ce zici, îți place?» Nu-ți mai spun cam ce încîntat rînjea polițaiul!

«Și datorită urmei de pe covor, zic eu, considerați odată mai mult că făptașul e clientul meu. Așa e?» «Exact» zice el. «Asta înseamnă, continui eu, că ați găsit baschetii cu pricina?» «Raționamentul dumneavoastră, maestro», rînjește el, «e absolut imbatabil. Sigur că i-am găsit! În portbagajul de la mașină. . .» «Și mașina?» îl întreb. «Abandonată, undeva în apropierea Aeroclubului. Poate vrei să-ți arătăm baschetii? I-am pus deja în dulapul corpurilor delicte», face el ridicîndu-se pe jumătate de pe scaun. «Nu e nevoie, zic eu. Mai interesant ar fi să continuați cu versiunea dumneavoastră a filmului evenimentelor.» «O.K., maestro. Rămăsesem acolo că Manson se

convinge că nu e nevoie de lovitura de grație, în ceafă. Cred că, ridicîndu-se, prima mișcare, chiar înainte de a păși a fost să mute Magnumul din dreapta în stînga — doar se afla în fața seifului deschis și...» «Apropo de Magnum, îl întrerup eu, ați găsit pistolul?» «Asta, avocatule, e o întrebare pe care ar trebui s-o pui după ce-ai afla c-am dat de Manson. Care va să zică, ia el din seif o sută cincizeci de mii de dolari cash și de aproape un sfert de milion hîrtii de valoare, pleacă, deci, cu o avere la el, și vrei să nu dispună, acolo, de nici un fel de măsuri de apărare, ai? Păi dacă-l atacau niscai răufăcători? Cum să plece fără Magnum?»

Mă fac că nu-i iau în seamă nici umorul, pe cît de nesărat pe atîta de sinistru, nici rînjetul: «Deci, după dumneavoastră, locotenente, mobilul omorului ar fi jaful?» «Mobilul crimei, avocatule, nu omorului, aici e vorba de premeditare — se vede de la o poștă.» «Ce să se vadă? Premeditarea?» întreb. «Și una, și alta. Și mobilul — furtul valorilor și premeditarea — după mine vizibilă în scurtimea record a timpului. Probabil un scenariu meticulos gîndit de zeci de ori. Adu-ți aminte, avocatule, Fleton Junior nici n-a mai apucat să-și fumeze ultima treime de țigară...» «Totuși cred că greșiți, locotenente, afirmînd că mobilul crimei — jaful — apare clar ca lumina zilei. Nu uitați că Manson e departe de a fi un inginer de mîna a doua, cîștigă destul de bine, și chiar dacă pînă la însurătoare n-a făcut cine știe ce economii, acum tot trebuie să aibă în bancă în jur de o sută de mii de dolari. O asemenea sumă, cu micile lui invenții ori perfecționări pe care le brevetează, poate s-o cîștige în vreo doi ani. Or nu cred să-și pună libertate, situație, viață, în pericol pentru o sumă cash de o sută cincizeci de mii de dolari...» «Pentru atîta nu», se strîmbă ironic Ted Balwish, «dar pentru încă vreo trei sute de mii cash pe lîngă ce-a luat, da». «Cum adică, încă trei sute de mii de dolari bani gheață?» întreb nevenindu-mi a crede urechilor. O asemenea sumă în joc complica nedorit chestiunea mobilului, cred că mă înțelegi, Al.

Și zice Balwish: «Închipuiește-ți, avocatule, că exact cu vreo două zile înainte James Fleton i-a zis lui fiu-său cam așa: Și nu uita, Archie, pentru întîlnirea de poimîine scoate din bancă pe lîngă ce ai vreo trei sute de mii. Or

asta i-a spus-o de față cu Regine Black, secretara aia a lui Archibald Fleton, care arată de parcă n-ar fi secretară, ci ultima cîștigătoare a concursului Miss America. Și care în urmă cu trei ani era amanta fercheșului Al Manson...» Crede-mă, Al dragă, cînd am mai auzit și trăsnaia asta, nu m-am putut stăpîni să nu izbucnesc în rîs. Și încă din toată inima. Prea era de tot! «Chiar așa de amuzant, ai?» întreabă Balwish în doi peri, măsurîndu-mă vădit nemulțumit, pe sub sprîncene. Zic eu: «Păi cum nu, stimate domnule locotenent? Dacă ați condus cu asemenea viteză această strălucită anchetă, reușind deja să stabiliți — și nu numai atît, *să dovediți complicități!* Acum că mi-ați deschis ochii, dați-mi voie să reconstitui și eu o bucățică din filmul evenimentelor. Vasăzică Regine află că Archie va scoate trei sute de mii de la bancă, și știe că fostul ei amant, Manson, vrea să-l prade pe Archie, se repede la telefon și are o convorbire cam în genul: Hai, dragă, dă fuga, Archie o să aibă poimîine o juma' de milion în seif, dă tu lovitura și-om fugi amîndoi în Mexic să ne trăim dragostele pînă la adînci bătrîneți! Da' vezi că tîlharul meu de client, Al Manson, dă lovitura, însă o trage pe sfoară pe biata Regine și fuge singur în Mexic. Atunci Regine, cuprinsă de remușcări, aleargă la poliție, în brațele locotenentului Ted Balwish: Am greșit, iertați-mă, am remușcări și vreau să-mi ușurez conștiința. Uite ce-a făcut tîlharul de Manson! Așa s-au întîmplat lucrurile, domnule locotenent? Poate îmi arătați măcar de departe depoziția scrisă și semnată de Regine Black...» Și redevenind serios, pentru că nu era în interesul meu să-l înfurii prea tare pe polițai: «Dar, locotenente, lăsînd la o parte gluma: aveți cumva măcar dovada faptului că Al mai trăiește cu Regine? Asta-i o poveste veche...» «Hm! Parcă poți să știi...» «La fel credeți că o să judece și juriul?» întreb.

Ce să-ți spun, Al, Balwish arăta de parcă ar fi făcut indigestie: «Mă rog, mă rog, nu afirm caracterul probator al unora dintre fapte», bătu el nemulțumit în retragere, «dar vreau să zic că în cazul în speță mobilul e o noțiune deloc simplă și cu o grămadă de componente. Încă una ar fi aceea a foloaselor pe care Al Manson — individ nu numai capabil ci și foarte ambițios — le-ar avea în urma dispariției lui Archibald Fleton. Cîtă vreme trăia,

Manson putea ajunge cel mult director tehnic, nu-i așa? Pe cîtă vreme dispărînd. . .» Era prea de tot. Al, îmi dau seama că tipul se poate lansa la nesfîrșit în speculații de genul ăsteia. N-avea nici un rost să continui, așa că mă rețin să-i răspund. Tac, deci, pe urmă mă ridic și-i spun încet: «Va să zică, țintind foarte departe, nici mai mult nici mai puțin decît să ajungă cîndva patron, Al Manson face ce face. Dar în așa fel încît să nu existe un pas măcar făcut de el în filmul dumitale, locotenente, care să nu conțină o dovadă împotriva lui. Ai zice că s-a străduit să semene dovezi cum că el, nu altul e făptașul. Dă-mi voie să mă îndoiesc, locotenente Ted Balwish, că faima dumitale se întemeiază pe anchete atît de abil conduse ca asta. . .»

Se ridică și el, grohăind: «Nu te grăbi, avocatule, să tragi concluzii. Ți-am spus ce știu și cum știu pînă acum. Nu ți-am spus că ancheta ar fi încheiată, nici că dosarul e gata pentru a fi înaintat curții cu juri». Tace un timp măsurîndu-mă cu ochi morți, apoi continuă: «Fii fără grijă, dosarul o să se completeze. Pariez că — știi cu ce? — cu dovezi cum că alibiul clientului tău nu ține!» «S-ar zice că ai ceva personal împotriva lui. . .» îi spun uitîndu-mă și eu fără să clipesc în ochii lui. «Zău?» ridică el din umeri. «Ți se pare. Nu cred că după ce-ai să vezi dosarul gata încheiat ai să mai poți spune asta. Și de ce aș avea ceva personal împotriva lui?» «NU știu, zic eu, dar se simte de la o poștă.» «Zău?» face el iar, «știi ceva, avocatule, decît să umbli cu acuze de-astea de doi bani, mai bine ți-ai apăra clientul aducînd contradovezi, ori măcar apelînd la noi cînd tu însuți nu le poți obține. Ei, și dacă apelînd la noi pentru ceva ce-am putea noi face, eu te-aș refuza ori ți-aș pune bețe-n roate — ei bine, numai atunci ai putea susține aiureala aia cum c-aș avea personal ceva cu Manson. S-a-nțeles?» «S-a-nțeles, zic eu, și să nu uiți că mi-ai promis sprijinul.

Și am plecat. Asta-i toată povestea, Al. Tu ce zici?"

„Ce-ai vrea să zic?"

„Vreo contraprobă, ceva, pe marginea scenariului lui Balwish?"

„Dar, pentru Dumnezeu, Marc, uiți că nu eu sînt criminalul?"

„Ei, asta-i bună! Cum să uit? Numai că tu îl cunoști

pe Archie, cunoști de asemenea și locurile mult mai bine decît Balwish ori decît mine. Așa că ți-ai putea da seama prin ce anume *scenariul nu s-ar putea potrivi cu realitatea.* Înțelegi ce vreau să spun", face Marc și pe urmă adaugă: „Fii bun, Al, vezi poate mai e vreo bere..."

Îi mai aduc o cutie. Ultima. Sigur că înțeleg ce vrea. Numai că descoperirea neconcordanțelor cere timp. Și i-o și spun.

„O.K., Al. Cred că ai dreptate. O să faci asta mai tîrziu. Pînă atunci hai să vedem cum stăm cu alibiul tău..."

Și iar am întors pe-o parte și pe alta ultimele patruzeci și opt de ceasuri.

„Numai de-ar da ceva roade povestea cu anunțurile" murmură ca pentru sine, îngîndurat, Marc. „Deci, încă o dată bătrîne, cum poate fi mai ușor localizată colina pe care ți-ai petrecut noaptea lîngă Del Rio?"

Îi arăt locul pe hartă și-i repet că-i mai aproape de Devil River decît de Pecos, că între colina cu pricina și mal e o pădure tăiată de o rîpă cu pereții prăpăstioși, de lut roșu, care se vede de departe. În sfîrșit, că filtrul uzat și un șomoiog de cîrpe poate fi găsit nu departe de tufele de aluni negri și stejari pitici lîngă care mi-am făcut culcușul. Marc se ridică, uitîndu-se la ceas. Da, va încerca să apeleze chiar la Ted Balwish, pentru un zbor pînă acolo.

Își strînge grăbit hîrtiile, timpul presează. Se întoarce din ușă:

„Ascultă, Al, dacă — să presupunem — Balwish pune mîna pe tine, îți promit, voi face tot ce-mi stă în putință și te scot eu pe cauțiune, fii sigur... O.K.?"

„O.K., Marc..."

*

După plecarea lui Marc, întorc pe-o parte și pe alta întreaga poveste. Nu, filmul lui Balwish n-ar putea fi luat în serios de cineva care are cît de cît cap. Prea multe dovezi, nu parcă ci anume semănate ca să ducă de-a dreptul la mine. Dar în lipsa unui alibi sigur, ce vor face Balwish, judecătorul de instanță, jurații? Vor pune problema pe dos — adică: ia să vedem, cam prin ce anume nu stau în picioare indiciile potrivit cărora Manson e criminalul? Exceptînd speculația cu Regine (și Ted Balwish e

prea deștept ca să nu renunțe la ea, una-i să-i întinzi lui Marc o nadă, alta-i curtea cu juri), ce anume nu stă în picioare? Frumos ticluind lucrurile, pînă și povestea cu ce-aș avea de cîștigat prin dispariția lui Archie, adică să mă bag încă mai tare sub pielea lui James Fleton ca să mă desemneze cîndva urmaș — pînă și aiureala asta ține pentru un mobil îngrășat ca lumea...

Care din indiciile reținute împotriva mea ar putea fi atacat?

Sau, altfel, luînd treaba de la celălalt capăt, nu există totuși vreun alibi pe care să-l posed fără să-mi dau seama?

Pe la amiază, încă nu reținusem nimic ca lumea, sună telefonul.

„Al? Ești O.K.?"

„O.K. Maureen."

„N-ai nevoie de nimic?"

„Nu darling. De unde vorbești?"

„Fii fără grijă, dintr-o cabină publică din Port Mansfield. A fost Marc la tine?"

„Mda."

„Și?" pauză, apoi șovăitor: „El ce crede?"

Nu pot răspunde imediat. Vreau ca glasul să nu-mi trădeze nemulțumirea.

„Nu crezi că-i cam devreme ca *să creadă* ceva?"

Tăcere și la celălalt capăt al firului. Apoi:

„Al?"

„Da? Te-ascult. Voiai să-mi spui ceva?"

„Al, încă nici un răspuns la apelurile noastre..."

„Nu-i nimic, cred c-o să vină".

„N-ai idee cît aștept, Al!"

Într-adevăr, n-aveam idee. Și mai ales nu *cît*, ci *de ce*. Dar asta aveam să aflu mai tîrziu.

Toată după-amiaza mi-am petrecut-o încercînd să mă conving că la capitolul Maureen n-am ce probleme să-mi fac.

Pe la nouă aproape izbutisem, cînd aud cheia în broască. Probabil Brent, îmi spun.

Brent era, numai că în uniformă. De sergent de poliție. În spatele lui, în civil, Ted Balwish și încă un polițist, în uniformă, avînd ca și Brent un pistol în mînă.

„Allan Manson, în numele legii ești arestat..." Pe urmă

Brent face un pas înainte și bagă pistolul la loc în toc. „Îmi pare rău, Man*, n-am știut că-i o chestie atît de gravă".

Tipul are deci pentru mine oarecare simpatie. Iar Ted Balwish probabil că nu s-a plîns nimănui că l-am scos puțin din circulație. S-o fi trezit singur în closetul de la „Tropical". Și probabil că nu-i place nici cum se poartă Brent. De-aia scoate cătușele din buzunar dar i le întinde lui: „Pune-i-le tu". Și Brent mi le pune, în timp ce Balwish îmi rînjește batjocoritor:

„Te-am lăsat toată ziua aici numai ca să vedem cu cine și de ce o să iei legătura. Tu însă... Sau ești foarte șiret, sau prost de-a binelea! În fine, vom vedea, Sergent" se întoarse Balwish spre Brent, „vezi cam ce și cît a con-umat arestatul, plus găzduirea, cearceafuri, mă-nțelegi, i-mi faci un bon de decont. Poliția din Houston nu se uită la doi dolari. În regulă?"

„Mulțumesc, e-n regulă, dar nu-i nevoie. Nici noi, ăștia din Corpus Christi, nu ne uităm la doi dolari. Toată chestia e că nu ne prea place să amestecăm arestul poliției cu patul de-acasă..."

Căpos, Brent ăsta, și deloc impresionat de faima lui Balwish. Îmi place.

„Dă-i drumul, Manson." Balwish se face că nu-i acordă atenție. Îmi arată ușa: „Îi fi dormit tu azi, da' eu de patrușopt de ceasuri nu prea. Și mai e un pic pîn' la Houston."

Ajung în prag cînd îl aud pe Brent: „Man, ți-ai uitat țigările. Ia-le!"

„N-ai vrea să-mi aprinzi una?" îl întreb, arătîndu-i mîinile prinse în cătușe. Asta numai așa, că să-l zgîndăresc pe Balwish. Brent, e pe fază. Zîmbește cu gura pînă la urechi:

„De ce nu, *Man?*"

Aprinde o țigară și mi-o strecoară spre colțul buzelor. De pe palier, unde așteaptă împreună cu celălalt sergent, Balwish îi aruncă printre dinți lui Brent, nemulțumit că se crapă uși și apar capete curioase:

„O.K., boy, gata cu demonstrațiile de umanitate..."

* Omule (engl.).

Brent îi strecoară încet și aproape duios: „Nu-mi da lecții, Man. Sînt la mine-acasă..."
Balwish pur și simplu înlemnește.
„Mie-mi vorbești cu Man, sergent?"
„Și cum ai vrea să vorbesc la mine-acasă, în afara orelor de serviciu, unuia care mă ia cu boy? Ia uită-te, Man, pe palier să vezi cîți martori am că faci rasism..."
Nu că m-aș da în vînt după demonstrații de antisegregaționism, dar episodul mi-a mers la inimă. Pentru că a fost singurul moment în care l-am văzut pe Ted Balwish cu adevărat înfrînt, fără replică. Și fără o vorbă, m-a apucat de deasupra cotului, trăgîndu-mă în jos pe scări. Nici în mașina care ne-a dus la poliție, nici în helicopterul cu care am ajuns la Houston, Balwish nu mi-a adresat nici un cuvînt.
Era miezul nopții cînd am intrat în biroul lui. Fără să-mi scoată cătușele, m-a îmbrîncit de umeri în scaunul rezervat celui în anchetă. Mi-a aprins lampa-reflector în ochi:
„Hai, Manson, zi-i că protestezi, că n-ai să scoți o vorbă pînă nu-l chem pe Marc Segal..."
Prefer, deocamdată, să tac. Balwish continuă:
„Dar pînă vine Segal, ce-ai zice de-o mică revanșă pentru chestia de ieri noapte, de la «Tropical»?"
Reflectorul nu e numai orbitor, ci și fierbinte. Îngîn cu dificultate: „Legea zice că am dreptul să refuz să vorbesc dacă nu-mi chemați avocatul..."
Cele două degete ale lui Balwish, care-mi strivesc pielea de sub bărbie, îmi dau o clipă drumul ca apoi să-mi apuce glota. Pe jumătate sufocat, abia pot articula:
„Aveai cumva cătușe și reflector în ochi acolo, la «Tropical»?"
Nu-i văd privirea, dar după glas îmi dau seama că e încărcată de ură rece:
„Și de ce m-ar împiedica asta, Manson, să nu te masez un pic?"
Într-adevăr, de ce l-ar împiedica? Sînt în mîna lui, el o știe și jubilează. Mai mult, din punctul lui de vedere ar fi „incorect" să lase „nerăzbunată" îndrăzneala „criminalului care a opus rezistență poliției". Știu că mă va lovi, dar îl urăsc și eu, și ura dă puteri. Profit că mi-a slăbit presiunea pe gît:

„Încă n-ai încheiat dosarul meu, Balwish, dar mă vînezi ca pe un criminal pentru că ți-ar conveni să fiu. Dacă mă apăr, tot eu sînt de vină că te prind pe picior greșit și izbutesc să-ți scap. Ești viteaz nevoie mare, Balwish, și de-aia profiți că sînt legat. Dă-i drumu', acum e momentul să-ți iei revanșa, «masează-mă», Maureen o să fie încîntată de cavalerismul tău".

De ce anume am adus în discuție numele lui Maureen? Poate pentru că înghițisem greu și rămăsese așa, nedigerată, discuția lor de la Padre Island?

O apăsare pe tubon — și lampa-reflector se stinge odată cu aprinderea luminii din plafon. Balwish mă privește cu dispreț și scîrbă, văd bine, dar de ce mi-ar păsa? Se apleacă și-mi descuie cătușele, și iar mă privește în ochi.

„Ce legătură are Maureen cu faptele tale murdare, Manson? Ce vrei să insinuezi?"

Cu o detentă fulgerătoare în bărbie, pumnul lui masiv, pătrat, mă aruncă grămadă, cu scaun cu tot, în colțul încăperii. Sar în picioare și, deși capul mi se-nvîrte, sînt gata să mă reped asupra lui. Mă oprește ochiul mic, negru, din țeava coltului de serviciu care aproape că se pierde în laba lui păroasă. Și tonul, hain, care-mi dovedește că nu glumește:

„Stai blînd, Manson, altfel nu mai apuci să te plîngi ca o babă lui Maureen..."

Apasă pe buton cu stînga și, cînd în prag apare plantonul, îi strecoară printre dinți, fără să-l privească:

„Du-l p-ăsta în celulă și notează în condică să fie anunțat dimineață avocatul Marc Segal, cum că la opt treizeci încep interogatoriul clientului său..."

*

A urmat cea mai cenușie, mai obositoare și agasantă perioadă pentru toți trei. Adică pentru Marc Segal, Ted Balwish și, firește, pentru mine — perioada instrucției. În care fiecare punct din mărturisirea mea sau din scenariul locotenentului a fost re-re și re-reluat, ori de cîte ori fie Balwish, fie Marc aveau impresia că pot aduce o tușă de culoare suplimentară tabloului. Care dealtfel nu vădea deloc tendința să vireze spre roz. Cum n-are rost

să reiau aici lucrurile deja cunoscute, mă voi mulțumi cu consemnarea noutăților.

Prima mi-a fost înfățișată de Marc Segal după întîiul dintre interogatorii, în chiar dimineața care a urmat arestării. Și anume se referea la modul în care fusese organizată și se desfășurase expediția „vînătoare de urme" la Amistad Lake.

„Ieri dimineața, în timp ce eram la tine, la Corpus Christi", povestește Marc Segal, „după cum mi-a spus secretara la întoarcere, am fost căutat de prietenul tău, Art Glover. Mă ruga să-l sun îndată ce mă întorc. Am făcut-o, dar nu înainte de a-l contacta pe Balwish și să mă înțeleg cu el asupra drumului pînă la Amistad Lake. Și mă înțelesesem anume ca în jumătate de ceas să-l caut, gata de drum, la secție. Deci dau telefon prietenului tău, lui Art Glover. Foarte bucuros să afle știri despre tine. În primul rînd foarte bucuros să constate că avusese dreptate necrezînd ceea ce afirmau deja gurile rele — cum că nu de pomană ai șters-o: să te pui la adăpost în Mexic. În al doilea rînd bucuros pentru că spera să te întîlnească, să stați de vorbă, să stabiliți cam ce e de făcut spre a-ți putea mai repede dovedi nevinovăția — el fiind convins de asta. Și, firește, conta pe mine în scopul contactării tale. Totodată, mi se punea în întregime la dispoziție, cu toate posibilitățile de care putea dispune.

«Mulțumesc, mister Glover, îi zic, pentru generoasa prietenie nutrită clientului meu, mulțumesc desigur și pentru ajutorul pe care mi-l propuneți și fiți, vă rog, convins că nu voi ezita să vă cer concursul de îndată ce va fi nevoie. Probabil în una din fazele următoare ale investigațiilor. Deocamdată . . .» «Deocamdată», îmi replică el, «cel mai bun lucru pe care l-aș putea face ar fi să stau de vorbă cu Al. Și dumneavoastră mă puteți ajuta în asta.» «Regret, mister Glover. Dar mă pregătesc pentru un drum mai lung, și peste douăzeci de minute trebuie să fiu la comisariat . . .» «Bine, dar dumneavoastră îmi puteți spune unde-l pot găsi pe Al — și atîta tot!» «Mister Glover, îi zic, n-ar fi prudent să vă apropiați de locul în care se află — îi puteți trăda fără voie adăpostul. Ca să nu mai vorbesc de faptul că e foarte posibil, fiind la mijloc o crimă și făptașul prezumtiv dispărut, să existe o dispoziție a coronerului privitoare la punerea sub obser-

vaţie a telefoanelor persoanelor apropiate lui Al Manson. Înţelegeţi?» «Ah! Chiar credeţi că...» «Nu cred nimic, mister Glover, îi zic, numai că paza bună...»

Peste douăzeci de minute l-am întîlnit pe Art Glover la Ted Balwish. A insistat să ia parte şi el la expediţia de la Amistad Lake. Şi în timp ce stam de vorbă, bîzîie interfonul din biroul lui Balwish. «Sir», aud glasul standardistei, «sînteţi căutat de secţia a treia de poliţie din Corpus Christi. În legătură cu mandatul de urmărire criminală trimis la Corpus Christi în dimineaţa asta împotriva lui Allan Manson. La telefon sergentul Brent Lawson.» «Bine, fă-mi legătura.» Pe urmă-l aud: «Mulţumesc, sergent, e o ştire foarte bună. Cum?... Sigur, ai procedat foarte inspirat... Lasă, n-are importanţă că nu te-ai gîndit la asta. Eşti prea modest, sergent. Principalul e că recuperăm un criminal periculos, agresiv. Cum? Erai aseară şi dumneata la „Tropical"?... Mă rog, mă rog... Care spuneai că-i adresa?... Convention Street, 14, etaj 7, garsoniera 42, mulţumesc, am notat. Aşa, telefonul 15143. Da, îl punem sub urmărire. Cum adică, să-ţi eliberăm imediat garsoniera sergent? Glumeşti? Nu-ţi dai seama ce important e pentru noi să aflăm pe cine şi în ce scop contactează?... Cum adică, nu-ţi pasă? Şi eu care voiam să-ţi fac raport favorabil şefului dumitale! Mă dezamăgeşti! Cum adică, n-am dreptul să ocup sau să folosesc în scopuri oficiale o locuinţă particulară? Cu asemenea concepţii, sergent, nu te văd făcînd colecţie de galoane. Bine, bine, o să mă adresez colonelului de la Corpus Christi. Cînd zici că ieşi din serviciu? Şi cînd v-aţi înţeles cu Manson să plece? Diseară, la zece jumătate?... Uite, sergent, voi cere mandat din partea coronerului. Ori mai bine o să cer căpitanului Gleen, prietenul meu, să te consemneze în serviciu pînă diseară, ca, omul meu să poată rămîne la dumneata, în Convention Street. Fii atent: eu am alte treburi, dar o să vină la Corpus Christi adjunctul meu sergentul West. Te pui la dispoziţia lui cu încă un om — am eu grijă să aranjez lucrurile astea oficial, cu căpitanul Gleen. Pînă soseşte West, răspunzi cu capul de Manson. Dacă părăseşte ascunzătoarea, îl urmăreşti. Îl arestaţi numai dacă există indicii că poate fugi în Mexic. În orice caz, nu-l scăpaţi o clipă de sub observaţie. Şi acum

anunţă-l pe căpitanul Gleen că vreau să-i spun cîteva cuvinte. Aştept . . .»

Şi uite-aşa a fost cu Brent Lawson, Al. Lîngă mine, Art nu prea realizase — nici n-avea destule elemente — cum stau lucrurile. Eu, în schimb . . . Pur şi simplu, nu-mi puteam reveni: auzi acolo, să se ofere cineva să te găzduiască într-o seară de carnaval, tu să ai surpriza să afli (mai tîrziu, desigur, dar ce surpriză!) că te-a găzduit chiar unul din ăia de care fugi, iar el să aibă surpriza să afle că-i dă adăpost exact ăluia a cărui ascunzătoare trebuie s-o descopere . . .

Între timp, Balwish încheie salamalecurile cu Gleen şi se întoarce rînjind spre Art Glover: «Acum, domnule Glover, vrînd-nevrînd, trebuie să vă iau cu noi la Amistad Lake. Inutil, domnilor, să vă mai rog ca pînă la urcarea în avion să nu daţi nimănui nici un fel de telefon. De acord?»

De fapt, nici n-a mai durat mult pînă la urcarea în avion — se făcuse deja destul de tîrziu, trei după amiază. Spre Del Rio am plecat cu un «Corsair Thunder», admirabil aparat, a înghiţit cele mai bine de trei sute de mile în mai puţin de un ceas jumătate. Noroc că a fost un timp admirabil. Pilotul n-a avut prea mare bătaie de cap nici cu găsirea tăpşanului cu pricina, nici cu aterizarea. Cum n-am avut pe urmă nici probleme deosebite cu descoperirea locului unde curăţaseşi motorul egretei; pămîntul absorbise, se vedea cît colo, ceva benzină, ceva ulei, pe urmă am dat de un şomoiog de cîrpe şi, bineînţeles, de filtrul aruncat al pompei de benzină. Plin cu impurităţi, cum spuseseşi. În sfîrşit, am dat şi de locul unde, sub tufele de aluni negri, îţi petrecuseşi noaptea. Ei, şi-aici intră în scenă — după părerea mea, cu brio — Art Glover. Sergentul care-l seconda pe Ted Balwish tocmai fotografia locul unde, lîngă cenuşa unui foc, se pare că iarba mai păstra urma foii tale de cort. Şi zice Art Glover «Domnule sergent, ai cumva o pungă mai mare, din plastic?» «Pentru ce, domnule Glover?» se băgă pe fir Balwish. «Pentru a strînge cenuşa asta, a focului, domnule locotenent.» «Totuşi nu înţeleg unde vreţi să ajungeţi, deşi bănuiesc că e pentru o analiză, nu-i aşa?» «Exact, domnule locotenent. Cred că Al a făcut focul cu vreascuri din ăstea, de alun. O să mai iau de aici, pe lîn-

gă cenuşă, să zicem, şi vreo două chile de vreascuri. Se va determina cîtă cenuşă rămîne din arderea lor. Şi cîntărindu-se apoi cenuşa luată de aici, se va putea determina cantitatea de vreascuri arsă de Al, respectiv cam cît timp a ars focul. Pentru că a fost, desigur, un foc de cîteva ceasuri! Există la Houston, după cîte ştiu, un institut de cercetări chimice care se ocupă numai de combustibili şi probleme de combustie. Cred că acolo poate fi făcută expertiza la care mă gîndesc...»

Balwish s-a uitat la Glover ca la a opta minune a lumii antice, a ridicat din umeri şi a dat pe urmă ordin sergentului să recolteze cenuşa şi cărbunii pînă la ultimul gram:

«Să facem şi o analiză de-asta dacă domnul Glover insistă, de ce nu?»

Pe urmă Art Glover scoate din tufişuri tinicheaua unei cutii de conserve din carne de porc. Balwish se uită cu dezgust la furnicile roşii care aleargă printre dîrele de grăsime sleite şi se-ntoarce spre Glover:

«Altă expertiză chimică, sir?» face el evident ironic. «Nu», replică Glover, «dar în funcţie de marcă şi de data fabricaţiei — ştanţată pe capac — se poate stabili de unde şi cînd a fost cumpărată. Cu alte cuvinte că a făcut parte din stocul avionetei, împreună cu ciocolata care a fost ambalată în staniolul şi hîrtiile de colo» — mai arată el spre aceleaşi tufe. «Asta, domnule locotenent, în sprijinul tezei că urmele de pe tăpşanul de-aici aparţin popasului făcut de Al Manson, şi nu unui alt popas făcut de altcineva, cum ar putea la o adică susţine careva.»

O asemenea meticuloasă şi didactică explicaţie era de natură să-l aducă pe Balwish aproape de punctul de fuziune. Şi izbucneşte: «Ia ascultă, domnule Glover, cu tot respectul ce-l am, mai ales pentru tatăl dumitale, dă-mi voie să-ţi spun că nu-i calci pe urme. Adicătele, ce vrei să-mi demonstrezi mie cu tinichelele şi cu staniolul dumitate? Că nu puteau fi aduse intenţionat, aşa cum sînt, din altă parte? Spanac, mister, spanac, m-auzi? Dacă chiar vrei să ştii, află — deşi nu-mi face plăcere să-ţi spun — că alte urme, mai convingătoare, care să trădeze, o şedere mai îndelungată aici, am căutat eu cu sergentul. Fecale, mister Glover, fecale, auzi? Cine mănîncă atîta carne, ciocolată şi îşi mai şi fierbe un ceai ori o cafea, îşi încarcă stomacul, înţelegi? Ei bine, deşi Al Manson susţine că a

petrecut aici optsprezece ceasuri, ei bine — nimic! Toate urmele de-aici — cîrpe, filtru uzat, cutia de conserve, stanioalele — puteau fi „organizate“ în cîteva minute. Nu constituie o probă sigură că ar fi poposit cineva aici optsprezece ceasuri. Pînă şi chestia cu focul şi cu cenuşa, mă-nţelegi? Pînă şi asta se putea aranja în cîteva minute. Că nimeni nu l-a oprit să adune un car de vreascuri, să le dea foc odată la toate şi să plece». «O fi», îl întrerupe impasibilul Glover, «dar dacă aprinzi odată un car, de vreascuri, diametrul de pe care aduni cenuşa nu e de şaizeci de centimetri, ca aici, ci de doi metri. Cantitatea mare de cenuşă recoltată de pe un diametru mic, înseamnă cantitate mare de material lemnos ars în timp, treptat, nu tot odată. De asta mi-am dat seama la focurile de tabără la care-am stat cu Al şi Archie de-a atîtea ori»

«Ha, ha! ce naiv poţi fi Glover Junior, dacă-ţi închipui să treaba cu cenuşa constituie un indiciu mai serios, de pildă, decît lipsa fecalelor. Auzi mister? N-am zis probă. Indicii! Şi nici atît!»“.

Întrerup dezamăgit şi dezumflat relatarea lui Marc Segal, pentru că şi eu fusesem sedus de ingeniozitatea lui Art Glover:

„Cum, Marc, pînă şi chestia cu analiza cenuşii nu face nici cît o ceapă degerată?“

Probabil că avocatul simte o asemenea decepţie în glasul meu, încît îşi alege cu grijă cuvintele şi le articulează rar.

„Păi... Nu, nu-i chiar aşa, sacul de plastic a fost deja dus la analiză, iar la ora asta probabil că Glover a intrat în posesia unei declaraţii de la magazinul alimentar care a livrat firmei voastre stocul de la Dayton.“

Rămîne o clipă pe gînduri, apoi continuă:

„Vezi tu, Al, chiar dacă asemenea indicii, dacă asemenea buletine de analiză şi declaraţii nu constituie dovezi incontestabile — cu cît mai multe acte la dosar, cu atît mai bine. Exercită o presiune psihică asupra juriului...“

Slabă consolare!

Va să zică, după cum stau acum lucrurile, Marc Segal — vestitul Segal! — nu speră să ajungă făptaşul, adevăratul făptaş, nu eu! în faţa curţii de juraţi.

„... Ah, da, era să uit“ se-ntoarce de la uşă Segal, „complimente de la Maureen. Şi de la Art. Amîndoi vor

să te vadă, dar deocamdată, în faza de-acum a anchetei, încă nu se aprobă nici un fel de vizite."

„Bine, Marc, mulțumesc. Spune-le că și eu abia aștept să-i văd. Altfel, cum o duce Maureen? Unde stă? Tot pe Padre Island, sau s-a întors acasă?"

„Bineînțeles că s-a întors. Stă mai bine acasă călare pe telefon și de două ori pe zi, dimineața și spre seară, ia la rînd redacțiile ziarelor și posturilor locale de radio, care au difuzat apelul vostru."

Am tresărit. Apelul! Trecuseră mai bine de patruzeci și opt de ore. Cum de uitasem?

„Oh, da, apelul Marc. Uitasem complet de el!"

„Ce te miri? După atîtea ceasuri de anchetă..."

„N-a răspuns nimeni încă?"

„De răspuns, se răspunde. Îndată ce anunți o recompensă bogată, n-ai decît să ceri relații și despre ultima iubită de anul trecut a papei și poți fi sigur că se vor găsi cel puțin zece texani amatori să-ți dea informații amănunțite. Pînă și la ce vîrstă fata a avut scarlatină..."

„Cu alte cuvinte, vrei să spui că încă nimic ca lumea."

„Încă nimic, dar sper. Am sfătuit-o pe Maureen să cupleze un magnetofon la telefon și să înregistreze toate convorbirile. Știu din experiență că un fermier, priceput mai degrabă în tauri de prăsilă decît în arta compoziției, preferă să dea telefon, nu să scrie. Diseară mă duc iar pe la voi, să trec în revistă împreună cu Maureen ofertele înregistrate azi. Îți dau eu mîine amănunte. În regulă?"

„În regulă, Marc."

*

A doua zi, însă, mai întîi am asistat neputincios la duelul Balwish—Segal. Un duel flegmatic și monoton, fără cruțare dar și laconic, fără nervi parcă — în tot cazul, în primul rînd un dialog al surzilor.

„M-am interesat la firmă", începe Segal. „Biroul de proiectări mi-a confirmat sosirea documentației pusă la punct de clientul nostru în șederea la Dayton."

„Și?" ricanează lipsit de interes Balwish. „Ce dată poartă ștampila poștei din Dayton?"

Pauză, cît să ofteze, apoi adaugă cu prefăcută mîhnire: „să nu-mi spui că doi mai..."

Marc aruncă şi el, flegmatic:
„Unu, doi, trei..."
Locotenentul îşi coboară picioarele de pe birou. Apoi le urcă iar, de data asta nu punînd stîngul peste dreptul, ci invers. Şi iar oftează.
„Mda, exact cum mă aşteptam."
„Totuşi, clientul meu susţine că plicul a fost pus în noaptea de unu spre doi, în cutia de la marginea terenului cabanei. Poştaşul trebuia să-l ia în zorii zilei de doi mai, în drum spre sediul poştei din Dayton. De regulă, trece prin faţa cutiei la şase dimineaţa, şi la şase dimineaţa trebuia să fi trecut şi în doi mai."
„Trebuia."
„Şi de ce n-a trecut? V-aţi interesat, locotenente? În tot cazul, e o neconcordanţă ciudată între declaraţia noastră şi ştampila de pe plic."
„Ne-am interesat."
„Şi?"
„Poştaşul, un oarecare Slim Nagel, n-a fost la serviciu în doi mai. Pur şi simplu s-a îmbătat criţă în întîi, de ziua nevesti-si. Deci a trecut pe la cutia de scrisori a cabanei abia în trei dimineaţa şi încă pe la ora opt. Nu mai devreme. De-asta a întîrziat suplimentar cîteva ceasuri sosirea plicului: s-a pierdut primul autotren poştal spre San Antonio".
„Insist ca aceste precizări să fie trecute în procesul-verbal al instrucţiei la locul potrivit, adică acolo unde clientul meu declară că a terminat în noaptea de unu spre doi rezolvarea proiectului la care lucra."
„Insistă, avocatule, insistă. Tot nici o scofală — doar n-ai cum să transformi în probă beţia lui Slim Nagel. Manson putea pune plicul în cutie la orice oră în ziua de unu, în noaptea de unu spre doi, în ziua ori în seara de doi — în sfîrşit, putea comite crima, în noaptea de doi spre trei, şi pînă dimineaţa să dea o fugă îndărăt, la Dayton, să pună plicul pînă la ora şase."
Mă conving că şi Marc ştie să rînjească dacă vrea. Politicos, neagresiv, poţi spune chiar că angelic — dacă îngerii ar rînji aşa cum îi rînjeşte Marc lui Balwish, aruncîndu-i:
„Totuşi sper, locotenente, că o să aveţi prudenţa de a nu nota *oficial* ipoteza asta a dumitale. V-ar rîde şi curcile,

nu numai jurații care nu vor fi atît de tîmpiți să creadă că Al Manson, în premeditarea lui diabolică, a știut să țină cont pînă și de faptul că Slim Nagel o să se îmbete..."

Firește, insinuarea nu-l poate face pe Balwish să se lase cuprins de indignare. Dimpotrivă, se mulțumește să clatine din cap a dojană, e drept, dar mai degrabă pare jumătate amuzat — jumătate plictisit.

„Eh, avocatule, avocatule! Regret — esențial în ce-am spus (și putea foarte bine înțelege asta) e că punerea sau nepunerea plicului în cutie n-avea cum să influențeze comiterea în sine a crimei, de vreme ce din capul locului existența plicului nu putea oferi un alibi."

„Nu despre asta-i vorba, locotenente, ci despre respectarea unuia din principiile sacre ale instrucției: stabilirea pînă în cele mai mici detalii a adevărului. Or, adevăr în cazul nostru înseamnă și felul în care s-a scurs noaptea de unu spre doi. Fiindcă dacă Al Manson nu termina lucrarea — n-ar fi plecat, avionul nu se defecta și noaptea de doi spre trei n-ar fi fost petrecută la Amistad. Așa că, vezi bine, toate amănuntele contează."

„Eh, avocatule, dacă clientul tău anunța prin radio vreun aeroclub că a aterizat forțat lîngă Amistad, azi n-ar avea probleme. De ce n-a anunțat?"

„Și de ce anume să anunțe? Temîndu-se ca nu cumva, cum duceți lipsă de făptași, să nu-i puneți în cîrcă vreo crimă? Sau, nu avea ce face cu vreo nouă sute — o mie de dolari? Trebuia neapărat să cheme un avion depanator de la San Antonio, să zicem, cînd putea foarte bine curăța și singur pompa de benzină?"

„Mda, o mie de dolari! Dacă stai și te gîndești că pînă acum deja povestea îl costă vreo douăsprezece mii. Și parcă văd: o să-l mai coste!"

„Ei vezi, locotenente, ăsta e-un argument logic dovedind că, *dacă ar fi știut*, clientul ar fi cheltuit o mie ca să economisească unsprezece!"

„Nu și atunci cînd știi că poți pune mîna pe aproape o jumătate de milion..."

Și uite-așa a mers în acea dimineață, ceasuri întregi. La început uzîndu-mi cumplit nervii, pentru că nu-mi dam seama că amîndoi se leagă intenționat de orice fleac, că voit bîjbîie, tatonează, încă pipăie *in blind*, ca la

pocher, terenul, în căutarea unui raţionament care să ducă spre o probă decisivă, irefutabilă.. Că amîndoi aveau nevoie de o astfel de probă, că amîndoi erau în căutarea ei m-am convins spre amiază. La un moment dat îl aud pe Marc Segal spunînd aşa, ca amintind în treacăt un fapt nu grozav de important.

„Aaa, locotenente, apropo de noutăţi. Doamna Maureen Manson mi-a comunicat aseară că i-a telefonat un şofer din Laredo, Nelson Harwey. Omul susţine că a văzut, în apropiere de Fort Stockton, o avionetă în dificultate, aterizînd pe autostradă. Am de gînd să mă deplasez pînă la Laredo pentru a sta de vorbă detaliat cu Nelson Harwey . . .“

De ce naiba i-o fi spunînd Marc lui Balwish ce are de gînd să facă? Dacă Balwish e rău intenţionat şi-l determină pe Harwey ăsta să-şi retragă depoziţia? Ah, bat cîmpii — Marc e uns cu toate alifiile, ştie el ce face. În caz că depoziţia lui Harwey ar putea reorienta ancheta cu o sută optzeci de grade, e în interesul tuturor ca orientarea asta să n-aibă loc în plin proces — cui i-ar folosi? — ci cît mai curînd şi discret . . . Îl aud pe Balwish căscînd, apoi articulînd şi el tot aşa, ca în treacăt:

„Mdaaa. E o idee.“

Marc întinde spre mine pachetul de ţigări, ia şi el, şi abia după ce aprinde şi trage un fum adînc adaugă într-o doară:

„Credeam că poate-ai vrea şi dumneata, locotenente, să schimbi două cuvinte cu Harwey . . .“

Rîde Balwish, şi-l ameninţă cu degetul:

„Aşaaa, acum înţeleg: vrei să faci o economie de o sută de dolari, folosind helicopterul poliţiei!“ Se ridică, devenind serios: „Mulţumesc, domnule Segal, apreciez invitaţia dumitale. Ai stabilit deja o zi şi o oră anume pentru întîlnire?“

„Da, chiar pentru astăzi. Diseară la opt.“

„Asta înseamnă c-ar trebui să ne întîlnim aici, la şase jumătate. E-n regulă?“

„Perfect.“

Intervin şi eu în discuţie:

„Merge şi Maureen la Laredo?“

De fapt, altceva voiam să întreb: Ce zice Maureen de apariţia lui Nelson Harwey, e bucuroasă? Întrebarea mea,

receptată în ce conținea iar nu ca formulare, îl descumpănește pe Marc (pe Balwish îl simt crispîndu-se în tăcere):

„Maureen? Nu știu... Nu cred, nu mi-a spus nimic în sensul ăsta..." Și revenindu-și (cu un zîmbet de ușurare): „Păi bine, Al, nu trebuie să rămînă cineva lîngă telefon? E foarte posibil să te mai fi văzut și altcineva, nu numai Harwey. Este?"

Asta, într-adevăr, așa era.

Toată după-amiaza și seara, într-o stare de înfrigurare și ațîțată speranță vecină cu euforia, am legănat cele mai nesăbuite vise. Vedeam „filmul" lui Ted Balwish dat peste cap de depoziția lui Harwey. Adusă la zero, ancheta trebuia să redemareze în altă direcție. Eu — pus în libertate de un Balwish confuz, pierzîndu-se în scuze: „Îmi pare rău, mister Manson, eu, știți... N-am vrut să... însă datoria... Vă rog să mă scuzați. Toate indiciile erau împotriva dumneavoastră, nu puteam să nu le iau în considerare, și de aici eroarea." Iar pe mine mă vedeam asigurîndu-l, generos dar reținut, că nu-i port pică.

Ciudat, dar în toată povestea asta a punerii mele în libertate se strecura ceva care-mi întuneca bucuria: Maureen. Adică de fapt nu ea în sine ci modul ei complicat și contradictoriu de a fi, din ultima vreme. Aaa, sigur că ar fi fost bucuroasă. Dar există, simt, un sentiment de vinovăție care i-ar fi știrbit satisfacția. Sentiment inerent faptului de a fi copilărit la Galveston, de unde era și Balwish — omul care mă urmărise, arestase, anchetase. Într-un cuvînt, care din exces de zel mă făcuse să sufăr, mă chinuise. Și cum Maureen poate avea motive să creadă că Balwish se purtase atît de inflexibil nu numai dintr-un exces de zel...

Ei da, chiar dacă iar băteam cîmpii, complicîndu-mă în supoziții, într-o singură privință am impresia că nu eram prea departe de realitate: Maureen.

Am dormit prost, și agitat, și mereu făcînd eforturi să mă trezesc, să îndepărtez, un vis care reîncepea iar și iar. Eu cu Balwish în mașină, gonind printre cactușii dintre Raymondville și Port Mansfield; eu cu Balwish în Corpus Christi, la „Tropical", invitîndu-ne unul pe altul să intrăm în toalete — eu spunîndu-mi: acum trebuie să-l pocnesc, acum...; tot eu cu Balwish (sucindu-mi mereu capul să

văd unde naiba a dispărut Maureen), de data asta la „Sea Arama Marineworld“ de pe insula Galveston, eu urmărind joaca unor delfini dresați, în timp ce prefăcut umil dar în realitate batjocoritor, Balwish îmi cere scuze..

Dimineața, cînd sînt dus la biroul locotenentului, deja îl găsesc acolo pe Marc Segal. Fumează. Cînd mă vede, se ridică de pe scaun întinzîndu-mi mîna cu o vioiciune afectată:

„Well, well, well! Ai dormit bine?“

Înțeleg într-o străfulgerare.

„Lasă prostiile, Marc. Spune, ce n-a mers?“

Segal îi aruncă o privire polițaiului, care dă posomorît din cap.

„Ei bine“, își drege avocatul glasul, „adevărul e că Nelson Harwey nu prea putea să te vadă.“

„Cum adică, nu prea?“

„Mă rog, mă corectez: nu putea.“

Glasul lui Marc sună acum rece, dar nu pe mine e supărat (nici n-are de ce), așa că și-l îmblînzește:

„Uite, Al, cum stau lucrurile. Interesul nostru al tuturor e ca ancheta să releve indicii, urme și dovezi considerate și de poliție, și de noi, ca absolut sigure, indubitabile. De asta am socotit din capul locului că este bine ca la întîlnirea mea cu Harwey să se afle de față și locotenentul Balwish. De asta, pe drum, i-am spus că nu mă opun să-l interogheze cum va crede de cuviință pe prezumtivul nostru martor. Locotenentul bănuia că voi proceda astfel, plasîndu-mă pe cea mai rațională poziție, și în consecință, se pregătise minuțios pentru întrevederea cu Harwey. Ei bine, tu cu Maureen ați săvîrșit o greșeală redactînd prea amănunțit anunțul vostru de presă. Adică prea dînd mură-n gură cuiva cam ce trebuie să susțină: că în dimineața zilei de doi mai, în jur de ora 9—10, ți-a văzut avioneta aterizînd pe autostradă în apropiere de Fort Stockton. Ei bine, exact asta și practic nimic altceva în plus a susținut și Harwey. A, ba da — dar amănuntul ține de deducția logică: dîndu-și seama că aterizînd pe autostradă avioneta nu putea rămîne acolo, tipul a spus că te-a văzut trăgînd-o în afara benzilor, «parcă într-un refugiu, dacă țin bine minte», a zis. Amănuntul nu era cuprins în anunț, dar este, cum spuneam, chestie de deducție logică.

Intervine atunci locotenentul aici de față, cerîndu-i să descrie amănunțit avioneta. Că era albă, nu prea mare, și dacă ține bine minte, cu un singur motor. Evident, erau mai multe lucruri în toată depoziția lui condiționate de «dacă țin bine minte». Și-ți dai seama, nici un juriu n-o să-și întemeieze o decizie pe mărturia cuiva care se întreabă dacă ține bine minte. Locotenentul era ca acum, în civil, ca să nu-l sperie pe Harwey, căruia i l-am prezentat dealtfel ca avocat asociat firmei mele. Deci, locotenentul scoate din buzunar o serie de fotografii reprezentînd cinci — auzi? cinci! — tipuri de avionete. «Fiți amabil, domnule Harwey, și arătați-ne care din ele e *Snowy Egret?*» Harwey s-a codit ce s-a codit, nu se așteptase la asta, și după ce ezitase în fața unei avionete Seal Gul, se oprește la un Falcon, fabricat de De Havillard. Nici vorbă de tipul Speedy Bird, căruia aparține *Egreta!* «Sînteți sigur, mister Harwey, că nu-i vorba totuși de avioneta asta?» mai întreabă locotenentul, revenind la tipul Sea Gul, care totuși seamănă mult mai mult cu *Egreta* decît Falconul. «Sînt sigur!» zice tipul. «Și unde mergeați dumneavoastră cu camionul, mister Harwey?» mai întreabă locotenentul. «La Pecos, cu un transport de oi pentru ferma Great Hils.» «Pot da un telefon, mister Harwey?» «Bineînțeles, poftiți . . .»

Locotenentul cere standardistei legătura cu ferma Great Hils, Pecos. Pînă i se dă legătura, îl mai ia puțin la bani mărunți pe Harwey care știe acum că i se va controla fiecare afirmație: «Și la ce oră spuneați, mister Harwey, că ați ajuns la Pecos?» «Păi, să tot fi fost două după-amiază . . .» «Cum așa? Din zona refugiilor de lîngă Fort Stockton, nu poți face pe autostradă mai mult de două ceasuri pînă la Pecos, chiar de rulezi numai cu douăzeci și cinci de mile pe ceas. Ai oprit pe undeva mai multă vreme?» «Hm! Păi . . . da, am mai oprit . . .» «Mister Harwey, fii bun și spune-ne cînd ai plecat de fapt din Fort Stockton? La ce oră precis? Te previn că oricum va trebui să cerem poliției din Fort Stockton să facă investigații pentru a afla cînd anume ai trecut prin oraș și dacă eventual n-ai luat undeva o gustare! Înțelegi?» Tipul cam da din colț în colț, pînă la urmă a recunoscut că plecase din Fort Stockton abia pe la amiază. Trăsese peste noapte la un motel dar «nu s-a simțit bine» — ulterior

am aflat că seara agăţase la barul motelului o pipiţă — aşa că a plecat mai departe spre amiază. De ce anume spusese că observase avioneta pe la ora 9—10? Păi dacă aşa scria în anunţ! Dar se jura pe toţi dumnezeii că văzuse avioneta totuşi. «Ai văzut-o, dar nu pe asta, ci pe alta, pe la ora douăsprezece jumătate» zice locotenentul, cînd iată că sună telefonul. N-are rost să-ţi continui de-a fir a păr povestea, proprietarul de la Great Hils a confirmat sosirea camionului cu oi al lui Nelson Harwey în data de doi mai, la ora două după-amiază . . ."

„Şi ce anume văzuse totuşi Harwey?" întreb nedumerit, plimbîndu-mi privirea de la Segal la Balwish.

„Uite ce anume" zice poliţistul, întinzîndu-mi o foaie de hîrtie. „Priveşte la poziţia şapte din evidenţa asta, a aeroclubului din San Antonio: la ora zece un Sea Gul pilotat de Alfred Brown a plecat să efectueze triunghiul San Antonio—El Paso—Dallas—San Antonio. La ora douăsprezece şi jumătate — aici intervine într-adevăr coincidenţa, una neplăcută pentru tine, dar n-am ce-ţi face — la douăsprezece şi jumătate deci, Brown are neplăceri cu avioneta tip Sea Gul, botezată *Lucky Star** şi aterizează forţat pe autostradă, în zona celui mai apropiat refugiu de Fort Stockton, la zece mile de oraş. Îţi dai seama cam ce atent a înregistrat Harwey aterizarea avionetei şi retragerea ei în refugiu? Individul confundă tipul Sea Gul cu tipul Falcon, care are aripile *sub* fuselaj, nu deasupra, iar aripioarele ampenajului deasupra şi nu dedesubtul lui . . . Ca să nu mai vorbesc că la Falcon ampenajul e de două ori mai mare, se vede de la o poştă. Pe scurt, Harwey a încercat un mare bluf — pentru o recompensă mare, merita să-ncerce, nu? — un mare bluf, şi-atît. În dimineaţa asta am cerut telefonic o declaraţie din partea lui Alfred Brown. Va sosi în două-trei zile. Şi cu asta am încheiat capitolul".

Întoarce bărbia lui pătrată spre Segal şi-l întreabă rînjind:

„Ei avocatule, care-i capitolul următor? Mai ai vreun martor tip Harwey, sau trecem la altceva?"

Nici nu clipeşte, Segal. Deschide numai servieta şi

* *Stea norocoasă* (engl.).

scoate vreo două-trei file de hîrtie. O cercetează grijuliu pe prima, abia pe urmă ridică ochii spre Balwish:

„Bună idee, domnule locotenent, cu voia dumitale, să trecem la altceva. Foarte instructiv și interesant, după cum dovedesc calculele de pe fila asta de hîrtie."

„Calcule? Instructive și interesante?" glasul lui Balwish e-o mostră și de scepticism, și de dubiu acustic.

„Vei vedea locotenente, vei vedea. Dar mai întîi să ne punem de acord asupra cîtorva date din scenariu: se afla, sau nu Manson la Dayton înainte de săvîrșirea crimei, fapt care ar face imposibilă comiterea ei fără a folosi avioneta?"

„Corect. Era la Dayton, și pentru a ajunge la Houston nevăzut de nimeni a plecat seara, cu avioneta, știind că se poate întoarce înapoi pînă-n zori."

„Perfect! Deci parcurge distanța Dayton—Houston. Acum punctul doi: vrea să se întoarcă la Dayton, ori numai să-și confecționeze un alibi și aterizează — zici dumneata că numai pentru cîteva minute — pe colina de lîngă Amistad Lake. Deci parcurge tronsonul Houston — Amistad. Corect?"

„Corect."

„Punctul trei: Sper că nu contești că clientul meu a parcurs apoi distanța Amistad Lake — Port Mansfield?"

„Evident" îngînă flegmatic Balwish. „Astea îți sînt calculele de pe fițuică?"

Avocatul nu ia în seamă ironia, iar eu încep să întrevăd cam în ce constă revanșa lui Marc Segal. Dumnezeule! Va să zică de-aia se zice că are unul din cele mai afurisite capete de clănțar!

„Locotenente, Dayton — Houston, înseamnă 600 de mile, tronsonul doi, Houstor — Amistad înseamnă 320 de mile, tronsonul trei alte 340. În total una mie două sute șasezeci de mile. N-ai decît să ceri expertiză, că atîtea sînt în linie dreaptă..."

Ted Balwish își apleacă pieptul deasupra biroului și fața i se împurpurează ușor. Îl întrerupe pe avocat:

„Bun, am înțeles unde vrei să ajungi. Benzina. Este?"

Segal e Segal, dar și Balwish e Balwish. Segal se-apleacă și el, mai să-și culce pieptul pe biroul locotenentului, ca să-l poată privi drept în ochi mai de aproape:

„Este. Avînd în vedere că autonomia lui *Snowy Egret*

e de opt sute de mile — asta cu tot cu canistrele suplimentare! — înseamnă că . . ."

„Înseamnă că poate a încărcat canistre suplimentare, în greutatea celui de al doilea pasager pe care-l suportă avioneta."

„Cît anume? Încă douăzeci de galoane de benzină? Tot n-ar fi ajuns. Ar fi fost nevoie de aproape triplu, adică *exact atît cît nu poate căra!*"

„Dar dacă, să zicem cu două-trei zile înainte, Manson făcea un zbor de la Dayton la Amistad și ascundea în hățișurile alea de aluni pitici vreo treizeci-patruzeci de galoane?"

Al dracului Balwish, nu-i stă nici lui mintea.

„Te pomenești că ai găsit niscaiva canistre goale aruncate pe-acolo, ori măcar o ascunzătoare, o «bază de aprovizionare», prin tufișuri . . ." Glasul lui Segal mai că behăie de încîntare — știe el, tipul, cum și-a pregătit lovitura, și am impresia că Balwish încă n-a încasat-o pe de-a-ntregul . . .

„Eh! Dac-o fi nevoie, vom mai cerceta odată, cu atenție, locurile, oftează locotenentul."

„Asta nu *înainte*, ci *după*".

„După ce?".

„După ce stabilești de unde anume și-a procurat Manson atîta benzină ușoară. Pentru că prea greu nu va fi. Nu sînt în tot Texasul și în New Mexico mai mult de douăzeci de aerocluburi, fiecare cu pompa lui de benzină. De undeva trebuia să se aprovizioneze Manson în ultimele două săptămîni, nu? Că o aprovizionare anterioară e exclusă. Unu — fiindcă e pentru prima oară în ultimul an că a închiriat un avion; doi — fiindcă de la Aeroclubul din Houston n-a luat benzină decît cît ia rezervorul; trei — pentru că, ajungînd la Dayton, n-a făcut nici acolo decît plinul, ca în cazul unei plecări pe neașteptate să fie asigurat. Vă puteți convinge foarte ușor, locotenente, de exactitatea acestor date, ca și de faptul că clientul meu n-a cumpărat de nicăieri din altă parte benzină ușoară. Sau, locotenente" — și aici glasul lui Segal, ia un ton de inegalabilă parșivă suavitate — „sau deja ați și făcut demersuri în acest sens?"

„Nu încă . . . Dar mă pregăteam să lansez o culegere mai amănunțită de date referitoare la drumurile clientului

tău, avocatule. Doar nu crezi c-aş fi înaintat dosarul rămînînd tocmai la compartimentul ăsta important, cum se zice — fund gol?"

Nu, Balwish n-ar fi rămas „fund gol" — prea e şiret pentru asta. Tot atît de adevărat e însă că Segal i-a luat-o înainte. Şi ca dovadă — deschide iar servieta, scoţînd de acolo un teanc de cartoane dreptunghiulare, care mă reprezintă în stînga — din faţă, iar în dreapta — din profil. I le întinde locotenentului:

„Nu te superi, locotenente, că deja am pregătit fotografiile spre a urgenta investigaţiile. Sînt aici cincizeci de bucăţi — pot fi trimise la toate aerocluburile şi oriunde se mai găseşte vreun depozit de benzină uşoară. Sper că fotografiile sînt executate cum trebuie, şi cum se cere, nu?"

„All right, avocatule, all right. Amîndoi cîştigăm urgentînd cu ceva ancheta. Pînă primim de peste tot răspuns, vezi, poate găseşti vreo explicaţie la agendă şi mai ales la urma lăsată de gheata de baschet..."

Asta ca să nu se încheie runda fără să-i plaseze şi ei o lovitură lui Marc.

Dar un lucru mi se pare de pe acum, foarte clar şi de o imensă însemnătate: *Balwish nu-şi va putea susţine scenariul decît demonstrînd că am putut face toate aceste drumuri.* Altfel, şi scenariul său începe să aibă părţi vulnerabile...

*

„Lovitura" lui Marc Segal a avut o consecinţă neaşteptată — suspendarea interogatoriilor. În prima zi am crezut să e vorba de ceva accidental — dar iată că nici în a doua, nici în a treia dimineaţa nu sînt chemat în biroul lui Balwish.

Avocatul, însă, mă vizitează.

„Ce-i cu Balwish?" îl întreb. „Nu mai are de gînd să continue interogatoriul?"

Cu un aer şiret, Segal îşi lasă pe trei sferturi pleoapele peste ochii galbeni. Seamănă mai mult ca oricînd cu porecla dată de cine ştie cine pe coridoarele tribunalului: Crocodilul. Deci Crocodilul îşi lasă pe trei sferturi, cu un aer foarte încîntat, pleoapele peste ochii ca şofranul.

„Mi-a comunicat oficial că mă va convoca la reînceperea interogatoriului. Care se va întîmpla după ce va dispune de răspunsul tuturor aerocluburilor și depozitelor de benzină ușoară... Pînă atunci am impresia că, iscusit iroched fiind, și nas subțire posedînd, Ted Balwish s-a avîntat pe alte plaiuri de vînătoare..."

„Cuuum?"

„Așa cum auzi. Doar nu-i atît de cretin ca să-și închipuie că sînt capabil să lansez chestia cu benzina fără să fiu sigur că nu va găsi cumpărat un strop de benzină peste plinurile făcute aici, la Houston și la Dayton. Și cum în chestia cu controlul benzinei mașina poliției merge automat, ce și-o fi zis bravul polițai? «De ce să pierd timpul? Ia să văd eu dacă nu cumva...» Și s-a apucat serios «să vadă»: am eu aici, — Marc coboară glasul pînă la șoaptă — eu am aici, la poliție, un prieten care mi-a spus că-l strînge puțin pe Art..."

Nu-mi vine să-mi cred urechilor.

„Art?"

„Închipuie-ți! Art! Art Glover, fiul vestitului și temutului William Glover. Azi e pentru a treia zi consecutiv convocat aici."

„Dar parcă alibiul lui era absolut inatacabil! Cum se poate?"

„Nu știu, și nici nu vreau să știu. Pot să-ți spun doar atît: cei care îi acoperă alibiul au fost convocați pentru interogatoriu o singură dată, alaltăieri. Dacă s-ar fi descoperit ceva suspect *în ceea ce spun că au făcut ei înșiși* în noaptea de doi spre trei ... îți dai seama, ar mai fi fost chemați. Așa însă..."

Nu mă pot reține să nu exclam admirativ:

„Ești al dracului de bine informat, Crocodilule!"

De satisfacție, orgoliul lui Segal comandă închiderea aproape totală a pleoapelor.

„Stai puțin, Al. Încă n-am terminat. Marele senator, marele om de afaceri, miliardarul care te are în posesia lui odată cu „The Sounds of the Peace", însuși James Fleton în persoană a făcut ieri spre seară o vizită aici. Ai să mă întrebi pentru ce. Iar eu o să-ți răspund că nu știu. Nu, nu — nu te uita așa la mine, vorbesc foarte serios: *nu știu*. Dacă vrei, pot jura pe biblie că NU ȘTIU.

Ceea ce știu e că Art Glover încă era în biroul lui Balwish, pentru a doua oară în ziua de ieri. Știu, de asemenea, că avocatul lui a fost și el aici tot timpul, cu excepția unui ceas și jumătate la amiază, cînd a mîncat cu clientul lui la restaurantul de la colțul străzii. Mai știu că bătrînul William Glover a rămas afară, în mașina senatorului, în timp ce Fleton senior a intrat aici, în incinta poliției. De intrat, n-a intrat în biroul lui Balwish (unde dealtfel la ora aia se găseau Art Glover și avocatul lui), dar mai știu — și ăsta e ultimul lucru pe care-l știu și de-aia ți-l spun — că Balwish a fost chemat afară și a lipsit zece minute. S-ar putea să fi stat de vorbă cu James Fleton, s-au aflat amîndoi în același timp într-un birou gol, dar nimeni n-a auzit un cuvînt din discuția lor, dacă a avut loc..."

„Bun. Și?"

„Și nimic. Asta am aflat, asta-ți povestesc. Speculația nu e partea mea tare..."

Auzi, al dracului Crocodilul!

„...Speculația nu e partea mea tare, așa că de, ce-aș putea presupune? Dacă admit c-ar fi cum zic gurile rele, că bătrînul James Fleton a venit implorat de bătrînul Glover să intervină pentru fiu-său, atunci ar trebui să conchid fie că Balwish e incoruptibil, fie vrea să pară, fie că cedează el presiunii, dar nu așa dintr-o dată, ca să priceapă tot prostu', și de-aia îl mai freacă și astăzi — în sfîrșit, fie că..."

Aprind o țigară și o vreme o fumez în tăcere.

Marc îl antipatizează evident pe Art, în timp ce James Fleton n-are acum ochi să mă vadă pe mine. După ce, atîția ani, pe mine mă prețuise mai mult printre prietenii fiului său! Nimic însă mai schimbător ca opiniile pe care oamenii și le fac despre alți oameni...

În sfîrșit, întreb:

„Ascultă, Marc, dar Maureen ce mai face?"

Marc tresare, zîmbind:

„Ah, era cît pe ce să uit altă importantă acțiune dintre acțiunile foarte ocupatului locotenent Ted Balwish. Aseară, pe la opt jumătate, primesc un telefon de la el: «Regret, avocatule, că sun atît de tîrziu, dar n-am încotro, am avut o zi foarte plină. Știu că doamna Maureen Man-

son înregistrează pe bandă de magnetofon ofertele celor care susţin că ar putea da relaţii asupra zborului lui Al Manson. Aş asculta şi eu puţin banda, dacă n-ai nimic împotrivă...» N-aveam. «De asemenea, dacă vrei, poţi să asişti.» mai zice el".

„Şi te-ai dus?"

Marc mă priveşte foarte mirat.

„De ce m-aş fi dus? În primul rînd, Al, dacă pe benzi s-ar fi prins ceva interesant (ori eu ştiu ce-i pe benzi; în momentul în care Balwish îmi telefona, eu mă întorsesem de la voi de-acasă de jumătate de oră), dacă ar fi fost ceva important pe benzi — ei bine, m-aş fi ocupat eu, cred că-ţi dai seama! În al doilea rînd, Al, fără a te neglija, trebuie printre picături să ţin pe rol şi alte treburi de-ale biroului meu avocăţesc. Este? Este! În al treilea rînd, m-aş fi dus dacă Balwish *mi-ar fi solicitat mie,* deci la modul *oficial* să angajez întîlnirea respectivă. Or, el nu-mi solicitase nimic. El îmi propusese doar. Sper, dragul meu, că sesizezi diferenţa — desigur, plasîndu-te sub unghiul meu de vedere, avocăţesc..."

A dracului nuanţă, Marc Segal!

Încerc să mă plasez „sub unghiul lui de vedere" şi-i dau dreptate. Numai că...

Să dăm, însă, prioritate „chestiunilor oficiale". În consecinţă, schimb orientarea radarului:

„Şi rezultatul? A găsit ceva interesant Balwish pe benzi?"

„Nu cred. Eu, în locul lui, chiar aşteptîndu-mă să nu găsesc mare lucru, tot m-aş fi dus — de dragul de a mă convinge. Înţelegi? Cred că de asta a şi făcut-o: să se convingă. După cum îl ştiu eu pe om, întoarce de zece ori un lucru pe-o parte şi pe alta... În sfîrşit, ţi-am mai spus: benzile nu conţineau decît oferte banale — vreau să spun, de la o poştă mirosind dubios. Dacă ar fi fost ceva pe placul lui Balwish, ar fi cerut banda lui Maureen. Dacă i-ar fi cerut banda, Maureen m-ar fi consultat. Logic, nu?"

Logic mai era ceva — faptul că Maureen nu se ostenise să-i dea măcar dimineaţă un telefon, să-l pună la curent cu vizita lui Balwish. Ştiind foarte bine că Marc Segal urma să mă viziteze...

*

Precizare prilejuită de redactarea pînă în acest punct a depoziției lui Allan Manson, alias Alain Cazeneuve:

Întrebare: V-ar deranja mult dacă ați relua redactarea acestei depoziții după o întrerupere de douăzeci și patru de ore?

Răspuns: Nu. Adică, am impresia că nu... Dar nu înțeleg: e neapărată nevoie de această întrerupere? Dacă e doar pentru a mă odihni...

Întrebare: Desigur, am avut în vedere și acest aspect: o mică pauză pentru odihnă... În altă ordine de idei, am face o remarcă: cu cît ați înaintat în redactarea acestei depoziții, cu atît ea a devenit mai detaliată, mai amănunțită.

Răspuns: Bănuiesc că e un fenomen firesc. Omul devine mai complex, mai nuanțat în orice întreprinde, odată depășită perioada de „încălzire". Deranjează cumva faptul că depoziția a devenit mai detaliată?

Întrebare: Cîtuși de puțin. Dimpotrivă. De fapt, cam așa ne și gîndeam că trebuie să fie, atunci, la început, cînd v-am cerut să o faceți cît mai detaliată. Altceva am vrea să vă cerem înainte de a trece mai departe. Și anume, să recitiți cu atenție fiecare rînd pentru a vedea dacă ar mai fi ceva important de adăugat, sau, mai cu seamă, dacă nu s-a strecurat cumva vreo eroare, vreo notă discordantă. Uneori folosirea în grabă a unui cuvînt în locul sinonimului „care-ți scapă" poate determina *distorsii de sens*. Sînteți de acord?

Răspuns: Da, desigur, cred că aveți dreptate.

Întrebare: Iată de ce vrem să vă cerem să recitiți cu atenție textul redactat pînă acum din depoziție și să semnalați orice „scăpare", orice abatere mai gravă, respectiv orice „distorsie".

Răspuns: Desigur.

Douăzeci și patru de ore mai tîrziu:

Întrebare: Ați izbutit să recitiți întregul text al depoziției?

Răspuns: Da. L-am parcurs în întregime.

Întrebare: Considerați că ați făcut-o cît se poate de atent?

Răspuns: Da. Cred că da...

Întrebare: Nu sînteți sigur? Ați dori cumva un timp

suplimentar de reflecție pe marginea celor consemnate de dumneavoastră?

Răspuns: A, nu. Spuneam *cred că da* gîndindu-mă la absolutul lui „cît se poate de atent". La modul concret consider că am făcut-o, și deci nu am nevoie de nici un timp suplimentar de reflecție.

Întrebare: În acest caz, putem considera că ați verificat atent fiecare afirmație?

Răspuns: Da, am verificat exactitatea fiecărei afirmații făcute.

Întrebare: Nu retractați nici una din ele?

Răspuns: Nu, n-am ce retracta.

Întrebare: Eventual, aveți de semnalat vreo scăpare?

Răspuns: Nu cred să existe vreo scăpare care să merite interes.

Întrebare: Nici nu credeți că ar fi de rectificat vreo nuanță, vreo „distorsie"?

Răspuns: N-am găsit nimic care să merite realmente osteneala.

Întrebare: Sper că vă dați seama de ce anume am insistat asupra acestei verificări, la fel de importantă pentru ambele părți. Importantă pentru noi fiindcă ne interesază un adevăr „nefardat" cu voie sau fără de voie; de ce anume e importantă în ce vă privește, cred că nu e nevoie s-o mai arăt o dată — sînteți de acord?

Răspuns: Desigur. Înțeleg cît se poate de bine.

Întrebare: În acest caz, puteți în deplină cunoștință de cauză declara că ați controlat și verificat atent fiecare din afirmațiile cuprinse în depoziția dumneavoastră scrisă?

Răspuns: Da. Declar că am controlat și verificat.

Răspuns: (semnătura:) Allan Manson.

Întrebare: Semnați și cu numele sub care sînteți cunoscut în Franța — nume dealtfel existent în ultimele acte.

Răspuns: Preabine. (Semnătura): Alain Cazeneuve.

*

Urmează o zi în care nu sînt chemat la interogatoriu și — ceea ce mi se pare încă mai neobișnuit — nu mă vizitează nici Marc Segal. O zi în care mă pune pe gînduri mai cu seamă de ce anume locotenentul îl intero-

gheează atît de strîns pe Art? Pentru simplul motiv că cercetările nu-i explică de unde puteam eu dispune de atîta benzină cîtă să fi permis drumurile pe care mi le punea în seamă scenariul inițial?

Numai atîta să fie?

Ceasurile trec greu, exasperant de greu și-n ziua următoare spre unsprezece dimineața, văzînd că nu se petrece nimic, bat în ușă și cer să-l văd pe Balwish. Mi se răspunde că locotenentul e plecat din sediu.

Pe la unsprezece și jumătate își face apariția Marc Segal. Îmi întinde o foaie de hîrtie dactilografiată, adresată coronerului și attorneyului districtual, în care eu cer ca pe baza memoriului alăturat să fiu pus în libertate.

„Semneaz-o", mai zice Crocodilul.

„Ce-i asta? Și memoriul ce anume cuprinde?" întreb eu aiurit.

„Ce să cuprindă? Alibiul tău pentru noaptea de doi spre trei mai. Dovada că într-adevăr la miezul nopții te aflai pe colina de lîngă Amistad Lake. Și dacă te aflai acolo, nu te puteai afla la aceeași oră și la Houston, nu-i așa? Drept pentru care, în caz că totuși poliția își menține acuzația împotriva ta, noi cerem judecătorului de instrucție și procurorului să dispună eliberarea ta pe cauțiune. În baza excelentului alibi pe care ți-l oferă declarația lui Morde..."

„Cum ai spus? Declarația cui?" îl întrerup surprins*.

Marc ridică din umeri plictisit:

„Păi ce să fac dacă așa îl cheamă? E prescurtarea unui nume biblic — Mordekhai. Mordekhai Heathcliff. Ca să prescurtăm încă mai mult povestea, o să-i zic M.H. De acord? O.K.?"

„O.K., Marc. Cine-i ăsta? unul din clienții lui Maureen?"

Marc face o mutră prefăcut îngrozită:

„El, M.H., tocmai M.H., să aibă de a face cu o muiere, una din plăsmuirile Satanei? A fost de acord să dea declarația de aici numai sub două condiții. Prima — să nu fie prin nimic amestecată *plăsmuirea Satanei*, adică Maureen. A doua — semnează declarația pe care o vezi, scrisă

---

* În englezește, rădăcina adjectivelor *mordant* și *mordacious*, amîndouă însemnînd *mușcător, caustic, sarcastic*.

de mîna lui, numai dacă sîntem dispuși să-i vărsăm cincizeci de mii de dolari. . ."

„Cuuum?? Cincizeci de mii? De unde atîția bani? Dacă prin absurd i s-ar plăti ăstuia atîția bani, aș rămîne totuși aici pentru că nu văd cum s-ar putea plăti cauțiunea!"

Crocodilul își coboară a neputință ori poate a plictis pleoapele peste ochii galbeni.

„Eu nu fac nimic altceva, Al dragă, decît să-ți arăt cum stau lucrurile. Nu-l plătim — Mordekhai Heathcliff nu semnează declarația. Asta nu înseamnă numai că nu vei fi pus în libertate pe cauțiune, ci — sper să realizezi gravitatea problemei — rămîi implacabil sub acuzația de a-l fi asasinat pe Archibald Fleton. Asta-i povestea, tu într-adevăr nu dispui decît de aproximativ atîția bani cîți cere M.H. E însă foarte important să avem depoziția lui, adică alibiul care practic te scoate din cauză. Chiar dacă, neavînd și alți bani, pentru cauțiune, vei rămîne în stare de arest pînă la proces. Mie, ca profesionist, de primă importanță mi se pare nu atît libertatea ta, cît alibiul. Și, în definitiv, de unde știi că pînă la urmă nu vom găsi o soluție în ce privește suma pentru cauțiune?"

Ca totdeauna, Crocodilul avea dreptate. Drept răspuns, mă mulțumesc să mormăi în doi peri:

„Cum și de unde s-a mai ivit și M.H. ăsta?"

„Păi, uite cum stau lucrurile", începu Marc. „Ies ieri dimineață din casă, cu gînd să vin încoace. Sub portal, se-apropie de mine un tip ponosit — ce ponosit? slinos de-a binelea! — cu o pălărie trasă pe ochi, gulerul unui trenci jerpelit ridicat așa fel că din toată fața lui disting numai ochii, arzînd foarte viu, un nas borcănat și barba — de bună seamă nespălată și puțind.

«Dumneata ăi fi Marc Segal?» Ce te privește? răspund «Mă privește și te privește și pă dumneata dacă-l aperi pă Al Manson». Dintr-o dată mă dumiresc că trebuie să fie vreun ofertant pentru anunțul dat de voi în presă. Vii din partea doamnei Maureen? îl întreb. Tipul se uită suspicios în stînga și în dreapta, de parcă s-ar fi temut să n-o vadă apărînd de pe undeva, și zice făcîndu-și pe furiș cruce, cum își fac catolicii:

«Să mă ferească Dumnezeu să fiu trimisul Satanei.» Cum adică, trimisul Satanei? întreb. «Da' ce altceva-i muierea decît lucru dracului?» se miră omul încordîndu-se.

Și mai zice: «Ascultă, ești ori nu avocatu' Segal?» Sînt! «Atunci îl aperi pe Al Manson?» O fi, răspund eu, dar de unde știi? «Cum de unde? Din ziare.» Și iar se uită temător în stînga și-n dreapta: «Vrei ori nu să-ți scapi clientul, da ori ba? Io pot dovedi c-a fost la Amistad Lake în noaptea de doi spre trei mai. Dar să știi că vă costă o grămadă de bani». Lasă banii, zic, cum poți dovedi că-n noaptea de doi spre trei mai a fost la Amistad?

«Da' asta ce-i?» zice tipul, și deschide un antic sac de voiaj, tip traistă, și-mi arată colțul unei pături albastre, cu un ecuson alb cusut pe el. Pe ecuson, inscripția: *Houston Air Club — 3200*. Ce-i cu asta? întreb. «Ce să fie? O pătură pă care am furat-o în noaptea de doi spre trei mai din avionu' tipului ăluia, Manson. Acum ești convins că merită să stăm de vorbă?»

Sigur că mă convinsese. Îl iau și mă întorc cu el acasă. Se așază în fotoliul din fața biroului fără să se dezbrace, doar scoțîndu-și pălăria și așezînd-o alături, pe covor, cu fundul în sus. Mă uit la claia hirsută de păr roșcat, pe jumătate încărunțit, și la fața pistruiată, brăzdată de riduri adînci. Nu i-aș fi dat mai mult de cincizeci de ani, deși arăta mai uzat: cam așa cum arată fermierii îmbătrîniți afară, pe ogor, sub soare, ploaie și vînt. Asta și era, cum îl arăta și murdăria groasă de sub unghii — argat cu anul la ferma Ferguson, o fermă-crescătorie de vite pe malul lui Devil River. Cam bețiv, M.H., după cum îl trăda nasul borcănat, brăzdat de vinișoare roșii. Și braconier, pe deasupra. A fost dealtfel și primul lucru pe care l-am aflat de la el, cînd l-am întrebat neîncrezător cam ce căuta el acolo, sus pe vîrful tăpșanului, la miezul nopții. «Ce căutam, hai?», rîde dogit, batjocoritor M.H., pe urmă desface iar baierele sacului lui de voiaj și-mi vîră sub nas un ciot de pușcă de vînătoare cu țevile retezate.

«Ce căutam? Nu căutam nimic, treceam și eu pe-acolo. Că pe-acolo trece drumu' de la fermă la castori, înțelegi?» Vrei să zici că te duceai să vînezi castori? «Hi-hi-hi!» încuviințează rîzînd cu gura lui știrbă tipul. Arăt spre arma cu țevile retezate: Adică făceai un pic de braconaj, da? «Hî-hî-hî»! face iar și pune pușca jos, lîngă pălărie și, după cum am putut observa, cu cocoașele ridicate. Îi zic să-mi mai arate odată ecusonul păturii albastre. Deci

Houston Air Club — 3200. Dau telefon la aeroclub și dau chiar peste Fred Gibbson. Hello, Fred, ești bun să-mi faci un serviciu? Fii amabil și verifică dacă o pătură albastră cu numărul 3200 face parte din inventarul de bord al avionetei voastre *Snowy Egret*. «Păi, mister Segal, avioneta a fost pentru o lună închiriată de mister Allan Manson. Încă n-a restituit-o...» Asta știu, Fred dragă, dar trebuie să existe pe undeva și vreun registru — inventar, nu crezi? «Ah, da, mister Segal, aveți dreptate. Uitasem de registru! Mă uit într-o clipă...» Între timp eu mă uit la M.H., care-și clatină claia roșcată rînjind disprețuitor. Înțeleg ce spune fără cuvinte despre Fred: «Mare tembel!» Curînd aud glasul ațîțat al lui Fred: «Formidabil, sir, la bordul lui *Snowy Egret* sînt păturile 3198, 3199, 3200 și 3201. Cum de-ați ghicit, sir?» Mă grăbesc să-i mulțumesc și închid, să nu se mai întindă la vorbă, pe urmă mă întorc spre M.H.:

Ei, și-acum dă-i drumul. Marfa e bună, cum se zice, așa că ne putem tocmi. «Hi-hi-hi, nici un fel de tocmeală. Dai prețu' — dau marfa. Nu —nu! De-o săptămînă mă tot gîndesc și nu mă pot răzgîndi.» Bun! Care-i prețul? «Cincizeci de mii de dolari.» Cum? Ce-ai zis? «Ce-ai auzit, aia am zis. Cincizeci de miare.» Păi îți dai seama ce reprezintă asta? mai îngaim.

Tipul se uită la mine fără să răspundă o grămadă de vreme, de începusem să intru la griji: nu s-o fi țicnit cu totul, așa, dintr-o dată? Nu i-o da cumva prin minte să pună mîna pe pușcă? Într-un tîrziu își descleștează din rînjet fălcile și-l aud articulînd încet: «Ascultă ici, n-am venit io ici ca să mă-nveți tu ce-nsamnă cinzeci dă miare. Știu. Și mai știu cîteva lucruri. Că nu se plimbă pă sus, cu morișca, unu' care nu poa' s-adune cinzeci dă miare. Și dacă tu nu știi, atunci să-ți spui io; că ăl de ți-e client poa' s-ajungă să să prăjească pă scaunu' ilectric. Și mai află ce m-am gîndit io. Că dacă ajung să depui mărturie la trebunal, trebuie s-o-ntind urgent, să mă fac nevăzut, să dispar din ochii lui George Ferguson. Că dacă află el că l-am dus cu zăhărelu' și l-am braconit cinșpre ani... Află că nainte de-a-mi lua picioarele la spinare de p-aici îi trimit două mii cinsute de dolari lui George Ferguson prin poștă, că-n cinșpe ani atît am luat pe castorii lui, să am și io, colo, păntr-un pahar de whisky. Dac-ajung la

trebunal, adio stat la ferma Ferguson, adio castori, adio bani, adio whisky. Ş-atunci, cine plăteşte? Cum cine? Tipu' ăl dă umblă pă sus, cu zbîrnîitoarea. Şi plăteşte aşa, ca să mă trag şi io, cum ziceam c-ar fi grozav, spre California, să cumpăr o palmă de vreo zece acri de pămînt, să încropesc o cocioabă — şi asta ar fi socot vreo douăj' dă mii. Păi ce-i dau şi lu' Ferguson, ce dau şi cu drumu', nu mai rămîne chiar aşa de mult de-un whisky, în locu' castorilor. Asta-i tot. Acu' ia spune, dai ori nu dai banii?»

Mă uit la el în tăcere şi într-un tîrziu îl întreb: Şi nu ţi-e frică deloc c-aş putea chema poliţia? Ştii, am eu un prieten ofiţer care s-ar pricepe să scoată din tine mărturia... M.H., mă întrerupe arătîndu-mi puşca lui retezată: «Se poa' cum să nu, numai că după aia, uite, am eu ici o prietenă care te-ar ţine minte şi s-ar pricepe să scoată din tine curva aia dă suflet! Dai sau nu dai banii?»

Cum vezi, roşcovanul nostru nu merge pe două cărări. Îi spun că nu depinde numai de mine, că ar trebui s-o chemăm şi pe Maureen, să stăm de vorbă cu ea. Tipul nici n-a vrut să audă: «Io cu unealta dracului nu-mi fac de lucru. Te duci şi stai de vorbă cu Manson ăla al tău. Vrea, facem tîrgu' — nu vrea, nu facem şi gata» Ei, ce s-o mai lungesc? I-am convins să scrie declaraţia (cu mîna lui, dar de dictat eu i-am dictat-o, după ce mi-a povestit faptele), dar de semnat o semnează numai după ce discut cu tine şi-i promit că-i dau banii. I-am explicat că mai întîi trebuie să ieşi afară şi pe urmă faci tu rost de bani. A zis «Bine, fie, eu cred în cuvîntu' tău. Că n-ai încotro, mă-nţelegi? Ştiu că ştii că dacă ai încerca să mă tragi pe sfoară — uite ici!...» Te lua cu rece numai văzîndu-l cum îţi face cu ochiul bătînd patul puştii cu lăboaia aia groasă a lui, cu cîte-o cazma de murdărie sub unghii... Ei, Al, asta-i toată povestea".

O vreme nu scoateam nici unul o vorbă.

Apoi cercetez neîncrezător faţa lui Segal:

„Ascultă Marc, şi chiar mi se poate da drumul pe cauţiune, pe baza hîrtiilor ăstora?"

*

În mai puţin de patru ceasuri eram liber.

Fusese nevoie nu numai de hîrtii, ci şi de însăşi prezenţa lui Mordekhai Heathcliff — mai precis, o jumătate

de ceas de interogatoriu luat de Ted Balwish fără să fie de față Marc Segal, „pentru că M.H. nu ceruse în mod formal să fie asistat de vreun avocat."

Ei bine, a fost jumătatea de ceas în care, spre surprinderea mea, Crocodilul s-a arătat mai nervos ca oricînd. „Cu Balwish ăsta nu se știe niciodată", a murmurat el drept explicație. „Să trecem și peste asta, și trag o beție de trei zile!"

S-a ținut însă foarte bine, nici un mușchi n-a tresărit pe fața lui imberbă cînd ușa s-a deschis și Balwish a aruncat printre dinți, din prag:

„Dă-i drumu' avocatule, poți înainta hîrtiile pentru punerea în libertate pe cauțiune".

Apoi, măsurîndu-mă pe mine cu ochii lui reci, impasibil:

„Inutil să vă mai spun la amîndoi că ancheta nu e încheiată, și chiar după încheierea ei, pînă la proces, clientul dumitale n-are voie să părăsească localitatea. S-a-nțeles?"

În spatele lui zăresc pentru o clipă fața nerasă, tăbăcită de soare și vînt a lui M.H., față din acelea pe care le vezi o dată și nu le mai uiți. Mai îndeaproape am putut-o cerceta abia peste vreo două ceasuri, în biroul Crocodilului. Celor cinci legături de bancnote — în fiecare o sută de hîrtii de o sută de dolari — nu le-a aruncat decît o privire la fel de indiferentă ca unor vrejuri de soia, și numai cît le-a zvîrlit printre boarfele din sacul lui, traistă. Erau bani pe care mi-i împrumutase Art Glover.

„Să fie-ntr-un ceas bun", ridică M.H. spre mine paharul de bourbon, „să fii sănătos și să nu te-ncrezi în muieri. Să-ți fie ceasu' bun și ție, avocatule, și nu uita că ceasu' rău începe unde-și bagă muierea coada!"

Cu cîte un „Noroc bun" bem și noi cîte o înghițitură în timp ce M.H. zvîntă dintr-o dată paharul lui, ca și cum n-ar fi fost.

„Ei și-acum, domnule M.H., o mică ultimă formalitate. Uite ici o chitanță pentru banii ăștia, pe care te rog s-o semnezi. Scrie doar atît, pentru ce îi primești: că te angajezi să vii la proces și că-ți menții declarația dată azi. Poftim."

„Eu unu', avocatule, am avut de pătimit și cînd am făcut armata — că de jurat am jurat, da' de scris n-am

vrut să dau nimic în scris, şi zicea ăia că altfel nu-i bun jurămîntu'. N-a fost uşor, da' nici atunci n-am semnat. Cuvîntu-i de la Domnu', hîrţoagele — nu!"

„Bine, dar ai semnat depoziţia cu cele ce s-au întîmplat în noaptea de doi spre trei mai, nu-i aşa? Atunci de ce nu semnezi şi-acum?!?"

„Hi-hi-hi, zici că eşti mare avocat, ai? Păi am semnat păntru ce-a fost, nu păntru ce-o fi. Că d-aia n-am vrut să semnez la armată, că era pentru ce-o fi, pricepi? Şi păntru ce-o fi numa' Domnu dă garanţă, omu' — nu. O.K.? Şi sfîntu Petru de trei s-a lepădat dă Domnu' pîn' la cîntatu' cocoşului. Nu-i om să dea garanţă pă ce-o fi. Asta-i! Tîrgu-i tîrg, l-am făcut — l-am făcut. Şi de nu s-o putea ţine, unu-i Mordekhai Heathcliff — ţi-o spune drept în faţă, nu te duce cu vorba..."

S-a ridicat în picioare:

„Şi mai rămîneţi cu bine. Pînă la proces, cînd o scoate ziarele la iveală ce făceam eu pă tăpşan în noaptea aia, eu mai rămîi la George Ferguson. Asta ca să ştiţ unde daţ dă mine, de-o trebui. Că unde dau de voi — ştiu eu la o adică!..."

Şi a ştiut.

Asta după vreo trei săptămîni şi cînd mai era una pînă la proces, cînd între timp lucrurile oarecum se restabiliseră. Adică James Fleton senior, după ce l-a primit pe Marc Segal care i-a arătat cam care fapte dovedesc că sînt nevinovat, James Fleton în persoană m-a căutat acasă. „Mă bucur cum nu-ţi închipui", m-a bătut el pe umăr silindu-se să nu lăcrimeze, „că totuşi nu-i mînjit A-A-A-ul vostru, la care Archie ţinea atît. Pe mine, te rog să mă înţelegi — toate dovezile erau împotriva ta. Acum, că în ce te priveşte lucrurile s-au limpezit, sigur că poţi — ba chiar trebuie! — să te întorci la lucru..."

Şi m-am întors.

A, da, sigur, mai întîi merită amintită sărbătorirea întoarcerii mele acasă. Art Glover, cu toată ancheta lui Ted Balwish, sau tocmai poate din cauza acelei anchete care se încheiase cum era şi firesc — fără să releve nimic împotriva lui — ei bine, Art Glover s-a arătat a fi în culmea încîntării. Nici n-a vrut să audă să nu iau de la el cincizeci de mii de dolari pentru a acoperi suma avansată de Segal. „Mi-i dai înapoi după ce procesul o să-ţi dovedească

nevinovăţia, şi o să-ţi fie restituiţi banii de cauţiune, O.K.?“ Ce minunat lucru prietenia, ce minunat e să fii privit în ochi de un om care te bate pe umeri şi-ţi spune: „Uite, poţi dispune de tot ce am ca şi cum ar fi ale tale!“ Din punctul ăsta de vedere (al căldurii), ciudat — dar Art mi s-a părut omul care primeşte întoarcerea mea cu mai multă căldură ca oricare altul. Inclusiv Maureen. A, fireşte, Maureen s-a arătat încîntată în felul ei mai rezervat, mai reţinut — însă încîntată, ce mai! Şi totuşi simţeam că toate cele întîmplate schimbaseră ceva între noi, ceva ne făcea să nu mai fim aceiaşi ca înainte. Nu aş fi putut preciza ce anume, dar era incontestabil aşa, cu toate că într-o seară — eram în pat — cînd nu m-am mai putut reţine şi i-am spus ce simt, Maureen s-a lipit de mine şi m-a îmbrăţişat şoptind: „Prostii, Al, prostii. Nu s-a schimbat nimic...“ O îmbrăţişare care n-a atenuat decît pentru o clipă senzaţia de înstrăinare.

Şi iată, trecuseră astfel trei săptămîni cînd, pe neaşteptate, într-o seară, apare Marc Segal.

„Unde-i Maureen?“ mă întreabă întorcîndu-şi cercetător capul în stînga şi în dreapta.

„În baie, face un duş. Ce s-a întîmplat?“

„A telefonat M.H. Vrea să ne vadă“.

„De ce?“

„Nu ştiu, zicea că e foarte important pentru noi şi că ne-aşteaptă mîine după-amiază la „Palomita“, un motel ţinut de un mexican pe malul lui Amistad Lake, lîngă cheiul bacului. Trebuie să mergem, Al. Am impresia că s-a întîmplat ceva ce nu-mi place deloc. Plecăm mîine dimineaţă cu maşina mea.“

„Bine, dar nu sînt obligat să nu părăsesc oraşul?“

„Ba da, însă garantez eu pentru tine şi obţin o autorizaţie de deplasare pînă mîine la miezul nopţii.“

*

Pe o căldură înăbuşitoare, neobişnuită pentru începutul lui iunie, am trecut cu bacul Amistad Lake. M.H. ne aştepta cu pălăria trasă pe ochi, sub umbrarul de viţă al motelului. Cînd ne-a zărit, i-a făcut semn unui picolo tinerel care, fără prea mare grabă, dispăru spre bar, pentru a se întoarce cu două pahare de whisky. M.H. făcea cinste...

„S-a întîmplat ceva, mister Mordekhai?"
Individul întoarse capul într-o parte cu ochii mijiți spre largul lacului, apoi scuipă boțul de tutun pe care-l mestecea, exact între labele unui gălăgios boboc de rață. Întîi dispăru bobocul, înnebunit de spaimă și abia pe urmă se-ntoarse „mister Mordekhai" spre noi bodogănind în dodii:
„De întîmplat, să-ntîmplă mereu cîte ceva. . ."
Tăcere. Apoi Crocodilul, tranșant:
„Și care-i povestea?"
„Povestea-i că-i cinstit să stau de vorbă cu voi înainte d-a schimba tîrgu'."
„Cum adică înainte de-a schimba tîrgu'?"
„Uite-așa, bine. Tîrgu' trebuie schimbat. Pe-o sută dă mii."
„Cuuum?"
„Cum ai auzit. O sută dă mii. Atît dă tipu'."
„Care tip?"
„Tipu' care-a venit ieri dimineață pe-aici."
„Și de ce-a venit?"
„Să dispar, să mă evaporez fără urmă. În trei zile. Pentru o sută de mii".
Intervin și eu, mai mult așa, să aud confirmarea, deși practic eram sigur:
„A zis ceva de proces?"
„Hi-hi! N-a zis. Da' se vede dă la o poștă că asta ţintește și l-am întrebat eu «vrei s-o-ntind fără să dau pe la trebunal?» «Cam așa» zice el".
„Și cum a rămas?" intervine Segal.
„Cum să rămînă? I-am cerut timp de gîndire. Hi-hi-hi! Ce gîndire? Mai e ceva de gîndit aici? Pentru mine-i clar. Da' trebuia să vă spui. Că-i cinstit să fac cu voi tîrgu' nou, nu cu el. Dacă daț voi o sută dă miare, hai să fie-ntr-un ceas bun!"
Fără să aștepte își dădu paharul pe dușcă.
„Tipul n-a spus cine-i?"
„Hi-hi-hi! Ce, eram prost să-l întreb? Că zice la cartea judecătorilor lui Izrail că nu numa' limba, da' și urechea pierde".
„Și noi — pe noi pînă cînd ne aștepți cu banii dacă o fi să facem tîrgul?"

„Pînă poimîine. Da' lui mîine-i dau răspunsu'. Nu, dacă voi ziceți da, și da, dacă ziceți nu. Voi mai gîndiți-vă pînă mîine cînd dau io la prînz telefon. Dacă nu vreț să faceț tîrgu, io vă dau acu' înapoi banii, c-așa-i cinstit. Vreț?"

Marc Segal îmi aruncă o privire, apoi îl oprește cu un gest:

„Lasă, M.H., vedem noi mîine la prînz. Oricum, frumos din partea ta că ne-ai anunțat".

M.H. se ridică și întinde mîna întîi avocatului: „Să ne vedem cu bine." Mie-mi face, absurd, cu ochiul: „Și nu uita, muierea-i lucru' dracului!", după care literalmente se evaporă dincolo de tufărișul de pe cealaltă parte a autostrăzii.

Nu reușesc să-mi adun gîndurile, ca dintr-un coșmar care se încăpățînează să persiste și după trezire. Și senzația de foc care-mi mistuie stomacul, de sete cumplită. Fac semn băiețandrului pe trei sferturi adormit:

„Adă două vodka and Martini. Mari."

De mirare, uită să-și mai stoarcă guma de mestecat: „Vodkă și mai ce?"

„Martini."

„De-asta n-avem..."

„Pe mine de ce nu mă-ntrebi, Bill, ca să vezi dacă este sau nu este ceva?" În pragul sălii mari a motelului stă un mexican înalt, mai degrabă bătrîn. Își șterge mîinile de șorțul lung pînă la genunchi. „Uiți de la mînă pîn' la gură, Bill. Tipul de ieri, ăla cu Speedster roșu, nu tot vodka and Martini a cerut? Dacă nu-i servești pe domnii, eu ce fac cu sticla de Martini deschisă ieri? Imediat domnilor", se întoarce spre noi, „știu rețeta: trei degete Smirnoff, un deget Martini roșu, două cuburi de gheață, imediat!"

Cînd Bill se apropie cu tava, îl întreb într-o doară:

„Nou Speedster-ul ăla roșu, de ieri?"

Îl văd însuflețindu-se brusc:

„Nou, domnule, nou-nouț, dar tip 1935. Fabricat special la Pasadena. Știți, caroserie de plastic armat cu fibre de sticlă, motor Corvette, opt cilindri în V, șapte mii cin' sute centimetri cubi, trei sute cincizeci de cai putere! Cutie automată de viteze și două sute cincizeci de kilometri la oră!"

Toate le debitase dintr-o răsuflare. Evident, mașinile

sînt hobiul lui Bill. Poţi paria că-i un veritabil catalog auto-moto ambulant. Băieţantrul mai adaugă oftînd:

„Ştiţi, comandă specială la Pasadena. Treij' de mii de dolari!"

Îl corectez mental „numai douăzeci şi şase de mii", cunoşteam şi încă foarte bine Speedsterul ăsta sosit de la Pasadena acum două săptămîni. Cu glas tare (şi realizez că glasul îmi sună brusc răguşit) îl întreb mai mult de formă:

„Cum arăta tipul cu Speedsterul?"

Împing spre marginea mesei o bancnotă de zece dolari care dispare rapid sub şorţul lui Bill.

„Păi, cam de vîrsta dumneavoastră, potrivit de înalt, păr roşcat, tuns perie, boxer, ochi deschişi la culoare, albaştri ori gri..."

„A stat mult aici?"

Cum Bill se codeşte, mai împing spre marginea mesei o hîrtie de zece dolari:

„S-a întîlnit cu cineva?"

„Ca şi dumneavoastră, cu Mordy. A venit dinspre San Antonio, a stat de vorbă vreo jumătate de oră cu Mordy care-l aştepta, şi p'ormă a plecat înapoi spre San Antonio."

„N-ai idee despre ce anume au discutat?"

Şi încă o bancnotă ia drumul buzunarului de sub şorţul lui Bill.

„Asta n-aş prea putea zice, că m-am uitat mai mult la Speedster. Da' parcă domnu' cu păru' perie zicea: Păi scrii doar atît că ai fost la Port — nu mai ştiu cum, era ceva care începea cu Port... semnezi, şi gata!"

Port Mansfield, gîndesc. Sigur că Port Mansfield. O sută de mii de dolari lui Mordy, numai ca să declare, în scris că la Port Mansfield a furat pătura din avionetă, nu la Amistad Lake. Că, deci, nu m-a văzut acolo în noaptea cu pricina, că — să zicem! — l-au înduioşat lacrimile lui Maureen, însă acum, înaintea judecăţii s-a răzgîndit şi nu mai vrea să mintă...

Pe drumul de întoarcere, pînă la Houston n-am scos un singur cuvînt. Am condus eu — trebuia să fac ceva, n-aş fi putut sta aşa, fără să mişc un deget, lîngă Marc.

Am oprit, bineînţeles, în faţa locuinţei lui Art Glover. „Nu mă aştepta", i-am spus lui Segal cedîndu-i volanul, „te sun eu mai tîrziu..."

*

Nu l-am mai sunat niciodată. Nu mai avea rost.

Lui Art i-am spus de-a dreptul:

„De unde ai o sută de mii de dolari să-i dai lui Mordy? Din banii luaţi în doi spre trei noaptea de la Archie?"

„Da, Al." Şi a adăugat încet, privindu-mă drept în ochi: „Bătrîne, crede-mă, n-ai nici o şansă. Nu-ţi mai rămîne decît s-o ştergi cît mai curînd şi cît mai departe. În asta te pot ajuta..."

„Tu l-ai ucis, aşa-i?"

„Da, eu. Dar asta, oricum, nu mai are importanţă. Totul a fost şi va rămîne împotriva ta după retractarea declaraţiei lui Mordy..."

„Nu-i chiar aşa de simplu să retracteze. Va trebui să răspundă la întrebările lui Segal şi ale juriului..."

„Nu. O să trimită coronerului şi attorneyului o declaraţie scrisă în faţa unor martori şi a unui notar autorizat, după care o să dispară. Nu în California. Am eu grijă să nu se dea prea curînd de urma lui".

„De ce l-ai ucis?"

„O chestie stupidă, regretabilă, dar gata — s-a întîmplat, nu mai aveam ce-i face."

„Ce chestie?"

„Ne-am hîrîit de la Emmy, secretara lui taică-său, zicea s-o las în pace — cred că iar îi trăgea clopotele, or nu se făcea pentru el să o ia de la capăt, întoarcerea asta nu prevestea nimic bun, taică-său deja era îngrijorat, zicea tata, aşa că... Mă rog, zice el una, eu alta, şi cum eram cam băut, nici nu ştiu precis cum s-a întîmplat — am tras..."

„Nu ştii precis cum? Cum de-ai ştiut să semeni urme care să ducă şnur poliţia la mine?"

„O, Al, dac-ai şti! Parcă înebunisem şi cineva îmi comanda fiecare mişcare — eu doar executam..."

Glasul îi tremura — fals! de falsă emoţie! — iar eu mă întrebam cum de putusem atîţia ani să nu ne dăm seama, nici eu, nici Archie, cu cine avem de a face, cum de-l

putusem iubi, cum de împărțisem cu un asemenea om atîția ani — poate cei mai frumoși?

Bun, și acum la ce mai slujea să-mi pun o asemenea întrebare?

La ce bun s-o mai ascult pe lepădătura asta? Ce altceva îmi poate spune decît că era băut, că „accidentul" l-a umplut de teroare, că a procedat ca în transă risipind indicii împotriva mea, spre a se salva, că îi pare rău, *că îi pare teribil de rău dar că, ireparabilul odată comis, nu ne mai rămîne de făcut altceva decît...*

Ies din gînduri așa cum țîșnește din adîncuri, ca un dop, un înotător la capătul suflului, tocmai bine ca să-l aud:

„...zi și tu, ce rost ar avea? Cine ce-ar mai zice acuma că...? A fost ca un făcut, ca o piază rea..."

Ca o piază rea ai fost tu, roșcat și spîn, la fel și ălălalt — Mordy — auzi nume! biblicul Mordekhai! — și ăsta roșcovan, chiar dacă păros nu glumă!

Îl întrerup îngrețoșat:

„Lasă panseurile despre fatalitate, scîrbă! Ce vrei? Zi scurt, cît de scurt poți!"

„De ce scîrbă, Al, de ce scîrbă?"

Scîncește pe un asemenea ton îndurerat încît, dacă n-ar fi vorba de el, l-aș mai crede. Așa însă îmi vîr mîinile sub ochii lui: „Dă-i drumul odată, spune de-a dreptul ce vrei."

Se trage puțin înapoi și oftează fals resemnat.

„Bine, Al... Eh, avînd în vedere că ție și așa ți-e indiferent, doar nu mai ai ce pierde: la bătrînul Fleton, crede-mă, n-ai mai avea nici un fel de viitor, pe de altă parte, oricum, dat fiind că Maureen și Ted Balwsih..."

Îl apuc de gît cu amîndouă mîinile:

„Ce vrei să spui cu «Maureen și Ted Balwish» ticălosule? Le-ai ținut lumînarea?"

„N-am zis că s-au culcat împreună, dar asta înseamnă că nu-l iubește?"

„Lasă «argumentările», spune direct ce anume vrei. Altfel, te strîng de gît!"

„Ei bine, Al, cel mai bun lucru ar fi să pleci în Franța. Cît mai curînd..."

Peste două zile mă aflam la Paris. Grație „generosului și neprecupețitului sprijin“ al lui Art Glover. În bani, acte, aranjarea zborului de „transbordare“ continentală... Înainte de a deveni Alain Cazeneuve, am vrut însă ca măcar dintr-un punct de vedere s-o sfîrșesc onorabil în calitate de Allan Manson: Maureen. Desigur, între noi ceva murise, îmi dau bine seama, dar nu voiam să-mi poarte o amintire urîtă. Am deschis la o bancă un cont de șaptezeci și cinci de mii de dolari pe numele ei — adică o sumă ceva mai mare decît aceea de care familia Manson dispunea înainte de întîmplarea nenorocirii. Sumă care se cheltuise cu anunțul, apoi cu depunerea cauțiunii (or, cauțiunea avea să fie confiscată). Mi se părea drept să ne despărțim asigurîndu-i independența materială. Cînd a încetat să mă iubească? De ce? Ambele întrebări n-aveau nici un rost, dacă mă gîndeam bine. Un singur lucru conta: începuse să nu-i fie indiferent Balwish — și asta împotriva voinței ei, și mai tare ca ea.

Un alt cont, de zece mii de dolari l-am deschis pe numele bătrînului Sam Weide. Recipisa i-am trimis-o, ca și lui Maureen, într-un plic pe care l-am aruncat într-o cutie de poștă chiar la aeroport. Cu Marc Segal, Art avea să aranjeze în persoană, Crocodilul urmînd să preia în numele meu de la M.H. cincizeci de mii de dolari — de fapt dolarii lui Art, adăugîndu-le alți cincizeci de mii și dîndu-i astfel lui Mordy, de data asta în numele lui Art, suta de mii pentru care „se încheia tîrgul“.

În sfîrșit, mai trebuie adăugat că la vreo șase ceasuri înainte de plecare, biroul avocațial al lui Marc Segal a fost înștiințat de Credit Lionnais că pe numele domnului Alain Cazeneuve într-adevăr se află deschis un cont de o sută de mii de dolari.

Ultimul lucru pe care l-a făcut Art Glover a fost să-mi înmîneze biletele de avion. „Transbordare“ continentală în trei etape, ca să nu bată prea tare la ochi: Houston — New York, New York — Montreal, Montreal — Paris...

*

Întrebare: Înainte de a trece mai departe, v-am cerut din nou să vă verificați atent depoziția scrisă. Aveți de făcut vreo completare, eventual vreo rectificare?

Răspuns: Nu, niciuna.

Întrebare: Susţineţi deci exactitatea şi adevărul celor declarate pînă aici?

Răspuns: Fără îndoială. Vreau să spun, exactitatea şi adevărul celor *ce ştiu sau cred eu că s-au întîmplat.*

Întrebare: Iată o precizare menită să vă pună la adăpost în cazul în care am constata o diferenţă sensibilă între cele declarate şi adevăr. Nu însă şi atunci cînd e vorba de omisiuni evident intenţionate sau de iniţiative proprii puse pe seama altora.

Răspuns: (afectînd uimire neîncrezătoare): Aţi putut dumneavoastră constata că depoziţia mea scrisă conţine asemenea omisiuni sau retuşuri?!?

Întrebare: Veţi vedea că da. Să începem cu o omisiune. Cum se face că nu ne-aţi spus nimic de cumpărarea revolverului şi de autorizaţia de port-armă a lui Archibald Fleton?

Răspuns: Cum adică? Arma crimei a aparţinut lui Archie? E drept, mi-a fost scîrbă să-i cer amănunte lui Arthur Glover, să-l întreb cum anume l-a...

Întrebare: Să-l lăsăm deocamdată pe Arthur Glover şi să încercăm să lămurim o altă problemă. Aţi auzit cumva de formularul de testare a revolverului Smith and Wesson, tip Magnum T?

Răspuns: Magnum T? Un tip special?

Întrebare: Exact. Repet întrebarea: Ştiţi ceva despre formularul de testare a acestei arme?

Răspuns: Nu. E prima oară cînd aud de aşa ceva.

Întrebare: Cînd auziţi ce anume: de Magnum T, ori de formularul de testare?

Răspuns: Şi de una şi de alta.

Întrebare: Răspunsul poate fi adevărat cel mult în ce priveşte a doua întrebare. Pentru că n-avem cum verifica dacă în Franţa aţi aflat sau nu de formular. Dar în ce priveşte revolverul Magnum T...

Răspuns: Regret: ştiu, ca toată lumea, că Archie a fost împuşcat cu un Magnum. Şi-atît. Acum aflu că există un tip special, Magnum T...

Întrebare: Iată ceva ce mi se pare greu de crezut.

Răspuns: Şi ce anume vă face să credeţi că aş fi ştiut?

Întrebare: Existenţa formularului de testare.

Răspuns: Nu înţeleg. Dar de fapt altceva nu înţeleg:

dumneavoastră încercați să elucidați aici, în Europa, cele petrecute acum aproape opt ani pe celălalt continent?

Întrebare: De ce nu? Există datele dosarului dumneavoastră de urmărire prin Interpol, datele propriei dumneavoastră depoziții, ca să nu mai vorbim de extractele presei din Houston din acea perioadă — la îndemîna oricui care intră într-o bibliotecă publică și se ostenește să răsfoiască colecțiile.

(Tăcere, apoi după o lungă perioadă):

Răspuns: Îmi permiteți să întreb: despre ce formular de testare e vorba?

Întrebare: La vreo lună de zile după moartea lui Archibald Fleton — pe cînd deja părăsiseți America — pe adresa victimei sosește un formular de testare expediat de unul din cele mai celebre magazine de arme din New York. Întrucît era vorba de o armă de serie mică și tip special, firma ruga cumpărătorul să completeze formularul pentru a se vedea în ce măsură acea variantă a tipului Magnum răspunde așteptărilor. Cu alte cuvinte, cumpărătorul era rugat să arate cum se comportă arma într-o serie de condiții: vizînd ținte fixe la 25, 50, 75 și 100 de yarzi, cum se comportă ca pistol-precizie — cu alte cuvinte, din întreg încărcătorul, tras în 15 secunde, cîte lovituri au fost plasate în cercul 10, ținta aflîndu-se la 25 de yarzi — etc. etc. etc.

Răspuns: Totuși nu înțeleg prin ce anume existența acelui formular de testare schimbă datele problemei...

Întrebare: N-am putea spune că le schimbă radical, atît că l-a determinat pe locotenentul Ted Balwish să tragă cîteva concluzii importante. Mai întîi, că arma crimei aparținea victimei, și că abia fusese cumpărată de la New York. Doi: lipsa facturii de cumpărare, a certificatului de garanție a atras atenția asupra altui amănunt, neremarcat de poliție cînd ar fi trebuit: dispariția permisului de port-armă. Trei: cum se explică această dispariție? Foarte simplu: permisul se afla împreună cu factura, certificatul de garanție și, fără îndoială, broșura-prospect care prezenta performanțele noului tip variant — și toate au dispărut odată cu arma. Iată, deci, și una din erorile făptașului, dovadă că nu numai poliția greșește... Sînteți de acord cu mine?

Răspuns: Da — în sensul că socotesc corect raționa-

mentul. Permiteți-mi să repet că totuși nu înțeleg în ce anume aceasta mă privește...

Întrebare: Veți înțelege imediat, pentru că a patra concluzie, inerent, era legată de împrejurările concrete ale crimei, pe care o punea într-o nouă lumină. Cum se face că dispăruseră? Pentru că *fuseseră arătate făptașului, împreună cu arma.* Altfel arma n-avea cum ajunge în mîna acestuia, altfel actele n-ar fi dispărut după aceea împreună cu arma. Concluzia locotenentului Balwish: pur și simplu, victima i-a arătat — cui? cuiva foarte apropiat — ultima „noutate“, achiziția făcută în voiajul de la New York.

Răspuns: Sper că la punctul cinci identificarea să nu se oprească — fantezist! — asupra mea.

Întrebare: Vă propun să procedăm prin eliminare. Puteau să fie toate arătate bătrînului Fleton sau altuia din familie?

Răspuns: De putut se putea, dar...

Întrebare: Într-adevăr, neverosimil: James Fleton nu s-a pasionat niciodată după armele de foc. Iar pe de altă parte... nu el e făptașul! Atunci cui i-au fost arătate? Valetului William?

Răspuns: La fel de imposibil...

Întrebare: Atunci lui Arthur Glover?

Răspuns: Dacă ținem cont de faptul că, potrivit și cu propria-i mărturisire, el este făptașul...

Întrebare: Da, numai că pasiunea dintotdeauna a lui Arthur Glover erau mașinile — avea pe atunci vreo trei. Despre ultima, foarte costisitoare, caroserie reconstituind modelul Speedster 1935 — ai scris și dumneata, nu?

Răspuns: Asta exclude faptul ca Archie să-i fi arătat arma? Dacă din voiajul la New York nu se întorsese, ca ultimă noutate, cu un antic automobil Hispana Suissa...

Întrebare: Nu ar fi fost cu totul exclus ca lucrurile să se petreacă și altfel. Deși toată lumea știe că dacă din cei trei A există doi care se pasionează după arme de foc, tir și vînătoare, atunci este vorba de Archie Fleton și Al Manson. De fapt, ipoteza Arthur Glover l-a pus pe gînduri pe locotenentul Balwish în momentul în care s-a întrebat dacă nu cumva *prea duc toate urmele spre dumneata.* Cu atît mai mult, cu cît — vorba lui Marc Segal — de unde benzină pentru atîtea drumuri?

Răspuns: Mă iertați că întrerup din nou expunerea dumneavoastră atît de amănunțită — dar am impresia, repet, că ea se cantonează în domeniul speculativului. Inteligent, interesant ca joc al intelectului, dar nelucrativ.

Întrebare: Ce anume te face să fii atît de sigur că va rămîne pînă la urmă nelucrativ?

Răspuns: Mărturisesc că nu îmi dau seama de ce acordați atîta atenție împrejurărilor care m-au determinat să părăsesc Statele Unite acum atîția ani...

Întrebare: Și faptul că nu-ți dai seama de ce anume ne interesează, te face să fii convins că interesul nostru e „nelucrativ"?

Răspuns: Mă dau bătut — raționamentul dumneavoastră e de o logică implacabilă. Totuși dați-mi voie să rămîn la „foamea neștiinței mele", cum zice un celebru poet francez. Nu văd cu ce anume vă poate fi de folos...

Întrebare: Chiar așa să fie? Am impresia că insistența noastră te deranjează. Dacă e așa, adică dacă există motive să te simți deranjat, înseamnă că merită să insistăm. Dacă totul e o simplă impresie numai, de ce n-am lămuri odată lucrul ăsta?

Răspuns: Cum doriți. Dealtfel, în poziția în care mă aflu nu-mi rămîne decît să accept regulile jocului.

Întrebare: Nu uita, e un joc pe care neapărat trebuie să-l iei în serios. Din cauza mizei... În sfîrșit, să continuăm, cu atît mai mult cu cît ne apropiem de capăt.

Spuneam că toate „urmele" puse la îndemîna poliției trebuiau de fapt să întărească ideea unei crime odioase, îndelung și atent pregătite, săvîrșite de un om inteligent, șiret, care îndrepta investigațiile spre dumneata. Spre dumneata care, „naiv", „neexperimentat" în astfel de treburi, „depășit" de mulțimea de probe, „sucombi" sub copleșirea lor. De fapt nu numai dumneata, ci și avocatul dumitale. În treacăt fie zis, în ce ne privește considerăm că Marc Segal, Crocodilul, a mirosit toată povestea foarte devreme, sau, în orice caz, intuiția l-a determinat să rămînă în gardă. Prea era totul *voit* îndreptat împotriva dumitale ca să nu se străvadă că prea te scotea din cauză. Asta am simțit noi, aici, fără bogăția de detalii, de amănunte de care dispunea acolo Marc Segal. Dar credem că așa stau lucrurile și în ce-l privește — altfel de unde prudența care caracterizează fiecare pas al acțiunilor lui

ca apărător al dumitale? De unde insistenţa cu care preferă să asocieze fiecărui pas făcut prezenţa locotenentului Ted Balwish?

Răspuns: Impresionantă deducţie, sensibilă, psihologic subtilă, de bun simţ şi aşa mai departe... Bănuiesc că de aici şi pînă la a afirma că Balwish însuşi ajunsese la ea — nu e decît un singur pas.

Întrebare: De ce nu? Unui profesionist ca Ted Balwish toate nu i se puteau părea decît prea suspect de clare. Mai există însă un factor aparte, excepţional, care deformează firescul comportamentului său în anchetă şi Balwish ştie asta. Sentimentul nutrit faţă de soţia dumitale.

Răspuns: Excelent! Iată-l pe Balwish riscînd să devină veritabil erou romantic, tip personaj ca-n Jane Austin sau de ce nu? ca Javert. Ca să vă arăt că înţeleg foarte bine cum stau lucrurile, pot continua eu? Buun! Bietul Balwish e destinat să ajungă pradă unei situaţii paradoxale: ca poliţist cinstit, conştient de acest „factor excepţional, care agravează firescul comportamentului său" — e vorba, desigur, de antipatia involuntară faţă de mine — şi de asemenea de deformarea care o poate aduce anchetei, *va încerca să se poarte ca şi cum n-aş fi făptaşul.* Corect? Tocmai de aceea — ziceţi dumneavoastră — nu se opune eliberării mele pe cauţiune, împotriva convingerii sale intime cum că eu aş fi totuşi. Eh! Ce să mai vorbim de clasica dilemă romantică: dacă nu-i dau drumul, *Ea* va spune că intenţionat n-o fac, din ură — de vreme ce nu există probe sigure; pe de altă parte, pot oare să-i dau drumul cu conştiinţa împăcată?

Întrebare: Şi de ce Balwish n-ar fi trăit dilema asta într-adevăr?

Răspuns: Mă faceţi să rîd. Balwish poliţaiul! Ah, iertare, nu generalizez în nici un fel, mă refer numai la el — un tip pe care-l cunosc bine, brutal, primitiv chiar dacă şiret, incapabil de „nobilele" sentimente umane pe care i le atribuiţi prea generos. Ce mai, plutim în plin dublu roman: nu numai poliţist, ci şi sentimental...

Întrebare: Deci, să părăsim sentimentalismele, să trecem la concret, nu?

Răspuns: Vă rog, şi cît mai curînd cu putinţă.

Întrebare: Ei bine, Allan Manson alias Alain Caze-

neuve, dumneata l-ai ucis pe Archibald Fleton în noaptea de doi spre trei mai 1970. Fapt de care sîntem convinşi pe baza diferenţei dintre teancul acesta de file — depoziţia dumitale, verificată şi revizuită atent, cum ai afirmat în două rînduri — şi, iată, filele din partea astalaltă: suplimentul de informaţii pe care l-am solicitat prin Interpol. Iată aici foaia din propria dumitale depoziţie, apoi iată şi precizarea ulterioară, solicitată special de noi şi în care de fapt afirmai aceleaşi lucruri. Adică: unu: că Balwish n-a întreprins decît la cererea lui Marc Segal investigaţii asupra prezenţei pretinsului camion greu lîngă reşedinţa Fleton. Or, iată că sînt indicate aici trei numere de rapoarte încheiate de trei poliţişti care au anchetat în cartier şi în împrejurimi. Doi: Chiar în noaptea descoperirii crimei, locotenentul Balwish *a pus să se facă analiza petei de ulei* de la pretinsul camion. Buletinul acesta intenţionat n-a fost arătat lui Marc Segal, cum ai pretins dumneata. (În treacăt fie zis, recunoaşte că Balwish e şi inteligent, nu numai şiret.) În sfrşit, trei: nu Marc Segal a fost cu ideea de a se cere expertiza chimică a petei de ulei *ci dumneata i-ai sugerat lui că n-ar fi rău să i-o propună lui Balwish.* Iată, negru pe alb, un extras din declaraţia sa. Deci, la sugestia dumitale Segal propune locotenentului o analiză pe care el deja o făcuse! Se poate spune că amănuntele astea ne-au determinat să acordăm atenţie chestiunii. Au fost începutul propriilor noastre investigaţii.

Răspuns: În care aţi ajuns mai departe decît colegul Balwish!...

Întrebare: N-ai decît să fii cît vrei spiritual, Manson. O faci pe pielea dumitale. În ce priveşte cît de departe am ajuns cu ancheta... Ei bine — destul de departe ca să ne formăm convingerea — şi realmente, prin intermediul Interpolului, „colegul Balwish“, cum îi zici dumneata, ne-a fost de real folos prin suplimentul de informaţii furnizate — deci, am ajuns destul de departe ca să ne formăm convingerea că *dumneata eşti făptaşul.*

Răspuns: Mă uimiţi, domnule! Va să zică, trebuie să cred că dumneavoastră aţi elucidat o serie de „capete de drumuri înfundate“ din ancheta americanilor! Ca, de pildă, problema benzinei necesare pentru atîtea drumuri cu avionul. Sau, iar de pildă, problema realelor relaţii

de interes în triunghiul: EU — ART GLOVER — MORDEKHAI; dacă eu aş fi făptaşul, atunci relaţiile astea ar arăta pe dos — şi dacă da, atunci de ce? Ca să nu mai vorbesc de mobil: de ce l-aş fi ucis pe Archibald? M-aţi făcut extrem de curios să aflu cum răspundeţi dumneavoastră tuturor întrebărilor. Şi asta ca asta — dar sînt extrem de curios să văd *cum dovediţi* că aşa au stat lucrurile cum ziceţi...

Întrebare: Nu eşti prost, Manson. Numai că închipuie-ţi (dealtfel eşti absolut sigur de asta) că nu putem răspunde indicînd precis locul în care, să zicem, ai ascuns canistrele de benzină. N-o să ne apucăm noi, ăştia de aici, să întreprindem o expediţie pe Amistad Lake, să căutăm pe fundul lui canistrele pe care, după ce le-ai golit. le-ai umplut cu apă şi le-ai trimis la fund. Cît despre mobil, poate n-ar fi lipsit de interes să fie văzut prin apartenenţa dumitale la „Gamma B". Recunoaştem — aceasta e doar o ipoteză „de lucru". Oricum, e de competenţa poliţiei americane să răspundă pe larg curiozităţii dumitale materializată în atîtea întrebări spirituale. Chiar neelucidînd decît parţial problemele ridicate de cazul acesta complicat, socotim că avem împotriva dumitale destule dovezi care să motiveze legal extrădarea. Ai putea, deci, să te pregăteşti de drum de pe acum...

Răspuns: Cum? Mă extrădaţi? Nu glumiţi?

Întrebare: De ce-am glumi?

Răspuns: Bine, dar nu înţeleg: nu consideraţi că ar trebui să răspund, mai întîi, în faţa justiţiei româneşti pentru încălcarea legilor ţării dumneavoastră?

Întrebare: Păi, să recapitulăm. Ne-ai spus că un prieten te-a rugat, ştiind că vei trece şi prin Bucureşti, să-i faci o vizită lui Tache Păunescu — şi-atît. Omul a încălcat, e drept, grav legea, fiind amestecat într-o chestiune de spionaj. Sigur, trebuia să controlăm dacă nu cumva eşti şi dumneata implicat. Te-am reţinut, şi cum te-am identificat a fi Allan Manson împotriva căruia există emis un mandat, am procedat la investigaţiile de rutină. În cealaltă problemă — de! Sigur că am vrea să ştim mai multe despre grupul „Gamma B", dar întrucît nu faci parte din el şi nu ne poţi ajuta... Nu ne mai rămîne decît extrădarea...

Răspuns: Știți, dacă mă gîndesc bine, deși nu sînt implicat cine știe ce, totuși aș putea să vă dau unele relații privitoare la acțiunile acestui grup în România. Cred că aceasta schimbă statutul juridic al poziției mele, nu-i așa?

Întrebare: Într-adevăr, dacă te-ai făcut vinovat de încălcarea legilor noastre, va trebui să răspunzi mai întîi în fața lor. Și în cazul acesta extrădarea s-ar amîna. Ei, putem începe cu lămurirea apartenenței dumitale la grupul „Gamma B"?

Răspuns: Dacă doriți, chiar acum...

*

— Admirabil, bătrîne, admirabil. Și dacă pentru strînsul cu ușa merge cuvîntul „admirabil", atunci taman așa l-ați mai strîns pe domnul Manson-Cazeneuve!

— Noi? El singur s-a strîns. Și, dealtfel, fără ajutorul tău, Dinule, și al băieților de la institut...

— Ei, lasă, nu-mi fă acum o criză de modestită acută pentru că voi, tu și băieții tăi, ați fost grozavi în povestea asta! E ceva să dibui adevărul într-o afacere atît de încurcată, petrecută cu aproape un deceniu în urmă și la cîteva mii de kilometri! Pentru asta — realmente jos cu pălăria, frumos lucrat. Că dacă individul nu se simțea încolțit în ce privește vechea poveste cu Fleton Junior, atunci... Așa însă, îl înțeleg perfect: decît să răspunzi în United States pentru o chestie care te poate duce la scăunel, mai bine răspunzi în România pentru o incipientă afacere de spionaj...

— Care în ce-l privește — și lucrul acesta a cîntărit greu în decizia lui — de fapt se sfîrșește înainte de a începe.

— Deci nu-l expune la cine știe ce riscuri. Cîțiva ani — între timp se prescrie povestea de acasă, din Houston, Texas... Dar altceva nu înțeleg: nu-i e teamă că după aceea o să fie vînat de „camarazii" lui din grupul — cum ziceai că-i spune? — parcă „Gamma B"?

— Da, „Gamma B"... Ce facem, Dinule? Mai stăm, ori ne întoarcem? Stăm aici, sus, de mai bine de un ceas și simt uite-așa o furnicătură la ramazan, că n-o văd bine pe cabaniera de la Brusturet. Cît facem pe drumul de întoarcere? Un ceas jumătate?

— Cam așa. Stai să mai arunc o privire spre Prăpăstiile

Zărneştilor — cine ştie cînd ne mai întîlnim cu o zi senină ca asta...

Într-adevăr, este o zi neobişnuit de senină pentru începutul iernii în Piatra Craiului, de regulă bîntuit de viscolituri, neguri grele ori măcar vîntoasă sub norii joşi, mult sub creste. Cei doi prieteni se află nu teribil de mult deasupra limitei pădurii, cam pe unde odinioară se afla refugiul Grind, deci la vreo mie şapte sute de metri. Sigur, pînă pe creasta din spatele lor mai e ceva — nu mai mult de trei sute de metri, dar trei sute de metri nu-s o jucărie cînd îi faci pieptiş, chiar de nu-i zăpadă pînă la genunchi. Deşi parcă dacă întinzi mîna, atingi vîrfurile — îşi spune Anton întorcîndu-se spre asfinţit, spre creasta aflată în spatele lor. Poteca de acces pe culme urcă chiar peste vîrful din mijloc: La Om. Impresionant cum se vede de aici, între celelalte două piscuri mai scunde, vîrful Căldării ocolite şi Vîrfu Grindu. Dacă nu le-ar fi foame, dacă s-ar fi gîndit să ia ceva mîncare cu ei, în sfîrşit, dacă le-ar fi trecut prin minte că vor fi tentaţi să nu se mulţumească doar cu o plimbare, atunci chiar că ar mai face măcar ăştia trei sute de metri din urmă... Numai pînă pe creastă, doar aşa. La Om e cel mai înalt vîrf al masivului, merită să arunci o privire de sus asupra faimosului povîrniş de lanţuri, ori departe, sub zarea nordului spre brădetul dincolo de care-i cuibărită cabana Plaiul Foii, placa turnată între Piatra Craiului, Făgăraş şi Iezer — Păpuşa.

Soarele în crucea amiezii bate oblic şi de la dreapta spre stînga negurile albăstrii dinspre Valea Vlăduştii, care văluresc sub o adiere ce nu se simte aici sus, la Grind. Razele se înfig oblic în valurile albăstrii, nu le pot străbate pînă la fund şi se risipesc într-o pulbere fină de scînteieri aurii. Care atenuează cu ceva, acoperind-o, panta de coborîre mai înclinată spre stînga, spre Prăpăstiile Zărneştilor, decît spre Valea Seacă a Pietrelor care în dreapta, duce spre cabana Brusturet.

Prin zăpada orbitor de albă, un şir de urme albăstrii, mai bine zis o continuă incizie sinilie, şerpuieşte dinspre capătul drumului forestier, peste văile care se înfig între coastele muntelui — Valea Căpăţînelor, Valea Lespezilor, Cheile de sub Grind. Incizia asta în imaculatul zăpezii duce sub picioarele lor. Pe aici au urcat, ieşind pe

sub verdele întunecat, aproape negru al brazilor, tăind curmeziș golul pășunilor alpine. „Io-la-ri-u-u-u!“ încearcă Dinu un iodler prea răcnit ca să nu se termine cam zgîriat și nu prea melodios. Deși îi vine și lui să chiuie, Anton se mulțumește să-l tachineze:

— Las-o moartă, bebeluș, nu mai urla că sperii caprele pînă la Curmătura și nici oierii din Șirnea nu te aud...

— Oierii din Șirnea?

— Păi da. Ca să-ți premieze chiotul c-o roată de brînză de burduf — din aia puțin ruginită în scoarță de brad, cum fac ei...

— Aha! Tu ți-ai cam pierdut sufletul, nu mai poți urla. Cel mult urlă invidia în tine, mă zgîrîie brînză fără brînză! Hai, ia-o tu înainte și nu ieși un pas din făgașu' urmelor, nu cumva să te rătăcești...

Drept răspuns, Anton îl împinge de umeri, făcîndu-l pe guraliv să cadă în zăpadă. Încercă s-o ia repede la vale, ferindu-se de bulgării trimiși drept represalii de Dinu. Dar și iarna în munte e mult mai dificil să cobori decît să urci. Curînd, deci, își domoli pasul. Trecură pe lîngă unul din adăposturile de bîrne, ce țin de Stîna din Grind și cotiră spre dreapta, pe sub crengile brazilor întunecați, crengi arcuite greu sub zăpada scînteietoare în soare. Cîteva culori doar — verde închis, cenușiul trunchiurilor, siniliul umbrelor pădurii, alb orbitor și deasupra un albastru atît de pur, de sticlos, că parcă el și nu aerul pătrunzător și rece îți taie respirația.

Ajunși pe drumul forestier, pășiră iar alături. Le fu mai ușor să reia conversația.

— Te întrebam, făcu Dinu, cum se explică faptul că Manson nu-și face probleme din viitoarele lui raporturi cu grupul „Gamma B“?

— Să-ți spun ce cred eu, sau ce susține el?

— Zi și una, și alta.

— Păi că a fost constrîns să intre în grup, că nu-i convine deprofesionalizarea la care e silit — așa cum nu-i convine nici reprofesionalizarea la care de asemenea e silit: adică să facă sonoaparatură destinată spionajului sau diversionismului terorist...

— Cum adică? îl întrerupe Dinu, grupul lui nu e de fapt o organizație de spionaj de tipul celei conduse de Tauffer?

Anton se oprește, își aprinde o țigară și continuă, pufăind primele cuvinte pe lîngă țigara care se încăpățînează să ardă prost, pe-o parte:

— Dacă mă tot întrerupi, n-o să-ți pot răspunde ca lumea la nici o întrebare. Acum ce fac? Îți spun mai departe de ce Manson nu-și face o problemă din viitoarele lui raporturi cu grupul „Gamma B“, sau vrei să-ți vorbesc despre țelurile și activitatea grupului?

— Bine, termină cu prima problemă, mormăie Dinu.

— Manson susține c-ar fi convins că în general viitorul oricăror grupuri de tipul lui „Gamma B“ e compromis... Asta o zice el. Și dacă „în general“ realmente are dreptate — sau cel puțin sper și eu să aibă — în particular cred că are el și alte motive pe care preferă să le treacă sub tăcere. Judecă și tu: ce viitor poate avea „Gamma B“, de vreme ce numai în vara și toamna asta, în România, au pierdut trei oameni — Robert, Marelli și el, Manson? Și asta — nota bene! — după ce în primăvară au pierdut alți cinci oameni — doi amestecați în apele tulburi agitate de așa-zișii autonomiști corsicani, iar trei într-o combinație cu autonomiștii bretoni? Însăși trimiterea lui Manson la noi — adică trimiterea unui tehnician — dovedește că au fost constrînși, că rîndurile oamenilor lor din departamentul „acțiune“ s-a rărit al dracului de tare, nu crezi?

— Într-adevăr, și eu mă întrebam de ce naiba vor fi trimis nu un „om de mînă“, ci un tehnician? Pe lîngă faptul că există șanse ca tehnicianul să nu dea același randament ca un om de acțiune sau chiar să eșueze — ei bine, pe lîngă faptul ăsta, pierderea unui tehnician este incomparabil mai grea pentru că aproape totdeauna un tehnician e de neînlocuit. Unde mai pot găsi ei un al doilea specialist în acustică, de talia lui Manson?

— Asta-i bătrîne. Și Manson, care nu-i prost defel, și-a dat seama că situația grupului nu-i prea roză de vreme ce recurge la asemenea sacrificii. Personal sînt înclinat să cred că într-adevăr Manson nu mai dă o ceapă degerată pe viitorul lui „Gamma B“.

Fu rîndul lui Dinu să se oprească și să-și aprindă o țigară. Anton profită de ocazie să admire pădurea majestuoasă care se ridica domol pe versantul stîng, spre Poiana Frumoasei, spre Colțul Coziei, și, mai în depărtare,

spre La Găvan și Gîlma Spărturilor. În atmosfera liniștită a amiezii aerul rece, tare, mirosea amețitor a rășină.

— Bun, reluă Dinu. Perfect, acum pot să-ți spun și eu că sînt înclinat să dau crezare și celor zise de Manson în chestia deprofesionalizării. Un om capabil să imagineze și să pună la punct un sistem atît de ingenios de microînregistrare și microlectură acustică, așa cum e cel descoperit la Marelli, trebuie să fie într-adevăr îndrăgostit de profesie, ca s-o facă.

— Ai dreptate, fără-ndoială. Dealtfel, ai remarcat că amintisem de profesionalizare chiar de la început. Și încă două amănunte. Primul: realmente, în ciuda celor întîmplate la Houston, Manson e mai degrabă omul laboratorului decît al acțiunii. Al doilea: am impresia că undeva Manson a avut dintotdeauna — adică de îndată după recrutare — un dinte împotriva șefilor grupului „Gamma B", socotindu-se, ca specialist, insuficient apreciat în comparație cu ceea ce făceau „gorilele", „gangsterii". Folosesc exact cuvintele „gorile" și „gangsteri" cu care s-a exprimat chiar el altădată, vorbind în alt context despre membrii departamentului acțiune.

— Ascultă bătrîne Anton, îți mai aduci aminte ce-mi spuneai tu cîndva despre „principiul dublei asigurări?"

— Asta era apropo de ce anume?

— De cauza pentru care presupuneai că e tolerată ceea ce numeam „organizația ochelaristului" — adică pe cînd nu știam că individul cu ochelari,* Edouard Munster, reprezintă mai mult „interesele" grupului „Gamma B" decît ale firmei chimice de care fusese trimis la noi. Ziceai că „organizația ochelaristului" e tolerată în paralel cu organizația lui Tauffer pe de o parte pentru a controla prin canalul B ceea ce intră prin A — implicit și „loialitatea" celuilalt — iar pe de altă parte, pentru complementaritate: ce-i poate scăpa lui A, nu-i scapă lui B — și invers . . .

— Da, mi-aduc aminte. Vrei să mă-ntrebi dacă mai e valabil ce presupuneam atunci despre obiectivele celei de a doua rețele care încerca să-l „reactiveze" pe Tache.

---

* A se vedea finalul volumului *Tainele unui dosar:* „individul cu ochelari" îl somase pe fostul polițist Tache Păunescu să-i copieze filmele pe care le lucra pentru rețeaua Tauffer, care îl „reactivase."

— Exact.

— Păi, după cîte date dispunem... Dacă pe Munster îl interesa tot ce-l interesa și pe Tauffer, însemna că rețeaua lui era măcar pînă la un punct asemănătoare cu a lui Tauffer. Și pînă la acel un „punct", e perfect adevărat. Pe atunci însă nu aveam cum să știu că lucrurile stau mult mai complex cu acest grup „Gamma B". Cred că inițial grupul avea același obiectiv de bază ca și organizația lui Tauffer — adică în principal culegerea de informații. Trebuie să-ți spun că imediat după război apăruseră în Occident o grămadă de „servicii", „organizații", „birouri", „grupuri" și grupulețe. Toate conduse de indivizi care, într-un fel sau altul, avuseseră de a face cu activitatea organizațiilor naziste SA, SD, SS etc. Indivizi încercînd să se „descurce" grație „firimiturilor" de care dispuneau după anihilarea organizațiilor naziste — unele informații, liste fragmentare de agenți lăsați „să vegheze" etc. Fiecare individ de felul ăsta era convins că are stofă măcar de Canaris. Numai că nu e prea ușor să faci din spionaj o afacere rentabilă. Investițiile și cheltuielile ce putuseră fi suportate de către organizațiile naziste, adică de statul hitlerist, nu puteau fi suportate de grupuri minuscule, adesea concurente — mai mult, adesea eliminîndu-se în neiertătoarea luptă pentru supraviețuire. Mai adaugă și pierderile în oameni suferite în special în țările din estul Europei, și o să-ți explici de ce încetul cu încetul cea mai mare parte a „organizațiilor", „serviciilor" și „grupurilor" de genul ăsta au dispărut în cele trei decenii și ceva, cît a trecut de la război. Extrem de puține au izbutit să supraviețuiască în forma în care a supraviețuit organizația lui Tauffer. Majoritatea celor care încă n-au fost nimicite sau nu s-au autodizolvat au trebuit să se metamorfozeze — chiar și la modul kafkian! — să-și schimbe treptat caracterul. Dar te rog să mă ierți, observ că sînt pe cale să mă lansez într-o neinteresantă, anostă dizertație asupra evoluției organizațiilor de spionaj paraoficiale, în etapa postbelică...

— Ba e foarte interesant ce spui. Te rog, continuă.

— Ziceai că majoritatea au trebuit să se metamorfozeze în altceva. Firește, în stilul: plus se change, plus c'est

la même chose* — deci rămînînd orientate spre extrema dreaptă. De la culegerea de informaţii cu caracter militar, dar mai ales de la spionaj industrial şi economic — zic mai ales industrial şi economic pentru că în special informaţii cu un asemenea caracter se puteau vinde unor firme particulare — deci de la o asemenea activitate, au trebuit să treacă la „operaţii" imediat rentabile. Asta — subliniez — în ciuda faptului că spionaj militar, industrial şi economic erau dispuse să facă — şi au făcut! — oriunde, oricînd, pentru oricine. Nu doar, cum s-ar crede, împotriva ţărilor socialiste. De fapt, nu trebuie să-ţi spun tocmai ţie prea multe asupra obiectivelor şi extensiei spionajului industrial în Occident! Şi ca să revin la problema noastră — ei bine, pînă şi majoritatea „firmelor" specializate în „culegerea de informaţii" cu caracter pur industrial au trebuit să-şi „depună bilanţul": cu cît se investesc mai mulţi bani în personal specializat în producţie, în protecţie electronică etc. — investiţii pe care marile trusturi le pot face — cu atît mai greu se pot descurca micile organizaţii de spionaj, incapabile să-şi dezvolte armele în pas cu blindajul ce trebuie spart. Şi-atunci „depun bilanţul" sau (cele mai puţine) acceptă să se transforme în agenţii în stare realmente să efectueze orice fel de „comandă specială" — desigur pentru sume piperate. Se cunosc cazuri cînd unele „servicii speciale" oficiale, mai precis unele servicii de spionaj, au preferat să nu efectueze ele cîte o operaţie „murdară" — suprimarea unui individ deosebit de incomod dintr-un motiv sau altul — şi au recurs la prestaţiile discrete, pricepute deşi costisitoare ale unei organizaţii de teapa lui „Gamma B".

— Cum? „Gamma B" se ocupă şi cu aşa ceva? Mi-aduc aminte că recent citeam undeva un lung serial — cred că în vreo cinci numere consecutive din ziarul „Le Monde" — intitulat *Faţetele franceze ale neonazismului*. Erau enumeraţi o serie de factori care contribuie la recrudescenţa extremei drepte. Şi în primul rînd, desigur, criza economică, încercările guvernului de a păstra un status quo economic şi social care nu poate fi păstrat de vreme ce criza mondială a energiei, materiilor prime şi inflaţia se

* Cu cît se schimbă mai mult cu atît rămîne acelaşi lucru (fr.).

agravează. Consecință directă, creșterea șomajului — deci posibilitatea de a recruta dintre șomeri, nemulțumiții putînd fi folosiți ca pătură socială de manevră. Apoi, cum înșiși șefii organizațiilor de extremă dreaptă remarcă, există actualmente în Occident un tineret ezitant, nehotărît, depolitizat, disponibil. Ei bine, atrage-l la tine, spune-i că de vină pentru avatarurile lui e actuala orînduire socială, că statul burghez, apologet al capitalului și mediocrității, se teme de el, de tinert, cu atît mai mult cu cît el formează elita națiunii. M-a impresionat cu cît cinism făcea elogiul elitismului Michel Georges Micherth, șeful mișcării care se autointitulează Noua Dreaptă Franceză. Noi n-o să alergăm cu limba scoasă după adeziunea populară, zicea el, și influența noastră nu va putea niciodată să se exerseze peste mai mult de un milion de francezi; dar ne vom infiltra peste tot acolo unde se exercită puterea, acolo unde se află pîrghiile ei . . .

— Și asta-i numai una din grupările care, ca așa-zisul Front Național, FANE și altele, au nevoie să se „afirme", să-și mențină continuu „prezența" în viața străzii, în coloanele ziarelor, în discuțiile din jurul meselor de restaurant sau de acasă — într-un cuvînt, în actualitate. În 1979, la Montgeron apăreau pe ziduri cruci celtice și zvastici, însoțite de emblema FANE, iar oamenilor li se șoptea că n-au de lucru pentru că muncitorii marocani acceptă să muncească pentru jumătate de salar și „negrii sînt de vină, ei vă iau pîinea de la gură".

— Și poliția?

— Poliția n-a surprins asupra faptului, în flagrant, pe nici unul din militanții FANE-ului. „Noi?" au replicat șefii organizației, chipurile ofensați. „Nu noi am mîzgălit zidurile. Probabil că ăi de stînga, comuniștii încearcă să ne compromită, și pun pe ziduri semnul nostru. Noi respectăm constituția și legile . . ." La Bondy, atacarea de către o bandă organizată a căminelor muncitorilor algerieni a fost taxată — întîmplător? — de o parte a presei drept „răfuieli între găști de-ale periferiei". Ar fi multe de spus asupra rolului nefast pe care înțelege să-l joace acolo, la adăpostul așa-ziselor libertăți constituționale, o parte a presei. Mi-aduc și eu aminte de un extras din „Nice enchaîne" dat de restul presei franceze, ca exemplu de rasism deghizat. Cam așa zicea ziarul ăsta din Nisa —

citez din memorie: Cum să nu vezi cartierele cele mai pitorești ale orașului nostru devenind din ce în ce mai asemănătoare cu cutare ori cutare oraș din Africa de Nord? E oare o crimă să susții că este în interesul tuturor ca popoarele să rămînă fiecare pe ariile lor de baștină? . . . Și așa mai departe. Sau apropo de ce ziceai tu de elitism — uite alt extras de presă ațîțînd perfid tineretul, orientîndu-l spre neonazism: „Și va veni ziua cînd, un tineret european viril și insolent va construi o societate rebelă și aristocratică (Auzi vorbă: aristocratică!!!) preamărind rădăcinile culturale și de rasă ale civilizației noastre, cultivînd gustul pentru efort, pentru acțiune, pentru elite, declarîndu-și voința de a învinge, simțul ordinii, ierarhiei și diferenței între indivizi, azvîrlind în lături, cu o agresivitate naturală, ideile nesănătoase aduse de primul război mondial și scoțîndu-ne țara din cloaca în care ea se afundă din ce în ce . . .“ Păi un asemenea text, bătrîne, nu putea fi întîlnit cu mici modificări și în presa hitleristă de tristă amintire? Noroc că totuși asemenea fenomene bolnave sînt rare și că textele de acest gen constituie o excepție. Ele însă dovedesc existența agresivă a unor formații minuscule, desigur, dar primejdioase și care în ultimii ani au renunțat la a acționa doar cu cuvîntul, recurgînd la „metode forte“, aplicate de un „instrument specializat“. Altfel spus, aici intervine un nou și profitabil cîmp de acțiune pentru indivizi angajați în grupuri de tipul „Gamma B“, altfel pe cale de a da faliment.

De după o cotitură, drumul forestier se umplu cu hîrjoană, veselie, fîșîitul scurt, aspru al schiurilor pe zăpada uscată, înghețată. Băieți și fete fugărindu-se spre panta din Grind. Fulare roșii și galbene, căciulițe albastre și verzi, rîsete de toate culorile. Umplu spațiul dintre malurile văii, se revarsă pe deasupra lor, tălăzuiesc repede și se sting treptat după o altă cotitură.

— Ăștia-s leneșii, murmură Dinu, ăi de-au cîntat și au jucat astă-noapte pînă pe la două. Normal să se fi sculat abia la prînz.

— Ailalți șase care stăteau lîngă noi aseară — ți-aduci aminte? Vorbeau nemțește . . .

— Mda, ăi patru vlăjgani cu două codane blonde, subțiri ca trestia, și care au plecat devreme la culcare . . .

— . . . Ei, ăia trebuie că la ora asta se află hăt, în ca-

pătul de nord al masivului și-și înfulecă la cabana Curmătura porția de ciorbă fierbinte de fasole. Mă-ntreb care-s mai cîștigați: ăia sau ăștia, întîrziații...

O coțofană săgetă peste capetele lor oblic, spre vîrfulețul numit pe hartă Poiana Cuibul Uliului (unde, bineînțeles, nu se află nici un cuib de uliu). Creanga de brad, de pe care să înălțase coțofana, își cernu zăpada într-o pulbere fină deasupra celor doi prieteni.

— Ai fi avut tu chef să-ntîrzii aseară, cu pistruiata aia mărunțică și cu ochii verzi! încercă să glumească Dinu. Apoi abătu iar discuția pe mai vechiul făgaș: ziceai, bătrîne, că atunci cînd un „grup" ca „Gamma B" se află în dificultate...

— ...este constrîns să accepte anumite „comenzi" ale partidelor de extremă dreaptă, care doresc să-și afirme prezența și să exercite presiuni asupra vieții politice. Ei, și te asigur că un tip ca valonul Albert Meyer, odinioară căpitan SS, astăzi șeful lui „Gamma B" — apropo, a dat numele ăsta grupului în amintirea unei operații la care a participat în timpul războiului, primind crucea de fier — un tip ca Albert Meyer știe să organizeze o mică și drăgălașă campanie, de intimidare a unei personalități politice. Scrisori anonime cu amenințări cît mai sinistre, telefoane de efect, cîte o petardă pusă într-un colet de poștă conținînd o carte, apoi pîndă și, într-o noapte, o acostare a omului politic respectiv. Firește, atunci cînd nu se ajunge pur și simplu la suprimarea lui — fără-ndoială, gras remunerată. Alte acțiuni — atentate în toată legea, cu bombe sofisticate, moderne, săvîrșite nu doar asupra unor persoane fizice, ci asupra sediilor unor formații politice mai de stînga, asupra sediilor unor comunități — de pildă, asupra comunității imigranților marocani, sau asupra unor sinagogi — cum s-a întîmplat nu demult la Paris, în strada Copernic — și așa mai departe. „Operația" reușește, întreaga presă urlă în materiale apărute în pagina întîi, cercetările poliției se încheie mai totdeauna cu un eșec răsunător (care se adaugă la „faima" evenimentului), iar formațiile de extremă dreaptă exultă: „Vedeți? zic șefii lor, satisfăcuți. Nenumărați francezi gîndesc ca noi. Nenumărați francezi au hotărît să iasă din letargie și să acționeze ca Franța să fie iar o țară a francezilor, locurile de muncă și locuințele — ale fran-

cezilor, școlile, autobuzele, bistrourile și cinematografele servind curat francezi, iar nu străini! Curentul de opinie e cu noi. Desigur, noi nu încurajăm violența, nu sîntem partizanii metodelor violente — noi impunem prin număr și organizare. Veniți alături de noi!“ Și uite, cam așa își fac propagandă, cam așa izbutesc să adune două-trei sute de demonstranți cu care să organizeze o demonstrație — mai mult act de prezență decît adevărată forță în viața politică.

— Și „Gamma B“ este pe cale de a se transforma în simplu „fier de lance“ al formațiilor politice de extremă dreaptă?

— „Simplu fier de lance“ zici? Păi crezi că-i așa de ușor să organizezi o răpire, un kidnaping răsunător? E nevoie de mînă „înalt calificată“, altfel cine va spune că-i vorba de o „lovitură de maestru“? Ție, în definitiv, îți pot spune anumite lucruri — în virtutea ajutorului pe care ni l-ai dat, oricum știi destule. Ei bine, o să fii surprins: ce anume crezi că i s-a cerut lui Manson să pună la punct ca specialist în acustică?

— În afara microscriptorului de film?

— În afara lui.

— N-am idee . . .

— Ei bine, petarde al căror detonator radio acționează numai cînd pe frecvența respectivă se transmite o anumită propoziție-parolă. Oricare altă grupare de cuvinte nu provoacă explozia.

— Petarde pentru focuri de artificii? Explodînd numai la parolă? Nu e prea costisitor și prea complicat un asemenea lux?

Anton rîde încetișor, fără veselie, și își privește dintr-o parte prietenul.

— Ia pune-te puțin în locul lui Manson, sau Cazeneuve, cum vrei să-i spui. Trebuie „să dea“ totuși ceva, nu? Altfel — știe el foarte bine — cum naiba să explic cam ce-a făcut el atîția ani de cînd părăsise America? Mă rog, nouă ne spune că era detonator de petardă, nu de mașină infernală, de bombă excelentă pentru un atentat care nu lasă urme — bomba poate exploda și după o lună de la strecurare în locul exploziei, nu? Treaba noastră dacă-l credem sau nu, el declară că a pus la punct o capsă, un detonator radio pentru o petardă — atît, nimic mai mult

și gata! El e de bună credință, cum a și fost. Și ca dovadă — e gata să ne facă o petardă de foc de artificii care explodează cînd se transmite prin radio detonatorului, să zicem, prima strofă din *Somnoroase păsărele* ... Întreabă-l pe Manson cine i-a cerut să inventeze un asemenea năstrușnic detonator, și o să-ți spună că șefii lui — Edouard Munster și Albert Meyer. Întreabă-l pentru cine i s-a dat comanda, și o să-ți spună că nu e sigur, dar după cîte știe, se pare că pentru un bogat viticultor, prieten al șefului. Care viticultor, posesorul unui castel din secolul al șaisprezecelea, se pregătea să dea o mare recepție însoțită de focuri de artificii, cu prilejul nunții de argint. Dar trebuie să știi că patronatul marilor viticultori, vreau să spun foarte marilor viticultori, reprezentînd firme cu nume faimoase, răsunătoare, nu se prea dă în vînt după ideile de stînga. Dimpotrivă. Vor fi folosit detonatoarele lui Manson pentru o simfonie colorată de artificii aprinse în timp ce se cîntă *Madelon, Madelon, Madelon!* — marșul soldățesc din primul război mondial. Asta nu înseamnă însă că două săptămîni mai tîrziu nu putea exploda, într-o noapte, o bombă la sediul sindicatului muncitorilor viticultori ... În sfîrșit — nu numai atît a pus la cale Manson ca specialist în acustică, a mai făcut el și altele, multe și nu chiar mărunte. Dar am vrut să-ți dau un exemplu, arătîndu-ți totodată cam ce anume făcea el ca tehnician al lui „Gamma B". Trebuie să-ți mai spun că format mai cu seamă din alsacieni, valoni, loreni și germani din Saar, adică din oameni care stăpînesc bine două-trei limbi, și practic stînd călare pe mai multe frontiere, „Gamma B" poate răspunde eficace solicitărilor unor formații politice de extremă dreaptă din mai multe țări. De unde și periculozitatea sa internațională în creștere, sub acest unghi, odată cu diminuarea activității de spionaj propriu-zis.

— Totuși, pe peliculele interceptate de noi, se află înregistrate și informații cu aspect militar ...

— Bine zis *și*. Ai fi greșit spunînd numai ...

— Adică?

— Adică nu e vorba de informații constituind obiectul unei acțiuni în sine. Misiunea lui Robert și a lui Marelli a constat în a aduna informații detaliate asupra capacității șantierelor noastre navale civile de la Mangalia și

Constanța. Mai precis, în fața propunerilor noastre de cooperare, un mare concern occidental a vrut să se „asigure“ că nu i se propune un bluf, că realmente pot fi făcute investițiile respective, că realmente capacitățile de producție care urmau să fructifice investigațiile există, deși în urmă cu cîțiva ani într-adevăr nu existau...

— Mda, cunosc fenomenul ăsta! (Dinu surîde fără veselie.). Odinioară era chiar destul de frecvent. Acum e mai degrabă o raritatte. Cadrele tinere n-au nevoie de așa ceva. Am impresia că asemenea „asigurări“ sînt cerute numai de tipi mai degrabă bătrîni, care au trăit psihoza războiului rece și au rămas marcați cu o „neîncredere“ funciară...

— Douăzeci și cinci de puncte, bătrîne! Pe tipul din Consiliul de administrație al concernului cu pricina, și care a cerut grupului „Gamma B“ informații asupra șantierelor noastre navale, noi îl cunoaștem. E într-adevăr la aproape șaptezeci de ani — s-a afirmat ca „factor dinamic, plin de energie“ pe cînd era „tînăr“, adică acum mai bine de un sfert de secol, în plin război rece. Și cum bine ziceai, a rămas cu meteahna. Eh, din cale-afară nu ne-a iubit el niciodată, și dacă totuși nu respinge ideea cooperării, e pentru că o susțin interesele concernului iar el personal n-are încotro. Dar să ne întoarcem la Robert și Marelli. Au fotografiat și cîteva vase militare — vase de patrulare sau de antrenament pentru că se întîmplase să intre sau să iasă prin șenalul de la Mangalia, pe sub nasul lor. Fii sigur că, dacă era vorba de vreo unitate mai importantă, s-ar fi găsit cineva să se intereseze cam ce caută tocmai atunci sus, pe podul Vămii Vechi...

— Vrei să zici că e vorba de exces de zel din partea celor doi? Potrivit principiului „ia, dacă-ți cade gratis în mînă“?

— Exact. Combinat cu consecința lui: „nu se știe cînd și cui se va dovedi de folos“ și spiritul proverbului: „în materie de informații orice se poate dovedi cîndva util.“

În depărtare deja se iveau deasupra brazilor stîlpii subțiri, cenușiu-transparenți ai fumului ieșit din multele hogeacuri ale clădirilor Brusturetului. Și dintr-o dată, de după pintenul de piatră de la o cotitură, nu prea departe, apăru în mijlocul drumului un cuplu de schiori. Ea, remarcă Anton, era fata cea frumoasă, măruntica roșcată

cu ochi verzi și pistrui. El — unul din băieții grupului, îl remarcase în urmă cu mai bine de jumătate de ceas cînd se încrucișaseră sub stînele din Grind: înalt, brunet, chipeș, cu umeri lați și șolduri înguste, sprîncene groase, maxilare proeminente, mustăcioară — cum naiba-l cheamă pe artistul care... aha! Omar Sharif! Pe unde, însă, se întorseseră de le putuseră ieși înainte? Te pomenești că s-au lăsat la vale pe poteca marcată de pe clinul din dreapta, dintre Valea Seacă și Valea cu Apă. Ia te uită, ce mînioasă mai poate fi mărunțica! Ea s-o fi rupt de grup și s-a întors. Iar el încearcă s-o rețină, s-o îmbuneze...

În ciuda apropierii și văzduhului curat, liniștit, rece, disputa îndîrjită a celor doi tineri nu ajunge pînă la ei decît ca un murmur difuz, nedeslușit. Totuși, la un moment dat o auziră pe fată strecurînd printre dinți cu ură și cu năduf: „Mai du-te dracului, imbecilule!" Mai mult decît cuvintele grele, urîte, impresiona tonul: dispreț nimicitor.

De unde atîta înverșunare furibundă? De unde atîta ură concentrată?

Fata își smulge mîneca hanoracului din palma strînsă a băiatului, se întoarce și pornește grăbită spre cabană. După o clipă de ezitare, sosia lui Omar Sharif pleacă în direcția opusă, adică înapoi spre munte. Cînd trece pe lîngă cei doi prieteni, e angajat într-un fond viguros, zăpada șuieră aspru sub schiuri.

Lui Anton i se pare că obrazul smead nu reușește să ascundă purpura mîniei.

Păcat! gîndește Anton. Să rateze ziua asta minunată, excursia... Și cu cîtă nerăbdare, vor fi așteptat-o, cum și-or fi imaginat-o! Păcat...

— Și totuși, se iubesc — murmură Dinu.

Anton se mulțumește să schițeze un gest vag. Merg un timp în tăcere.

În cele din urmă, dincolo de cotitura în spatele căreia dispăruse fata, se arată clădirile ce alcătuiesc complexul cabanier, Brusturet, perla Dîmbovicioarei. Aplecîndu-se deasupra șiretului de la bocancul drept, Dinu aruncă într-o doară:

— Și zici că va veni?

Anton nu răspunse îndată, mijindu-și ochii spre compli-

catele arabescuri desenate în aerul neclintit de șuvițele de fum urcînd din hornuri:

— Dacă — așa după cum credeam și după cum susține și el — Marelli n-a avut timp să-l prevină, atunci va veni.

— Nici o emisiune radio suspectă în duminica în care a fost Marelli arestat?

— Niciuna.

— Nici în zilele care s-au scurs între incidentul de pe Valea Oltului și arestare?

— Nici.

— Deci crezi că s-a mulțumit cu biletul lăsat la Sibiu și cu cartea poștală expediată lui Tache?

— După cîte se pare, da — judecă și tu. Va să zică, în urma incidentului de la Cozia, aruncă materialul compromițător și considerîndu-se grav amenințat hotărăște să folosească varianta de salvare prin diversiune. Redactează deci scurtul bilet cifrat pe care-l lasă în „căsuța poștală" din cimitirul vechi de la Sibiu. Șefii săi din „Gamma B" sînt astfel înștiințați că a fost constrîns să folosească „ieșirea de serviciu" — în care caz ei trebuiau să intervină pe lîngă consulatul italian, ca acesta să înceapă demersurile de „recuperare a măruntului delincvent de drept comun", Giorgio Marelli. Cum este vorba de caz de forță majoră, folosește și al doilea canal de informare a grupului. Deci trimite lui Tache ilustrata cu inscripția pe care o știi: *„Dragă unchiule, de pe aceste frumoase meleaguri gîndul îmi zboară la voi. Spune mătușii că mă voi întoarce singur și ceva mai tîrziu — și pentru că voi lua avionul, nu trenul, nu mai trec pe la Călimănești. Vă sărută cu drag al vostru Ion."* Acel „singur" voia să însemne că nici nu izbutise să-l contacteze pe Robert, nici nu-i parvenise ceva din partea acestuia. Cu alte cuvinte, că găsise goale toate trei „căsuțele poștale" de la București, Cozia și Sibiu. Iar „nu mai trec pe la Călimănești" însemna că deocamdată „căsuța poștală" de la Cozia trebuie scoasă din uz.

— Ilustrata trimisă lui Tache dovedește că îl socotea „curat"...

— Cred că da. Dealtfel așa l-am reperat pe Marelli — dîndu-i tîrcoale lui Tache. A făcut-o foarte discret, de la distanță, cum procedase și Robert cam cu o lună îna-

înte, fără să se apropie prea mult. Din rapoartele amîndurora, descifrate cu ajutorul tău de pe banda sonoră a peliculelor, știm că amîndoi l-au urmărit pe Tache, convingîndu-se că încă depune „materiale“ în scorbura de lîngă Săftica. Tot amîndoi l-au reperat și pe omul nostru, venit a doua zi să ia „materialele“ din scorbură, și l-au luat, așa după cum ne așteptam, drept agent al lui Tauffer.

— Dacă, spre deosebire de Robert, Marelli nu s-ar fi lăcomit să vadă ce anume lăsase Tache în scorbură pentru omul lui Tauffer, nu-i așa că nu l-ați fi prins?

Anton se opri, clătinînd din cap:

— Lucrurile nu stau chiar in termenii pe care-i pui tu, Dinule. Oricît de ciudat ar părea, Marelli a fost remarcat încă pe cînd dădea tîrcoale cartierului lui Tache. Robert — nu. Ai să mă întrebi de ce e reperat profesionistul experimentat, pe cînd începătorul nu. Iar eu îți pot răspunde numai cu o presupunere: Robert l-a filat pe Tache nu continuu, ci „punctual“, adică prin tatonări, de teamă să nu fie el reperat. Ce vrei, psihologia fricosului care preferă să nu se încreadă prea mult în propriile lui calități — în cazul nostru, calitatea de a descoperi dacă Tache. Nici n-aș fi crezut să dea roade. Mai curînd aș fi preferat să nu se apropie de scorbură. Așa ne-a scăpat. Într-un fel, ca la de-a v-ați-ascunsa: adesea scapă fricosul care dă tîrcoale pe departe, la margine, și nu cel care se-ncrede în sine și riscă — Marelli n-a sesizat prezența omului nostru, și de aceea a riscat pînă la a fotografia „materialul“ lăsat de Tache în scorbură. Dar chiar dacă nu se atingea de scorbură, pe el tot nu-l mai scăpam din vizor . . .

— Oricum, excelentă idee de a amîna arestarea lui Tache. Nici n-aș fi crezut să dea roade. Mai curînd aș fi fost convins de contrariu — adică de inutilitatea ei . . .

Seriozitatea tonului cu care vorbise Dinu îl făcu pe Anton să zîmbească — pentru prima oară amuzat — și să articuleze ritos:

— Și de ce, mă rog dumitale, Dinule?

— Cum de ce? Păi comis-voiajorul, Edouard Munster, omul lui „Gamma B“, care îl „activase“ pe Tache putea foarte bine să afle de căderea rețelei românești a lui Tauffer, nu-i așa?

— Hai să zicem, deşi nu-i chiar atît de sigur că ar fi aflat cît ai bate din palme. Dar să zicem c-ar fi aflat. Şi?

— Cum adică, şi?

— Foarte simplu. Mai întîi, pentru că *nu totdeauna o reţea cade în întregime*. Mai rămîne cîte un ciotuleţ. Chiar aflînd acolo, în Occident de căderea cîtorva din agenţii lui Tauffer de aici, ca grup concurent „Gamma B" tot n-avea să fie sigur că nu e vorba de o încercare de „intoxicare". Şi luînd în considerare pînă şi această ipoteză, tot nu le rămîne altceva de făcut decît să controleze. Cîtă atenţie au acordat controlului ăstuia o dovedeşte faptul că Tache a fost urmărit şi de Robert, şi de Marelli, şi de Manson. Ei, şi ce anume a putut observa fiecare? Că aşa după cum ştiau că e convenit în reţeaua lui Tauffer, Tache duce într-o zi de 2, 7, 12, 17, 22, 27 ale lunii un „material" în scorbura copacului de lîngă Săftica. Doi: că a doua zi, cineva extrem de precaut se furişează pînă la scorbură şi ridică materialul. Bun! Concluzia? Că reţeaua lui Tauffer funcţionează normal. În caz că ar fi auzit cum că nişte agenţi de-ai lui Tauffer au fost scoşi din circuit, puteau trage concluzia că, şi ciuntită, reţeaua mai funcţionează încă. Dar să mergem odată la masă, că mor de foame!

— O clipă, bătrîne, o ultimă desluşire. Ştii ce mi se pare un pic nefiresc în toată povestea asta? Comportamentul lui Marelli. Sau, mă rog, parte din el. Va să zică se simte „filat", poate-i trece prin minte că e posibil să fi fost urmărit chiar la scorbura de la Săftica...

— Absolut sigur că s-a gîndit şi la ipoteza asta. Altfel...

— ...Altfel nu şi-ar fi spus că e momentul să scape prin miliţie de securitate. Dă lovitura la Oradea, fură maşina tip Alfa-Romeo şi toate celelalte, abandonînd totodată acolo maşina împrumutată la Bucureşti. Pleacă la Cluj şi intră în pielea noului personaj pe care-l joacă — hoţul — aşteptînd să fie „prins" Nu se întîmplă însă nimic, şi treptat se angajează într-o a doua poveste, cea cu „hai să vă fac oameni dincolo". Tu n-ai impresia că, totuşi, la un moment dat, începuse să se ia în serios, procedînd de parcă ar fi fost convins că e cu putinţă să

treacă frontiera împreună cu ceilalţi? Dacă e aşa, cum putea crede o asemenea prăpastie?

— Hm! Şi asta — şi tot la un moment dat, ca să-ţi imit formula — devine funcţie de factorul psihologic. Scapă ca prin miracol de defileul Oltului, nu i se întîmplă nimic îndată după furtul de la Oradea, la Cluj trec zilele şi, împotriva aşteptărilor, el e nestînjenit „reprezentantul" firmei chimice milaneze, apoi nici un semn că n-ar „ţine" combinaţia cu Jeny et comp... Să nu uităm că şi combinaţia asta era destinată să-l desemneze ca infractor de drept comun. Totuşi — iar vorba ta! — la un moment dat i-o fi trecut prin cap, mai ştii? poate că e atît de norocos, încît să aibă şi şansa aia, unu la milion, de a trece chiar într-o combinaţie atît de fantezistă frontiera... Dar hai odată bătrîne, altfel riscăm să ne scalpeze fetele...

Erau cu aproape trei sferturi de ceas în întîrziere cînd pătrunseră în sala centrală a cabanei. Construită în formă de stea, cu pereţii una cu panta piezişă a acoperişului, cam ca la „Şura Dacilor" din Poiana Braşov, sala Brustureţului era scăldată în lumina tare, albăstrie a zăpezii de afară, năvălind prin ferestrele triunghiulare, mari ca nişte vitrine. Mesele — acoperite cu alb scrobit, dînd la început impresia că îngheaţă puţin atmosfera. Altfel — plăcut, destul de cald înăuntru.

La o masă din stînga, mai retrasă spre interior — Tache Păunescu. În faţa lui, o cafeluţă şi un coniac mic, în păhărelul îngust, cu picior înalt. A isprăvit deci cu masa. Alunecă peste cei doi prieteni o privire indiferentă, îşi scoate pipa şi acel triplu, ciudat instrument, format din dălţiţă rîcîitoare, sfredel şi tif de îndesat, şi începe să cureţe tacticos căuşul pipei.

— Păi sigur, domnii se plimbă şi noi murim de foame!

— Treabă-i asta? Nu era vorba să veniţi să ne luaţi pe la unu? Cît e ceasul? Aproape două fără zece!

— Ar fi trebuit să nu vă aşteptăm...

— Hai că vin peste cinci minute, hai să-i mai aşteptăm cinci — voi, nimic!

— Păcat că nu sîntem acasă — v-am fi aşteptat cu lingurile-n brîu...

— Să vă învăţaţi minte altă dată!

Cele două fete — una blondă, cealaltă brună — așezate la o masă mai mare, în dreapta, lîngă una din ferestrele-vitrină, și care se întrec să-i întîmpine cu o licitație de reproșuri, sînt de fapt două din subordonatele lui Anton. Se vede de la o poștă că le cade bine să-și ia, mai în glumă mai în serios, în tărbacă șeful — buna lor dispoziție e contaminantă, îi prinde nu numai pe ei, ci și pe chelnerul care se-apropie rîzînd, cu un: „Iertați-i, iertați-i, promit să vă servesc cît ați bate din palme..."

Ceea ce dealtfel și face. Anton și Dinu nici nu apucă bine să se dezvinovățească și tuspatru au în față farfuriile aromind îmbietor a ciorbă dreasă, de fasole, cum numai sus la munte se poate mînca.

La o masă așezată sub triunghiul altei ferestre — pistruiata cea roșcată și Omar Shariful ei, amîndoi încruntați și trăgînd cu atîta patimă din țigări de parcă-și propuneau de fiecare dată să termine țigara dintr-un fum. În fața lor, scrumiera încărcată cu mucuri. Cînd naiba apucaseră să fumeze puștii ăștia atît? Și — ia te uită! chiar așa: cum naiba izbutise iar Omar Sharif să-i ocolească și să ajungă la cabană înaintea lor? Dinu îi atrage lui Anton atenția asupra celor doi, și fetele, stîrnite, curioase, cer amănunte. Povestea le dezamăgește.

— În definitiv, ce ți-o fi părînd chiar așa de grozav? Se hîrîie și ei, și ce-i cu asta?

Blonda, „partenera" lui, rostise cuvintele de parcă i s-ar fi adresat, dar nu privi la Dinu ci la prietena ei brună. Care arăta cu degetul spre un cap de mistreț naturalizat, prins pe o panoplie din perete și făcu parcă fără nici un fel de legătură:

— Ce mai cap de mistreț!

Era un cap de mistreț ca la toți mistreții.

— Vezi ceva deosebit? se miră Dinu.

— Și ce vezi deosebit în faptul că ăia se hîrîie?

Nu că se hîrîie contează, gîndi Dinu, ci *cum* anume o fac, cu atîta înverșunare pe cît de copilărească, pe atît de violentă — asta e deosebit. De spus, însă, nu spuse nimic.

O făcu Anton:

— Fii atent, bătrîne, vezi tu hîrîituri dacă te iau în tărbacă domnițele astea. Și eu n-o să te pot ajuta cu nimic...

Nu mai e cazul — li se aduse felul doi, o excelentă „tochitură", aproape la fel scăldată în ardei iute ca fripturile din andaluzia. Şi care c.r vin, nu glumă. Cei doi bărbaţi înţeleseră să se conformeze exigenţei, în timp ce fetele „se mulţumiră" cu cîte o Radeburger...

Tache Păunescu terminase de curăţat pipa, o umpluse, şi acum fuma trăgînd arareori, fără grabă, fumuri scurte. Cum stă aşa, cu ochii mijiţi, cu linia gurii amară, cu o cută de-a curmezişul frunţii (mai înainte nu era atît de adînc săpată), cu părul leonin, aproape tot alb, traduce incredibil de mult, în costumul ăsta în carouri şi cam prea lung — aduce incredibil de mult, îşi spuse Dinu, cu Einstein. Tache Păunescu şi Einstein. În definitiv, de ce nu? Păi nu tot atît de înţelept cu aer de patriarh rasat, o minune! o efigie a responsabilităţii! o pildă impresionantă, aproape un monument viu! nu tot aşa arăta Einstein bătrîn, după ce contribuise esenţial — şi el o ştia bine! — la obţinerea armei atomice? Ce ţi-i şi cu lumea asta! Păi uite-aşa, în mic şi-n felul lui, ce! Tache-i mai puţin respectabil? Şi asta chiar acum cînd îl aşteaptă pe ăla de-o veni ori nu. Ăla care i s-a lăudat că face el o întoarcere, una mare...

Afară, din albăstrie lumina se face o vreme că acceptă o nuanţă de ocru-portocaliu. Se face numai, pentru că în curînd portocaliul o să se preschimbe în violetul înserării. Asta afară. Înăuntru, „domniţele" îşi ţin discursuri despre ce-ar fi făcut ele, ce-ar fi adăugat sau ar fi scos ca „tochitura" să fie aşa şi pe dincolo de grozavă. La ce s-o fi gîndind Anton? S-o fi gîndind şi el ca şi mine dacă „a prins" sau nu toată povestea? Eu, în locul ălor de la „Gamma B", ce-aş face? Ia să vedem. Comanda concernului care se interesează de şantierele navale româneşti mai mari este deosebit de importantă pentru mine. Aduce o sumă de bani de care am neapărată nevoie, de care nu mă pot lipsi. De-aia nici nu-mi pot permite să aştept rezultatul primului agent — Robert — şi mă şi grăbesc să-l trimit pe al doilea — Marelli. Tipii dispar. De ce? Cum? Nu e exclus totuşi să fi apucat să lase în vreo ascunzătoare cîte ceva. Pentru că nu mă pot lipsi de banii concernului, nu pot neglija nici măcar şansa asta pală. Trimit şi al treilea agent, şi prin intermediul lui aflu că Marelli 1) n-a găsit nimic lăsat de

Robert, nici n-a dat de urma lui; 2) a fost luat în urmărire dintr-o cauză sau alta; 3) a hotărît să recurgă la soluţia de salvare prin diversiune, cum o dovedesc biletul ăsta lăsat la Sibiu şi ilustrata trimisă lui Tache. Apropo de Tache — 4) Tache lucrează mai departe pentru Tauffer, care are în România un „curier" ce-i ridică regulat materialele, şi „adevărul" ăsta e verificat şi de Manson—Cazeneuve; în sfîrşit 5) Manson—Cazeneuve găseşte în ascunzătoarea din Sibiu, odată cu biletul, şi filmul lui Marelli conţinînd: imagini ale şantierului Mangalia, cîteva din marile nave civile abia lansate ori reparate etc., imagini ale unor nave militare şi, pe bandă sonoră, raportul explicativ, anunţînd, printre altele, că Tache e „curat". N-au de unde şti că e vorba de un film „aranjat" de Anton, după arestarea lui Manson-Cazeneuve. Care, după ce l-a filat ireproşabil (adică insesizabil) pe Tache, s-a lăsat surprins şi fotografiat la ascunzătoarea din cimitirul vechi de la Sibiu. Pus sub observaţie, şi odată întors la Bucureşti verificîndu-se amprentele lăsate pe un pahar din camera lui de la Lido — bang! descoperirea că domnul Cazeneuve are amprentele domnului Manson pus sub urmărire de Interpol... Deci, ca să-şi uşureze situaţia, Manson a fost constrîns să mărturisească... Dată fiind inexplicabila dispariţie a lui Robert — posed prin intermediul unei anume domnişoare Anne-Marie informaţia că ar fi plecat pe neaşteptate de la Bucureşti în Liban — dată fiind arestarea şi soarta încă nedecisă a lui Marelli, Manson lasă să cadă în cutia de scrisori un bilet cu „Salutări de la mătuşa Raia" (parola i se fixase lui Tache la reactivare), bilet în care i se transmite „să păstreze pentru iarnă toate fructele grădinii, să nu le risipească". Şi să nu uite că doctorul i-a recomandat să meargă din două în două luni la munte, că la Brusturet pe Valea Dîmbovicioarei e frumos, mai cu seamă după-amiezile, iarna, între patru şi cinci, au o lumină ca nicăieri în altă parte...

— Ce-i, bătrîne, cu tine? Eu te întreb dacă faci un remi, iar tu, poftim! în loc să-mi răspunzi, te uiţi la ceas? Lasă, mai e vreme: e numai trei jumătate...

Fetele „se încălzesc", jucînd, jocul chipurile le-a prins, le aţîţă, dar ştiu foarte bine că în realitate urmăresc cu ochii-n patru cine se-apropie de Tache şi drumurile —

cel din stînga, spre Peştera Dîmbovicioarei, din vale, şi cel din dreapta, spre munte...

Tache a părăsit masa şi se instalează la bar, pe un scaun înalt, mai comandă un coniac mic. Şi el se uită în lungul drumurilor, cînd spre stînga, cînd spre dreapta.

Ora cinci trecută. S-a lăsat cu totul întunericul, noi jucăm, jucăm. Deocamdată nimic. Încordarea creşte. Din cînd în cînd, sosesc întîrziaţi. Nimeni însă nu se apropie de Tache.

Pistruiața îşi mijeşte ochii verzi, minunaţi, ghemuită la subţioara unui Omar Sharif tot încruntat, chiar foarte, dar secret mulţumit. Amîndoi fumează, fumează.

Cînd o să dea Anton semnalul „gata, plecăm; rămîne pe altădată"? Oare pe la şapte? Noi deocamdată jucăm, jucăm, iar Tache stă la bar şi bea. Dacă o mai bea mult...

Geamurile mari, triunghiulare, încep să se zgîlţîie uşor. Afară începe să viscolească. Studenţii, întorşi şi ei demult, se pregătesc de plecare. Pînă şi cei doi, roşcata pistruiată şi brunetul, se dezlipesc a regret, se ridică în picioare.

Prin uşa deschisă, pătrunde o învolburare de fulgi, şi cu schiurile pe umăr, unul după altul, intră un grup de întîrziaţi. Mai toţi tineri. Veseli se reped spre mese, comandă rom ori vin fiert şi discută cu glas tare, în nemţeşte. Înţeleg că vin dinspre Cabana Curmătura, că sus i-a prins o vîntoasă cum nu s-a mai pomenit, că de loc sînt din Sighişoara, că de grăbit nu se grăbesc, au cîteva zile libere...

Tache se uită la ceas, oftează şi se dă jos agale de pe scaunul lui înalt.

Sîntem pe cale să ne ridicăm şi noi.

Şi atunci unul din noii sosiţi, mai în vîrstă şi cu o chelie incipientă, scoate din buzunarul de la piept al hanoracului o pereche de ochelari cu ramă groasă, de baga, şi se apropie zîmbind de Tache.

Tache se opreşte, îl măsoară atent. Ochelaristul! Edouard Munster! Deja îl şi aud rostind parola: „Salutări de la mătuşa Raia!"

Ei bine...! Ochelaristul trece pe lîngă Tache şi se sprijină cu stînga de zidul barului:

— Încă o ţuică fiartă. Fierbinte, piperată, şi mai ales mare — te rog!

Dar ce-i asta?

Barmanul nu-l ia în seamă, ocoleşte tejgheaua lungă de cîţiva paşi mari şi se îndreaptă spre mijlocul încăperii. Unde ajunsese deja Tache. Cînd ajunge în dreptul lui, adică chiar lîngă masa noastră, îi strînge uşor braţul:

— „Salutări de la mătuşa Raia"!

Tache încremeneşte neîncrezător, aiurit. Nu-l cunoaşte, evident. Tipul nu e chel, are ochelari cu ramă subţire de sîrmă, poartă mustaţă...

— Pardon? Cu mine vorbiţi?

Tipul rîde. Nu din cale-afară de amuzat, ci cu superioritate, într-un fel.

— Cu dumneata. Mai vezi cumva pe aproape şi pe altcineva?

Acum realizez că vorbeşte uşor gutural, aproape că a pronunţat „tumneata".

Tache, tot neîncrezător, dar mai respectuos:

— Şi ce spuneaţi?

— Hm! „Salutări de la mătuşa Raia"!

Şi cum Tache nu se grăbeşte să-i dea răspunsul la parolă: „Mulţumesc. I-au plăcut portocalele mele?", mai mult ghicesc decît aud ce anume îi strecoară, printre dinţi străinul:

— Vrei să scot aici, între oameni peruca? Să-mi rad mustăţile, să-mi schimb ochelarii?

Arunc o privire rapidă, în cerc, în jurul mesei. După cum am încremenit cu toţii, şi Anton şi fetele, mă conving că am înţeles foarte bine cum stau lucrurile.

Şi pe cînd, răguşit, Tache rosteşte răspunsul la parolă, îmi trece prin minte că Anton mai are cîte ceva de făcut pînă la limpezirea detaliilor. Tuturor detaliilor „Marii întoarceri". Pentru Edouard Munster, în tot cazul ultima!

Şi iată pentru „Gamma B" începutul sfîrşitului activităţii de pe solul românesc...

ŞFÎRŞIT

CUPRINS

Lector: MIRCEA OPRIȚĂ
Tehnoredactor: L. HLAVATHY

Apărut: 1981. Bun de tipar: 29.06.1981.
Comanda nr.: 2100. Coli de tipar: 16,25.
Hîrtie: tipar înalt B 60 g/mp. Format: 16/54×84.

Tiparul executat sub comanda nr. 238/1981 la
Intreprinderea Poligrafică Cluj, Municipiul Cluj-Napoca,
B-dul Lenin nr. 146.
Republica Socialistă România

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2023